

TANULÁS-
ÉS TANÍTÁSMÓDSZERTANI
– TUDÁSTECHNOLÓGIAI
SZEKCIÓ

XXXIII.
OTDK
2017

♦ SZE AK ♦

*A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma.
(Széchenyi István)*

Rezümékötet
OTDK 2017
Széchenyi István Egyetem
Tanulás- és Tanításmódszertani – Tudástechnológiai
Szekció
2017. március 23-25.

Szerkesztette: Dr. Halbritter András Albert, Dr. Horváth Csaba Sándor, dr. Lőrincz Ildikó

Kiadvány összeállításában közreműködött: Tóth Dorottya Mária, Bárányos Eszter, Tóth Barbara

Kiadta: Széchenyi István Egyetem

ISBN: 978-615-5391-86-6

SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM

TARTALOM

A 6-10 éves kor pedagógiája tagozat

BENEDEK SAROLTA: A kooperatív tanulás bevezetésének hatásvizsgálata egy vidéki általános iskolában	11 -
BUDÁN DÁVID LÁSZLÓ: A pedagógiai környezet jelentősége	12 -
PAPIK ESZTER: A tudatos fogyasztói attitűdök megjelenése a 6-12 éves korosztályban	13 -
KAZATSAY ORSOLYA, PAPP FRUZZSINA: A Z generáció szociális készségei Alcím: A vállalkozó –és kezdeményezőképeség szerepe az oktatásban.....	14 -
LEDNICZKI KINGA MELINDA: Tanulás tanítása alsó tagozaton szülők bevonásával.....	15 -
SÓFALVI TÍMEA: Versengés- és együttműködés vizsgálata alsó tagozatos gyerekeknél.....	16 -

A magyar, mint anyanyelv pedagógiája

HOLLÓY ZSOLT: A tanári kommunikáció: szleng a tanári nyelvhasználatban	17 -
GRUND ÁGNES: A tanulói portfólió attitűdformáló szerepe az anyanyelvi nevelésben	18 -
SZÓRÁD FRIDA: Az elbeszélés, mint irodalmi műfaj az óvodai anyanyelvi nevelésben	19 -
MIKOLA ÉVA EMÍLIA: Így mondom – így írom! Felsőháromszéki elemi osztályos tanulók nyelvjárási jelenségekkel magyarázható helyesírási hibáinak az elemzése	20 -
KISS MELINDA: Kategorizáció	21 -

A matematikatanítás módszertana

KISS MÁRTON: A megértés és a memória szerepe a problémamegoldás módszerének a kiválasztásában	22 -
BURSICS ANNA, EDŐCSÉNY ÁGNES CSENGE, MUZSNAY ANNA: "Geometriai szemléletfejlődés a magyar középiskolákban"	23 -
KOVÁCS VERONIKA: Gráfok modern bevezetése a középiskolában	24 -
LÓCSKA ORSOLYA DÓRA: Matematika a médiában, média a matematikatanulásban	25 -
SZLAFKOVSKI ANETT: XXI. századi matematika órák digitálisan - Az interaktív tábla alkalmazási lehetőségei.....	26 -
MÉSZÁROS GÁBOR: Zenta környéki magyar általános iskolások számolási készségének vizsgálata.....	27 -

A pedagóguspálya vizsgálata

BURJÁN ZSÓFIA: A hallgató kiegészítő jelensége a gyógypedagógia hallgatók körében	28 -
ARANYI FRUZZSINA: A középiskolai tanárok online és ezen belül web 2.0-s aktivitásának vizsgálata	29 -
LANZKI DONÁT: A pedagógusképzés során bekövetkező hallgatói motiváció- és attitűdváltozás.....	30 -
KRIEGL ZSÓFIA: A tanítójelöltek önreflexiója módszertani tudatosságuk tükrében.....	31 -
MÁRTONNÉ ANDRÁSSY SZILVIA: Az óvodapedagógus professzió mai kihívásai- a pedagógus-életpályamodell	32 -
HORVÁTH ADRIENN: Gyermekkép a kezdő pedagógusok szemével.....	33 -
LENGYEL NÓRA KATALIN: Motivál-e, ha különleges bánásmódban részesítenek?	34 -
KISS VIKTÓRIA MAGDOLNA: Reflexivitás a tanítói pályára való felkészülésben: terepgyakorlatok, workshopok és csoportos tanítási gyakorlatok tapasztalatai	35 -

A sajátos nevelési igény pedagógiája

ELEKES DOROTTYA: A cochleráis implantáció, mint a hallásjavítás egy lehetőségével kapcsolatos negatív vélemények a siket személyek körében	36 -
HEGEDŰS NORINA: Adaptáció és egyetemes tervezés az enyhén értelmi fogyatékos tanulók rendszerszintű mérésekben való részvételéért - az Országos Kompetenciamérés szövegértés szubtesztjének adaptálása -	37 -
NÉMETH KATA: Autizmus specifikus edukációs szempontok érvényesülése lovasterápiás környezetben	38 -
HUSZÁR SÁRA: Az autizmus nyomában: Az integrációról alkotott nézetek vizsgálata gyakorló pedagógusok, tanár és tanító szakos hallgatók véleménye alapján	39 -
ROHÁR ALEXANDRA: Down-szindrómás személyek nyelvi fejlettsége	40 -
VARGA TÜNDE: Esélyegyenlőség és Integrált Oktatás Magyarországon - Előítélet az iskolákban a sajátos nevelési igényű gyermekekkel szemben	41 -
MÉRGES NOÉMI KATA: Nyelvi fejlettség vizsgálata, összehasonlító elemzése tipikus beszédfejlődésű és hallássérült tanulók esetén.....	42 -
MIKLÓS ÁGNES: Táplálási/táplálkozási zavarok Down-szindróma esetén	43 -

A tananyagfejlesztés elmélete és gyakorlata

TÓTHNÉ VERES ESZTER: A korai idegen nyelvi nevelés: a titkos metakommunikáció és a gamifikáció	44 -
ÁRVAY ERZSÉBET: A kritikai gondolkodás fejlesztése történelemórán.....	45 -
SZABÓ RÓBERT: Csernobil fizikája. In memoriam: modern Pompeii (1986-2016).....	46 -
CSÁNYI PETRA, FÁBIÁN KATA, SZABÓ ZSANETT: Miért pont a v2 körül forog a világunk?	47 -
SZABÓ RÓBERT: Pályán az ágyúgolyó	48 -
SZEIBERT JANKA, ZÁMBÓ CSILLA GYÖNGYVÉR: Tanítási módszerek és értékelés - egy esettanulmány	49 -
VERES VIOLETTA: Történelemoktatás két tanítási nyelvű iskolákban	50 -

Természettudományok az oktatásban

BALOGH GÁBOR: A csillagászat tanításának a szerepe az alsós osztályokban	51 -
SCHLACHTER GABRIELLA: A Földrajz és a csillagászat közoktatási szerepváltozása és lehetőségei	52 -
BALÁZS DÓRA: Attitűdvizsgálat emelt biológia óraszámú gimnáziumokban és szakgimnáziumokban.....	53 -
FEHÉR VIRÁG: Egy természettudományos projekt hatásvizsgálata tanulói ön- és társértékeléssel	54 -
MENKÓ ORSOLYA: Fizikai és kémiai fogalmak vizsgálata a 7. évfolyam elején	55 -
BŐHM SÁRA: Kritikai gondolkodás fejlesztése biológia órán a vita módszertanán keresztül	56 -
PLETENYIK DÓRA: 6-10 éves gyermekek zenei képességeinek vizsgálata, fejlesztése	57 -

Digitális pedagógia

DOROSZLAI GRÉTA: Az óvodás korú gyermekek informatikai eszköz használati szokásai.....	58 -
SÜVEGGYÁRTÓ TIBORNÉ: Diktálás vagy digitálás? - Hogyan hatnak az informatikai eszközök a gyermekek írásbeli fogalmazási készségére?	59 -
PITLIK LÁSZLÓ: Hasonlóságelemzés a szummatív értékelésben	60 -
SÁNDOR ANNA LUCA: IKT az oktatásban.....	61 -

SZKLENKA PATRIK: Mobilapplikációk nyelvtanórai alkalmazási lehetőségei a nyelvfejlesztés és nyelvpedagógia tükrében.....- 62 -

CSAPÓ GÁBOR, SEBESTYÉN KATALIN: Sprego oktatóprogram- 63 -

Egészség- és életmód-pedagógia

DINNYÉS KATALIN JULIANN: A férfiak és nők egészségesélei.....- 64 -

TAKÁCS BERNADETT: A gyermek egészségfejlesztése: fókuszban a mozgás- 65 -

ZENTAI DOMINIKA: A lelki egészség sztenderdjei óvodás korban és a kisiskolás kor kezdeti szakaszán.....- 66 -

PONTY ERIKA: Az óvodáskorú gyermekek szájhygiéniája- 67 -

MAJZIK DORINA: Egyetemi hallgatók egészségi állapotának és táplálkozási szokásainak az összefüggései- 68

-

KESZEI FRUZZINA: Követéses szájhygiéniai vizsgálatok a kőszegi tanulók körében- 69 -

OROSZ BEÁTA: KÖZ-ÉP-PONTBAN A BME - A fenntartható egészségtudat kialakítása a felsőoktatásban .- 70 -

Fejlesztés a csecsemő-, kisgyermeknevelésben és óvodapedagógiában

FARNADY-LANDERL VIKTÓRIA: "Agykutatás és pedagógia"- neuropedagógiai aspektusok a kisgyermeknevelésben- 71 -

LOSKÁNÉ BODÓ ZSUZSANNA: A korai idegen nyelv tanulásának hatása az óvodáskorú gyermekek kognitív fejlődésére, összehasonlítva a nyelvet nem tanuló gyermekek csoportjával- 72 -

REICHARDT JÁZMIN: Anyanyelvi játékok és használatuk gyakorisága a bölcsődékben- 73 -

FARKAS RÉKA: A zene, a mozgás és a játék szerepe az óvodai nevelésben.....- 74 -

CSONGRÁDI BEATRIX: A zenei képességek fejlettsége 3-6 éves korban - online diagnosztikus mérőeszköz alkalmazása óvodai környezetben- 75 -

VINCZE VIRÁG FRANCISKA: Játéktevékenységekkel kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok vizsgálata óvodai és bölcsődei szintereken- 76 -

OLÁH DALMA: Kisgyermek beszédfejlődésének támogatása a bölcsődében.....- 77 -

HALMOS KITI IMOLA: Kutyaával asszisztált módszer az óvodában- 78 -

MERINU DANIELLA: Utazó múzeum- 79 -

Felfedezés a természettudományok oktatásában

ADONYI DÁVID ATTILA: A környezettan és a fenntarthatóság oktatásában alkalmazható mobilapplikációk.- 80

-

NAGY MÁRIA: A kutatás alapú szemlélet alkalmazási lehetőségei a fizika oktatásában.....- 81 -

EGYÜD BENCE NORBERT: Digitális mikroszkóp és mobiltelefon együttes használata szaktanteremben és terepen- 82 -

ASZTALOS GERGŐ: Mobil eszköz alkalmazási lehetőségei fizikai kísérletekben- 83 -

ÓDOR NOÉMI: Természetismeret, környezetismeret tantárgyak 1.-6.osztályig kapcsolódó tananyagaihoz infrakamerás képek készítése.....- 84 -

MÉSZÁROS MELINDA TÜNDE, VINCZE ZSOLT GÁBOR: Természettudományok komplex szemléletű tanítása felfedezéstörténeteken keresztül- 85 -

Hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiája

KOCSEV REBEKA FEMKE: Az állami gondoskodásban élő gyermekek kapcsolata az óvodával, mint intézménnyel.....	- 86 -
JUHÁSZ ADRIENN: Hátrányos helyzetű gyermekek tanulási motivációjának növelése a „játékosítás” módszerével.....	- 87 -
KISS TEODÓRA: Igazgyöngy esélyteremtő modell vizsgálata és alkalmazásának lehetőségei Tatárszentgyörgyön	- 88 -
TIBORCZNÉ BOGDÁN ÉVA: Két világ között. Bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben nevelkedő fiatalok kötődéseinek vizsgálata.....	- 89 -
SZARKA BERNADETT: Lélektükör - A hátrányos helyzetű családok bevonása az óvodai nevelésbe a biblioterápia eszközeivel	- 90 -
OROSZ GABRIELLA ANDREA: Projektek a hátrányos helyzetű fiatalok nevelésében - Nemzetközi összehasonlítás.....	- 91 -

Idegen nyelvek oktatása: alapvető nyelvpedagógiai témák

NYÉKI GÁBOR: Felfedezőutak. Klasszikus irodalmi szövegek megközelítési módjai a német mint idegennyelv- oktatásban.	- 92 -
PALESITS KATALIN: A nyelvtan tanítása német mint idegen nyelv tankönyvekben a szenvedő szerkezet példáján	- 93 -
KOVÁCS HELGA: A tudás alapú társadalom kihívásai. A szövegértési kompetencia fejlesztése az iskolai oktatásban	- 94 -
KOVÁCS VIVIEN: A diákok és tanárok képzetei az angolrai anyanyelvhasználatról	- 95 -
FELLNER ANETT: Íráselőkészítő stratégiák szerepe az angol íráskészség fejlesztésében.....	- 96 -
NÉMETH ILONA ERZSÉBET: Szókincstanítás az angol nyelvtanításban: Tanulmány néhány szókincstanítási és -tanulási módról közép- és nyelviskolai közegben	- 97 -

Idegen nyelvek oktatása: a nyelvpedagógia napi gyakorlata

ALMÁSI LAURA: Nyelvhelyesség vagy beszédfolyamatoság az angol nyelvtanításban	- 98 -
GORA PATRIK: A mobiltanulás (m-learning) lehetőségei az angol nyelv tanulásában	- 99 -
HEGEDÜS RENÁTA: Az autonómia szerepe a spanyol nyelvtanulók motivációjában	- 100 -
FEKETE IMRE: A tanulói tudatosság és a házi feladat minősége blended tanulásban a középiskolai angolórán	- 101 -
BENDE LILLA: Encouraging high school students to become autonomous EFL learners: Exploring the possibilities of Duolingo	- 102 -
LAJTAI ÁDÁM: Lexico-syntactic analysis of B2 language exams' reading components	- 103 -
SIMON JÁNOS: Egy Történelmi Szkeccs Komédia Használata az Angol mint idegen nyelv oktatásában..	- 104 -
KARAP ZSUZSANNA: Célnyelvi irodalom használata az idegennyelv-oktatásban: A képregények és grafikus regények előnye	- 105 -

Informatikai fejlesztések az oktatásban

BALOG KRISZTINA: A könyvtárak szerepe az interneten történő zaklatásokkal szembeni prevencióban	- 106 -
BALÁZS DOROTTYA, KÖPÖSDI CSILLA: Az e-book lapjai	- 107 -
KATONA JÓZSEF, SZILÁDI GERGELY, UJBÁNYI TIBOR: Eye-tracking alkalmazása egy gesztusvezérléssel végrehajtott informatikai vizsgafeladat megoldásának elemzésére.....	- 108 -
HUNYADI REGINA: Felhőalapú szolgáltatás lehetőségei és jelentősége az oktatás folyamatában	- 109 -
NAGY JUDIT, TÓTH ESZTER: Infografika, avagy a tanulás hatékony eszköze?	- 110 -
BUDINSZKI PETRA: Intézményes Tan-terep a XXI. Század Elején.....	- 111 -

Játékok az oktatásban

KLEMÁN TÜNDE: A mai csömöri gyerekek és szüleik természettel való kapcsolatának különbségei	- 112 -
VAS JÁNOS: A videójátékok felhasználása a történelemoktatásban - elméleti kérdések, gyakorlati válaszok.....	- 113 -
GYEKICZKI EMESE: Bábjáték, bábkészítés az óvodában.....	- 114 -
GÖRBE POLINA: CONI szállítmányozási társasjáték - Szállítmányozási ismeretek gyakorlatorientált, interaktív oktatása.....	- 115 -
TÖRÖK BALÁZS: Gemifikáció az oktatásban: a századfordulós magyar gyáripárosokat bemutató társasjáték, A millennium mágnásai példáján	- 116 -
KONDOR BOGLÁRKA: Játékos tanulás: A Mengyelejev-féle periódusos rendszer elemeit és a kémiai vegyületeket bemutató KéMix nevű társasjátékkal	- 117 -
GYURIS ORSOLYA: Nyári játékos matematikai tevékenységek az óvodában	- 118 -

Környezeti nevelés

SCHAUB GÁBORNÉ: A környezeti nevelés hatékonyságvizsgálata a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában a gyógynövényismereten keresztül	- 119 -
DÓKA NIKOLETTA: A Magyar Természettudományi Múzeum kiállításának felfedezése hallássérült tanulókkal	- 120 -
POLGÁR NÓRA: Barangolás a Fertő-tó körül - A Fertő-Hanság Nemzeti Park és a National Park Neusiedler See jellegzetes növényvilágának megismerése	- 121 -
ALMÁDI PÉTER, BÓZVÁRY BENCE, MAKÓ IMRE, NAGY SZEBASZTIÁN VILMOS, SZABÓ DÁVID: Egy interaktív természettudományos kiállítás koncepciója – Kísérletezés bárholonnan, bármikor	- 122 -
SZABÓ KRISZTIÁN: Madártani ismeretek játékos tanulása projektmódszerrel.....	- 123 -
NÉGYESI FANNI: Mire jó a múlt? - Egy ipartörténeti tanösvény tervezetének kidolgozása	- 124 -
DÓRY JÚLIA EMESE: Öko-séta a fenntarthatóság pedagógiájának gyakorlatában	- 125 -
EGYÜD BENCE NORBERT: Természetvédelmi terepgyakorlatok szervezése diákmentorokkal	- 126 -

Médiapedagógia

HUSZTHY VIOLA: Autentikus olasz rövidfilmek didaktikai feldolgozása nyelvórán	- 127 -
KONYECSNI GÁBOR: E-lbeszélés: Digitális történetmesélés a felső tagozat irodalomoktatásában	- 128 -
DARABOS KATA, GERLANG VIVIEN: Ez itt a reklám helye...avagy a médiával támogatott földrajztanulás-	- 129 -

TROPPERT ALEXANDRA: Japán mindenhol!-Avagy egy futótűzként terjedő szubkultúra története, elemeinek megjelenése az óvodások körében.....	- 130 -
KÁSLER TINA TÍMEA: Óvodáskorú gyermekek médiafogyasztása	- 131 -
BALÁZS KÁRMEN: Televízió - Mese - Könyv	- 132 -
MARCZIN BALÁZS NÁNDOR: A Digitális Világ hatásai a fiatalkori fejlődésre és képességek kialakulására. -	133

Mese- és irodalompedagógia

STEINHAUSER GYÖNGYI: Ady Endre Új versek című kötetének tanítása	- 134 -
KISS ORSOLYA: A Karamella-szigeten is túl: Interaktív társasjáték Pozsár Edit meseregénye alapján	- 135 -
TAMÁS RÉKA: A népmesék képi világa és szerepük a vizuális nevelésben.....	- 136 -
VIDA ÁGOTA: A TALP-módszer és a szakaszos szövegolvasás Móricz Zsigmond novelláinak tanítása során	- 137 -
RÉTI JÚLIA: Mészöly Miklós tanítása a közoktatásban	- 138 -
KODÁCSI BOGLÁRKA: Olvasmányellenőrzés napjainkban	- 139 -
SZABÓ DÓRA: Tantermi folyamatok a potenciális térben	- 140 -

Multikulturális nevelés

DANYI REGINA: A magyar és japán oktatási rendszer összehasonlítása	- 141 -
BÉZI ORSOLYA: A migráció, amiként mi ismerjük. Hallgatói vizsgálatok	- 142 -
SZEIDL VERONIKA: Báránytánc	- 143 -
JANI-DEMETRIOU BERNADETT: Kétnyelvű gyermekek idegen nyelvtanulása	- 144 -
BEREK BERNADETT: hagyományos vagy modern lakodalom.....	- 145 -
MARTYIN ANDREA: Karácsonyi hagyományok a magyarországi románság körében	- 146 -
SZÁSZ- KOVÁCS RÉKA: Nyelvi attitűdvizsgálat felsőháromszéki elemi tagozatos tanulók körében	- 147 -
BARTHA ERIKA: Roma családok nevelési szokásai	- 148 -
HORVÁTH ZSÓFIA ANNA: Két kultúra - Egy személy: A kétnyelvűség előnyei és kihívásai	- 149 -

Művészetközvetítés

KOVÁCS EVELIN: A szociális kompetencia fejlesztése zenei eszközökkel.....	- 150 -
LÁSZK VIKTÓRIA: Énekkari munka az alsó tagozatban	- 151 -
TÓTH-PAJOR SZABOLCSNÉ: Kisgyermek zenei nevelésének gyakorlata az Óvodai Nevelés című szakfolyóirat 1990-2015 között megjelent cikkeinek tükrében	- 152 -
KASZA-KISS BRIGITTA: Komplex esztétikai nevelés kora gyermekkorban.....	- 153 -
BARANYI DIÁNA: Múzeumpedagógia a kortárs művészetben – Múzeumi gyakorlatok a vizuális nevelés szolgálatában.....	- 154 -
TÓBIÁSNÉ NOVÁK MAGDOLNA: Óvodai zenei nevelési programok és megvalósulásuk összehasonlítása-	155
GEDÓ GABRIELLA: Zenei élménynyújtás és készségfejlesztés az informatika eszközeivel	- 156 -

Óvodapedagógia

GULYÁS GEORGINA: Beteg gyermekek visszaintegrálásának lehetőségei az óvodában	157 -
KIS KATALIN: Bibliai élménypedagógia óvodáskorú gyermekek számára	158 -
WÁGNER ANITA: Ideális csoportszobánk van? Az edukációs terek hatása az óvodáskorú gyermekekre .-	159 -
NAGY BERNADETT: Iskolára és idegen nyelv elsajátítására hangoló program 5-7 évesek számára.....	160 -
KÁROLYI ANETT MÁRIA: Naiv képzetek az óvodában	161 -
VADÁSZI JÓZSEF: Óvodai íráselőkészítés a vizuális nevelés tükrében.....	162 -
MÉSZÁROS INEZ, VERES JENIFER:	

Óvodáskorú gyerekek testi és motoros fejlettségének összehasonlító vizsgálata.....	163 -
--	-------

ÁCS SZILVIA: Óvodáskorú gyermekek nyelv- és beszédfejlődésének vizsgálata és összehasonlító elemzése.....	164 -
---	-------

Pályaorientáció és szakképzés

HIDVÉGI MÁRTON: A "STEM készségek korai azonosítása és célzott egyetemi beavatkozások (readySTEMgo)" európai projekt a BME-n.....	165 -
---	-------

ROSZIK DÓRA: A Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak munkaerőpiaci elhelyezkedésének vizsgálata -	166 -
--	-------

NEUBAUER KATALIN: Az eladóképzés dilemmái.....	167 -
--	-------

NAGY ENDRE LÁSZLÓ: Javaslatok korszerű digitális tananyag kidolgozására a SNI-s tanulók szakképzésben történő tanulástámogatásához	168 -
--	-------

TÓTH GEORGINA: Vajdasági magyar általános iskolások pályaorientációs vizsgálata – adatellenőrzési készség	169 -
---	-------

SZABÓ HANGYA CSILLA: Vajdasági magyar tanulók pályaorientációjának vizsgálata	170 -
---	-------

Szülők és gyermekek

DARVASI SZABINA: A kötődés, anya-gyermek kapcsolat	171 -
--	-------

BERKES LILIÁNA: A méhen belüli élet hatása a személyiség alakulására.....	172 -
---	-------

VÖRÖS RÓZA: A nagyszülők szerepe a család életében és a gyermeknevelésben	173 -
---	-------

JELSIK-SZABÓ JUDIT: Az anya-gyermek kapcsolat és a család hatása a kisgyermek fejlődésére	174 -
---	-------

MATAJSZ BERTA LUCA: Kérdések és válaszok a Waldorf-pedagógia jelenlegi hazai helyzetéről.....	175 -
---	-------

JAKAB RÉKA: Kutatás a kisgyermek korai kötődéséről.....	176 -
---	-------

Tananyagfejlesztés és -elemzés

MÁRTON ÁDÁM, SOLTÉSZ LÁSZLÓ TAMÁS: A Széchenyi István Egyetem Műszaki Menedzser alapszakjának alapozó, valamint szakirányos tantárgyi tematikájának megváltoztatása	177 -
---	-------

CSÁNYI PETRA, FÁBIÁN KATA, SZABÓ ZSANETT: Hogyan építsünk számelméletet?	178 -
--	-------

HARSÁNYI HENRIETTA, SCHÄFFER VIOLA, TRAUTMANN LAURA: Így tervez a Facebook generáció – lehetőségek és kihívások a távoli együttműködésben végzett hallgatói terméktervezési feladatokban .-	179 -
---	-------

KÓSA MAJA: Képességfejlesztés a történelemtanításban tankönyvek elemzésének tükrében.....	180 -
---	-------

TAPOTI ANTAL: Két-két, eltérő módszerű, első és második osztályos matematikai tankönyv geometriai feladatainak összehasonlítása	181 -
---	-------

BENEDEK SAROLTA

benedek.sarolta@gmail.com

Inkluzív nevelés tanára

MA, 1. félév

Kodolányi János Főiskola

*Témavezető:
Dr. Torgyik Judit
főiskolai tanár, KJF*

A kooperatív tanulás bevezetésének hatásvizsgálata egy vidéki általános iskolában

Kutatásom során a kooperatív tanulás hosszú távú hatásait vizsgáltam a tanulmányi eredmények tükrében; másrészt arra kerestem a választ, hogy a vizsgált iskolában 9 évvel ezelőtt megtartott kooperatív tanítást oktató továbbképzésnek milyen hatása volt a pedagógusok oktatási gyakorlatára, alkalmazzák-e a képzésen megtanult módszereket? A kutatás során összefüggést kerestem az SNI-diákok többségi iskolába való beilleszkedése és az együttműködő tanulás alkalmazása között. A kutatás célja rávilágítani arra, hogy a kooperatív tanulásszervezési mód nagyban befolyásolja a tanulók tanulmányi eredményességét, a társas kapcsolatok pozitív alakulását, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedését a többségi iskolákba.

A tanulmányi eredmények vizsgálatához kontrollcsoportos kísérleti elrendezést alkalmaztam, melyben a kísérleti csoport a kooperatíván tanuló, a kontrollcsoport pedig a párhuzamosan, ugyanazon évfolyamra járó osztály lett, akik a hagyományos, túlnyomórészt frontális oktatásban részesültek. Az osztályok eredményeit 4-8. osztályig vizsgáltam, kifejezetten a kooperatíván oktatott tárgyra fókuszálva, de az összehasonlításnál a minden tárgyra kiterjedő összteljesítményt is figyelembe vettem.

A pedagógusok kooperatív tanulásról alkotott véleményét kérdőíves módszerrel vizsgáltam, az SNI-gyermek beilleszkedését egy pedagógussal folytatott interjúm során tárhattam fel.

A vizsgálati eredményeket értékelve választ kaphattam a következő kérdéseimre:

- Van-e kimutatható különbség a két osztály ötéves teljesítménye között a kooperatíván tanított tárgyak esetében?
- Van-e kimutatható különbség a két osztály minden tárgyra kiterjedő, ötéves átlageredménye között?
- Sikeres volt-e az SNI-gyermekek integrációja?
- Hatásos volt-e a pedagógusok célirányos továbbképzése, vagyis alkalmazzák-e a kooperatív tanítást-tanulást a mindennapi gyakorlatuk során?
- Hogyan viszonyulnak a pedagógusok a kooperatív tanuláshoz?

Az így kapott eredményekkel szeretném felhívni a figyelmet a kooperatív tanulás előnyeire, az együttműködés szükségességére, közösségépítő erejére, mert azt tapasztalom, hogy bár mindannyian elismerjük a kooperáció fontosságát, az mégis távol áll az iskolák mindennapos gyakorlatától.

BUDÁN DÁVID LÁSZLÓ

budandavid@gmail.com

tanító

BSc, 8. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Poór Zoltán Ferenc

egyetemi docens, SZE AK

A pedagógiai környezet jelentősége

A TDK dolgozatom témája a pedagógiai környezet jelentőségének vizsgálata. Jelen témakört a tanulók motivációja felől közelítettem meg, s azt vizsgáltam, hogy vajon az a pedagógiai környezet, ami körülveszi őket tanulmányaik során, mekkora hatással van a nevelésükre és oktatásukra. Ezen – a pedagógiai környezeten – mindazt az oktatási- és nevelési munkában résztvevő illetve bekapcsolható hatásokat és ingeregyütteseket értem, melyek hatással lehetnek a diákok közérzetére és a tanulmányaik felé való érdeklődésükre.

A dolgozatomhoz végzett kutatással arra az időszzerű gyakorlati problémára kerestem a megoldásokat, amelyek a tanulók motiválhatóságának feltételezett nehéz voltával függenek össze, s ebből adódóan összefüggésben lehetnek a hazai közoktatás teljesítményét megmutató vizsgálatok (PISA, IEA) vártnál alacsonyabb eredményeivel.

Kutatásommal ezen eredmény megmagyarázására vállalkoztam a napjaink iskolarendszerében elhelyezkedő tanulók és tanítók kapcsolatának, helyének, szerepének és a motiváció szükségességének vizsgálatával. Vizsgálatommal a tanítók aktuális vélekedését szeretném szemléltetni a pedagógiáról és megvizsgálni valamint összehasonlítani a különböző intézmények – állami intézmény, egyházi intézmény, magániskola és reformpedagógiát követő intézmény – motivációs lehetőségeit, eszközeit és attitűdrendszerét, ezzel nem csak választ, de megoldást is kínálva a nemzetközi kontextusban megvalósított vizsgálatok eredményeinek pozitív irányba történő változtatására.

PAPIK ESZTER

papike1994@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Bauer Zita

szaktanár, ELTE TÓK

A tudatos fogyasztói attitűdök megjelenése a 6-12 éves korosztályban

Fenntartható fejlődés egyik fontos szegmense a fenntartható, tudatos fogyasztás. Egyre több reklám, csalogató akció csábít minket vásárlásra. De mennyire gondolunk bele, hogy valójában az a termék a legmegfelelőbb-e, ami a legolcsóbb, amit a legjobban reklámoznak, vagy aminek a legcsillogóbb a csomagolása? Sok felnőtt sem tudatosan vásárol, ezért különösen fontos, hogy a felnővekvő nemzedéket tudatosságra neveljük. Kutatásom során a tanulók attitűdjét vizsgáltam, mely segítséget nyújthat a megfelelő nevelésben. Összehasonlítva a kapott eredményeket, szerettem volna a korosztályok és a települések közti különbségeket felmérni. Célom a egy reprezentatív kutatás, mely valós képet mutat a 6-12 éves korosztály attitűdjeiről, szokásairól.

KAZATSAY ORSOLYA

orsolya.kazatsay@citromail.hu

Tanító

BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

PAPP FRUZZSINA

papp.fruzsina9a@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Hercz Mária

főiskolai docens, PAE PK

**A Z generáció szociális készségei Alcím: A vállalkozó –és kezdeményezőképeség szerepe az
oktatásban**

Majdani tanítóként a mai általános iskolásokkal, avagy a Z generációval találkozva azzal szembesültünk, hogy ők sok szempontból mások. De ismerjük-e őket eléggé? Tudunk-e majd eredményesen dolgozni velük? Kutatásunk kiindulásául e kérdések szolgáltak. Lehetőségünk nyílt egy nemzetközi projektbe kapcsolódva önálló rész kutatásként a vállalkozási- és kezdeményezőképeséget fejlesztési lehetőségeit vizsgálni. Kutatásunk módszertani alapját hazai és külföldi szakirodalmak képezték.

Elsősorban kvalitatív metodológiával kívántunk kutatni. Különböző problémaköröket foglalmaztunk meg, melyekre választ kerestünk. 1) A jogszabályi követelmény ellenére az iskolai gyakorlatban nem kap kellő szerepet a vállalkozó- és kezdeményezőképeség mint kompetencia fejlesztése hazánkban. A felvetett problémánk, miszerint nincs kellően belevonva az oktatásba a szociális vállalkozóképeség fejlesztése, arra enged következtetni, hogy az ehhez tartozó tulajdonságok, képességek fejlesztése (pl. a gyermekek bátorsága, akaraterije) háttérbe szorul. 2) A vállalkozó-és kezdeményezőképeség fejlesztésére nem ismertek hazánkban iskolai jó gyakorlatok a 8-12 éves korosztályt érintően, így szükségessé válik a gyermekek életkori jellemzőinek és az alkalmazott didaktikai jellemzők kapcsolatának feltárása. Kíváncsiak voltunk, milyen módon és melyik korosztályban lehet fejleszteni a vállalkozóképeséget, elegendő-e a tanórákon alkalmazott tanítási módszerek, valamint hogy instruktív tanítási stratégiával, tematikus feladatsorral, vagy konstruktív stratégiával, projektmódszerrel hatékonyabb a vállalkozó-és kezdeményezőképeség fejlesztése alsó tagozatban.

Kvalitatív kutatásunk több irányban indult el: (1) a szakirodalom feltárása és elemzése, (2) a nemzetközi gyakorlat megismerése; (3) egy fejlesztő pilot program létrehozása és kipróbálása egy nemzetközi projekten belül a 9-10 éves gyermekek számára. Kutatásunk során a vizsgált területen alacsony képességekkel rendelkező gyermeket választottunk, akiknek egy féléven át fejlesztő foglalkozásokat tartottunk, melyeket dokumentáltunk és elemeztünk, majd a második félévben következett a valódi projekt munka: bemutató film készítése a nemzetközi videokonferenciára. Kutatásunk igazolta, hogy a vállalkozó képeséget már alsó tagozatos gyermekeknél célszerű elkezdni, egy rövid ideig tartó program is eredményes lehet a bátorság és kezdeményezőképeség fejlesztése tekintetében. Hosszú távú hatáshoz azonban az iskola klímájának is változnia kell.

LEDNICZKI KINGA MELINDA

kingalinda21@gmail.com

Tanító

BA, 6. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Hercz Mária

főiskolai docens, PAE PK

Tanulás tanítása alsó tagozaton szülők bevonásával

A XXI. század, a „lifelong learning” idején kulcsfontosságúvá válik a tanulás megszerettetése a gyermekekkel, hisz „a tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége” (NAT, 2012: 8). Az EU polgárai számára kiemelt cél a hatékony önálló tanulás kulcskompetenciájának kifejlesztése (EU, 2010, NAT, 2012). De milyen módon alapozza ezt meg az alsó tagozat? Van-e, kifejleszthető-e a folyamat résztvevőit segítő hatékony program? E kérdésekre kerestem a válaszokat kutatásomban.

Céлом egy tantárgy- és tanórafüggetlen tanulást segítő program kialakítása volt, melynek a szülők is aktív részesei. Kutatásom öt szakaszában kombinált kutatási stratégiát alkalmaztam. A kvantitatív előkutatás során 3-7. osztályosok tanulásképét tártam fel kérdőívvel (N=137 fő). Az ennek eredményeire épülő a tréningen 9 fővel dolgoztam (4 alsós gyermek és 5 szülő), a fejlődést kvalitatív módon, reflektív naplókkal, elő- és utóvizsgálattal követtem nyomon.

Feltételezéseim és eredményeim a következők:

- (1) Az alsós gyerekek nem rendelkeznek kialakult tanulási stratégiákkal, mechanikusan tanulnak. Az előkutatás eredményei ezt bizonyították.
- (2) Változtatható a szülők tanulási attitűdje is, saját pozitív élmény alapján nyitottabbak az új tanulási módszerek elsajátítására. Az előkutatás eredményei alapján a leggyakoribb szülői hozzáállás a segítségnyújtás – ez indokolta a bevonásukat. Az elő-, utóvizsgálat és a reflektív naplók elemzése alapján a szülők tanulásról alkotott véleménye változott: a tanulást változatosnak, játékosnak, és könnyebbnek tartják. A tanult módszerek egy részét gyakrabban tanácsolják gyermekeiknek, mint korábban.
- (3) A tanfolyamot követően a gyerekek a tanultak legalább 1/3-át alkalmazzák otthoni tanulás során. Az elő- és utóvizsgálat összehasonlítása azt mutatta, hogy a tréningen elsajátított módszerek nagyobb részének nőtt a gyakorlatban való alkalmazása.
- (4) Kifejleszhető olyan tanulási (mini) tréning, ami rövid idő alatt is látható eredményeket mutat – feltételeztem –, s az utánkövető kérdőív adatai alapján ez igaznak bizonyult. A későbbiekben szélesebb körben is tervezem a kipróbálást.

Dolgozatom legfőbb eredményének a különféle szervezeti formákba rugalmasan beépíthető, tagozatváltást is segíthető tanulásmódszertani tréning kidolgozását tartom. A foglalkozásokhoz fejlesztett játékos gyakorlatok, és társasjátékok önállóan is beépíthetők az egésznapos iskola és a napközi otthon gyakorlatába, de megismerésük után otthoni alkalmazásuk is lehetséges.

SÓFALVI TÍMEA

sofalvi.timi96@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. habil. F. Lassú Zsuzsa

Egyetemi docens, Neveléstudományi Tanszékvezető, ELTE TÓK

Versengés- és együttműködés vizsgálata alsó tagozatos gyerekeknél

Rezümé

Dolgozatom témája a versengés-és együttműködés vizsgálata alsó tagozatos gyerekeknél. Azért választottam ezt a témát, mert érdekelt, hogyan lehet jól kezelni ezt a két magatartásformát, ami együttesen fordul elő mind az iskolában, mind a társadalomban. Leendő pedagógusként fontosnak tartom a kooperatív tanulási technikák elsajátítását, mivel ez a tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Nagy szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. Nagy hangsúlyt fektet ez a módszer a közös munkára, és együttműködésre. Ezért választottam ezt a kutatási témát, hogy felhívjam a figyelmet milyen fontos is lenne, már kisiskolás korban megalapozni az együttműködésre való képességet.

Kutatásom a „Tit for tat” stratégia vagy másnéven elhíresült Fogolydilemma nevű játék elméletre alapult. Az x;y stratégia helyett, nyuszt és oroszlánt használtam a gyerekek körében. A játék 10 körből állt, vagyis összesen 10 próbálkozási lehetőség volt oroszlánt vagy nyusztot rakni. Az OO esetben mindketten -1 pontot (összesen -2) kapnak, az ONY esetben +1-1 (összesen 0), az NYNY esetben +1+1 (összesen +2), ha összeadjuk a 10 fordulóban együtt nyert pontszámokat, akkor -20 és +20 közötti pontszámot kaphattak a gyerekek. A gyerekek a pontszámokról a játék közben értesültek. A játék előtti instrukció az volt, hogy nyerjenek minél több pontot, a legmegfelelőbb stratégiát választva. A próbálkozásokat videó felvételen rögzítettem. A kísérletet egy szociometriai vizsgálat előzte meg, mely 5 kérdésből állt az osztályra vonatkozóan. A gyerekek párba állítása véletlenszerű volt, kihúzás alapján kerültek össze az azonos, vagy vegyes nemű párosok. A kísérletet 3 iskolában, - (Telepy Károly Testnevelés Szakosított Általános Iskola IX. kerület, Gyerekek Háza II. kerület, Török Flóris Általános Iskola XXIII. kerület) végeztem el. Összesen 6 osztály vett részt a kutatásban, ebből három másodikos, három osztály pedig negyedikes volt. Összesen 49 párral, azaz 98 gyerekekkel sikerült elvégezni a kísérletet, a szülői beleegyezések alapján. Az adatokat Excel táblázatban rögzítettem. A 10 próba mellett, a gyermekek életkora, nemük, testvéreinek száma, testvérek között betöltött sorrendje, azonos nemű testvérek száma, teljesítményük, népszerűségük fontos szerepet töltött be az adatelemzés során. Ezeket az adatokat az Excel, és az ún. SPSS program segítségével dolgoztam fel.

HOLLÓY ZSOLT

zsoltholloy@gmail.com

Mestertanár képzés

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Gonda Zsuzsa
adjunktus, KRE BTK*

A tanári kommunikáció: szleng a tanári nyelvhasználatban

Ahogy minden ember, úgy minden pedagógus nyelvhasználata is különböző. Annak ellenére, hogy az iskolában használt nyelv természeténél fogva a sztenderd nyelvváltozat keretein belül mozog, napjainkban számos okból kifolyólag más nyelvváltozatok is megjelenhetnek a tanórákon, kiváltképp a magyarórán. A tanárok nyelvhasználatában megjelennek a szleng kifejezések, mely kifejezések hallatán könnyen meglepődhet bármilyen külső szemlélő.

Dolgozatom fő célja azon okok feltárása, melyek a pedagógusi szleng használat mögött állhatnak. Feltevéseim szerint a fő négy ok a tanári szleng használat mögött a tanár személyisége, a különböző tanári szerepek megjelenése, illetve az azokkal járó tanítási módszerek különbségei, a különböző tanuló- és tanulásközpontú módszerek és munkaformák hatása, illetve a kötelező tananyag és tematikai egységek egyes részeinek jelenléte.

A dolgozatom során a hipotéziseimet egy empirikus kutatással támasztom alá: öt darab negyvenöt perces órafelvétel lejegyzése által kapott több, mint húszezer szavas korpuszra támaszkodva keresem a bizonyítékokat a hipotéziseim igazolásához. Mivel a szleng a szókincsben él, ezért kutatásom során a hangsúly végig a lexémákon van.

Mind a tanárok személyisége, a tanárszerepek különbségei, a munkaformák és módszerek, illetve a tananyag és tematikus egységek kapcsán izgalmas példák találhatók az általam vizsgált órán: legyen szó egy antik görög talk showról, vagy Szophoklész Oidipusz királyának krimi-olvasatáról, számos órai helyzet helyet biztosít a szleng kifejezések megjelenésének a tanári nyelvhasználatban. Az órákon megjelenő példákat részletesen elemzem a hipotézisek, az órai helyzet, a kifejezések diákokra tett lehetséges hatások fényében.

GRUND ÁGNES

grundagi@gmail.com

Magyartanár, olasz nyelv és kultúra tanára

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Antalné dr. Szabó Ágnes

egyetemi docens, ELTE BTK

A tanulói portfólió attitűdformáló szerepe az anyanyelvi nevelésben

A tanulói portfólió attitűdformáló szerepe az anyanyelvi nevelésben

A tantárgyakkal kapcsolatos tanulói attitűdök vizsgálatai ma már nemcsak a pedagógiai kutatások céljai, fontos szerephez jutnak a pedagógiai értékelés területén is. A tanulók eredményei nem magyarázhatók a tanulási eredményt befolyásoló beállítódások, a tanulási attitűd vizsgálata nélkül. A kutatási eredmények felhasználhatóak arra, hogy az adott tantárgy módszertana a tanulási eredmény szempontjából is értékelhető legyen, és pozitív irányba fejlődjön.

A dolgozat témája a tanulói portfólió alkalmazásának és a tanulói attitűd kapcsolatának a vizsgálata. A dolgozat első része áttekinti a magyar nyelv mint tantárgy helyzetét a tantárgyi attitűdvizsgálatok tükrében. A dolgozat foglalkozik még a kutatáshoz szükséges főbb fogalmak, közöttük a tanulói portfólió és a funkcionális szemléletű anyanyelvi nevelés fogalmának az értelmezésével. A második rész egy kutatás eredményeit mutatja be, ennek célja a grammatikai témakörökkel kapcsolatos tanulói attitűd és pozitív befolyásolásuk lehetőségeinek a vizsgálata. A kutatás módszerei: kérdőíves attitűdvizsgálat, előmérés és utómérés 7. osztályos általános iskolai tanulók körében 4 kísérleti és 4 kontrollosztályban, iskolai kísérlet a tanulói portfólió alkalmazására a 4 kísérleti osztályban egy grammatikai témakörben, valamint dokumentumelemzés, a tanulók által készített 86 portfólió értékelése.

A kutatás fő hipotézisei: A magyar nyelv mint tantárgy kevésbé kedvelt tárgy a tanulók körében. Kevésbé kedvelik a tanulók a grammatika témaköröket. A tanulói portfólió alkalmazása pozitívan befolyásolja a tanulók attitűdjét a grammatika tanulásával kapcsolatban. Az előmérés adatain végzett statisztikai elemzés (Pearson-féle korreláció) alátámasztják, hogy összefüggés van a magyar nyelvi órákkal és a grammatika tanulásával kapcsolatos tanulói attitűdök között, ezért is fontos, hogy pozitív attitűdöt erősítő módszereket alkalmazzunk a magyar nyelvi órákon és a grammatika tanításakor is. A portfólió egyik fontos tulajdonsága az örömszerzés, a pozitív hatás a tanulói attitűdre, a belső motiváció erősödésére.

A dokumentumelemzés és az utómérések eredményei alátámasztották, hogy a diákok motiváltak voltak a tanulói portfólió elkészítésében, szívesen foglalkoztak a feladatokkal, és érdekesnek találták őket. Ez a módszer hozzájárulhat tehát a grammatikával és hosszú távon a magyar nyelvi órákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakításához és erősítéséhez.

SZÓRÁD FRIDA

szorad.frida@freemail.hu

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Fehér Éva

főiskolai tanársegéd, PAE PK

Az elbeszélés, mint irodalmi műfaj az óvodai anyanyelvi nevelésben

Tudományos kutatásom témája az óvodai irodalmi értékű elbeszélés használata az anyanyelvi nevelésben. Kutatási célom volt e feledésbe merült irodalmi műfaj szakirodalmi és kutatás módszertan vizsgálata. Válaszokat kerestem azon kérdésekre, hogy a jelenlegi irodalmi nevelésben miért kevésbé ismert és alkalmazott műfaj más óvodai gyermekirodalmi műfajokhoz képest az elbeszélés, illetve melyek a legmegfelelőbb pedagógiai szituációk az óvodai mindennapok során annak alkalmazásához, valamint milyen különbségek észlelhetők egy óvodai elbeszélés tevékenység és más műfajok bemutatásakor a Verselés, mesélés kezdeményezés során. A kutatás során első körben kérdőíves módszert alkalmaztam az óvodapedagógusok megkérdezésére. Ez által tovább bővült a műfaj használatához kapcsolódó kutatási kérdéssor, és megfelelő érvényre jutott a választott kutatási téma a további tudományos kutatásra. A kérdőíves kutatásban résztvevő óvodapedagógusok segítették a további kutatási problémakör vizsgálatot abban a tevékenység alapú kutatás lebonyolításában, amely során három óvodai csoportban műfajhoz kapcsolódó tevékenységet tekintettem meg. A tevékenységek során történt megfigyelések és óvodapedagógusi megjegyzések, észrevételek által fény derült a kutatás első lépéseként meghatározott kérdésekre. Bebizonyosodott, hogy a szakirodalmakban való elhanyagolás és a műfaj háttérbe szorítása révén alakulhatott ki az elbeszélések ismeretének hiánya, ebből adódóan a pedagógusok sem tudnak mihez fordulni a műfaj alkalmazásakor, vagy tévesen használták a műfaj megnevezésekor a mese szót. A tevékenység alapú kutatás során kiderült, hogy az elbeszélés épp olyan jól használható a délelőtti ágyazva, mint a Verselés, mesélés tevékenység más műfajai, ám alkalmazásában a kezdeményezéstől a mű elmélyüléséig egyediségek jellemzik, amelyek egyáltalán nem hasonlíthatók a mondókához, meséhez, vershez, verses meséhez.

MIKOLA ÉVA EMÍLIA

eva_mikola@yahoo.com

Óvodapedagógia és elemi oktatás pedagógiája
szak

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

*Témavezető:
dr. Szántó Biborka
egyetemi adjunktus, RO BBTE*

**Így mondom – így írom! Felsőháromszéki elemi osztályos tanulók nyelvjárási jelenségekkel
magyarázható helyesírási hibáinak az elemzése**

A kutatás célja a székely nyelvjárási háttérű felsőháromszéki III. és IV. osztályos tanulók helyesírásának vizsgálata abból a célból, hogy feltérképezsem a nyelvjárási sajátosságok helyesírásra gyakorolt hatását.

A kutatás korpuszát felsőháromszéki III. és IV. osztályos tanulók különböző témájú, szabad fogalmazásaiban előforduló helyesírási hibák alkotják. A helyesírási hibák, ezen belül a nyelvjárással magyarázható hibák csoportosítását és elemzését kvalitatív, illetve kvantitatív módszerekkel végezem. Az empirikus vizsgálattal párhuzamosan dokumentum- és tartalomelemzéssel arra kívánok rávilágítani, hogy a romániai magyar I-IV. osztályos tantervekben mennyire érvényesül a nyelvjárás és köznyelv kontrasztív alapú szemlélete.

Hipotézisem, mely szerint a tanulók fogalmazásaiban nagy számban fordulnak elő nyelvjárási jellemzőkkel valószínűsíthető helyesírási hibák, beigazolódott. A hangtani nyelvjárási jelenségek erőbben hatnak az elemi osztályosok helyesírására, mint az alaktani jelenségek. A romániai anyanyelv tantervek nem fektetnek hangsúlyt a standard köznyelv és a nyelvjárások kontrasztív alapú szemléletének a jelenlétére.

Kulcsszavak: nyelvjárási háttérű tanulók, helyesírás,

KISS MELINDA

kissmelinda94@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Horváth Krisztina

Tanársegéd, ELTE TÓK

Kategorizáció

Dolgozatom témájának a nyelvi kategorizáció folyamatának vizsgálatát választottam, mert úgy gondolom, pedagógiai munkámban fontos lesz, hogy tisztában legyek a nyelv és a gondolkodás működésének sajátosságaival. A nyelv és a gondolkodás kapcsolata bonyolult és nagyon érdekes. A nyelv a mindennapi életünkben fontos szerepet tölt be, meghatározó a külvilággal való érintkezésünk és a gondolkodásunk során. A nyelvnek kiemelkedő szerepe van új dolgok megtanulásában, a tudás közvetítésében és az önkifejezésben is. A nyelv működésében és a gondolkodás folyamatában is felfedezhető a kategorizáció. Ez a rendszerezés, mely szerint gondolkodunk és megválasztjuk mondandónk elemeit, felismerjük és megnevezzük a világ dolgait, úgy hiszem, egy átfogó és szerteágazó elmélet. Kíváncsi voltam, a kategorizáció nyelvi megjelenésére és arra, hogyan lehetne vizsgálni a számomra olyan izgalmas nyelvi asszociációkat, melyek árulkodnak a gondolkodásunkról. Kutatásom célja a megnevezés folyamatának vizsgálata és a nyelv segítségével kifejezett gondolatok elemzése volt. A gondolkodás és a nyelvi megnyilatkozások felépülésének megértéséhez a prototípuselvű kategorizáció elméletét választottam. Dolgozatomban elsőként áttekintettem a kategorizáció elméleti hátterét, majd bemutattam két általam készített vizsgálatot, melyek közül az egyiket kisiskolásokkal, a másikat pedig egyetemi hallgatókkal végeztem. A vizsgálatokban állatok megnevezését kértem a vizsgálati személyektől, majd az összegyűjtött nyelvi anyag elemzésekor figyeltem a választott állatnevek kategorizációs és nyelvhasználati jellemzőit. Ezután a kutatás néhány kiemelt elemének részletes vizsgálatával visszafejtettem a válaszadók nyelvi kategorizációs és gondolkodási folyamatát. A vizsgálat eredményeinek összegzése után kitekintettem a kognitív nyelvészet és a pedagógia alapvető összefüggéseire, és összegyűjtöttem a két diszciplína közös fogalmait. Az elméleti áttekintés után pedig néhány a tanítási gyakorlatban is alkalmazható, a kognitív nyelvészet elméleti hátterével összezsengő élménypedagógiai módszert is bemutattam.

KISS MÁRTON

kmarci88@gmail.com

matematika-fizika tanár

Osztatlan, 7. félév

Debreceni Egyetem

Természettudományi és Technológiai Kar

Témavezető:

Herendiné dr. Kónya Eszter

egyetemi adjunktus, DE TTK

A megértés és a memória szerepe a problémamegoldás módszerének a kiválasztásában

Kutatásunk középpontjába a megértést és a memóriát helyeztük, amelyhez kapcsolódóan egy négy feladatból álló felmérést állítottunk össze.

A dolgozatunk elkészítéséhez abból a feltételezésből indultunk ki, hogy a középiskolai tanulók többségének egy kontextusból kiszakított matematikai rutinfeladat is komoly problémát okozhat, illetve, hogy a legtöbb diák inkább alkalmazza a nehezebb, de a memóriájában frissebben élő módszert.

A témakört a geometria szolgáltatta, azon is belül a 11. osztályos tananyag része, a háromszögek oldalai és szögei közötti kapcsolatot leíró szinusz- és koszinusztétel. Azért választottuk a matematikának ezt a területét, mert úgy gondoltuk, hogy ebből olyan feladatsort tudunk készíteni, amelyben az előbb említett tételeken kívül számos más összefüggés felhasználása is elvezethet a helyes megoldáshoz, olyanok, amik egyébként gyakrabban fordulnak elő a tanórákon.

Négy gimnáziumi csoporttal végeztük el a felmérést. Az előző három hónapban egyik csoport sem foglalkozott az általunk választott témával. Két csoportnak a felmérést megelőző napon a szaktanáraik 45 perces gyakorlást tartottak a szinusz- és koszinusztételt illetően, a másik két csoport pedig minden előzetes gyakorlás és értesítés nélkül esett megméréttetés alá. Azokban a csoportokban, ahol gyakoroltak a diákok, azt akartuk megfigyelni, hogy valóban szívesebben és eredményesebben használják-e a frissen felelevenített tételeket, az egyszerűbb összefüggések helyett. A másik két csoportnál elsősorban azt kívántuk vizsgálni, hogy ismétlés nélkül mennyire emlékeznek arra a tananyagra, amit néhány hónappal ezelőtt tanultak és azóta nem használtak.

BURSICS ANNA

bursicsanna@yahoo.co.uk
matematika-kémia tanárszak
Osztatlan, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

MUZNAY ANNA

annamuzsnay@gmail.com
matematika-kémia tanárszak
Osztatlan, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

EDŐCSÉNY ÁGNES CSENGE

edocseny.csenge@gmail.com
matematika-kémia tanárszak
Osztatlan, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

*Témavezető:
Szabó Csaba
egyetemi tanár, ELTE TTK*

"Geometriai szemléletfejlődés a magyar középiskolákban"

Dolgozatunkban a magyarországi közoktatásban tanuló diákok geometriai megértési szintjét vizsgáltuk. Ezt az 1950-es években kitalált és azóta tovább fejlesztett úgynevezett van Hiele szintek alapján tettük. A Nemzeti Alaptantervből és a kerettantervből kiderül, hogy melyik korosztály melyik szinten kell, hogy legyen. Ezt összevetettük azzal, hogy milyen szintet kíván meg az érettségi. A szintek mérésére létezik egy általánosan elfogadott teszt amit kitöltöttünk az ország számos középiskolájának minden évfolyamával. A tesztek eredménye alapján általános képet alkottunk a magyarországi középiskolások geometriai fejlettségi szintjéről. Az eredmények röviden a következők:

Kimutattuk, hogy az érettségin előforduló geometria feladatok nem követelnek az általános iskolai követelményrendszeren túlmutató valódi geometria tudást.

A nem matematika tagozatos középiskolások geometriai szemlélete általában a 6-8. osztályos általános iskolásoktól elvárt szinten van. Ez a szint a gimnáziumi évek alatt közel stagnál.

Az elsőéves matematika szakos egyetemistákat két egyértelműen szétváló csoportba sorolhatjuk a geometriai szemléletüket tekintve: az egyik csoport tagjai a 8. osztályosokkal, a másik csoport tagjai pedig a 12. osztályosokkal vannak azonos szinten.

KOVÁCS VERONIKA

vera.kovacs21@gmail.com

Matematika tanár

MSc, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Szabó Csaba

egyetemi tanár, ELTE TTK

Gráfok modern bevezetése a középiskolában

A gráfelmélet a matematika egy napjainkban gyorsan fejlődő területe. Az útvonaltervező rendszerek, az emberi kapcsolatok vagy akár az agysejtek rendszere is modellezhető gráfok segítségével.

1984-ben Magyarországon még a matematika tanári képzésnek sem volt része a gráfelmélet, azonban ma már a középiskolai érettségi kötelező eleme. Munkánkban egy középiskolai gráfelmélet oktatási módszerre teszünk javaslatot.

Kutatók javaslatai alapján dolgoztunk ki egy tananyagot, melyet egy kilencedikes osztályban próbáltunk ki. Végül egy korábbi érettségikből válogatott feladatsor segítségével teszteltük a tanítási módszerünket. A teljes esettanulmány megtalálható dolgozatunkban.

LÓCSKA ORSOLYA DÓRA

orsolya.locska@gmail.com

Matematikatanár - és rajz- és vizuáliskultúra-
tanár szakpár

Osztatlan, 7. félév

Nyíregyházi Egyetem

*Témavezető:
Dr. Kovács Zoltán
főiskolai tanár, NYE*

Matematika a médiában, média a matematikatanulásban

Dolgozatomban négy kutatási kérdést tettem fel a matematikatanulás és a média kapcsolatáról.

1. Matematikatanár szakos egyetemi hallgatók szerint milyen képet közvetít a média a matematikáról?
2. Hogyan jellemzik a tanárjelöltek a média által közvetített matematikus-képet?
3. A tanárjelöltek szerint hogyan lehet a médiát a matematikatanítás során használni?
4. A középfokú oktatásban résztvevők és a felsőfokú tanulmányokat végzők tanulási szokásaiban hogyan jelenik meg az internet használata?

Az első három kérdésre a kvalitatív tartalomelemzés módszerével kerestem a választ. A feldolgozott szöveget matematikatanár hallgatók szöveges reflexiói képezték, melyet egy Matematika a médiában c. projekt során alkottak a 2015/2016-os tanévben. A negyedik kérdést a kikérdezés módszerével dolgoztam fel, online kérdőív segítségével.

Eredményeim összefoglalása a kutatási kérdések szerint:

1. A NAT jellemzése a matematikáról megfelelő kódrendszert ad a média által közvetített kép leírásához.
2. A sztereotip matematikus- és tudóskép átalakult, a médiában új tudóskép alakult ki.
3. A média által közvetített matematikai vonatkozású tartalmakat a hallgatók legtöbbször motivációra alkalmazzák a tanórákon.
4. Az internetes tanulás az egyetemistákra jobban jellemző, mint a középiskolásokra. Az egyetemisták az interneten talált információkban is jobban megbíznak.

Megállapításaimnak térbeli és időbeli korlátjai vannak, csupán a vizsgált médiumokra és a vizsgált időszakra vonatkoznak.

SZLAFKOVSZKI ANETT
anett.szlafkovszki@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:
Dr. Pintér Klára
docens, SZTE JGYPK

XXI. századi matematika órák digitálisan - Az interaktív tábla alkalmazási lehetőségei

A XXI. században az informatikai eszközök térhódítása idején a fejlődést az oktatásban is követni kell. Az iskolában használatos modern eszközök közül az egyik hasznos újítás az interaktív tábla. Dolgozatom az interaktív tábla, matematika órán való változatos felhasználási lehetőségeivel foglalkozik.

Az interaktív tábla által nyújtott előnyöket, saját készítésű feladatokkal mutatom be. A szemléltetéseket, tevékenységeket elsőtől hatodik osztályig terveztem matematika órákra, amelyeket gyakorlatban is alkalmaztam. Saját tapasztalatból állíthatom, hogy a befektetett munka megtérül azáltal, hogy a gyerekek motiváltabbak, az oktatás hatékonyabb, és az elkészített tananyagok a később újra felhasználhatók.

Kutatóm kiegészíti egy kérdőív is, amit általános iskolában tanító pedagógusok töltöttek ki. A kérdőív eredménye megerősítette a szakirodalomban olvasható és a gyakorlatban is tapasztalt sajátosságait az interaktív táblának.

Dolgozatommal szeretném felhívni a figyelmet az interaktív tábla sokoldalúságára, ennek eredményeként számtalan módon lehet alkalmazni a matematika órákon. A kutatásaimból arra lehet következtetni, hogy a diákok és a tanárok is egyaránt szeretik. A pedagógusok szívesen alkalmazzák ezt a korszerű eszközt a tanítási óráikon. Öröm volt látni, hogy rajtam kívül sokan alkalmazzák az új eszközöket az iskolákban, ami a XXI. századi oktatásban elkerülhetetlen.

MÉSZÁROS GÁBOR

mgabor81@gmail.com

mérnök-tanár-informatikus

MA, 4. félév

Óbudai Egyetem

Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

Témavezető:

Dr. habil. Tóth Péter

egyetemi tanár, OE TMPK

Zenta környéki magyar általános iskolások számolási készségének vizsgálata

A dolgozat irodalmi háttérében a modern pályorientációs elméletek állnak. Ezek egyik meghatározó eleme a pályamodell, aminek megfelelő mederbe tereléséhez elengedhetetlen a pályatanácsadás. Ez a korszerű pályorientációs felfogások értelmében a pályorientációs munka nélkülözhetetlen része. Mivel a pályorientációs munka nagyban támaszkodik a pályaalakmassági vizsgálatokra, ezért nagyon fontos az alapkészségek mérése, a belőlük származó információk értelmezése és felhasználása.

A kutatás célja a Zenta környéki fiatalok számolási készségének felmérése és a pályaelköltésük meghatározása a kapott eredményekre támaszkodva. A mérésben részt vettek a Zenta város és a hozzá tartozó falvak (Felsőhegy, Tornaros) általános iskoláinak 7. és 8. osztályos magyar tanulói. A mérés több települést is felölelt, ezért reprezentatív a Tisza-menti kistérségre nézve. A használt mérőeszköz az angol Psychometric Success cég tesztje alapján készített online változat volt.

A dolgozat részletesen bemutatja a konkrét eredményeket és a közöttük lévő összefüggéseket, átfogó képet ad az általános iskolák tanulók számolási készségének fejlettségéről, bemutatja, van-e összefüggés a különböző nemű, életkorú, szociális környezetű fiatalok készség szintje között.

A kutatás eredményei felhasználhatóak lesznek az iskolákban folyó pályorientációs munkában, műhelyekben, támpontot adhat az osztályfőnököknek, az osztályban tanító tanároknak, szülőknek a diákok valamely pályára való orientálásához, és nem utolsósorban segíthet a fiataloknak is az első pályaválasztási döntés sikeres meghozatalában.

BURJÁN ZSÓFIA

zsofia.burjan@freemail.hu

Gyógypedagógia szak

BA, 7. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Szalai Katalin

adjunktus, PPKE BTK

A hallgató kiégés jelensége a gyógypedagógia hallgatók körében

A dolgozatom célja, hogy a gyógypedagógus hallgatók körében megvizsgáljam, milyen mértékben jelenik meg a kiégés jelensége, illetve mik lehetnek a rizikófaktorai, valamint kutatom a mentális egészségmegőrzés szükségességét a felsőoktatásban.

Feltételeztem, hogy a kiégés jelensége a gyógypedagógus hallgatók körében is megfigyelhető illetve, hogy a hallgatóknak igénye lenne arra, hogy a felsőoktatásban nagyobb figyelmet fordítsanak a mentális egészségükre valamint, hogy a hallgatói kiégés egyik jelentős rizikó faktora a nehezített információáramlás. Utolsó hipotézisem pedig arra irányult, hogy a hallgatók igényelnék, hogy a felsőoktatási intézményekben számukra elérhető és ismert mentálhigiénés programokban, lehetőségekben részesüljenek.

A kutatások egyik eszköze egy általam szerkesztett online teszt volt, melyet két fő részre osztottam. Az első része a hallgatók kiégettségének szintjét kívánja felmérni, a második pedig egy hallgatói igényfelmérés. Az első részét, Thomas Bergner: „Burnout, a kiégés megelőzése 12 lépésben”, ill. Petróczi Erzsébet: „Kiégés elkerülhetetlen?” című könyvek alapján állítottam össze, a második részében pedig saját kérdéseim teszem fel a hallgatók részére. Kutatásom során továbbá fókuszcsoportos interjút készítettem a Kaposvári Egyetem gyógypedagógus hallgatóival, meginterjúvoltam Bíró Dániel mentálhigiénés szakembert, illetve dokumentum- és weblapelemzést végeztem a témában.

A kutatásom célcsoportját azok a hallgatók képezik, akik a kutatás ideje alatt Magyarország valamely egyetemén, gyógypedagógia szakon tanulnak.

A kutatásom végén értékeltem a hipotéziseim és a különböző vizsgálati módszerek eredményei alapján következtetéseket, javaslatokat fogalmaztam meg ezek alapján, a hallgatók mentális egészségének megőrzése, és a hallgatói kiégés megelőzésének érdekében.

Azt gondolom, hogy a kutatásom egy olyan témára keres választ, mely jelenleg még nem igazán feltérképezett, ám mégis fontosnak tartom a vizsgálatát, hiszen a kapott eredmények hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gyógypedagógus képző intézmények adekvát választ adhassanak a hallgatói igényekre, és még hatékonyabbá tehessék a képzést.

ARANYI FRUZZSINA

aranyifr@gmail.com

Pedagógia tanár MA

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bujdosó Gyöngyi

Egy. Adjunktus, DE IK

A középiskolai tanárok online és ezen belül web 2.0-s aktivitásának vizsgálata

Kutatásunk a középiskolai tanárok online és ezen belül web 2.0-s aktivitását vizsgálta. Hipotéziseink az alábbi területekre terjedtek ki: A gimnáziumi tanárok zöme otthon is használ online és azon belül web 2.0-s eszközöket szabadidős és szakmai tevékenysége során. A gimnáziumi tanárok tanórai oktatómunkájában megjelenik az online és azon belül a web 2.0-s eszközök használata. A gimnáziumi tanárok online és ezen belül web 2.0-s tevékenysége és a szakjuk között erős a kapcsolat. A vizsgálatot 8 debreceni gimnázium pedagógusainak körében végeztük el. Az adatokat papír alapú kérdőív segítségével vettük fel. A kiértékelés nyomán azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a gimnáziumi tanárok online és ezen belül web 2.0-s tevékenysége és a szakjuk között nincs kapcsolat. A pedagógusok szaktól függetlenül fejleszteni tudják a diákok digitális kompetenciáját. Mivel azonban a vizsgálat alanyai alig használnak otthon IKT és ezen belül web 2.0-s eszközöket, tanórai alkalmazásuk is meglehetősen alacsony, és így a diákok digitális kompetenciájának fejlesztése csak korlátozottan tud megvalósulni.

NAT, digitális kompetencia, IKT, web 2.0

LANSZKI DONÁT

donatlanszki@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Golyán Szilvia

adjunktus, ELTE TÓK

A pedagógusképzés során bekövetkező hallgatói motiváció- és attitűdváltozás

Kulcsszavak: tanítással kapcsolatos attitűd, pedagógusképzés, élethosszig tartó tanulás

Kutatásom egyfajta akciókutatás, problémafelvető vizsgálódás, mely adott témakörre fókuszált. Célja az volt, hogy felderítsem és lássam, hogyan érzik társaim magukat az egyetemen, mely területen, hol vagy miért, mi által változik meg az attitűdjük a pedagóguspályával kapcsolatban, hiszen feltételezhetően a legtöbben saját döntés nyomán, elhivatottságból választották a pedagóguspályát.

Problémafelvetésem az egyetemi éveim alatt fogalmazódott meg, amikor láttam társaimat, hogyan veszítik el kedvüket az egyetemi képzés során. Figyelni kezdtem, hogy vajon mi mehet végbe bennük, és így alakultak ki feltételezéseim, miszerint a tanítójelölt hallgató motivációja, érdeklődése, lelkesedése csökken az egyetemi képzés/évek során; másrészt a tanítójelöltek motivációcsökkenése jelentős mértékben a gyakorlati képzés hatására változik meg. Idővel kutatásomat kiterjesztettem az óvodapedagógus hallgatókra is, hogy megvizsgáljam, szakspecifikus jelenségről van-e szó, vagy más területeken is végbe mehet hasonló irányú változás.

A vizsgálat során kvantitatív, nem reprezentatív, véletlenszerű mintavételen alapuló kérdőíves felmérést alkalmaztam. A célcsoportom a harmad-, negyed-, és végzett tanító szakos hallgatók voltak.

A tanító és óvodapedagógus jelölt hallgatók motivációja, érdeklődése, lelkesedése csökken az egyetemi képzés/évek során. A tanítószakos hallgatóknál ezek összefüggést mutatnak a gyakorlati képzéssel is, míg az óvodapedagógus szakon egyértelműen kimondható, hogy motivációcsökkenése nem a gyakorlati képzés hatására következett be. A válaszok alapján nem tudom biztosan megállapítani, hogy pontosan mitől lehet ez a változás, de a válaszadók jelentős része beszámolt olyan negatív élményekről, melyek feltehetően visszavetítették a tanulmányaikban és a pálya iránti lelkesedésben.

A kutatás kimutatta, hogy a frontális munka uralkodik a képzés során, míg a nagyobb összpontosítást és kreativitást igénylő önálló munka kevés. Az értékelés minimálisan erősít, vagy nem változtat a hallgató hozzáállásán (tanító szakosoknál), így nem segíti őket továbblendülni. A hallgatók kevés időt töltenek valódi gyerekközösségben, így éppen a belső indíttatás nem kap elegendő támogatást. Megállapítható, hogy hallgatótársaim valóban veszítenek a lelkesedésből, motivációjukból.

KRIEGEL ZSÓFIA

kriegelzs@gmail.com

tanító

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Kisné dr. Bernhardt Renáta

adjunktus, EKE PK

A tanítójelöltek önreflexiója módszertani tudatosságuk tükrében

Témaválasztásom egyik alappillére a „reflektív pedagógus”, mint fogalom megjelenése a neveléstudományban, illetve a pedagógus-életpályamodellben. A jól képzett pedagógusnak rendelkeznie kell egy olyan eszköztárral, amelyben szinte minden helyzetre talál megfelelő megoldást. E készségszintű módszertani tudás megfogalmazása a reflexió képességének fejlesztésével válhat egyszerűbbé. Céлом annak vizsgálata volt, hogy a pályakezdő tanítók mennyiben képesek a reflexióra; a képzés megfelelő mértékben segíti-e őket a reflektív gondolkodás kialakításában; továbbá annak megismerése, hogy a hallgatók milyen módszertani felkészültséggel rendelkeznek a képzés végére.

A probléma minél mélyebb fokú feltárása érdekében - a triangularitás elvét szem előtt tartva - többféle módszer használatát tartottam célszerűnek. A kvantitatív módszerek közül egy kérdőív kidolgozása történt meg, amelynek része egy metaforavizsgálat is, amely kvalitatív módszer segítségével lehetővé válik a hallgatók tanítói szerephez kapcsolódó attitűdjeinek megismerése. További kvalitatív módszerek közül egy félig strukturált interjú összeállítására, valamint több, az óramegfigyelésekhez használatos szempontsor kialakítására került sor. Az elemzett adatok alapján már kirajzolódtak a kutatás fő irányvonalai. Az egyik fő hipotézisem - miszerint „A tanítójelöltek önreflexiója nem elég kiforrott, a hallgatók nem látják reálisan saját erősségeiket, gyengeségeiket.” - igazolódni látszik. Az eredmények azt mutatják, hogy a tanítójelöltek módszertani felkészültsége bizonyos szempontból megfelelő, ám vannak általános hiányosságai. Ezek közé tartozik az önmagukról szakmailag megfogalmazott reflexió minősége is. A kérdőív eredményei azt mutatják, hogy személyes pedagógiai kompetenciáikat igen magasra értékelik, ám a módszertanra vonatkozó kérdések, az óramegfigyelések, valamint a szakirodalom is cáfolja ez irányú feltételezéseik teljes igazságtartalmát.

Az adatfelvételkor igen sok információt gyűjtöttem be, így a sokelemű eredményhalmaz miatt nem állt módomban minden kutatási szempontot közölni dolgozatomban. Egy későbbi kutatás során mindenképpen részletezni szándékozom a jelenleg nem ismertetett, de felvett adatokat. Szintén egy későbbi kutatás tárgyát képezhetik a reflexió képességének fejlesztési lehetőségei, valamint érdemes lenne egy longitudinális vizsgálat során nyomon követni a hallgatók későbbi pedagógiai tapasztalatai által előidézett változás mértékét is.

MÁRTONNÉ ANDRÁSSY SZILVIA

szilvi@marton.eu

Pedagógiatanár

MA, 4. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Kissné Dr. Zsámboki Réka

adjunktus, NYME BPK

Az óvodapedagógus professzió mai kihívásai- a pedagógus-életpályamodell

Magyarországon a 2011.évi CXC. törvény a köznevelésről a pedagóguspályán lévőkre vonatkozóan egy minősítési rendszert, életpályamodellt vezetett be.

Pályamunkámban először elméletben mutatom be a pedagógus-életpályamodell bevezetését eredményező utat, mind a nemzetközi, mind a hazai tapasztalatokat, javaslatokat összegezve.

Részletesen leírom a pedagógus minősítési rendszer elemeit, az eljárás menetét.

Szükségesnek éreztem, hogy azokat is „megszólaltassam”, akik a törvény értelmében kötelező jelleggel minősítésen vesznek részt, így az elméleti bevezetést egy pedagógusok körében végzett empirikus kutatás követi, mely formáját tekintve szóbeli, illetve írásbeli kikérdezésen (kérdőíves felmérés) alapul. Pályamunkámban választ adok arra, hogy mennyire elfogadott, támogatott a pedagógus életpályamodell bevezetése a megkérdezett soproni óvodapedagógusok körében. Kutatásomból kiderül, hogy milyen tapasztalatokkal gazdagodtak a megkérdezett, minősítésen átesett pedagógusok, befolyásolta-e további munkájukat az eljárásban való részvétel.

Vizsgálatomat személyes interjúval egészítettem ki, melyben egy másik szemszögből -az intézményvezető szemével- is bemutatom a minősítési rendszer pozitívumait, negatívumait.

HORVÁTH ADRIENN
h.adrienn794@gmail.com
óvodapedagógus
BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem
Benedek Elek Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Kissné dr. Zsámboki Réka
adjunktus, NYME BPK*

Gyermekkép a kezdő pedagógusok szemével

Dolgozatom központi témája a kezdő pedagógusok gyermekképe, melyben elsősorban az óvodapedagógus képzésbe bekerült elsős hallgatók szemléletét vizsgáltam, metaforaelemzés segítségével. Leendő pályakezdőként is fontosnak találtam a téma személyes aktualitását és problematikáját.

A metaforaelemzésben két meghatározó fogalmat tűztem ki. A gyermek és az óvodapedagógus fogalmát. Az elkezdett hasonlatot a vizsgálat alanyai fejezték be, nézeteik segítségével. Kutatásom eredményeképp kirajzolódott pályaképük és gyermekképük. Tapasztaltam az idealizált gyermekképet és az individuum fogalmát nézeteikben. Az idealizált elemek miatt megmutatkozott, hogy a hallgatókat nem csak az első munkahelyükön, hanem már a képzés alatt részt vett gyakorlatokon éri az ún. "valóságok". Korán megkezdődik számukra a hospitálás, ahol kevés ismerettel rendelkeznek és félelmekkel kell megküzdniük. Nem utolsó sorban említeném, hogy olyan pedagógia módszereket kell alkalmazniuk, amit elméletben még nem is tanultak.

Kutatásomban született eredmények rámutatnak arra, hogy a pedagógusképzésnek a pályaszocializáció kezdeti szakaszában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a leendő pedagógusok szemléleteire. Tudni, hogy miként vélekednek a gyerekekről illetve a pályáról. Ezekre a hozott nézetekre kellene építkezni az oktatásnak, mely alakítja és szakmai irányba tereli az egyetem végére tudásukat és tapasztalataikat. Megkönnyítve boldogulásukat és enyhítve aggodalmaikat a tanulmányaik és a hospitálások során, nem utolsó sorban ez a gyermekek számára is kedvező lenne.

LENGYEL NÓRA KATALIN

noralengyel92@freemail.hu

gyógypedagógia

BSc, 5. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Csapóné dr. Horváth Andrea

egyetemi docens, SZE AK

Motivál-e, ha különleges bánásmódban részesítenek?

A hatékony oktatás és nevelés szempontjából kiemelkedően fontos, hogy a pedagógusok minél teljesebb mértékben ismerjék tanulóik személyiségét: vonásaikat, attitűdjeiket, motívumaikat. A felelősségteljes felnőtt élet szempontjából elsősorban nem az a meghatározó, hogy a gyermek hogyan, mennyit vagy mit tanul. Az első lépcsőfok: tanul-e egyáltalán? S a válasz akár igen, akár nem, a következő kérdés: miért?

Dolgozatom témája a felső tagozatos tanulók tanulási motivációja. Célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a tanulók eltérő motivációs struktúráira és arra, hogy mekkora jelentősége van az oktatási folyamatban a motivációnak. Ezt szolgálja a tipikus fejlődésű, az integráltan nevelt különleges bánásmódot igénylő és a szegregáltan nevelt különleges bánásmódot igénylő tanulók motivációjának összehasonlító vizsgálata. A kutatást kiegészítette a felső tagozaton tanító pedagógusok körében végzett kérdőíves felmérés saját tanulóik motiváltságáról, valamint azokról az eszközökről és módszerekről, amelyeket hatékonynak tartanak a tanulási motiváció kialakításában és fenntartásában.

A kutatási eredmények összegzését és más vizsgálatok eredményeivel történő összevetését követően javaslatokat teszek a felső tagozatos tanulók motiválását célzó gyakorlati lépésekre. A kutatás végső célja, hogy a középiskolába kerülő diákok kellő önismerettel és reális önkritikával kezdhessék meg középfokú tanulmányaikat, céltudatosan döntsenek valamely szakma vagy hivatás mellett, felnőtt életükben elkötelezett munkát végezzenek, és nem utolsósorban kialakuljon bennük a hivatásszeretet.

KISS VIKTÓRIA MAGDOLNA

kissviktoriam@gmail.com

Tanító

BSc, 5. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

*Göröcsné Dr. Muzsai Viktória
egyetemi docens, SZE AK*

Reflexivitás a tanítói pályára való felkészülésben: terepgyakorlatok, workshopok és csoportos tanítási gyakorlatok tapasztalatai

A Tanulás- és Tanítás-módszertani – Tudástechnológiai szekcióban bemutatandó TDK és OTDK pályamunkám a tanítóvá válás folyamatát, ezen belül a német idegen nyelvi műveltségterület képzési és tanítási gyakorlati hátterének 4 féléves tapasztalatait, ismereteit, kihívásait foglalja össze. A dolgozat és a szekcióprezentáció segítségével összefoglalom a 2015 tavaszán korai nyelvoktatás témában kezdett, majd a folytatásban feldolgozott terepgyakorlatok és workshopok (műhelyfoglalkozások) és csoportos tanítási gyakorlatok személyes tapasztalatait. Kitérek a gyermeknevelés, és a kisiskoláskori idegennyelv-oktatás sajátosságaira, illetve a győri tanítóképzés idegen nyelvi specializációjának - választott műveltségterület - jellemzőire. Kutatási módszerként a tapasztalati tanulás, akciókutatás és a reflektív gondolkodás, önreflexió, valamint a reflektív pedagógus sajátosságait mutatom be, melyhez a csoportos tanítási gyakorlatok során készített óravázlatokat használom fel. Közreadom, hogyan készítettem elő óravázlatot, és egy-egy adott tanítási órát. Összegzem, melyek voltak hallgatóként az első tanítási tapasztalataim, hogyan értékeltem az óráimat, milyen következtetéseket és tanulságokat vontam le, amelyeket a további tanítási gyakorlatok során alkalmazhatok, és beépíthetek a következő tanítói hivatásra való felkészülésben.

Végezetül felvázolom kutatási tevékenységem következő lépését: kérdőíves felmérés idegen nyelvi műveltségterületes hallgatók, valamint 2-3 éve végzett idegen nyelvi tanítók tapasztalatairól, melyek mind a képzésre, mind a képzés során megszerzett tudás, készségek és tapasztalatok későbbi alkalmazására vonatkoznak. Ezek alapján ajánlásokat szándékozom megfogalmazni a képzőhely számára.

ELEKES DOROTTYA

elekes.dorottyaorsolya@gmail.com

Hallássérült személyek pedagógiája és
rehabilitációja szakirány

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Perlusz Andrea

főiskolai tanár, ELTE BGGYK

**A cochleáris implantáció, mint a hallásjavítás egy lehetőségével kapcsolatos negatív
vélemények a siket személyek körében**

Kutatásom célja, hogy a megismerjem a siket személyek cochleáris implantátumhoz való hozzáállását, pozitív és a TDK szempontjából releváns negatív megítélését úgy, hogy jelnyelv használó hallássérült személyként már egy éve a siket közösség tagja vagyok. Olyan siket személyeket kértem fel a vizsgálatban való részvételre, akik nem használnak segédeszközt, és olyanokat, akik már CI viselők. A vizsgálatra 2016 októberében került sor elektronikus úton, kérdőíves módszerrel. A vizsgálatban 33 személy vett részt. A kérdőív 28 kérdést tartalmazott, melyből 14 nyitott és 14 zárt. Az anonimitás biztosításával felhasználtam a siket válaszadók által írt véleményeket- az etikai, és személyiségi jogok figyelembevételével.

Az eredmények arra utalnak, hogy a siket személyek körében, nagyon erős a siket identitás, és a siket kultúrához való ragaszkodás, a jelnyelv használata. Mindemellett a válaszadók nem maga a hallásjavítás ellen vannak, hiszen a hallókészüléket legtöbbjük támogatná, őket a cochleáris implantációs műtét és az azt követő rehabilitációs időszak riasztja el. Ezért hipotéziseim beigazolódni látszottak. Annak ellenére, hogy a siket közösség kis populáció, a sikertörténetek ritkán kerülnek napvilágra, mert az implantátum segítségével a műtéten átesett személyek kilépnek a siket közösségből, és elkezdnek nyitni a halló világ felé. Emiatt a sikertelen műtéti esetek nagyobb befolyással bírnak a siket közösség tagjainak véleményére és negatív tapasztalatokat visznek tovább. Eredményeim azt mutatják, hogy vannak, akik határozottan elutasítják a CI-t, vannak, akik támogatják, és van egy olyan csoport, aki a kettő között van, nem utasítaná el az eljárást, ha a jelnyelvhasználat továbbra is biztosítva maradna. A válaszokban a CI-ről való tájékozódás formáiban is különbségek mutatkoznak. Vannak, akik csupán a közösség véleményére támaszkodva formálják saját nézeteiket, és vannak, akik emellett különböző szakirodalmakból is bővítették tudásukat, ezzel több objektív információt gyűjtve a témában.

HEGEDŰS NORINA

norina@grund-taxi.hu

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Szekeres Ágota

adjunktus, ELTE BGGYK

Adaptáció és egyetemes tervezés az enyhén értelmi fogyatékos tanulók rendszerszintű mérésekben való részvételéért - az Országos Kompetenciamérés szövegértés szubtesztjének adaptálása

Az Országos Kompetenciamérés (OKM) alapján az iskolai pedagógiai munkát és az egyes tanulók teljesítményét is értékelik (Balázs et al., 2006). Jelenleg ennek megírása alól az enyhén értelmi fogyatékos tanulók mentesülnek. Ahhoz, hogy az eredményekre alapozott fejlesztések figyelembe vegyék az ő szükségleteiket is, részt kell venniük a mérésben. Eredményeik validitása akkor lesz csak megfelelő, ha a mérés (adaptációval és többletsegítségek használatával) alkalmazkodik a populáció igényeihez (Szenczi-Velkey és Szekeres, 2015).

2012-ben enyhén értelmi fogyatékos tanulók megírták a kompetenciamérés egy kísérleti, adaptált változatát, ahol többletsegítségeket is használhattak (Szenczi-Velkey és Szekeres, 2015).

Dolgozatomban az ebben a mérésben résztvevő enyhén értelmi fogyatékos tanulók (n = 236) szövegértés méréseire adott válaszok minőségi elemzését végeztem el. A tanulók nyílt kérdésekre adott rossz válaszait tipizáltam, feleltválasztós kérdések esetében pedig összehasonlítottam a rossz válaszok megjelölési arányát a többségi tanulók válaszaival.

A nyílt kérdések esetében több olyan hibatípust is találtam, amelyek nem a szövegértési kompetenciához, illetve nem az item által elvárt gondolkodási művelethez kapcsolódnak, itt további adaptációra, illetve többletsegítség alkalmazására van szükség. A feleltválasztós kérdések esetében négy feladatnál jelent meg az, hogy más volt az enyhén értelmi fogyatékos tanulók leggyakoribb rossz válasza. Összességében minden feladatnál megjelent a feladattípus nem megfelelő értelmezése, ami azt jelzi, hogy a megértés ellenőrzésére, illetve a feladattípusok mérés előtti ismertetésére nagy figyelmet kell fordítani a jövőben.

A kutatási eredmények hasznosíthatóak a jövőbeni Országos Kompetenciamérések tervezésénél, illetve annak az enyhén értelmi fogyatékos tanulókra való adaptációjánál. A tapasztalatok felhasználhatóak más mérések esetén is, amelyben részt vesznek enyhén értelmi fogyatékos tanulók (például más rendszerszintű mérések vagy az integrált osztálytermi munka pedagógiai mérései).

NÉMETH KATA

nemethkata93@gmail.com

Autizmus Spektrum Pedagógiája Szakirány,

Értelmileg Akadályozottak Pedagógiája

Szakirány

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Stefanik Krisztina
adjunktus, ELTE BGGYK

Autizmus specifikus edukációs szempontok érvényesülése lovasterápiás környezetben

Autizmus-specifikus szempontok érvényesülése lovasterápiás környezetben

Ahogy ma már számos más területen, az autizmussal élő személyek terápiájában is elterjedt és nagy népszerűségnek örvend a lovasterápia. Ugyanakkor kevés, kutatómódszertanilag nem megfelelő vizsgálatok állnak csak rendelkezésre, melyek eredményei nem értelmezhetőek, következtetésekre nem adnak lehetőséget. Jelen dolgozat célja volt hogy megvizsgálja, milyen mértékben valósulnak meg az autizmus-specifikus szempontok az autizmussal élők lovasterápiája során.

A vizsgálatban két helyszín vett részt, amely expliciten ajánlott lovasterápiás szolgáltatást autizmussal élő személyeknek. Az 5 fős mintánkat korban, illetve a terápiában való részvétel időtartamát tekintve illesztettük. Vizsgálatunk alapját az Autism Educational Trust standardjai képezték. Ezt egészítettük ki a terapeutákkal és a kliensek szüleivel készült interjúval, valamint a Professional Association of Therapeutic Horsemanship standardjai alapján összeállított megfigyelési szempontokkal.

Az autizmus-specifikus környezet feltérképezésén belül feltérképeztük többek között az individualizáltság, vizuális segítség, bejósolhatóság megvalósulását, a kliensek és szülők terápiába való bevonását, felmérések meglétét, az autizmus-triász területeinek fejlesztését, a terápia észlelt hatásait, illetve a helyszín színvonalát is.

A vizsgálat eredményei alapján megállapítottuk, hogy a vizsgált helyszíneken hiányoznak a vizuális segítség. A triász területei közül kommunikáció fejlesztése emelkedik ki, de ez kimerül instrukciók követésében, beszédindításban illetve a kliensekkel való beszélgetésben. Nem törekednek a gyermek számára jól érthető, alkalmazható kommunikációs rendszer kialakítására. A terápia menetének, a feladatoknak konkrét előre jelzése csak szóban valósul meg, vizuális segítségeket nem láttunk. A tanulókkal és szülőkkel való konzultáció, együttműködés biztosítása valósult meg leginkább. Nem alkalmaznak objektív felmérőeszközöket a terápia előtt, illetve közben.

Ugyanakkor a vizsgálat korlátai között kell megemlítenünk, hogy kevés helyszínen, viszonylag rövid idő alatt térképeztünk fel, és kis mintával dolgoztunk. Jelen vizsgálat rávilágít a további, nagyobb mintán, és több helyszínen végzett vizsgálatok szükségességére, a terápia költségességének problémáira, illetve az autizmus-specifikus szempontok következetes alkalmazásának, adaptálásának szükségességére a lovasterápiás környezetbe.

HUSZÁR SÁRA

saramandra000@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Nyíregyházi Egyetem

Témavezető:

*Dr. Almásy Zsuzsanna
főiskolai adjunktus, NYE*

Az autizmus nyomában: Az integrációról alkotott nézetek vizsgálata gyakorló pedagógusok, tanár és tanító szakos hallgatók véleménye alapján

A dolgozatban az autista gyermekek integrációját érintő kérdéseket, pedagógusok és leendő pedagógusok e témához fűződő ismereteit, véleményét, tapasztalatait vizsgálom. A célcsoport megjelölésénél a választásom azért az autistákra esett, mert előző tanulányaim során (gyógypedagógiai asszisztens) foglalkoztam autista gyerekekkel és tanítóként is találkozhatunk autista gyermekkel integrált környezetben.

Munkám elméleti alapjául a fogyatékosokról, az autizmusról, az integrációról és a sajátos nevelési igényű tanulók bánásmódjáról szóló irodalmakat használtam.

Célom, hogy dolgozatom segítségével több információm legyen az autista gyerekek integrációjáról, a hozzájuk fűződő attitűdökről. Tapasztalom, hogy az általános képzésben nem kapunk megfelelő felkészítést az integráció által kialakult helyzetek kezelésére. Véleményem szerint az attitűdök és tapasztalatok megismerése jó kiinduló alap a fejlődéshez.

A kutatás során a vizsgálati eszközeim a következők voltak: szcenáriós vizsgálat, és ahhoz tartozó saját készítésű kérdőív és félig strukturált interjú. A kérdőívek elemzéséből kiderült, hogy hipotéziseim miszerint az autizmus diagnózissal megnevezett gyermeket több negatív tulajdonsággal illetnek, és hogy a diagnózis hallatára a leendő pedagógusok előítéletesebbé válnak, beigazolódtak.

Az interjúk alanyainak véleményéből leszűrtem, hogy az autistát tanítóknak, annak ellenére, hogy a gyermek jól funkcionáló szembesülniük kellett az autizmus egyes tüneteivel, amit igen eltérően kellett kezelniük. A tanítók az ehhez szükséges stratégiákat és ismereteket minden esetben autodidakta módon szerezték meg. A tanítószakos hallgatókkal folytatott beszélgetések igazolták a felvetett hiányosságokat. Több véleményből is kiderült, hogy nem tudnak válaszolni a feltett kérdésre, mert nem tudják milyen egy „olyan” gyerek.

Összességében megállapítható hogy az általános pedagógusképzésben sem a tanárok, sem pedig a tanítók nem készülnek fel arra az esetre, hogy bármilyen sajátos nevelési igényű gyermekkel foglalkozzanak.

ROHÁR ALEXANDRA
rohar.alexandra@gmail.com
gyógypedagógia
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

*Témavezető:
Lőrinc József
ny. főiskolai tanár, ELTE BGGYK*

Down-szindrómás személyek nyelvi fejlettsége

Kutatásom a Down-szindrómás személyek nyelvi fejlettségének alaposabb, sokrétűbb megismerésére irányult. Kevés olyan hazai publikáció található, melynek fókuszja erre helyeződik. Így munkámmal ezt a szakirodalmi háttérrel kívánom bővíteni. Emellett célom az is, hogy a logopédusok figyelmét felhívjam a Down-szindrómás személyek nyelvi sajátosságaira, és ennek a területnek a fontosságára, fejlesztési lehetőségeire. A hazai és nemzetközi szakirodalmi közlésekre alapozva, a felállított hipotéziseim az aktív szókincs, a morfológia és szintaktika és az olvasás, írás elsajátításához szükséges készségek szintjén is azt kívánták bizonyítani, hogy ezen nyelvi területek esetében a Down-szindrómás csoportnál nagyobb az elmaradás, mint azt a mentális kor indokolná. A kutatásban három csoport vett részt. A Down-szindrómás fiatalok alkotta célcsoport mellett, az egyik kontrollcsoport mentális korban illesztett tipikus fejlődésű gyermekekből, a másik kontrollcsoport mentális- és életkorban is illesztett más kórereditű értelmi fogyatékos tanulókból állt. Vizsgálatom több nyelvi szintre terjedt ki, megjelent a receptív és expresszív komponens is. A kutatás során kapott eredmények alapján első, az aktív szókincs indokolatlan fejletlenségére vonatkozó hipotézisem, részben, az igék vonatkozásában bizonyosodott be. Második hipotézisem, mely a nyelvtani fejletlenséget helyezte a fókuszba, mind a morfológia, mind a szintaktika szintjén beigazolódott. Az olvasás és írás elsajátításához szükséges készségekre vonatkozó harmadik hipotézisemet a rövid távú auditív memóriát és a fonológiai tudatosságot vizsgáló feladatok eredményei támasztották alá. Fontos, hogy ezek a kutatási eredmények elősegítsék mind a prevenció, a diagnosztika és a terápia fejlődését. A vizsgálatokkal pontosabb képet kaphattunk egy speciális, atipikus nyelvfejlődésről, melynek köszönhetően a terápia is célzottabb formában valósulhat meg.

VARGA TÜNDE

varga.tunde4@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Dr. Takács István

egyetemi docens, nyugdíjas

Dr. Kovácsné Nagy Ibolya

mesteroktató, KE PK

Esélyegyenlőség és Integrált Oktatás Magyarországon - Előítélet az iskolákban a sajátos nevelési igényű gyermekekkel szemben

Dolgozatom célja feltárni és bemutatni az integrált oktatás jelenlegi hazai helyzetét, kiemelten az ilyen oktatási formában részt vevő szereplők szakmai felkészültségére, attitűdjére. Országos szinten nagyon sok iskola alapító okiratában szerepel az integráció felvállalása. Ugyanakkor mi a helyzet a tárgyi és személyi feltételekkel? Felkészültek-e az általános iskolák az integrációra? A pedagógusok a differenciált oktatásra? Hogy érzik a sajátos nevelési igényű gyerekek magukat a többségi iskolák falai között? Van-e lehetőségük aktívan részt venni iskolájuk társadalmi életében? Átélik-e a szereplés utáni örömeket és gratulációkat? Mennyire fogadja be őket a normál gyermekek közössége és a szülők? Dolgozatomban egyebek mellett ezekre a kérdésekre keresem a választ. A fogytékosság, az elfogadás ma már olyan kifejezések, melyek nem pejoratív jelzőként jelennek meg a szóhasználatban. Vizsgálatom elemzései jól rávilágítanak a befogadás megvalósításának markáns különbségére. Látható, hogy két iskola között milyen komoly eltérések vannak, melyek a pedagógusok szemléletében, hozzáállásában is megmutatkozik. Az egyik intézmény „befogadva elfogad „míg a másik még mindig „integrálva szegregál”.

Kulcsszavak: integrált oktatás, szegregáció, SNI, többségi iskolák, differenciálás

MÉRGES NOÉMI KATA

noncsi01245@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 7. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Kovácsné Nagy Ibolya

mesteroktató, KE PK

Nyelvi fejlettség vizsgálata, összehasonlító elemzése tipikus beszédfejlődésű és hallássérült tanulók esetén

A hallássérültek világával először gyógypedagógiai tanulmányaim megkezdése előtt, 2013 tavaszán kerültem közelebbi kapcsolatba, amikor is elkezdtem tanulni a magyar jelnyelvet. A szakirodalom tanulmányozása mellett hallássérült fiatalokkal való személyes kapcsolataim tapasztalatai inspiráltak arra, hogy kutatásba kezdjek a tipikus beszédfejlődésű és hallássérült tanulók nyelvi fejlettség vizsgálata és az eredmények összehasonlító elemzése témájában.

Megszerzett elméleti ismereteim szolgálnak 2014-ben megkezdett munkám alapjául. A mérések jelentős részét a 2015-ös tavaszi félévben végeztem, további vizsgálatokra az őszi szemeszterben került sor. A vizsgálatban öt iskola (három szegregált, kettő többségi intézmény) 11-12-13 éves, 116 tanulója vett részt. A vizsgálatokkal célom, hogy adatokat gyűjtssek a hallássérült és halló gyermekpopuláció aktív és passzív szókincsével kapcsolatban, illetve a tanulók életkorbeli különbségeiről, valamint a szófaj gyakoriság ismeretéről. Kutatásomban a gyermekek passzív szókincsének mérése a Peabody Passzív Szókincs Teszttel történt, a tanulók aktív szókincsét, a Meixner-féle szókincs-, szótanulás-vizsgálattal mértem. Kutatásom kiterjed az összefüggő beszéd vizsgálatára is, mellyel célom L. Lee-D. Canter Közlésegységek Fejlődési Mutatója magyar adaptációja alapján az érték számításával a gyermekek fogalmazásának szintaktikai elemzése. A hibaelemzés a helyesírási hibákra és a nyelvhelyességi hibákra, a mondatalkotási képesség a létrehozott mondatfajták kategorizálására (mondat, tagmondat) is kiterjed.

Kulcsszavak: hallássérülés, szókincs, összefüggő beszéd, jelnyelv, tesztek, vizsgálóeljárások

MIKLÓS ÁGNES
magika8@hotmail.com
gyógypedagógia
BA, 3. félév

Kaposvári Egyetem
Pedagógiai Kar

Témavezetők:
Dr. Takács István
egyetemi docens, KE PK
Kovács Attila
gyakorlatvezető, KE PK

Táplálási/táplálkozási zavarok Down-szindróma esetén

Dolgozatom fő témája a Down-szindróma esetén fellépő táplálkozási zavarok, ezek lehetséges hátterei, illetve a különböző eljárások, módszerek, melyek a probléma megoldására irányulnak. Konkrétan leírom Sz. Máté étkezési nehézségeit, s az ezek megszüntetésére irányuló próbálkozásokat, azok eredményeivel együtt.

Máté 5 éves Down-szindrómás kisfiú, akinek táplálkozása mind módjában, mind összetételében jelentősen eltér az életkorában elvárttól. Jelenleg cumisüvegből hajlandó csak enni, szájtéri izmait nem használja kellő mértékben, s mindez beszédfejlődését is hátrányosan befolyásolja.

Szakirodalmi kutatásaim alapján részletesen bemutatam a Down-szindrómára jellemző anatómiai sajátosságokat, melyek kapcsolatba hozhatóak a táplálkozással. Ezen kívül hazai és külföldi szakirodalmak alapján bemutatam a különböző terápiás/sebészeti eljárásokat, melyek kifejezetten a Down-szindrómás egyének étkezési szokásait hivatottak fejleszteni, javítani.

Részletezem még a szülők rehabilitációs folyamatba való bevonásának fontosságát és nehézségeit, Máté szociokulturális hátterét, illetve a hosszas kórházi tartózkodás miatti hospitalizáció esetleges ártalmait.

Mivel a téma alaposabb megismeréséhez több gyermek adata is szükséges, ezért kérdőívet tölttettem ki Down-szindrómás gyermekek szüleivel az esetleges táplálkozási zavarok jelenlétének kiderítése érdekében.

Végül a kérdőívek segítségével elemzem a szülői tapasztalatokat, Máté esetével kapcsolatban célkitűzéseket fogalmazok meg a jövőt tekintve. Ezt követően összegzem a kutatási témában fellelt anyagokat, saját tapasztalataimmal kiegészítve.

TÓTHNÉ VERES ESZTER

schmetterling555@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Jaskóné dr. Gácsi Mária

főiskolai docens óraadó, EKE PK

A korai idegen nyelvi nevelés: a titkos metakommunikáció és a gamifikáció

Kutatásom során beigazolódott az a feltételezésem, hogy a korai idegen nyelvi nevelés egy nagyon aktuális téma manapság az óvodákban és az idegen nyelvű fejlesztés – bármely más, az óvodai tevékenységekhez hasonlóan- csak játékos, élményszerű, kreatív és változatos tevékenységek keretén belül valósulhat meg, lehetőséget biztosítva minél több érzékszervvel való megtapasztalásra.

Dolgozatomban megjelenítettem a korai nyelvelsajátítás mellett és ellen felhozott érveket, melyek közül a pozitív hatások túlsúlyban szerepelnek. Sikert a korai nyelvelsajátítás pozitív hatásainak ok-okozati összefüggéseit felállítani, melyet a jövőben még bővíteni kívánok. A pedagógus személyiségét, kommunikációját górcső alá véve leszögezhetjük azt a megállapítást, hogy a célnyelven kommunikáló pedagógus elsődleges feladata a személyiségfejlesztés, amelyet értő figyelemmel, érző szeretettel, kommunikációjában és egyéniségében megmutatkozó kreativitásával tud hatékonyan megvalósítani. Kiemelném azt, hogy ez csak a magyar és az idegen nyelv helyes balanszával tartom hatékony nyelvelsajátításnak. A nevelés titkos metakommunikációs jelzések összessége, amelyet a tapasztaltatom és kutatómunkám alapján az alternatív pedagógiai módszerek alkalmazásával, a tevékenységek komplex, játékos, élményszerű megközelítésével és tematikus projektekre felépítve tudok csak elképzelni. Az idegen nyelvelsajátítás színtereit és lehetőségeit számba véve elmondható az, hogy a gyermek számos területen szerezhet tapasztalatot, élményt, mellyel megalapozhatjuk az idegen nyelv iránti pozitív attitűdjét. Dolgozatom záró fejezetében kidolgoztam egy nevelési évre szóló tematikus tervet német nyelven. Bízom benne, hogy a kétnyelvű óvodai csoportban dolgozó pedagógusok számára ez a munkám segítséget kínál, és ezáltal a módszertani repertoárjuk bővül, megújul.

ÁRVAY ERZSÉBET

arvay.erszsebet@hotmail.com

Tanár szak

MA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Kákonyi Lucia

Pedagógiai fejlesztő, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

A kritikai gondolkodás fejlesztése történelemórán

A pedagógiai kultúraváltás szellemében egyre hangsúlyosabban fogalmazódik meg az az elvárás, hogy a tanárközpontú szemléletet, amely az ismeretanyag letanítására fókuszál, a tanulóközpontú megközelítésnek kell felváltania. Mindezt egy olyan célrendszer segítségével, amely a tanulási folyamat egészét szervezi, és ezáltal elősegíti a személyre szabott fejlesztés megvalósulását. A Nemzeti alaptanterv a történelemtanítás egyik kiemelt fejlesztési feladatának a kritikai gondolkodás fejlesztését jelöli meg. A fejlesztési feladatokhoz a kerettantervek rendelik hozzá azokat a fejlesztési követelményeket, amelyek segítik a pedagógusok számára a fejlesztési feladatok értelmezését, azonban nem ad pontos iránymutatást a fejlesztési cél- és értékelőrendszer részletes kidolgozásához. A dolgozat a kritikai gondolkodás történelemórán való fejlesztését vizsgálja. A dolgozat hipotézise, hogy a kritikai gondolkodásban végbemenő fejlődés szintjeinek meghatározásán, és az ehhez kapcsolódó értékelési rendszer kidolgozásán keresztül, pontosabb fejlesztési célok és részcélok határozhatók meg, amely a személyre szabott oktatás további erősödését eredményezi. A dolgozatban bemutatott kutatás egy olyan kísérleti tanulmány része, amely a gondolkodás fejlesztésének lehetőségeit vizsgálta. A kutatás eredményei nemcsak a megfogalmazott módszer alkalmazhatóságát bizonyítja, de azt is, hogy a fejlődési szintek és a hozzá kapcsolódó értékelési- és célrendszer kidolgozása valóban szükséges az egyéni fejlődés megvalósításához.

SZABÓ RÓBERT

szabo.robert2014elte@gmail.com

Fizika-történelem

Osztatlan, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Abonyi Iván

docens, ELTE TTK

Csernobil fizikája. In memoriam: modern Pompeii (1986-2016)

Dolgozatomban Csernobil, avagy „a modern Pompeii” fizikájával foglalkozva, megvizsgálom a VVER és RBMK atomreaktor működése és felépítése közti hasonlóságokat és különbségeket, bemutatom a baleset létrejöttének alapvető okait és tényezőit, majd értékelem és a társadalmi helyzettel összehasonlítva alapjaiban tárom fel a szarkofág felépítéséhez vezető rögzös utat, illetve a csernobili csata győzelmét.

Azért választottam dolgozatom témájaként Csernobil esetét, mivel 2016-ban a baleset 30 éves évfordulójára emlékeztünk, és véleményem szerint saját generációm igen keveset tud a témáról és sokszor félreértésekben, tévedésekben hisz – mint ahogy én is, egészen ideáig. Csernobil példája, s vele nem csak Paks, de az egész atomenergia problematikája is sokszor megalapozatlan információk miatt válik elfogadott, vagy éppen elutasított tényezővé: nem csak a közélet, de a fizikában talán már jártasabb középiskolai tanulók körében is. Éppen ezért, középiskolai tankönyvek és dokumentumfilmek segítségével tárom fel a téma helytelenül vagy pontatlanul megállapított jellemzőit, majd dolgozatomban az esemény fizikáját objektíven, tudományos, mégis közérthető szemmel értékelem.

A dolgozat azonban nem csak a fizikai fogalmaknak és képleteknek nyújt helyet, hanem az események társadalmi voltát is részletekbe nyúló módon kívánja értékelni, amiben Frederik Pohl riportkönyve nyújt segítséget számunkra.

CSÁNYI PETRA

csnyipetra@gmail.com

Matematika-informatika tanár MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

SZABÓ ZSANETT

szaboo.zsanett@gmail.com

Matematika-informatika tanári MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

FÁBIÁN KATA

fabkata93@gmail.com

Matematika-informatika tanár MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Témavezetők:

Szabó Csaba

egyetemi tanár, ELTE TTK

Vásárhelyi Éva

docens, ELTE TTK

Miért pont a $\sqrt{2}$ körül forog a világunk?

A dolgozatban az eddigi munkáink folytatását mutatjuk be. A korábbi számelméleti munkáinkhoz kapcsolódóan most a $\sqrt{2}$ irracionalitásának bizonyítása került a középpontba. Sorra vettük a középiskolai matematika tankönyvekben szereplő ide vonatkozó bizonyításokat. Elemzéseink során számos kérdés fogalmazódott meg bennünk a bizonyítások módszertanával és igazságtartalmával kapcsolatban. Azért, hogy ezekre választ kaphassunk esettanulmányokat végeztünk diákokkal és tanárokkal egyaránt. Előadásunk ezekről a vizsgálatokról és az algebrai számelméleti háttérrel szől.

SZABÓ RÓBERT

szabo.robert2014elte@gmail.com

fizika-történelem

Osztatlan, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Abonyi Iván

docens, ELTE TTK

Pályán az ágyúgolyó

Dolgozatomban bemutatom a két tantárgyamat összekapcsoló ágyú-fizika azon jellegzetességeit, amely a kilőtt ágyúgolyó pályáját érő hatásokkal foglalkozik. A TDK célja, hogy adott történelmi korokon keresztül, fizikai fogalmak segítségével bemutassa, hogy melyek azok a középiskolai oktatásban csupán közelítéssel leírt, tanított dolgok, amit a felsőoktatásban már részleteiben kifejtve tudunk és tárgyalunk, illetve alapjaiban is megmagyarázunk.

A történelmi háttér alapos elemzése közben sorra vesszük a tömegpontnak, majd merev testnek tekintett lövedék pályáját módosítani képes hatásokat, mint a közegellenállást és Coriolis-erőt, majd a szórást, Magnus-hatást is. A dolgozat a maga formájában módszertani példákat is hoz az egyes jelenségek könnyebb megértésére, néhol számításos feladatból, néhol történelmi forrásból idézve.

Ugyanakkor, a tantárgypedagógia fejlesztése céljából készített számítógépes szimuláció numerikus módon igyekszik demonstrálni a közoktatásban nem tanított Coriolis-erő jelentőségét egy történelmi példán keresztül (1918) értelmezve, majd levonva belőle a megfelelő tanulságot.

SZEIBERT JANKA

jakacs@gmail.com

matematika-fizika osztatlan tanári

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

ZÁMBÓ CSILLA GYÖNGYVÉR

csilla95@gmail.com

matematika-fizika tanári

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Szabó Csaba

egyetemi tanár, ELTE TTK

Tanítási módszerek és értékelés - egy esettanulmány

A matematika tanárszakos hallgatók számára az egyik legnehezebb és legabsztraktabb tárgy az Algebra 3. Dolgozatunkban egy absztrakt algebrai tanítási-tanulási kísérletet mutatunk be a 2015-ös harmadéves évfolyamon. Bevezetünk egy újfajta „advance organizer”-t: minden előadás végén elmondjuk az éppen akkor tanult anyag egy mélyebb alkalmazását, amely felhasználja az aznap tanult elmélet jelentős részét. Az évfolyam vizsgán való szereplését és az egy év után való maradandó tudását összevetjük az előző három évfolyam vizsgateljesítményével és maradandó tudásával.

VERES VIOLETTA

violetta.veres@gmail.com

Történelem-német tanári mester szak

MA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Dringó-Horváth Ida

egyetemi docens, KRE BTK

Történelemoktatás két tanítási nyelvű iskolákban

Hazánkban az utolsó néhány évtizedben megnövekedett az igény arra, hogy a jövő nemzedéke idegen nyelveket megfelelő szinten beszélő felnőtté váljon. Épp ezért a két tanítási nyelvű oktatási intézmények egyre népszerűbbé válnak és a rendszerváltás óta számuk is gyors ütemben növekszik. Ennek ellenére csak kevés átfogó kutatás született a témában, s még kevesebb a két tanítási nyelvű iskolák történelem oktatásáról, pedig ezek az iskolák már behálózák hazánkat, vitathatatlanul szerves részét képezik az oktatásrendszernek, s a célnyelven oktatott tárgyak segítségével szereznek a diákok egyre magasabb szintű nyelvtudást.

A fent említettek tükrében egyértelműen látható, hogy nem csak aktuálisak, de egyre sürgetőbbek is lennének a két tanítási nyelvű iskolákkal kapcsolatos kutatások, különös tekintettel a célnyelven oktatott tárgyak terén. Így dolgozatom célja ezen intézmények átfogó, valamint a történelem - mint az egyik legtöbbször idegennyelvű érettségi vizsgaként választott - tantárgy két tanítási nyelvű oktatásának vizsgálata. Bemutatom ezen intézmények típusait, helyzetét, felvételi rendszerét, tankönyv- és oktatási segédanyag-ellátottságát, ismertetem rendeltetését, oktatási céljait, értékelési rendszerét, valamint a szaktanárok követelményeit. Ezt követően megvizsgálom a történelemoktatás helyzetét, céljait, valamint ismertetem és elemzem a német nyelvű történelemoktatás tankönyveit és oktatási segédanyagait.

Mivel már az előkutatás elvégzése alkalmával szembesültem azzal, hogy napjainkban hazánkban nincsen hivatalosan kiadott idegennyelvű történelmi szószedet, sőt történelmi szakszótár sem készült még, további célomná vált, hogy – a tananyagának legalább egy részét (19. század) lefedő glosszáriumot készítek. Ehhez kérdőíves felmérést végeztem a történelmet idegennyelven tanító oktatók között, valamint felhasználtam hozzá – természetesen az oktatási alapidokumentumok figyelembevételével mellett – a magyar nyelvű tankönyvek egy részét, valamint a Magyarországon korábban és jelenleg használt német nyelvű tankönyveket, munkafüzeteket. A munka második felében bemutatom és kiértékelem a kérdőíves kutatást, elemzem az elkészült glosszárium elméleti és gyakorlati kérdéseit, valamint hasznosíthatóságát. Az elkészült glosszárium mellékletként jelenik meg.

BALOGH GÁBOR

balogh.gabor.1965@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezetők:

Dr. Ovárdics Andrea
főiskolai adjunktus, PAE PK

Dr. Hercz Mária
főiskolai docens, PAE PK

A csillagászat tanításának a szerepe az alsós osztályokban

Napjaink nagy problémája a tévképzetek, az összeesküvés-elméletek, a hamis információk terjedése. Sajnos gyakorlatilag mindegy, hogy igaz-e egy összeesküvés-elmélet vagy tévhit - ha sokan hisznek benne, valóságformáló erővé válik. A szakadék nő a szakemberek és laikusok között. Az átlagember már nem „érti” a tudomány eredményeit, hanem „elhiszi” azokat.

Természettudományos képzettségű ember nehezebben esik áldozatul tévhiteknek, összeesküvés-elméleteknek, hiszen azok már az első „mentális rostákon” sem mennek át. Mi az, ami megkülönbözteti a tudományos gondolkodást más gondolkodási folyamatoktól? Hogyan lehetne erre a fajta gondolkodásra rávezetni a gyermekeket?

Kutatásom első része olyan reflektív öninterjú, melyben pályám során eddig megélt tapasztalataimra tekintek vissza. Kutatásom második szakasza részben akciókutatás, mely a pályámon tapasztalt jelenségek korrigálására irányul, részben kvantitatív kutatási paradigma alkalmazásával végzett empirikus vizsgálat, kérdőív segítségével. A kérdések olyan problémákat érintettek, melyek alapvető fontosságúak a természettudományos gondolkodásban, valamint a lehetséges hibák területeire, tematikus csoportjára terjed ki. A tesztek folyamán a legnagyobb hibaszámot az ismeretek hiánya adta ki, ám éppen ezek csökkentek a legjelentősebben. Nagyon sok tévhit, téveszme pontosan azért alakul ki, mert nem rendelkezünk megfelelő ismeretekkel.

Eljárásomban egyetlen 45 perces órába sűrített tananyag, minta-óra bemutatására került sor. Az egyszerű modellekre épített, vizualizált anyag összeállítása a gyermeki gondolkodás sajátosságainak messzemenő figyelembe vételével történt. Kutatásaim szerint a tanításban a végletekig le kell egyszerűsíteni a kezdeti modelleket, a megértés szempontjából felesleges részleteket kiküszöbölve, mivel magát a valóságot lehetetlen érzékelnünk, fizikai-, valamint mentális modelljeink is a valóságnak csak egy-egy részletét modellezzik.

SCHLACHTER GABRIELLA

sgabriella0326@gmail.com

Földrajz-Matematika tanári

Osztatlan, 7. félév

Debreceni Egyetem

Természettudományi és Technológiai Kar

Témavezető:

Dr. Szabó Gergely

egyetemi adjunktus, DE TTK

A Földrajz és a csillagászat közoktatási szerepváltozása és lehetőségei

A földrajz közoktatási szerepváltozása, valamint a felsőoktatásban betöltött szerepe jelentős mértékben átalakította a témakörök megoszlását, ami hatással volt természetesen a csillagászati földrajzra is. A dolgozatomban a földrajz közoktatási helyzetét, azon belül is a csillagászati földrajz iránti érdeklődést vizsgálom. A kutatásom alapjául a szakirodalmi áttekintésen kívül a kérdőíves felmérés szolgált. A vizsgálat legfőbb eredménye a földrajz és a csillagászat többnyire pozitív megítélése. A földrajz iránti érdeklődés az aktuális csillagászati hírek ismeretében is megjelenik. Általánosságban elmondható, hogy a látható csillagászati események prioritással rendelkeznek a diákok érdeklődésében. Az érettségi szándékának felmérésekor a kapott eredmények jónak minősülnek, arányaiban pozitívak. A földrajzos tagozat elindításának javaslata két okra vezethető vissza: az érettségizni szándékozó diákok intenzív érdeklődése a tantárgy iránt és a földrajz tanulmányi perspektíváinak megerősítése a társadalmon belül. Célnak tekinthető az oktatáskor használatos szemléltető eszközök közül a vizuális eszközök intenzív beépítése a tanórákba. A fiatal generáció megszólítása a csillagászati földrajzon belül különböző technikai eszközökkel, projektmunka keretében lenne megvalósítható.

BALÁZS DÓRA

balazsdora94@gmail.com

biológia földrajz tanári

Osztatlan, 7. félév

Debreceni Egyetem

Természettudományi és Technológiai Kar

Témavezető:

Dr. Chrappán Magdolna

Főisk. Docens, DE BTK

Attitűdvizsgálat emelt biológia óraszámú gimnáziumokban és szakgimnáziumokban

A természettudományos tantárgyakhoz való attitűdöt az évek során sokan vizsgálták hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. Kutatásomban a diákok biológiához való viszonyát vizsgáltam olyan iskolákban, ahol emelt óraszámban tanulják az említett tantárgyat. A kutatás során kérdőíves adatgyűjtést végeztem. Vizsgálatom célja az volt, hogy feltárjam az egyes iskolatípusok, továbbá tagozatos és nem-tagozatos osztályok közötti hasonlóságokat, valamint különbségeket. A kérdőívben széles területet lefedő kérdések szerepeltek. Nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy mennyire kedvelik a diákok a különböző tantárgyakat, azokat milyen mértékben tartják hasznosnak, valamint fontosnak. Kitértem az oktatás során alkalmazott eszközökre, módszerekre, a tanórára, továbbá a témazáróra szánt felkészülési időre. A kitöltők találkoztak érettségire, különórákra, a tanárok tulajdonságaira, motiváló tényezőkre, a biológia tantárgyról alkotott véleményre, és eredményeikre vonatkozó kérdésekkel egyaránt. Az eredmények alapján jelentős különbségek adódnak a biológiához való viszonyban a gimnáziumokban és szakgimnáziumokban. Ezek többnyire a motivációban, a továbbtanulási szándékban, valamint az egyéni tényezőkben nyilvánulnak meg.

FEHÉR VIRÁG

whiteflower1994@gmail.com

biológia-kémia tanár szak

Osztatlan, 7. félév

Debreceni Egyetem

Természettudományi és Technológiai Kar

Témavezető:

Revákné Dr. Markóczi Ibolya

Egy. Adjunktus, DE TTK

Egy természettudományos projekt hatásvizsgálata tanulói ön- és társértékeléssel

A 21. században a világ elképzelhetetlen interaktivitás nélkül, melynek sarkalatos pontja az infokommunikáció és a társadalom tagjai közötti hatékony, személyes együttműködés a feladatok elvégzése érdekében. Erre már az iskolában fel kell készíteni tanulóinkat a megfelelő módszerek tanulási folyamatban történő alkalmazásával. Ezen módszerek között a munka világában is mindennapos, szinte már természetes kooperatív stratégia a projektmunka. A projekt hatását illetően az azt alkalmazó pedagógusok pozitív megítélést tanúsítanak, a hatásvizsgálata azonban nemzetközi viszonylatban is fehér foltja a módszertani hatásvizsgálatoknak. A legkritikusabb pont az értékelésben a tanulói önértékelés, amely valid formában az egyik leghatékonyabb módja a hatásvizsgálatnak. Ehhez azonban nemzetközi viszonylatban hiányoznak a megbízható és érvényes mérőeszközök.

Kutatásunkban arra vállalkoztunk, hogy a Revákné (2013) által kifejlesztett ön- és társértékelő mérőeszközzel megvizsgáljuk egy hazai gimnáziumban, 9. évfolyamos tanulók által végzett egyéves tanórán kívüli természettudományos projekt hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Vizsgálatunkban egy általam összeállított önértékelő programot is bemutatok. Mértük a projekt hatását a mérőeszköz segítségével az önértékelő tréning előtt és után is. A tréning hatását a tanulói ön- és társértékelés egybevetésével igazoltuk. Egy olyan módszert mutatunk be, ahol nem azon van a hangsúly, hogy a tanulók pozitívabban vagy negatívabban ítélik meg egymás munkáját és fejlődését egy önértékelő tréning után, hanem azon, hogy önértékelésük realitás, avagy sem.

Vizsgálatunk kérdései a következők voltak: Milyen a projekt általános hatása a vizsgált populációra és az egyes csoportokra? Milyen eltérések vannak a két mérés eredménye közt, valamint a területek viszonylatában? Hogy változott az ön- és társértékelés a tréning előtt és után?

Az eredmények azt mutatták, hogy a projekt hatását hasonlóan értékelték a diákok a két mérésben. A projekt hatását a mérések során legpozitívabbnak és legnegatívabbnak hasonló személyiségterületekre gondolták. Az önértékelő tréning hatására változott a diákok ön- és társértékelése, de a változás okainak pontosabb megjelölése további vizsgálatok tárgyát képezi.

Pedagógiai jelentőségét tekintve a vizsgálat egy olyan módszert mutatott be, ami hiánypótló a projekt hatásvizsgálatában, mert komplex módon azoktól kap információt, akiket az közvetlenül érint.

MENKÓ ORSOLYA

kismenko@gmail.com

Kémia - Matematika tanár

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Szalay Luca

adjunktus, ELTE TTK

Fizikai és kémiai fogalmak vizsgálata a 7. évfolyam elején

Dolgozatom középpontjában a 7. osztályos tanulók néhány fizikai és kémiai kulcsfogalomról, illetve alapvető összefüggésről alkotott téves elképzelései állnak. Egy diagnosztikus teszt elemzése során figyeltem meg, hogy milyen válaszokat adtak az olyan kérdésekre, amelyek a természetismeret tárgyban a fizikát és a kémiát alapozó ismeretekre vonatkoztak. A tapasztaltak alapján kijelenthető, hogy a tanulók tudása igen heterogén, és nagyon gyakoriak a tévképzetek is. Ezek hamar megértési nehézségekhez, majd esetleg rossz érdemjegyekhez vezethetnek, végül pedig olyan kijelentésekhez, hogy „nem értem a kémiát”. Az alábbiakban felsorolok néhány tipikus példát, amelyekre a tanároknak érdemes figyelnie annak érdekében, hogy kialakulásukat elkerülhessék.

A halmazállapot-változások tanításakor lényeges a forrás és párolgás közötti különbség kihangsúlyozása. Ha ennek a témakörnek a tanításakor a tanárok ezt nem csak szóban mondják el, hanem kísérletekkel is szemléltetik, az sok tanulót segíthet a megértésben, hiszen a tanulás egy fontos eleme, a vizuális visszaigazolás történik meg. A részecskemodell bevezetésekor és használata során érdemes többször is kiemelni, hogy a részecskék között nincs semmi. Ez a részecskeszemlélet alapja, ám a szakirodalom és az általam elemzett válaszok szerint a legtöbb diákban ez nem tudatosul. A részecskemodell absztrakt, és ellentmond a hétköznapi tapasztalatoknak. Ezért, ha nem mondjuk ki, és nem szemléltetjük változatos módon (pl. rajzokkal, animációkkal), akkor a tanulók többsége nem érti ezt meg. Harmadrészt fontos arra figyelni, hogy a diákok mit hoznak otthonról, milyen hétköznapi szóhasználat gátolhatja a tudományos fogalmak kialakulását. Ilyen például az olvadás és az oldódás keveredéséhez vezető „felolvadt a cukor a teában” kijelentés.

Vizsgálataim szerint számos diák esetében előfordul a fönti tévképzetek valamelyike (és még sok egyéb is). Pedig a természetismeret tankönyvek elemzése azt mutatta, hogy a feladatsor megoldásához szükséges fogalmakat a diákok valószínűleg tanulták korábban. Mégis, valamilyen okból kifolyólag a fogalmak tévesen épültek be sok tanuló tudatába. Kutatásom eredményei rávilágítanak arra, hogy a szakirodalomban már leírt téves elképzelések helytől és időtől függetlenül tovább élnek. Ezeket tehát korrigálnunk kell ahhoz, hogy a diákjaink is megértsék a kémiát.

BÖHM SÁRA

sara.bohm91@gmail.com

Tudománykommunikáció a

természettudományban

MSc, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Király Andrea

adjunktus, ELTE TTK

Kritikai gondolkodás fejlesztése biológia órán a vita módszertanán keresztül

Kulcsszavak: természettudományok tanítása, vitakultúra, dráma- és élménypedagógia

A XX. század elején az elsők között John Dewey oktatásfilozófus fogalmazott meg kritikát a tudományos oktatás akkori helyzetéről. Kifogásolta, hogy a rendszer nem fiatal tudományos gondolkodókat nevel ki, hanem kontextus nélküli száraz tényekkel árasztja el a diákokat. Ez a megfigyelés a mai oktatásra nézve is aktuális jelentőséggel bír, hiszen a közoktatásban egészen az 1960-as évekig a természettudományos oktatás a tényekre és az információk memorizálására korlátozódott, a gondolkodásra nevelés helyett. A természettudományos tanórák többségénél felmerülő probléma, hogy a folyamatos óraszámcsökkentés mellett, a tantervi tartalmak egyre nőnek, bár a tudományos eredményeknek mindenképpen csak egy kis részét tudják megjeleníteni. Ahhoz, hogy a körülöttünk lévő információkat megfelelően tudjuk kezelni, az érdeklődés mellett megbízható kritikai érzékkel kell rendelkezünk – ezt kellene elsősorban fejleszteni az iskolának.

Dolgozatomban egy olyan az élménypedagógia szemléletét felhasználó a biológia tantárgy tematikájához alakított módszert mutatok be, amelynek alapját a vitamódszer több típusának szintézise adja. A kutatás célját egy olyan oktatási kísérlet kidolgozása jelentette, amely alkalmas egy 30 fős osztály aktivizálására. Ehhez a biológia tananyagához könnyen köthető témát, az állatkísérletek orvosbiológiai megközelítését választottam. A téma remek lehetőséget biztosít a különböző gerinces osztályok közötti különbségek és hasonlóságok feltérképezésére, az evolúciós lépcsőfokok megismerésére. Az állatkísérletek témakörét tizedikes osztályokkal – két iskolában, egy-egy osztállyal – dolgoztuk fel, ahol tanmenet szerint rendszertannal foglalkoztak. A gyakorlatot dráma- és élménypedagógiai elemekkel színesítettük, melyek a tudás elmélyülését segítették. A vita módszertanának alkalmazásával a diákok kritikai gondolkodása, önálló véleményformálása fejlődött, és a csoportmunka is szerepet kapott. A kutatás gyakorlati megvalósulásához és értékeléséhez osztályonként két-két negyvenöt perces órát tartottam, és kérdőíves hatásvizsgálatot folytattam. A visszaérkező adatok és az órán elhangzottak alapján a legtöbben érdekesnek találták a témakört, és a válaszadók közel nyolcvan százaléka fontosnak tartotta, hogy ehhez hasonló kérdésekkel foglalkozzon, viszont ötven százalékuk kevesellte a rászánt időt.

PLETENYIK DÓRA

pledoty@hotmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Comenius Kar

Témavezető:

Dr. Kelemen Judit

egyetemi docens, EKE PK

6-10 éves gyermekek zenei képességeinek vizsgálata, fejlesztése

A zene akkor vált jelentőssé az emberiség életében amikor hangszálainkban, beszédszerveinkben olyan változások mentek keresztül, melyek segítségével már nem csupán állati hangokat tudtunk képezni, hanem fejlettebb, finomabb beszédhangokat, zenei hangokat is. A szavak, a mondatok és a szöveg csak hosszú évszázadok folyamán alakulhattak ki, így a gyors és eredményes kommunikáció érdekében (például ha veszély fenyegetett) őseink, különböző magasságú hangokkal adták egymás tudtára „mondanivalójukat”.

Gondoljunk bele: hogyan kommunikál egy újszülött? Sír, majd később gügyög, kiabál, nevet. Mindegyik hang más-más frekvenciájú, így tudjuk megállapítani, ha éhes, fél vagy örül nekünk a baba. Ezért gondolom azt, hogy a zene nagyon fontos az emberek számára, nemcsak kifejezőeszközként, hanem már-már lételemként is.

Lehet-e fejleszteni a zenei képességeket alsó tagozatban? Van-e különbség a különböző összetételű gyermekcsoportok között? Úgy gondolom, nem számít hogy honnan jövünk, vagy hogy milyen a bőrünk színe. Az viszont számít, hogy rendelkezünk-e olyan képességekkel, melyek megkönnyítik a zene tanulását.

Hogyan tudjuk pedagógiai irányítással, tudatosan alkalmazott szakmai módszerekkel, eszközökkel segíteni a zenei képességfejlesztést? Van-e különbség a gyermekcsoportok érdeklődése és reagálása között? Van-e különbség a fejlődés tempójában és idejében? Ezekre a kérdésekre keresem a választ a dolgozatomban.

Hipotézisem szerint nem fogok számottevő különbséget tapasztalni a különböző összetételű gyermekcsoportok zenei képességfejlesztésének eredménye között.

DOROSZLAI GRÉTA
doroszlai.greta@gmail.com
Óvodapedagógus
BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem
Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Neszt Judit
főiskolai adjunktus, PAE PK*

Az óvodás korú gyermekek informatikai eszköz használati szokásai

Dolgozatom témája az óvodások IKT eszközhasználata. A témát egyrészt az aktualitása, másrészt pedig a kevés szakirodalma miatt választottam. Célom a dolgozattal, hogy bővítsem az eddigi ismereteket, illetve, hogy a dolgozat elkészítése során szerzett tapasztalatokat a későbbiekben, óvodapedagógusként is hasznosítani tudjam.

A szakirodalmi részben a generációktól indulunk, ahol arra szeretnék rávilágítani, hogy míg pár évtizeddel ezelőtt a számítógép is ritka dolognak számított, addig a ma felnövő generációnak ezek használata teljesen természetes. Ezt követően a kütyükről, mint mindennapos eszközökről esik szó. Fontosnak tartom felvetni azt a kérdést is, hogy hasznos-e a digitális technológia a gyermekek számára, illetve, hogy milyen káros hatásai lehetnek az eszközhasználatnak. Ezt követően kitérek a kütyük helyes használatára is, végül pedig bemutatok pár olyan alkalmazást, melyek hasznosak lehetnek a gyermekek számára.

Kutatásom során olyan kérdésekre kerestem választ, minthogy a hagyományos játékokat háttérbe szorítják-e az IKT eszközök; milyen hatással lehet a gyermekekre a kütyühasználat, illetve, hogy a szülők mennyire felelősen és tudatosan adják gyermekeik kezébe az eszközöket. Kutatásomhoz kvantitatív és kvalitatív módszereket alkalmaztam. Kvantitatív módszeremben a szülőket kérdeztem meg gyermekeik eszközhasználati szokásairól, az eszköz előtt eltöltött idejükről, illetve, hogy hogyan vélekednek annak káros hatásairól. Továbbá választ kaptam a hagyományos játékokról megfogalmazott kérdéseimre, miszerint, ha a szülők korlátozzák az eszközhasználat idejét, akkor az nem megy a hagyományos játékok rovására. Kvalitatív kutatásomban gyermekekkel beszélgettem, illetve megfigyeltem táblagéphasználatukat. A kutatásból kiderült, hogy az okoseszközök fejlesztő hatásúak a gyermekek számára, azonban a szülők véleménye alapján, komoly káros hatása is lehet a túlzott eszközhasználatnak. A kutatás során felvetett utolsó kérdés, hogy a szülők felelősségteljesek-e. Meglátásom szerint, a kérdőívet kitöltő szülők közül a legtöbben tudatosan kezelik az eszközhasználat kérdését. Bár kevésbé alkalmaznak kódot az eszközökön, az időtartamot megfelelően korlátozzák, így kevésbé valószínű a függőség kialakulásának veszélye.

Az informatikai eszközök adják a gyermekek jövőjét, így fontos, hogy megtanítsuk nekik az eszközök helyes használatát.

SÜVEGGYÁRTÓ TIBORNÉ

s.veronika33@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Laczkó Mária

egyetemi docens, KE PK

Diktálás vagy digitálás? - Hogyan hatnak az informatikai eszközök a gyermekek írásbeli fogalmazási készségére?

Napjainkban szinte minden életkorban gyakori a digitális technika használata. Ez forradalmasítja annak a korosztálynak a nyelvfejlődését, akik ezeken az eszközökön szocializálódnak.

Pedagógiai tapasztalatok és empirikus kutatások eredményei egybehangzóan azt mutatják, hogy a tanulók előszeretettel használják az sms-nyelvet nemcsak a beszédben, de az írásban is. Néhány empirikus vizsgálat arra is rávilágít, hogy a digitális eszközök használatával megváltozott a gyermekek írása és helyesírása, átalakulóban vannak olvasási szokásaik. Hipotézisem szerint a digitális forradalom hatása fogalmazási készségüket is befolyásolja, hiszen az írás a legmagasabb rendű kommunikációs tevékenység, ami a beszédet és az olvasást egyaránt feltételezi.

A digitális technológián szocializálódó gyermekek fogalmazási készségéről jelenleg kevés ismeretünk van. A tervezett kutatás általános iskolai 5. és 7. osztályos diákok fogalmazási folyamatának vizsgálatára irányul. A tanulók szerkesztésmódját és gondolkodásának menetét papíralapú és számítógépen írt fogalmazások alapján vetjük össze.

A diákok mindkét esetben 20-20 percet kapnak a feladatra. A két feladatot egymáshoz képest időeltolódással hajtják végre, a fogalmazásokhoz azonos témát és címet kapnak.

Mindkét esetben vizsgáljuk a fogalmazások terjedelmét (szószám, mondatok), a fogalmazások koherenciáját, továbbá a tévesztéselemzések alapján követjük a gondolkodási és szerkesztési folyamatokat. A számítógépes fogalmazások esetén a Spyrix Free Keylogger nevű programot alkalmazzuk.

Az előadás részletesen bemutatja a kutatás eredményeit és mindezek tükrében pedagógiai konzekvenciákat fogalmaz meg.

PITLIK LÁSZLÓ

ptlklsl@caesar.elte.hu

kémia-matematika osztatlan tanári MA

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Pitlik László

My-X kutatócsoport-vezető, SZIE

Hasonlóságelemzés a szummatív értékelésben

Az iskolarendszer hangsúlyos részét képezi a szummatív értékelés. Jelen TDK-munka alapvetése a szummatív értékelési gyakorlat széleskörű elterjedtsége (fókuszban a félévi és év végi jegyek).

Az objektivitásra törekvő tanári gyakorlatnak számos eltérő súlyozási és átlagszámítási szisztéma részét képezi. Azonban ezek bár a korrektséget és kiszámíthatóságot képesek jól megvalósítani, önmagukban is jelentős szubjektivitást visznek az értékelés folyamatába.

A COCO hasonlóságelemzési szoftver alkalmazásával alternatív és a fent említett szubjektív faktorok elkerülését lehetővé tévő megoldást kívánok bemutatni vitaindító céllal. Az alkalmazott hasonlóságelemzési megoldás nem kizárólag az egyes önálló értékeléseket súlyozza, hanem lépcsős függvények alkalmazásával készít becslést arra, mely értékelési esemény esetében konkrétan melyik jegy milyen mértékben járul hozzá a diákok minél kiegyenlítettebb (antidiszkriminatív / Y0) kimentí értékeléséhez.

A diákok között a végső értékelésben szimmetrikusan azok a különbségek jelennek meg, amelyek a „mindenki másként egyforma”-elv mint nullhipotézis kielégíthetlenségéből fennmaradnak a legkisebb négyzetes hibájú közelítő modell esetén is.

A norma körüli eredményt elérő tanulók éles megkülönböztetése nem célja a modellnek, ezzel álláspontom szerint a jegyadási határok szubjektivitásának kiküszöbölésén túl a fejlesztési és tehetséggondozási kapacitások dinamikus tervezése is racionalizálható.

SÁNDOR ANNA LUCA

sandorluca@citromail.hu

Tanító

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Comenius Kar

Témavezető:

Stókáné Palkó Mária
főiskolai docens, EKE PK

IKT az oktatásban

A huszonegyedik század gyermekei abban a világban születtek, amelyben a számítástechnikai eszközök akarva-akaratlanul jelen vannak az élet minden területén: az otthonokban, az óvodákban, az iskolákban, az egészségügyben, az üzletekben vagy éppen a munkahelyeken.

A jelenleg leggyakrabban használt IKT eszközök, azaz a számítógép, a laptop, az interaktív tábla, a táblagép, és az okostelefon felhasználási lehetőségei a tanórák keretei közt ma még idegen számunkra. Többek közt ez lehet az oka annak is, hogy a 2012-es PISA felmérésen a magyar diákok lesújtó eredményt értek el a digitális szövegértés tekintetében. A harmincnégy vizsgált országból csupán néhányat sikerült megelőznünk, így végeztünk a 29. helyen. Miért is lehet ez? Oka lehet az elavult technika, illetve a nem megfelelő módszerű alkalmazás.

Pedig számtalan lehetőség tárulhat elénk: Ezek a készülékek már nem csak a verbális kommunikáció eszközei, hanem mini komputer is, amelyek szinte mindenféle adat fogadására, rögzítésére, feldolgozására és továbbítására is alkalmasak. Segítségükkel a képeket nem csak nézegethetjük, de rá is nagyíthatunk egyes részekre, ezzel kiemelve a tananyag szerinti leglényegesebb elemeket. Hang- és videó anyaggal is szolgálhat számunkra, amit a hagyományos eszközök nem biztos, hogy megfelelő minőségben tudnának közvetíteni a gyerekeknek. Közvetlen lehetőséget biztosíthatnak az internet használatára is, vagyis kutatásokat is végezhetünk a gyerekekkel közösen, vagy önállóan is a böngészőn keresztül, nem beszélve az internet egyéb remek lehetőségeiről, mint például az e-napló. Ezek az eszközök sokkal szélesebb látásmódot biztosíthatnak nem csak a gyerekek, de az érdeklődőbb felnőttek számára is, hiszen szinte bármit lehet szemléltetni velük. Biztosítják a kreativitás és a látvány utáni, élményszerű tanulás határtalanságát.

A pedagógusok véleménye a tanórán alkalmazott IKT eszközökről nagyon megoszlik. Én úgy gondolom, ha megfelelő mennyiségű, és minőségű feladatok elvégzésére használjuk ezeket a tárgyakat, megláthatnák a digitális technológiát ellenzők is a jót ezekben az eszközökben. Munkám során a már fentebb felsorolt eszközök tanórai alkalmazási lehetőségeit mutatom be. Egyes eszközöket, a táblagépet például több alkalommal, több korosztállyal, különböző feladatokon keresztül használtuk fel a gyerekekkel. Ezekre a foglalkozásokra óratervezetekkel készültem fel, melyek véleményem szerint alapul szolgálhatnak más ilyen jellegű órákra felkészülő pedagógusoknak is.

SZKLENKA PATRIK
patrik.szklenka@gmail.com
Magyar-történelem tanári
Osztatlan, 3. félév

Miskolci Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Rostás Édua
tudományos segédmunkatárs, ME BTK*

Mobilapplikációk nyelvtanórai alkalmazási lehetőségei a nyelvfejllesztés és nyelvpedagógia tükrében

Kutatómunkám témája az anyanyelvtan órát segítő mobilapplikációk és webhelyek felhasználási lehetőségeinek feltárása a nyolcadik osztályos diákok körében. Szűkebb szegmens szerint a nyelvileg-, illetve szociálisan hátrányos helyzetű diákokat választottam célcsoportul. A kutatás célja a magyar nyelvi kompetencia fejlesztése, valamint a nyelvi hátrányos helyzet csökkentése. Választásom azért erre a korcsoportra esett, mert nyelvileg jól mérhetőek, emellett kompetenciamérések, illetve PISA eredmények is rendelkezésre állnak az elméleti kutatásomhoz. A nyolcadikos tanulók nagy része használ okostelefont, így hipotézisem szerint lehet találni olyan alkalmazásokat és webhelyeket, amelyek felhasználhatóak nyelvi fejlesztésre. A kutatás eredménye alapján és a kérdőívekre adott válaszokból meghatározhatóvá válnak a paraméterei egy olyan alkalmazásnak is, mely a fentebb kitűzött célt valószínűsíti meg.

A gyakorlati felmérést két csoportra bontottam. Első lépésként kvantitatív kutatás keretében, attitűdmérés céljából egy internetes kérdőívet készítettem, amellyel azt szerettem volna kideríteni, hogy a választott korcsoportnak milyenek a telefonos internetezési szokásai. Törekedtem egy országos szintű felmérésre és minél nagyobb kitöltői szám elérésére. A felmérésben adatokat gyűjtöttem arról, hogy mennyire lenne érdekes ennek a korcsoportnak az a lehetőség, hogy a tankönyvek mellett okostelefonokat is használhatnának nyelvtanórán tanulás céljából. A gyakorlati felmérés második fázisában az Észak-magyarországi régió belül mélyinterjúk segítségével mértem fel a tanulói és tanári igényeket, valamint az elérhető eszközbeli forrásokat, ezzel adva kiindulási alapot a kutatásban a további gyűjtéshez. Azért választottam ezt a régiót, mert a szociális, illetve nyelvi hátrányos helyzet aránya itt különösen magas. Kutatásom szűkebb célcsoportját ez a réteg jelentette, az országos jellegű kvantitatív kutatást a mélyinterjúkkal ezen a területen egészítettem ki. A kutatás része emellett egy összehasonlító vizsgálat is, mely a jelenleg elérhető mobilalkalmazásokat vizsgálja meg a magyar nyelvi kompetencia fejlesztése, valamint a kérdőív alapján meghatározott igények oldaláról.

Ezekből az információkból megfelelő mennyiségű következtetés vonható le, hiszen látszódik az, hogy a jelenleg piacon lévő, elérhető alkalmazásokat fel lehet-e magyarnyelv-fejlesztési céllal használni, valamint az, hogy milyen irányú további fejlesztésre lenne igény ezen a területen.

CSAPÓ GÁBOR

glerikud.strawhat@gmail.com

Informatika-könyvtárpedagógia tanár

MA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Informatikai Kar

SEBESTYÉN KATALIN

papircikesz@gmail.com

Informatika-könyvtárpedagógia tanár

MA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Informatikai Kar

Témavezető:

Dr. Csernoch Mária

egyetemi docens, DE IK

Sprego oktatóprogram

Jelenlegi munkánk alapját a táblázatkezelő szoftverek új oktatási módszere, a SPREGO adja. A módszer lényege, hogy néhány alapvető függvény használatával, egybeágyazásával szinte bármilyen táblázatkezelő probléma megoldható. A módszer népszerűsítése és könnyebb megértése végett gondoltuk úgy, hogy szükség van egy oktatóprogramra. A dolgozatunk első felében a módszer előnyeiről, használhatóságáról értekezünk, illetve az oktatószoftverek kritériumairól. Igyekeztünk figyelembe venni a 21. század elvárásait.

A témaválasztás a módszer egyszerűségéből és az egyetem nyújtotta lehetőségekből fakad, ugyanis a Debreceni Egyetem Informatikai Kar docensének, Csernoch Máriának a nevéhez köthető a Sprego módszer, az ő támogatásával és közreműködésével kezdtünk bele az oktatószoftver átgondolásába, megvalósításába. A program célja, hogy vizuális reprezentációként szolgáljon a Sprego oktatási módszer által alkalmazott táblázatkezelői képletek működésére.

A felhasználó egy menüben kiválaszthat egy problémát, amely megoldására szolgáló táblázatkezelő képlet működését a program animációkon keresztül szemlélteti. Ez a felület a képlet működésének bemutatása mellett figyelembe veszi a felhasználó által a menüben megadott beállításokat, valamint a vizuális megjelenítés mellett szövegesen is megjeleníti a képletet (hasonlóan a táblázatkezelő szoftverekben található képletkiértékelőhöz). Az oktatószoftver célplatformja elsődlegesen a web (HTML5 kódot használva), valamint az asztali operációs rendszerek (Windows, OSX és Linux), de Android rendszerre is optimalizáltuk, hogy a legnagyobb mobil közösség számára is elérhető legyen (elsődlegesen a táblagépeket megcélózva). A program megtervezésekor (a kód és felhasználói felület esetében egyaránt) kiemelt szempont volt, hogy az egybeessen jövőbeli céljainkkal és később a lehető legkevesebb korlátozásba ütközzünk.

A program folyamatosan fejlődik és bővül, ugyan a szoftver még közel sincs a végső állapotához, fontosnak tartjuk, hogy jelenlegi stádiumban is minél több véleménnyel, a felhasználást segítő tanáccsal találkozassunk.

DINNYÉS KATALIN JULIANNA

dinnyes.kato@gmail.com

Egészségfejlesztés-tanár és könyvtárpedagógus-tanár

MSc, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. habil. Tarkó Klára

főiskolai tanár, SZTE JGYPK

A férfiak és nők egészségeségei

A férfiak és nők egészségeségei

Bevezetés: A gyors technikai fejlődés nagymértékben befolyásolja az egyén egészségét, életmódját és hatást gyakorol a férfiak és nők egészségi állapotára is. A két nem egészsége közti eltérések okainak vizsgálata a nyolcvanas években került a népegészségügy figyelmébe. Hazánk egészségi állapota az Európai Unióhoz képest jelentős mértékben le van maradva és számos intézkedés, törekvés ellenére sem érzékelhető a pozitív javulás. Vizsgálatom célkitűzése a családi állapot, a nem és az egészségmagatartás kapcsolatának, valamint az egészségmagatartás és a koherencia-érzés összefüggésének vizsgálata volt.

Anyag és módszer: A kutatásban 220 főt online, írásban kérdeztem meg. Kérdőívem 60 kérdést tartalmazott, melyben Antonovsky-féle koherencia-érzés kérdőívet is felhasználtam. Az adatfeldolgozáshoz Microsoft Word és Excel, illetve SPSS 22.0 programcsomag segítségét vettem igénybe. Az adatok elemzése leíró statisztikai módszer keretén belül gyakoriságot, szórást számoltam, a csoportok összehasonlítására Khi-négyzet próbát alkalmaztam és varianciaanalízist, korrelációs számítást végeztem.

Eredmények: Az egészségmagatartás tényezői közül a koherencia-érzés mértékét a dohányzással ($p=0,114$), a fáradtság érzésének szintjével ($p=0,011$), az alvás mennyiségével ($p=0,614$), az alkoholfogyasztással ($p=0,730$), a sportolási szokással ($p=0,076$) és végül a szabadidő minőségével ($p=0,008$) vettem össze. Szignifikáns kapcsolat mutatható ki a fáradtság érzése, a sportolási szokással és a koherencia-érzés között. Az egészségmagatartás, a nem és a családi állapot változó között az eredmények alapján nem lehet egyértelmű következtetést levonni: nincs összefüggés az energiatartal-fogyasztás ($p=0,747$), az alkoholfogyasztás ($p=0,576$), a koffeinfogyasztás ($p=0,965$) között a családi állapottal és a nemekre vonatkoztatva. A nők ($0,755$) átlagosan több alkoholt fogyasztanak, mint a férfiak ($0,740$) és a házasság megléte negatívan befolyásolja az alkoholfogyasztást.

Következtetések: Az általam vizsgált terület interdiszciplináris terület. Kutatási eredményeim alapján nagy hangsúlyt kell fektetni a prevencióra: szórólap, egészségfejlesztési projekt, az ismeretek csoportos feldolgozása, az előadás eszköztét mellőzve pozitív eredményt lehetne elérni.

Témavezető: Dr. habil Tarkó Klára, mb. intézetvezető főiskolai tanár

TAKÁCS BERNADETT

takacsbernadett102@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Hercz Mária

főiskolai docens, PAE PK

A gyermek egészségfejlesztése: fókuszban a mozgás

Az alsó tagozatos gyerekek napjuk nagy részét az iskolában töltik, így az egészségnevelés és egészségfejlesztés növekvő mértékben az intézmények, a pedagógusok feladata lett. Az oktatáspolitikai támogató szándékkal vezette be a mindennapos testnevelést, de az óraszám növelése önmagában nem váltotta ki a tervezett hatást. A gyerekek mozgás iránti attitűdjének megalapozása lenne a cél, az hogy mindennapi szükségletüknek érezzék a mozgást, hisz a fejlődésükre gyakorolt hatása sokrétű és nélkülözhetetlen. Tanítójelöltként kezdett foglalkoztatni az a kérdés, hogy miként lehet már gyermekkorban megszerettetni a mozgást, mit tehet a tanító ennek érdekében. Kutatásom első szakaszában számos mozgásforma beépítésének lehetőségét tanulmányoztam a tanórán és azon kívül (alternatív pedagógiák módszereit, szakköröket), melyek közül viszonylag könnyen megteremthető feltételei miatt a tánc hatásának vizsgálatát tűztem ki célul. Kutatásomban arra kerestem a választ, hogy miként érvényesül hatása a gyermekek fejlődésében, s ebben a folyamatban milyen szerepet játszik a pedagógus. Feltételeztem, hogy a családok hatása alacsonyabb, vagy ellentétes irányú.

Kvalitatív, 3 éven keresztül tartó longitudinális vizsgálatot valósítottam meg résztvevői megfigyeléssel, hogy feltérképezhessem a változásokat. Módszer-trianguláció segítségével igyekeztem minél pontosabb eredményt kapni a fejlődésről, ehhez az interjú és a kérdőív módszerét használtam fel. Fő célom az lett, hogy megvizsgáljam, hogy miként alakul egy osztály egészséges életmódhoz való viszonya, különös tekintettel mozgásattitűdjére, mozgásfejlődése pozitív iskolai környezetben. Vizsgálatomat egy község általános iskolájának 18 fős 1. osztályában kezdtem, ahol megfigyeltem a gyerekek fejlődését, részt vettem az iskolai és szakköri munkájukban és önálló foglalkozást is tartottam a számukra. A vizsgált gyermekek családjának életében nagy szerepet tölt be a mozgás, feltételezésemmel ellentétben viszonylag sok időt töltenek vele. A pedagógus személyének fontossága az egészségnevelésben – a hétköznapi és a tudományos tapasztalattal korrelálva – esetemben is bebizonyosodott: a gyerekeknek fontos, hogy tanítójuk szeressen mozogni, hatása meghatározó a gyerekek mozgás attitűdjének alakulásában. Dolgozatomban bebizonyosodott, a tánc sok különböző területen történő fejlesztő hatása is. Eredményeim egyértelműen alátámasztják, hogy a gyerekek egészségfejlesztésében a mozgás területén nagy szerepe van az iskolai nevelésnek, a pedagógusoknak.

ZENTAI DOMINIKA

nikazentai@gmail.com

óvodapedagógus

BA, 3. félév

Eötvös József Főiskola

Bajcsy-Zsilinszky Utcai Campus

Témavezető:

Dr. Bíró Violetta

főiskolai docens, EJP

A lelki egészség sztenderdjei óvodás korban és a kisiskolás kor kezdeti szakaszán

Modern társadalmunkban egyre többet beszélünk az egészséges életmód kapcsán a lelki egészségről. A témára való fókuszáláskor bárki, számára hozzáférhető információt gyűjthet az internetről, különböző magazinokból, baráti beszélgetések során. Napjainkban gyakoribbá válik, hogy szülő szakembert keres meg ha úgy látja, hogy gyermekével probléma van. Az óvodákban és kisiskolákban ennek ellenére egyre több magatartászavaros, szorongó és egyéb lelki problémákat mutató gyermekkel találkozhatunk. A probléma globálissá válását mutatja, hogy Kaliforniában már szükségét látták annak, hogy meghatározzák a lelki élet sztenderdjeit óvodás és kisiskolás korosztály számára, viszont mérőeszköz nem készült hozzá. Munkámmal célom, hogy a lelki élet sztenderdjeihez kidolgozzak és kis mintán kipróbáljak egy olyan mérőeszközt, mely használható lehet óvodás és kisiskolás gyermekek körében. A témával való foglalkozás időszerűségét növeli a pedagógiai kultúra változása és az óvoda- és iskolapszichológusokkal való közös munka lehetősége.

PONTY ERIKA

pontyera@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Baloghné Dr. Bakk Adrienn

adjunktus, NYME BPK

Az óvodáskorú gyermekek szájhigiénája

Dolgozat címe: Az óvodás korú gyermekek szájhigiénája

Szerző neve: Ponty Erika

Intézmény: Nyugat-magyarországi Egyetem, Benedek Elek Pedagógiai Kar

A témavezető neve, beosztása, intézménye: Baloghné Dr. Bakk Adrienn, adjunktus, Nyugat-magyarországi Egyetem, Benedek Elek Pedagógiai Kar, Művészeti és Sporttudományi Intézet - Testnevelés Tanszék

Napjainkban örökérvényű vitatéma a megfelelő szájápolás, és ez így van a nevelési intézményekben, az óvodákban is. Tapasztalataink szerint Magyarországon az óvodákban nagyon csekély szerepet játszik a személyi higiénia e formája. Fontos tudni, hogy számos egészségmagatartás, mint a higiénia, és azon belül a szájápolás is, a korai gyermekkori mintákhoz kötődik, ezért már óvodás életkorban, így az intézményekben, illetve a nevelési programokban is kiemelkedő szerepet kell, hogy kapjon. A kutatásunk legfőbb célja, hogy rávilágítsunk a téma aktualitására és jelentőségére.

Pedagógiai kutatásunk során a szóbeli- és az írásbeli kikérdezést választottuk, hazánk két megyéjében. Feltételezéseink szerint az óvodapedagógusok, óvodai intézményvezetők nem foglalkoznak kellőképpen a fogmosás gyakorlásával, és elméleti elsajátításával. Az óvodapedagógusok nem elég tájékozottak a megfelelő, és helyes szájápolásról, illetve, hogy a nevelési intézményekben nem szentelnek elég figyelmet a prevenciós fogászati programoknak. A kapott válaszok magyarázatot adhatnak arra is, hogy miért van az, hogy Magyarországon minden harmadik óvodás korú gyermek fogszuvasodástól szenved.

MAJZIK DORINA

majzikdorina95@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezetők:

Dr. Vitályos Gábor Áron

egyetemi adjunktus, ELTE TÓK

Dancs Gábor

egyetemi tanársegéd, ELTE TÓK

Egyetemi hallgatók egészségi állapotának és táplálkozási szokásainak az összefüggései

Kutatásom során felmértem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító és Óvóképző Kar női hallgatóinak egészségi állapotát és táplálkozási szokásait, melyhez kétféle módszert alkalmaztam: kérdőíveket és az InBody 720-as műszert. Emellett a kutatásomban statisztikai vizsgálatok és eredmények is megtalálhatók, melyek abban segítettek, hogy százalékosan, illetve diagramok által ki tudjam mutatni az eredményeket, valamint több adatot össze tudjak hasonlítani.

Céлом, hogy felhívjam a tisztelt olvasók figyelmét arra, hogy a táplálkozásnak és az egészségi állapotnak milyen komoly befolyása van életünkre. Sok információ birtokába jutottam, de ezek közül nem mindegyiket tudtam felhasználni, vagy azért, mert nem volt elegendő információ, vagy azért, mert nem lehetett reális értékűnek tartani azokat.

Az elméleti háttér kifejtésénél kiemeltem, hogy az emberek többségének tudatában van az egészséges életmód jelentősége, ám különböző okok miatt mégsem tudják ezt követni. Sok példát tártam fel, és próbáltam a legfontosabb negatívumokra felhívni a figyelmet, melyek elkerülésével remélem a későbbiekben pozitívan változik majd meg az olvasó életvitele.

A dolgozatomban célja az volt, hogy felhívjam a figyelmet a mindennapjainkban előforduló problémákra, melyek befolyásolják az egészségi állapotunkat, illetve próbáljam ösztönözni a fiatalokat, hogy igenis foglalkozni kell az egészséggel.

A figyelemfelkeltés és figyelemfelhívás mellett, azonban a teljes sikerhez szükséges még az is, hogy aki elolvassa a dolgozatomban, annak legyen motivációja, energiája ahhoz, hogy változtat életmódján, és táplálkozási szokásain, a betegségek megelőzése érdekében.

Dolgozatomban összefoglaltam, hogy hogyan és miként foglalkoznék pedagógusként ezekkel a témákkal, és hogyan építeném bele az iskolai életbe. Azért tartom ezt lényegesnek, mert leendő pedagógusként úgy gondolom, hogy foglalkozni kell vele, és mivel gyerekekkel fogok dolgozni, mindenképpen figyelembe kell venni ezeket a témákat. Fontos a közösség alakítása ugyanúgy, mint az egészséges életmód, és a helyes táplálkozás témája is. A gyerekekben minél hamarabb ki kell alakítani a szokásokat, és megfelelő mintát kell nekik nyújtani! Pedagógusként ez fontos feladat! Távlati terveim közül a fizikai aktivitást és a mozgást emelném ki a legfőképp, melyek szintén jelentős befolyásoló tényezők az életmódnak.

Kutatásommal a kitűzött célokat megvalósítottam, hipotéziseim majdnem mindegyike bebizonyosodott.

KESZEI FRUZZSINA

keszeifru@gmail.com

biológia-magyartanár

MSc, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Dr. habil Skribanek Anna

főiskolai tanár, NYME TTK

Követékes szájhigiéniai vizsgálatok a községi tanulók körében

Leendő biológiatanárként, rendkívül fontosnak tartom az egészséges életmód oktatását és állandó jelenlétét az iskolában. Célkitűzésünk az volt, hogy felmérjem az általános iskolások szájjápolási és étkezési szokásait, valamint a nyálminták begyűjtésével, baktériumok kitenyésztésével és a nyál pH mérésével átfogó képet kapjak orális egészségi állapotukról. Kérdőív és laboratóriumi mérések alapján következtetni tudjunk arra, mennyire áll fenn náluk a caries kialakulásának veszélye és milyen típusú fogápolási oktatás a leghatásosabb számukra. Ennek mérésére kérdőíveket és két vizsgálati csoportnál különböző oktatási módszereket használtam. A kérdőív rákérdez a gyerekek személyes higiénijára, tartós betegségeire, étkezési szokásaira és szüleik legmagasabb iskolai végzettségére is. A kontroll csoportot belevontam a mérés menetébe, kötetlen, interaktív oktatási módszerrel adtam át a szükséges információkat. A másodikként vizsgált iskola diákjai viszont kizárólag frontális előadás keretében kaptak fogápolással kapcsolatos ismereteket.

Mindemellett új, a fentiekre alkalmas módszertan kidolgozására volt szükség a labormunkához, amely reprodukálhatóvá és más mérések adataival összehasonlíthatóvá teszi az eredményeimet. Eredményeim igazolják, hogy általános iskolában a fogápolási oktatás feltétlenül szükséges lenne, akár minden évben is. Nem elég, ha a diákok tanulmányaik során egyszer, vagy csak otthon hallják az információkat. Az interaktív játékos módszer 9-14 éves gyermekek számára hatékonyabbnak bizonyult, mint a frontális prevenció oktatás.

OROSZ BEÁTA

oroszbetty2369@gmail.com

Közgazdásztanári MA

MA, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Szalóki Tiborné

egyetemi tanársegéd, BME GTK

KÖZ-ÉP-PONTBAN A BME - A fenntartható egészségtudat kialakítása a felsőoktatásban

TDK kutatásomat saját motivációból választottam, mert hosszúpályás gyorskorcsolyázó versenyzőként, sportedzőként és közgazdásztanári MA szakos hallgatóként, leendő tanárként fontosnak és mindennél időszerűbbnek tartom, hogy a hallgatótársaim és továbbmenve, az oktatók körében kialakuljon egyfajta szemléletváltás a saját egészségüket illetően. A felsőoktatási tanulmányaim során látom és tapasztalom, hogy milyen sok időt kell egy helyben ülni, a mozgásszegény életmódot nem kellő mértékben ellensúlyozza a kizárólag a felvett testnevelés tantárgy keretében végzett sporttevékenység.

A sport hiányának számos negatív hatása van, az inaktivitás nemcsak elhízáshoz vezet, de szív- és érrendszeri betegségeken túl komoly ízületi fájdalmakkal járó, súlyos, vissza nem fordítható egyéb élettani következményekkel is számolni kell. Az aktív életmód nem csak az előbbieket elleni harcban jelent nagy segítséget, hanem bizonyítottan pozitív hatással van a szellemi teljesítőképességre, tanulásra, mentális fittségre, ezáltal a jóllétre.

2015-ben útjára indult a TÁMOP-6.1.1-12/1 pályázat, amely egy egészségfejlesztési szakmai hálózat létrehozását tűzte ki célul. A program keretében a BME Műszaki Pedagógia Tanszék a műszaki-gazdasági szekció munkáiban vállal oszlopos szerepet. A program keretében két, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos e-tananyag került kidolgozásra, melyek oktatási keretek között is ki lettek próbálva. Az „Egészséges Egyetem” kezdeményezéshez ezúton szeretnék csatlakozni, a TDK dolgozatomban adta keretek között, további lehetőségek vizsgálatával.

2011-es sportkutatás alapján elmondható, hogy az egyetemisták nagy része idő-, társaság, vagy anyagi hiány miatt nem sportol eleget, saját egészségük védelme még nem játszik fontos szerepet gondolkodásukban. Ennek megváltoztatását mindennél fontosabbnak tartom. Nem reprezentatív kérdőíves megkérdezésem eredményeként megállapítható, hogy a hallgatók legalább napi 33 perc mozgást szükségesnek és fontosnak tartanak, ám erre mégsem kerítenek sort.

Meglátásom szerint nagyszámú hallgatósághoz csak a mindennapi tanulmányi rendbe beépíthető elemekkel lehet eredményesen eljutni, és ezzel az egészséges életmód tudatosítását elérni. TDK kutatásom keretében arra vállalkozom, hogy olyan egészségfejlesztő lehetőségeket tárjak fel, melyek a felsőoktatás keretein belül megvalósíthatóak, mint például a fakultatív, egészség témájú előadások, vagy Egyetemi Sportágválasztó megszervezése, avagy a mozgás népszerűsítése.

FARNADY-LANDERL VIKTÓRIA

farnadylanderl@hotmail.com

Pedagógia tanár

MA, 4. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Varga László

egyetemi docens, dékán, NYME BPK

"Agykutatás és pedagógia"- neuropedagógiai aspektusok a kisgyermeknevelésben

A kisgyermekkorú fejlődést, illetve tanulást az agy fejlődésének szemszögéből vizsgáló kutatási eredményeknek köszönhetően világszerte megfigyelhető azoknak a - neuropedagógiai - nézeteknek a térnyerése, amelyek a pedagógiai praxis és a neurológia, neurobiológia, kognitív pszichológia szoros együttműködésének elengedhetetlenségét hirdetik. Mit gondolnak minderről a magyar pedagógusok? Ismerik-e, relevánsnak tartják-e, alkalmazzák-e pedagógiai tevékenységeik során a legújabb neuro-tudományos ismereteket, különös tekintettel a kisgyermekkorú tanulási folyamatok személyes- és szociális kompetenciákkal összefüggő aspektusaira. Tanulmányunkban a soproni NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán a neuropedagógia személyes- és szociális kompetenciákkal összefüggő aspektusait vizsgáló 501 fős mintán végzett, pedagógus-attitűdvizsgálatának elméleti hátteréről és eredményeiről adunk összefoglalást.

LOSKÁNÉ BODÓ ZSUZSANNA

lobozso@gmail.com

Csecsemő és kisgyermeknevelő

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Taskó Tünde

főiskolai docens, EKF TKTK

**A korai idegen nyelv tanulásának hatása az óvodáskorú gyermekek kognitív fejlődésére,
összehasonlítva a nyelvet nem tanuló gyermekek csoportjával**

Vizsgálatom azt igazolja, hogy van értelme már a korai életkorban elkezdni egy másik nyelvvel való ismerkedést, annak bizonyos kognitív képességekre kifejtett pozitív hatása miatt. Ezt érdemes játékos formában a mindennapi napirendbe ágyazottan tenni úgy, ahogy megismertetjük gyermekeinket a matematikával, a zenével, a készségtárgyakkal a mozgás szeretetével.

Az óvodás időszak a nyelvelsajátítás szempontjából szenzitív időszaknak tekinthető (másodlagos szocializációs szintér) és ebből következően joggal merül fel a kérdés, hogy érdemes-e nem kihasználni a fejlődés adta előnyöket ebben az életkori szakaszban. Vizsgálatom eredménye megerősítése annak a ténynek, hogy ebben a korban (4-7 év) érdemes a gyerekekkel megismertetni egy második nyelvet is. Ebben a korban olyan képességekkel rendelkeznek, melyeket - jó pedagógiai munkával, a gyermek érdeklődésének fenntartásával, játékba ágyazottan - érdemes kihasználni.

Tudjuk, hogy nem minden gyermekből válik kétnyelvű felnőtt, de nem minden gyermek lesz matematikus, élsportoló, festőművész, operaénekes, mégis már kora gyermekkortól a spontán érés részét képezik a logikai gyakorlatok, a finom és nagymozgások, rajzok és gyermekdalok. Kitágult a világ, és tudomásul kell venni, hogy a második nyelvvel való ismerkedés hatására a gyermekek kognitív képességei tovább javulnak, látókörük bővül és szélesedik.

Megállapításom, hogy a vizsgálatok általában nem minden területen mutatnak szignifikáns eltérést, de a tendencia azt látszik igazolni, hogy a második nyelvvel való korai ismerkedés egy újabb csatornát nyit a gyermekek számára az ismeretek befogadására, valamint jó hatással van a kognitív képességek fejlődésére, amely közvetve más képességekre is (pl. kreativitás, tanulás stb.) jótékony hatást fejthet ki.

Ennek bizonyítására azonban a vizsgálatokat érdemes lenne elvégezni nagyobb létszámú, korban nyelvelsajátítás idejében homogénebb csoport vizsgálatára. Kiegészítő vizsgálatként az óvodapedagógusok felkészültségét, módszertanát, az óvodák tárgyi feltételeit, és a gyermekek szociális körülményeit is lehetne vizsgálni.

REICHARDT JÁZMIN

jazmin19reichardt@gmail.com

Csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 1. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágnes

főiskolai tanár, KE PK

Túri katalin

tanársegéd, KE PK

Anyanyelvi játékok és használatuk gyakorisága a bölcsődékben

Bölcsődei gyakorlatom során azt tapasztaltam, hogy a kisgyermeknevelők nem, vagy nem eleget használják az anyanyelvi játékokat. Ezt problémának látom, mert az anyanyelvi játékok alkalmazásával a nevelők segíthetnék az anyanyelv elsajátításának folyamatát, amint azt a szakirodalom is leszögezi, lásd például Molnár 2015. Kutatásom ebből a problémafelvetésből kiindulva vizsgálja a bölcsődei anyanyelvi játékokat, ezen belül is azt, mennyire ismerik és milyen gyakran alkalmazzák a kisgyermeknevelők az anyanyelvi játékokat, egyáltalán felismerik-e a különbséget az anyanyelvi játékok és a mondókázáshoz kapcsolódó játékok között.

A kutatást a szakirodalom fellelésével kezdtem el, olyan könyveket kerestem, amelyekben kisgyermek (0-3 év) beszédfejlesztését célzó anyanyelvi játékok, ötletek találhatók. Kifejezetten anyanyelvi játékgyűjteményt számukra nem találtam. Különböző könyvek tartalmazzak ilyen anyanyelvi játékokat, kisgyermeknevelőknek íródott egyetemi tankönyv egy szűk válogatást ad belőlük. Dolgozatomban végén én is összeállítottam egy példagyűjteményt. A játékokat három nagy csoportba (beszédpercepció játéka, beszédprodukció játéka, mozgásfejlesztés és nonverbális kommunikáció) rendszereztem, csoportosításom új, amelyet már létező csoportosítások alapján a bölcsődés korosztályhoz igazítva alakítottam ki.

2016 tavaszán a vizsgálatot egy kérdőív összeállításával folytattam. Ez a 26 kérdést tartalmazó mérés bölcsődékben és családi napközikben vizsgálja a kisgyermeknevelők tudását az anyanyelvi játékokról, illetve ezek használatát körükben. Az űrlapot először teszt jelleggel töltöttem ki, majd kisebb módosítások után a végleges változatot októberben 85 válaszadó töltötte ki online, leginkább a Facebook különböző bölcsődei csoportjaiban.

2016 őszén további 4 kaposvári bölcsődét is felkerestem, hogy megfigyeljem az anyanyelvi fejlesztést. Részt vettem egy tematikus napon az Állatok Világnapja alkalmából is ugyanezzel a céllal. A megfigyelt kisgyermeknevelők nem tudták, hogy az anyanyelvi fejlesztésen belül az anyanyelvi játékok használatát kívánom megfigyelni.

A kérdőív valamint a megfigyeléseim alapján TDK dolgozatomban összegzem mindazt, amit sikerült megtudnom a nevelők elméleti ismereteiről, tájékozottságáról az anyanyelvi játékok témakörében, valamint, hogy mennyire használják ezeket. Kiinduló feltevésemmel egyezően mindkettő hiányosságokat mutat, a problémát több esetben a nevelők maguk is észlelik, a kérdőívben javaslatokat is tesznek a megoldásra.

FARKAS RÉKA

rekawolf.12@gmail.com

Óvodapedagógus szak

BA, 8. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Asztalos Kata

tanársegéd, SZTE JGYPK

A zene, a mozgás és a játék szerepe az óvodai nevelésben

A zene évszázadok óta fontos szerepet tölt be az emberek életében. Mindenkinek mást jelent. Valakinek kikapcsolódást, míg van, akire inspiráló hatással van. A legnagyobb hatással azonban a gyermekekre van.

Az óvodában a legnagyobb figyelmet a zenei nevelés kapja, hiszen a zene hatással van a mozgásra, a gyermeki játékokra, érzelmi, értelmi és az anyanyelvi fejlődésre is. A zenei nevelés azonban nem az óvodában kezdődik, hanem otthon. A szülő az, és azon belül is az anya, aki a legnagyobb hatással lehet arra, hogy a gyermekében a zene szeretetét felkeltse. Ha ez meg van, akkor a gyermek vidáman, önfeledten fog énekelni, közben mozogni és játszani.

A zene, a mozgás és a játék szorosan összekapcsolódó fogalmak. Elég, ha csak az énekes játékokról beszélünk. A zenei nevelés alapja az énekes játék. Benne van a zene, a játék, a mozgás, tehát egy „komplex” eszközről beszélünk, amit minden nap használunk. Számos olyan mondóka, dal, ölbeni játék van, amikhez a mozgás elengedhetetlen. Ahhoz, hogy ezeket a játékokat közösen tudjuk játszani, fontos a szoros kapcsolat. Ezért ma már nagyon sok olyan zenés-mozgásos fejlesztő programot találhatunk hazánkban, melyek még az óvoda megkezdése előtt felkészítik és megszerettetik a gyermekkel a zenét. Tehát dolgozatomban azt fogom kifejezni, miért is fontos a zenei nevelés megkezdése már kisgyermekkorban.

A kora gyermekkori életszakaszban történő mozzanatok nagyban meghatározzák, hogy a gyermekek milyen ütemben fejlődnek majd. Mivel a zenei neveléssel sok mindent tudunk fejleszteni, ezért számos programot hoztak létre, melyeken a gyermekek a szüleikkel együtt vehetnek részt. Fejlődik a zenei élmény, gyarapszik a zenei ének tár, a gyermekek szocializálódnak, és nem utolsósorban, szorosabb lesz az anya-gyermek közötti kapcsolat, kötelék.

A zenei nevelés korai megkezdésére hazánkban sok lehetőség van, amire szerencsére ma már egyre többen vágnak is. Ezek a foglalkozások nem csak pozitívan, fejlesztően hatnak, de közben a gyermekek jól is érzik magukat, ami kisgyermekkorban a legfontosabb egy gyermek számára. A dolgozat második felében kérdőív, interjúk és megfigyelés alapján alátámasztom, és bemutatom, hogy milyen lehetőségek vannak hazánkban a korai zenei nevelésre.

CSONGRÁDI BEATRIX

tiki19@gmail.com

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Asztalos Kata

tanársegéd, SZTE JGYPK

A zenei képességek fejlettsége 3-6 éves korban - online diagnosztikus mérőeszköz alkalmazása óvodai környezetben

Napjainkban a technológia dinamikus fejlődésével és a felgyorsult életvitellel egyre inkább kiszorulni látszik a zenei tevékenység a mindennapi életből. A családokban egyre kevésbé jellemző a gyermekekkel való közös éneklés vagy a hangszeres játék, legtöbbször a válogatás nélküli passzív zenei befogadás a jellemző. Az óvodákban tervszerű, céltudatos zenei nevelés folyik a hagyományokra és az esztétikai értékekre építve, azonban ez nem helyettesítheti az otthoni zenei környezetet. Ezért fontosnak tartom, hogy pedagógusként felhívjuk a szülők figyelmét a közös zenei tevékenységek fontosságára, amely a közös élmények szerzésén túl számos más gondolkodási területen fejleszt, és a szülő-gyermek kapcsolatot is elmélyítheti.

Pályamunkámban a 3-6 éves korú gyermekek zenei észlelési képességeinek fejlettségét, és azoknak a családi háttérrel való összefüggéseit vizsgáltam. Dolgozatom első nagy egységében bemutatom a családi háttér szerepét a kisgyermekkorban zenei fejlődésben, a zenei képesség fogalmát, az óvodás életkorban alkalmazható mérőeszközöket, valamint a ritmus, dallam és hangmagasság fejlődését kisgyermekkorban.

A kutatásom második nagy egysége egy empirikus vizsgálat, mely során az online képességmérés és a kérdőívezés módszerét alkalmaztam. A tesztelést a szakmai gyakorlókörben végeztem 24 gyermekkel. A tesztfelvételhez a Gyermekkorban zenei észlelési tesztet alkalmaztam, amely a dallam-, hangmagasság- és ritmusészlelést méri. Továbbá készítettem egy saját fejlesztésű kérdőívet a résztvevő gyermekek szülei számára, mely 13 kérdésből áll, zenei és nem zenei kérdéseket egyaránt tartalmaz.

A vizsgálat bizonyította, hogy dallamhalláskor a gyermekek a kezdő hangmagasságot nehezebben észlelik. A hangmagasság-észlelésről elmondható, hogy a hangközhallás ekkor még egy alakulófélben lévő terület, a ritmusészlelés pedig igen dinamikusan fejlődik. A vizsgált családi háttérváltozókból kiderül, hogy a családi környezet hatást gyakorol a gyermekek zenei képességeinek fejlődésére. Az ingergazdag akusztikus környezet segíti a gyermekek zenei képességeinek fejlődését, az anyagi háttérváltozók azonban nem mutatnak összefüggést az elért teljesítménnyel.

Leendő pedagógusként az eredmények nagyban segíthetik a gyakorlati munkámat, mellyel a foglalkozások sokkal tudatosabban tervezhetők. Fontosnak tartom ösztönözni a szülőket a saját énekhangjukon történő megszólalásra. Jó lehetőség lehet erre egy ún. „zenés szülői értekezlet”, ahol a szülők az óvodai dalanyagot elsajátíthatják.

VINCZE VIRÁG FRANCISKA

vinczevirag1992@gmail.com

Csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 11. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető:

Dr. Molnár Balázs

főiskolai docens, DE GYFK

Játéktevékenységekkel kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok vizsgálata óvodai és bölcsődei szintereken

A játék mind az óvodában, mind a bölcsődében kiemelt jelentőséggel bír. A kutatásom témája is erre a két intézményre irányul, vizsgálatommal azt vállalom fel, hogy feltárjam a két intézménytípusban előforduló játéktevékenységek különböző és hasonló vonásait, a pedagógusok kapcsolódó szerepértelmezéseit, a játékkészletek sajátosságait, valamint a játékkonfliktusok tipikus vonásait, különbségeit.

A dolgozatom két fő részből áll: egyrészt vizsgálom a két intézménytípus szerepében, funkciójában történt változásokat az elmúlt évtizedek társadalmi-politikai folyamatainak tükrében, illetve az óvoda és bölcsőde alapidokumentumait, elsősorban a játékkal kapcsolatos hasonló és különböző vonásokat. Másrészt pedig egy empirikus kutatás keretében tárom fel az intézménytípusok játéktevékenységbeli jellemzőit a gyakorló pedagógusok véleményei alapján.

Az empirikus vizsgálat alapjaként egy saját, papír alapú kérdőívet készítettem, mely 23 kérdést tartalmaz (15 zárt, 3 részben nyitott, 6 nyitott), kérdéscsoportokba rendezve. A főbb kérdéscsoportok a játéktevékenységekre, játékeszközökre és a pedagógus játékban való részvételére vonatkoztak. Az adatfelvétel Debrecen és 30 kilométeres körzetébe tartozó városok (Balmazújváros, Derecske, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Hajdúsámson, Téglás) óvodáiban és bölcsődéiben történt 2016. február 18-29. között. A vizsgálatban összesen 9 óvoda és 6 bölcsőde vett részt, amelyekből összesen 145 kitöltött kérdőívet kaptam vissza (87 óvodapedagógus és 58 csecsemő- és kisgyermeknevelő).

A vizsgálat hipotéziseiben – a vonatkozó szakirodalom alapján – jól megragadható játéktevékenységbeli és pedagógusi részvételt feltételeztem. Ez azonban csak részben igazolódott be, mivel a kérdőívek kiértékelése után kiderült, hogy a bölcsődei és az óvodai gyermekcsoportok játéktevékenységében, a játékkonfliktusok jellegében, a pedagógusok részvételében és a játékkészletben is számos közös vonás kirajzolódik. Az eredményeket áttekintve, általánosan elmondható, hogy a különbség sokkal kisebb, és árnyaltabb a két intézménytípus játéktevékenységében, mint azt előzetesen feltételezhetnénk.

A kutatásom reményeim szerint támpontokat adhat a hatékonyabb szakmaközi kommunikációra, ezáltal a szakemberek bevált és adaptálható módszertani eljárásokat ismerhetnek meg, melyeket felhasználhatnak a mindennapi munkájuk során.

OLÁH DALMA

94.dalma.olah@gmail.com

csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Dávid Mária

főiskolai tanár, EKF TKTK

Kisgyermekek beszédfejlődésének támogatása a bölcsődében

Vizsgálatomban 12 fő öt évnél régebben a szakmában dolgozó kisgyermeknevelőt és 12 fő másodéves csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatót figyeltem meg saját megfigyelési szempontsor alapján, melyet három részre tagoltam. Az első részben az alapadatokat, a másodikban az aktív és reaktív készségeket, amíg a harmadikban a verbális és nonverbális kommunikációt jegyeztem fel. A vizsgálatban a két csoport a kisgyermekek spontán beszédfejlesztő tevékenysége közti különbségeket szerettem volna feltárni, illetve megismerni a gyakorlott kisgyermeknevelők spontán beszédfejlesztő tevékenységét. A kísérleti csoport tagjai a gyakorlott kisgyermeknevelők, akik 5 évnél régebb óta dolgoznak a szakmában, átlag életkoruk 43,5 év. 50%-uk felsőfokú szaképesítéssel, 42%-uk diplomás és 8%-uk OKJ-s szakképesítéssel rendelkezik. A kontroll csoport tagjai a főiskola másodéves csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos hallgatói, akik az adott félévben kezdték meg a gyermekek ellátását a bölcsődében, az előző félévek során már megismerték annak mindennapjai, menetét, ismereteket szereztek már a gyermekek ellátásáról, ápolásáról, fejlődéslélektani, játékszichológiai, művészeti ismereteket szereztek a különböző kurzusok alkalmával, de a spontán érés támogatásához szükséges ismereteket még nem sajátították el.

HALMOS KITTI IMOLA

h.kitti.imola@gmail.com

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Neszt Judit

főiskolai adjunktus, PAE PK

Kutyával asszisztált módszer az óvodában

Azt tapasztalva, hogy napjainkban sok olyan felnőtt és gyermek van, akik számára nehézséget okoz a társaikkal való kapcsolatteremtés, kommunikáció, elkezdtem bizonyos fejlesztési lehetőségekkel megismerkedni. Ekkor találtam rá az állatasszisztált terápiákra, azon belül is a kutyával asszisztált módszerre. Észrevettem, hogy a témával kapcsolatban leginkább értelmi vagy testi fogyatékkal élők körében végeztek kutatásokat, vagy ép intellektusú csoportok esetében leginkább az iskolás korosztályban. Úgy gondoltam, hogy a módszernek helye lenne az óvodai nevelésben is, ezért szerettem volna megtudni, hogy milyen hatással van az óvodás gyermekekre a kutyával asszisztált foglalkozás.

Kutatásomat kombinált kutatási stratégiával vittem véghez: kvalitatív és kvantitatív módszert egyaránt alkalmaztam. Megfigyeléseket végeztem egy 25 óvodásból álló csoportban hét alkalommal. A foglalkozásokon a habilitációs kutyakiképző és felvezető, illetve szociálpedagógus és kutyája voltak segítségemre. A megfigyelések során elsősorban a problémaköreimre szerettem volna választ kapni: mely képességek fejlődnek a leginkább a foglalkozások alkalmával, illetve kognitív kompetencián belül mit fejleszt. A megfigyelések mellett kérdőíves kutatást is végeztem hazánk óvodapedagógusai körében. Fő célom az volt, hogy felmérjem, van-e létjogosultsága a módszernek és beépíthető-e valamilyen rendszerességgel az óvodapedagógusok szerint az óvodai nevelés mindennapjaiba.

Megfigyeléseim során megbizonyosodtam arról, hogy az óvodapedagógusok munkáját megtámogatva és velük szorosan együttműködve a módszer eredményes és hatásos, ugyanakkor egészen új élményt ad a gyermekeknek a foglalkozások ezen formája. Pozitív hatással van a gyermekek fejlődésére, személyiség fejlődésére, valamint a társas kapcsolataikra. Kérdőíves kutatásom eredményeit tekintve pedig arra a következtetésre jutottam, hogy az óvodapedagógusok nyitottak a kutyával asszisztált foglalkozásokra és úgy gondolják, hogy beépíthető lenne az óvodai élet mindennapjaiba.

MERINU DANIELLA

dana001@freemail.hu

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Pallasz Athéné Egyetem

Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Sági Norberta

főiskolai docens, PAE PK

Utazó múzeum

Miért menjen az óvadás múzeumba? Milyen lehetőségeket tud biztosítani egy múzeum az óvodások számára? Mi az a múzeumpedagógiai foglalkozás?

Már egy ideje a Cifrapalotában dolgoztam, amikor elkezdtem az egyetemet, hogy óvónőnek tanulhassak. A múzeumban rendszeres múzeumpedagógiai foglalkozások vannak, amire sok gyerekcsoport szokott érkezni, kivéve az óvadás korosztályt. Minél többet tanultam, annál inkább izgatott ez a téma, hogy vajon miért? Mi lehet annak az oka, hogy kevés óvadás jön a múzeumba, mikor számukra is érdekes témákat mutathat be a múzeum a múzeumpedagógus segítségével. Egyáltalán nem értettem... Hiszen, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában a külső világ tevékeny megismerése részben egyértelművé teszi, hogy a gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a közvetlen, és tágabb környezetével való ismerkedésre. Legyen ez kirándulás, bábszínház vagy egy múzeumlátogatás. Így a múzeum az óvodai nevelésben kiegészítő szerepet tölthet be.

A múzeumpedagógia lehetőséget biztosít a fiatal korosztálynak is, hogy számukra érthetővé varázsolja a múzeumpedagógus a kiállítások témáit, ez pedig a gyerekeknek új élményeket szerez, új ismeretekhez jutatja egy esztétikus környezetben belül.

Kvalitatív és kvantitatív módszereket egyaránt használtam. Azokat a szereplőket kérdeztem végig, akik ebben a folyamatban leginkább befolyásolhatják a gyermeket, hogy eljusson a múzeumba: a szülő, az óvodapedagógus és a múzeumpedagógus.

A dolgozatomban a szakirodalom és a kutatási eredményeim részletes elemzését követően megoldási lehetőségeket mutatok be.

ADONYI DÁVID ATTILA

adonyidavid@gmail.com

osztatlan földrajz környezettan természetismeret

tanár

MA, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Németh László

egyetemi adjunktus, NYME TTK

A környezettan és a fenntarthatóság oktatásában alkalmazható mobilapplikációk

Az okostelefonokat a tizenéves korosztályban szinte mindenki használja, az egyik legfontosabb eszköz a kapcsolattartásban, játékban, időtöltésben. Ugyanakkor egy ilyen telefon alkalmas tudományos igényű adatgyűjtésre, a beépített szenzorok egy komoly fizikai laboratórium felszereltségét közelítik. A filmek, képek, hanganyagok, adatok tárolása olcsó, az információk megosztása, az együttműködés másokkal egyszerű, szinte gyerekjáték. A fiatalok a mobiltelefonok, a digitális média és a közösségi oldalak iránti érdeklődését kihasználhatjuk környezetük, a körülöttük lévő természet megismertetésére.

Létrehoztunk egy műhelyt, aminek célja az okostelefonok felhasználhatóságának vizsgálata a környezettan és a fenntarthatóság oktatásában. Jelen dolgozat ennek a műhelymunkának egy része. Munkámban megvizsgáltam különböző mobiltelefonos applikációk alkalmazhatóságát a terepi oktatásban. Továbbá készítettem elektronikus űrlapokat elektronikus adatgyűjtésre.

Az eddigi tapasztalataim alapján megállapítható, hogy az elképzelés szerint kifejlesztett űrlapok alkalmasak egy adott témakörben nagy területről, több mobiltelefonról, több megfigyelő által, összegyűjteni az adatokat és egy közös WEB oldalon megjeleníteni. Ezek az adatok letölthetők, statisztikai módszerekkel feldolgozhatók és megfelelően kialakított kérdéssor esetén tudományos célra felhasználhatók. Az alkalmazások használhatók a mindennapi munkában, kiválóan alkalmasak terepi mérések dokumentálására.

NAGY MÁRIA

mmmirammm@gmail.com

Fizika-matematika tanári MA

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Radnóti Katalin

Főiskolai tanár, ELTE TTK

A kutatás alapú szemlélet alkalmazási lehetőségei a fizika oktatásában

A fizika oktatása során is adekvát lehet modern didaktikai módszerek alkalmazása, az egyik ilyen a kutatás alapú tanulás/tanítás. A TDK-dolgozat ezen szemlélet szerinti fizika oktatás néhány lehetőségét mutatja be.

A kutatás alapú szemlélet alkalmas lehet arra, hogy jobban segítsük a diákok tudáskonstruálási folyamatát, mint egyes más, kisebb önállóságot és személyes érintettséget igénylő módszerek esetében. Emellett a módszer alkalmazásával együtt megjelenő tanulás/tanítás-filozófia számottevően hozzájárulhat a tanulók személyiségfejlődéséhez/fejlesztéséhez, a gondolkodási sémáik felépítéséhez, kompetenciáik fejlesztéséhez is. Ez fontos lenne, mert a PISA mérések eredményei szerint sajnos nagyon rosszul teljesítenek a magyar diákok természettudományokból, matematikából és szövegértésből egyaránt. Ezen a helyzeten valamiképp javítani kellene, többek közt annak érdekében, hogy nagyobb szakmai, társadalmi és személyes terük lehessen a magyar fiataloknak a jövőben.

Illetve szintén kiemelendő, hogy azért is fontosak lehetnek a reformtörekvések a fizika szakdidaktika területén, mert a fizikatanítás rossznak mondható helyzetben van. Az elmúlt évtized tapasztalatai alapján kismértékben kerülnek elő modern didaktikai módszerek a fizika tanórákon (pl. differenciálást jelentő munkaformák, diagnosztikus és formatív értékelés, fejlett IKT eszköztár, stb.); csekély az integrált szemléletű tanulás/tanítás; kevés a szaktanár és a fizika iránt nyitott érdeklődő diák; problémát jelent a szaktárgyi tudás alkalmazásának megvalósítása; a tantárgy számottevően visszaszorult, óraszámcsökkentések, és egyéb jelentős veszteségek érték.

Továbbá a kutatás alapú szemlélet alkalmazása megfelelő innováció lehet ahhoz is, hogy a diákok jól érezzék magukat a tanulási folyamatban, s esetleg eljuttassuk őket a flow-élményhez.

A TDK-dolgozatban az elméleti és kutatómódszertani részt a kutatás alapú szemlélethez alkalmasnak tartott tananyag-javaslatok követik, melyekhez elemzés és kipróbálási tapasztalatok leírása is tartozik. A kutatási tevékenységeim projekttermékei a tananyag-javaslatok, a kipróbálásokhoz tartozó elemzések, valamint a publikációk.

EGYÜD BENCE NORBERT

dugye5@gmail.com

biológia-kémia tanár

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Kriska György

docens, ELTE TTK

Digitális mikroszkóp és mobiltelefon együttes használata szaktanteremben és terepen

Mindenki tapasztalhatja, hogy a diákok figyelmét egyre nehezebb lekötni a tanítási órákon használt hagyományos eszközökkel és módszerekkel. A legtöbb esetben a tanulók figyelmük lankadásakor a zsebükben található okostelefonjaikhoz nyúlnak, melyek segítségével követik az aktuálisan zajló eseményeket a Facebookon. A mobiltelefonok használatának tanórai betiltása helyett azonban érdemes megfontolnunk, hogy milyen módon lehet az általa nyújtott előnyöket kihasználni az oktatásban és hogyan hatnak ezek az eszközök használójuk motiváltságára, tanórai felkészültségükre.

Dolgozatomban egy új eszköz, a Dino-Lite digitális mikroszkóp alkalmazásával megvalósított tantermi és tanórán kívüli foglalkozások tapasztalatairól számolok be. A megújult WiFi Streamer segítségével a Dino-Lite USB-s modelljei vezeték nélküli kapcsolattal használhatóak az iOS (iPhone/iPad) és Android operációs rendszerrel felszerelt telefonokon és tableteken, vagy egy webböngésző segítségével bármely tableten, okostelefonon és számítógépen, akár egyszerre több eszközön is. A WiFi Streamer ideális eszköze lehet a frontális és csoportmunkának egyaránt. Mivel saját akkumulátorral rendelkezik, bárhol, bármilyen körülmények között használható a mikroszkóp élőképeinek WiFi-n való megosztására. A beépített automatikus nagyítás-leolvasás lehetővé teszi, hogy a diákok méréseket is elvégezzenek az eszköz segítségével. A tanulók egy ingyenesen a mobiltelefonjaikra letölthető alkalmazással csatlakozhatnak az eszközhöz és nézhetik meg az aktuálisan továbbított képeket.

Célul tűztem ki, hogy olyan laboratóriumi gyakorlati foglalkozásokat állítsak össze az érettségi vizsga előtt álló középiskolás diákoknak, melyek során megismerkedhetnek a digitális mikroszkópok által nyújtott előnyökkel, valamint a gyakorlati foglalkozások járulnak hozzá a tanév végén esedékes emelt szintű biológia érettségi vizsga sikeres teljesítéséhez.

ASZTALOS GERGŐ

gergo0317@gmail.com

Programtervező informatikus

BSc, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

*Témavezető:
Bíró Csaba
adjunktus, EKF TTK*

Mobil eszköz alkalmazási lehetőségei fizikai kísérletekben

A mai modern világban rohamléptekben nő az okostelefonok, táblagépek mindennapi felhasználása. Egyre több azon alkalmazások száma, melyek segítik, esetleg szórakoztatják, vagy épp tájékoztatják a felhasználót egy adott témában. Társadalmunk fejlődését alapvetően befolyásolja az, hogy milyen mértékben vagyunk képesek átadni a felhalmozódott tapasztalatokat a jövő nemzedékei számára.

Az iskola az az intézmény, ahol ez szervezett keretek között céltudatos formát ölt. A természettudományos kísérletezés során a tanulóknak lehetőségük nyílik egy adott természetben lezajló jelenség, folyamat bemutatására, összefüggések feltárására, törvényszerűségek megértésére. A kísérletezés, a próbálgatás az egyik legizgalmasabb emberi tevékenység. A dolgozatban bemutatunk egy olyan oktatási segédeszközt, amely a kor kihívásainak megfelelően segítséget nyújthat, a természeti folyamatok meghatározó törvényszerűségeinek megismerésére, tanulmányozására. Az alkalmazás specifikációjának elkészítésekor kiemelet figyelmet fordítottunk arra, hogy az elkészült szoftver azon túl, hogy az egyes folyamatokat szemlélteti, lehetőséget biztosítson majd a tanulóknak, elméleti következtetések, hipotézisek felállítására, továbbá ellenőrzésére. Jelen alkalmazásunkkal elsősorban a 10-18 éves korosztályt céloztuk meg, de keressük, hogy miként és milyen módon és formában lehetne ezt a szoftvert úgy tovább fejleszteni, úgy hogy a segítséget nyújtson egyéb korosztályok gondolkodásfejlesztésben.

ÓDOR NOÉMI

odornoemi94@gmail.com

osztatlan tanári, földrajz-környezettan

MA, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Németh László

egyetemi adjunktus, NYME TTK

**Természetismeret, környezetismeret tantárgyak 1.-6.osztályig kapcsolódó tananyagaihoz
infrakamerás képek készítése**

Az elmúlt évtizedben, az EU-tagállamokban szinte egységesen csökken a felsőoktatásba jelentkező mérnökök száma, és a természettudományos szakokra jelentkezők is egyre kevesebben vannak. A felmérések azt mutatják, hogy a fiatalok nagy része nem érdeklődik a természettudományos tantárgyak és a matematika iránt. A hanyatló érdeklődés legfőbb okaként a Rocard Bizottság a természettudományos tantárgyak oktatási módszerét teszi felelősnek. A legfontosabb újítás a pedagógiai megközelítésben az lehet, ha sikerül a „hagyományos deduktív” oktatásról áttérni a kutatás-alapú természettudományos oktatásra.

A diákok először a környezetismeret, természetismeret tantárgyakon keresztül találkoznak a természettudományokkal. Fontos, hogy ezen tárgyak oktatása sok megfigyeléssel, kísérlettel, korszerű eszközök használatával, élményszerűen történjen.

Létrehoztunk egy műhelyt, melynek a célja, olyan elektronikus anyagok kidolgozása, melynek segítségével a tárgyat élvezetesebbé, érdekesebbé tehetjük. A munka egyik fontos része a hőkamera felhasználása, melyről az OTDK dolgozatomból is szólt.

Infrakamera felhasználásával az 1-6. osztályos természetismeret tananyagban szereplő: hő, hőmérsékletváltozás, hőszigetelés bemutatása az élettelen és élő természetben. Jelenségek értelmezése az infravörös tartományban és vele egyidőben a látható tartományban készült képek, videók segítségével.

MÉSZÁROS MELINDA TÜNDE

melindatunde.meszaros@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

VINCZE ZSOLT GÁBOR

voltbp.1969@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

Témavezető:

Dr. Both Mária Gabriella

főiskolai docens, AVKF

Természettudományok komplex szemléletű tanítása felfedezéstörténeteken keresztül

Háttér és célok: Programunkban új módszert dolgoztunk ki az általános iskola 5. évfolyamára a Természetismeret tantárgy egy kiemelt anyagrészének tanításához, a pedagógia, pszichológia, tudománytörténet és szervezetfejlesztés eredményit komplex módon alkalmazva. A programhoz tudománytörténeti felfedezéstörténeteket, ezekre épülő kísérleteket és feladatlapokat állítottunk össze. Célunk az volt, hogy a felfedezéstörténetekben bemutatott kutatói attitűd, problémafelvetés, magyarázatkeresés és a tanórai kísérletek érzékennyé tegyék a diákokat a természeti jelenségek, folyamatok oknyomozó megértésére, javuljon a tárgy iránti attitűdjük és ezáltal a tanulási folyamat eredményesebb legyen. Projektünk egy új intézmények közötti együttműködést hozott létre, támogatva a pedagógusok tanórára való módszertani felkészülését.

Módszer és minta: A kísérleti projekt 2015 szeptemberétől 2016 novemberéig tartott. A kutatásban váci és Vác környéki iskolák vettek részt (8 iskola, 15 osztály, 304 tanuló és 10 pedagógus).

Kérdőívekben és interjúkban vizsgáltuk a tanárok és diákok természetismeret tárgyhöz való viszonyát, a kísérleti módszer tanulási és emlékezeti folyamatokat támogató hatását, valamint a projekt intézményközi együttműködési eredményességét.

Eredmények: A kísérleti osztályokban a diákok izgalmasnak, könnyűnek, kevésbé fárasztónak, gyakorlatinak ítélték meg az órákat, annak ellenére, hogy nagyobb aktivitást vártunk el tőlük. Tanórán kívül is nőtt érdeklődésük. A tanár-diák pozitív viszony javította az eredményes együttműködést a kísérleti órákon.

Következtetések: Akcióelméleti alapokra épített tanórai aktivitási tervek hatékonyan képesek befolyásolni a tanulók és a tanárok attitűdjét, motívumrendszerét és mozgósítani aktivitásukat.

Kutatási javaslatok: A 10-11 éves korosztálynál a természettudományos gondolkodás fejlesztése a személyiség értelmi és érzelmi oldalára egyidejűleg ható olyan többdimenziós fejlesztési feladat, amit a köz- és felsőoktatás intézményei összehangoltan komplex módon tudnának támogatni.

Kulcsszavak: természetismeret, attitűd, személyiségfejlesztés, motiváció, tudománytörténet, kísérlet

KOCSEV REBEKA FEMKE

femke.kocsev@gmail.com

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Kolosai Nedda

adjunktus, ELTE TÓK

Az állami gondoskodásban élő gyermekek kapcsolata az óvodával, mint intézménnyel

Dolgozatomban, a hazánkban és Hollandiában állami gondoskodásban élő gyermekek óvodai életét vizsgálom, főként az intézménnyel való ismerkedésükre, illetve beilleszkedésükre helyezve a hangsúlyt. Hipotézisem, hogy az állami gondoskodásban élő gyermekek óvodai 'beszoktatása' zökkenőmentesebb, míg beilleszkedésük általában nehézségekkel tarkított.

Az elmúlt évek során rengeteg impulzus ért, hiszen az óvodapedagógia számtalan területére betekintést nyerhettem, ám korábbi szociális munkás tanulmányaim, illetve az elmúlt néhány év tapasztalatai alapján ez a téma az, melyben szívesen, s nagy érdeklődéssel végzek kutatásokat. Dolgozatom elméleti részében a gyermekvédelmi szakellátás kialakulását vizsgálom. Úgy gondolom, hogy a történeti áttekintés szemléletes képet ad arról, hogy a gyermekvédelmi szakellátást milyen bizonytalan helyzetből indult, s, hogy napjainkra a társadalom számára kiemelten fontos az állami gondoskodásban élő gyermekek támogatása, a lehetőségekhez mérten a legjobb körülmények biztosítása az óvoda intézményében is.

Empirikus kutatásom során félig zárt, strukturált interjút készítettem, valamint csoportszobai megfigyeléseket végeztem. 26 magyarországi és 9 hollandiai szakemberrel készítettem interjút, melynek mindegyike külön dolgot érdemelne. Magyarországon tíz nevelőcsalád, tíz óvodapedagógus és hat pszichológus, míg Hollandiában három óvodapedagógus, három nevelőcsalád és három pszichológus segítette munkámat. Kutatásom során hazánkban vizsgáltam vidéki és fővárosi lakóotthonban, illetve nevelőcsaládoknál élő gyermekeket, míg Hollandiában a magyarországitól különböző ellátórendszer miatt kizárólag nevelőcsaládnál élő gyermekek óvodai életébe volt módom betekinteni.

Kutatásom során, az interjúk elemzésével hipotézisem beigazolódt. Az általam vizsgált gyermekek mindegyike örömmel, lelkesen kapcsolódott be az óvodai mindennapokba, ám néhány hét elteltével jelentkezni kezdtek olyan nevelési problémák, melyek szinte mindegyike megsegítést igényelt. Minden óvodában beigazolódt feltevésem, miszerint az óvodapedagógusok, s a szakemberek, illetve a nevelőszülők részéről rengeteg munkát, és segítségadást igényel, hogy a gyermekeket elindítsák az óvodai beilleszkedésük útján.

Összegzésként fontosnak tartom megemlíteni, hogy hazánkban és Hollandiában is egyöntetűen úgy vélték az óvodapedagógusok, hogy a legnagyobb nehézség a gyermekek otthonról hozott viselkedésmintáinak átalakítása, korrigálása illetve természetesen kiegészítése.

JUHÁSZ ADRIENN
jadrienn95@gmail.com

Tanító
BA, 5. félév

Eszterházy Károly Egyetem
Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Kissné dr. Gombos Katalin
adjunktus, EKE PK*

Hátrányos helyzetű gyermekek tanulási motivációjának növelése a „játékosítás” módszerével

Az iskolai gyakorlatom során azt tapasztaltam, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek érdeklődését nehéz felkelteni a tanulás iránt hagyományos módszerekkel. A pedagógia szemszögéből a hátrányos helyzet azokat a gazdasági, társadalmi és kulturális körülményeket jelöli, melyek az iskolai előrehaladás szempontjából a többséghez képest kedvezőtlen helyzetet eredményezhetnek (Réthyné, 2004). „Az utóbbi évek kutatásai egyértelművé teszik, hogy a tanulási motivációjának mind a képességek fejlődésében, mind az iskolai tanulás eredményességében meghatározó szerepe van” (Józsa, 2002, 185). Réthyné (2001) kutatásában a megkérdezett tanárok legnagyobb arányban a család érdektelenségét jelölték meg első helyen a motiválatlanság okai között. Fejlődést akadályozó környezetnek többnyire alapvető karaktere a szegénység, mely a legtöbb esetben tartós, állandósult állapot. A gyermekek szüleinek jövőképe általában pesszimista, beletörődnek sorsukba, öngazoló teóriákkal érvelnek (Lányiné, 1992). A környezet érdektelensége miatt a gyermekek motivációs szempontból is veszélyeztetettek lehetnek: ha a környezetükben a tanulásnak, a tudásnak nincs értéke, akkor a tanulási motivációjuk sem fejlődik, mert nem kap szociális megerősítést (Józsa, 2002).

A motiváció fejlesztésében egy új, gazdaságból eredő módszer, a gamifikáció vagy játékosítás alakult ki, ami a szórakoztatva tanításra utal. A játékosítás a játékelemek alkalmazását jelenti az élet játékon kívüli területein, hogy a folyamatokat még érdekesebbé és lebilincselőbbé tegye. A gamifikációt elsődlegesen az online térben szokták alkalmazni, de egyre inkább terjed az oktatás területén is.

Kutatásom célja, hogy feltárjam, hogy a pedagógusok mennyire vannak tisztában a játékosítás fogalmával, hallottak-e már róla, illetve alkalmazták-e már, milyen attitűddel rendelkeznek az IKT eszközök alkalmazásához. A másik célom, hogy megvizsgáljam, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek motivációját felkeltik-e a gamifikációs módszerek.

Két vizsgálatot végeztem, kíváncsi voltam, hogy az oktatás főszereplői, a tanárok és a tanulók ismerik-e a gamifikáció módszerét, és egyáltalán szívesen használják-e az IKT eszközöket. Az első vizsgálatomban ezeket a kérdéseket elemzem. A második vizsgálatomban tanítási órákon a gamifikációs és hagyományos értékelési módszert használtam abból a célból, hogy megfigyeljem, hogy felkelti-e a hátrányos helyzetű tanulók érdeklődését ez a módszer, aktívabbak-e a gamifikációs módszerekkel tervezett óráimon.

KISS TEODÓRA

kiss.teodora1@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Lehmann Miklós

egyetemi adjunktus, ELTE TÓK

Igazgyöngy esélyteremtő modell vizsgálata és alkalmazásának lehetőségei Tatárszentgyörgyön

Pedagógusi pályára készülve elkerülhetetlen, hogy roma vagy hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozzak, kiknek a felzárkóztatásával sokan próbálkoznak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározza a gyerekek viselkedését, iskolai teljesítményét, magyarázzák motivátlanságukat, amivel a pedagógusok nem tudnak megbirkózni, s viselkedésüket a többségi társadalom is nehezen viseli. Maga az állam, s rajta keresztül a különböző ágazatok, mint a szociális, rendvédelmi, munkaügyi, önkormányzati stb. intézmények sem képesek mit kezdeni a helyzettel. A berettyóújfalui Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti Iskola által kidolgozott esélyteremtő modell azon kevés integrációs program közé tartozik, mely ma már kb. 17 éve működik. Kutatásom célja, hogy kiderítsem a modell alkalmazhatóságát egy Pest megyei településen, Tatárszentgyörgyön. Kutatásom során legfőképpen a megfigyelés és interjúztatás módszerét használtam. Az Igazgyöngy esélyteremtő modell alkalmazhatóságának vizsgálata Tatárszentgyörgyön még folyamatban van, jelen dolgozatban részeredményt mutatok be, ám a már megvalósuló elemek arra engednek következtetni, hogy a modell - bizonyos feltételek mellett - megvalósítható a programelemek összehangolásával és tudatos építkezéssel az Igazgyöngy Alapítvány tapasztalataira alapozva. További kutatások lehetővé teszik olyan eredmények születését, melyek megmutatják a modell buktatóit, nehezen megvalósítható feltételeit, hozzájárulva ezzel továbbfejlesztéséhez. Csak egyetlen Igazgyöngy esélyteremtő modellalkalmazás megvalósulása, már hatalmas előrelépés lenne, hiszen sok kis ember mellett generációk felemeléséhez járulna hozzá. A kutatás hasznosulásának látom azt is, ha ezekre a tapasztalatokra építve később más, hasonló helyzetben lévő települést is motiválna a példa arra, hogy a modellt alkalmazza, segítve ezzel az országban oly széles, s egyre szélesebb mélyszegénységben élő réteg újratermelődésének megakadályozását.

TIBORCZNÉ BOGDÁN ÉVA

evi.b1993@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 4. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Zsubrits Attila

egyetemi docens, NYME BPK

**Két világ között. Bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben nevelkedő fiatalok
kötődéseinek vizsgálata**

Az empirikus kutatás célja a gyermekotthonokban nevelkedő fiatalok személyekhez, fizikai környezetükhöz és tevékenységekhez fűződő érzelmi kapcsolatának vizsgálata volt.

A vizsgálat explorációs rajzok felvételével készült. Az eljárás Vass Zoltán (2003) „Kinetikus iskolarajz” módszerének általam tovább gondolt módszere volt. Az előre összeállított kérdések segítségével és a rajzokon megjelent tartalmak alapján gyűjtöttem információkat a gyerekektől a személyekhez, a tárgyakhoz, a helyszínekhez és a tevékenységekhez történő ragaszkodásukról. A mintát egyetlen gyermekotthonban élő fiatalok biztosították. 38 gyerektől kaptam adatokat, négy és tizenkét éves kor közötti gyermekekkel végeztem el a vizsgálatot. Véletlenszerű mintavétellel történt az eljárás.

Az eredményekből kiderült, hogy a kortárskapcsolatok fontosabbak a gyermekotthonban élő fiatalok számára, mint az elsődleges gondozójukhoz fűződő viszonyulásuk. A vérszerinti kapcsolatok fontossága a testvérkapcsolatokban figyelhető meg. A vérszerinti szülők nagyon kis százalékban jelennek meg az adatokban.

A megkérdezett fiatalok több mint fele negatív érzéseket táplál a gyermekotthon iránt. A helykötődés, a tárgykötődés és a tevékenységekhez való kötődés is megjelenik az eredményekben. A kutatásom a szakirodalmi adatokat kívánta kiegészíteni. TDK dolgozatom szakirodalmi részében kitértem a kötődés értelmezésére, a megfelelő anya-gyermek kapcsolat fontosságára, a korai kötődési mintázatokra, a kötődések hierarchiájára, a helykötődés jelenségére, a tárgyakhoz fűződő kapcsolatra, a gyermekkor kötődési zavaraira és a gyermekotthoni szocializációra.

SZARKA BERNADETT

bernadett166@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Dr. Podráczky Judit

egyetemi docens, KE PK

Dr. Vörös Klára

egyetemi docens, KE PK

Lélektükör - A hátrányos helyzetű családok bevonása az óvodai nevelésbe a biblioterápia eszközeivel

A kutatásom témáját azért választottam, mivel az életem szerves része a hátrányos helyzetű családoknak, gyermekeknek való segítség civil szervezetek révén, melyekben önkéntes munkát végzek, valamint pályám során is hátrányos helyzetű gyermekekkel szeretnék foglalkozni. Az Élmény Tár Tanoda önkéntese voltam több éven keresztül, ahol hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő gyermekek számára teremtenek lehetőséget a tanulásra, szabadidős tevékenységek kipróbálására, kulturális programok megtekintésére. Egy olyan közösségi teret alkottak meg már évekkel a tanoda kezdete előtt, ahova a környékbeli mélyszegénységben élő gyerekek és jobb módú társaik egyaránt betérhetnek és közös játékokon, fejlesztő tevékenységeken keresztül jól érezhetik együtt magukat. A gyermekeket sok esetben a mentorok és önkéntesek kísérik haza, így találkoztam a szüleikkel, és ezek a találkozások ébresztettek rá, hogyha segíteni, változtatni szeretnék a gyermekeiknek, akkor először a szüleiken kell segítenem, velük kell megtalálnom a közös hangot. Ugyanezzel a társadalmi csoporttal találkoztam a külső gyakorlatomon a Bükkösi Óvodában, ahol szintén azt tapasztaltam, hogy első lépésként a szülővel kell megteremteni a kapcsolatot, hogy a gyermek nevelése sikeres legyen. Voltaképpen ez adta az indítást, hogy vizsgálatomat körükben végezzem.

Egyetemi tanulmányaim során megismerkedtem a biblioterápia módszerével, amely felkeltette az érdeklődésemet. A történetek mindenki számára egyértelmű tanulságán kívül hordoznak olyan jelentéstartalmakat, melyeket a személyes életünkre tudunk vonatkoztatni, és felismerhetjük, hogy nincs olyan probléma a világon, amivel ne küzdene más is rajtunk kívül. Ennek hatására fogalmazódott meg bennem az elképzelés, hogy a biblioterápia eszköztárát alkalmazzam a hátrányos helyzetű családok körében végzett kutatásomhoz.

Céлом, hogy megvizsgáljam, milyen hatással van a hátrányos helyzetű családokban a szülőkre a biblioterápia foglalkozás.

Dolgozatomban a dél-dunántúli régióban élő hátrányos helyzetű családok magas számának társadalmi, gazdasági okait, majd konkrétan Bükkösd településen élők körülményeit mutatom be. Ezt követően a Borostyánvirág Anyaotthon működésének felvázolása következik. A továbbiakban a fejlesztő biblioterápia fogalmába, módszereibe és hasznosíthatóságába nyújtok betekintést, végül pedig a foglalkozások témáit, megvalósulásuk menetét, a résztvevőkre gyakorolt hatását és eredményét osztom meg.

OROSZ GABRIELLA ANDREA

oroszgabriella1995@gmail.com

angol nyelv és kultúra - német nyelv és kultúra

tanára

Osztatlan, 5. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Bikics Gabriella

egyetemi docens, ME BTK

Dr. habil. K. Nagy Emese

egyetemi docens, szakmai vezető, intézetigazgató, ME BTK

Projektek a hátrányos helyzetű fiatalok nevelésében - Nemzetközi összehasonlítás

A korszerű tanárképzésben nagyon fontos tanári kompetenciák a kreativitás, a nyitottság, az innovatív módszerek alkalmazása. Angol-német szakos tanárjelölt hallgatóként különösen érdekesnek és hasznosnak tartom a projektmódszert, ezen belül is a multikulturális projektek tervezését és megvalósítását. Szeretném megismerni az ezekben rejlő módszertani lehetőségeket. Már elsőéves hallgatóként a gyakorlatban is megtapasztalhattam, hogyan épül fel egy nemzetközi projekt. 2015 tavaszán pedagógiai gyakorlatot végeztem Erdélyben. A projekthét erdélyi résztvevői a gyergyószentmiklósi „Szivárvány Alatti Gyermekek otthona” lakói voltak. Kutatásom a multikulturális projektek vizsgálatára és elemzésére összpontosul. Nemzetközi összehasonlításban vizsgálom meg a projektpedagógia lehetőségeit és alkalmazási formáit a hátrányos helyzetű tanulók nevelésében.

Terveim között szerepel, hogy eddigi német vonatkozású tapasztalataimból kiindulva német és angol nyelven folytassak elméleti szintű kutatásokat, valamint hogy megismerjek német és angol nyelvterületen alkalmazott módszereket a hátrányos helyzetű diákok tanításában, különös tekintettel a projektpedagógiára. Célkitűzésem a magyar, német és angol nyelvű szakirodalom összehasonlítása e tekintetben. Nagy hangsúlyt kívánok fektetni a források elérhetőségének vizsgálatára, a szakirodalmak tartalomjegyzékének összehasonlítására. Kérdés számomra, hogy mennyire informatívak ezek a dokumentumok, használhatóak-e érdemben akár a tanárképzés akár a közoktatás számára?

A szakirodalom mélyebb elemzésekor azt szeretném megvizsgálni, hogy a projektpedagógiának – akár a szakirodalomnak akár magának a projektnek, mint módszernek – a használata megjelenik-e a tanárképzésben és a közoktatásban, és ha igen, hogyan? Van-e gyakorlati haszna, és nem csak elméletek szólnak róla? Amennyiben van, a gyakorlatba mennyire ültetik át a különböző országokban? Mindezen lépcsőfokokat végig járva a szakirodalomra támaszkodva további célom annak vizsgálata, hogy mennyire kap szerepet a hátrányos helyzetű gyerekekkel való foglalkozás nemzetközi tekintetben. Egyáltalán születtek-e olyan írások, elméletek, amelyek ezt a tanulói csoportot kiemelten kívánják kezelni?

NYÉKI GÁBOR

nyekigaben@gmail.com

magyar-német

MA, 13. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Feldné dr. Knapp Ilona

egyetemi docens, ELTE BTK

dr. Kelemen Pál

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

**Felfedezőutak. Klasszikus irodalmi szövegek megközelítési módjai a német mint idegennyelv-
oktatásban.**

A mai német mint idegennyelv-oktatás (DaF) számára evidencia az irodalmi szövegek bevonása a tanítás folyamatába, ám ezen szövegek között legritkább esetben kapnak helyet a klasszikus, kanonizált művek. A nyelvoktatásban feldolgozott „irodalmi szöveg” fogalma gyakorta kimerül egyszerűsített nyelvezetű, átírt elbeszélésekben, ifjúsági regényekben, esetleg a képversek néhány darabjában. Noha ezek a művek kétségtelenül releváns részét képezik az oktatásnak és képesek lehetnek arra, hogy megszólítsák a nyelvtanulókat, mégis érdemes választ keresnünk arra a kérdésre, hogy miként volna lehetséges az irodalmi kánon mára már klasszikussá vált darabjainak középpontba állítása a tanítás során, leszámolva azzal az előítélettel, hogy ezen szövegek bonyolultabb nyelvezetük okán feleslegesek/hozzáférhetetlenek az idegennyelv-oktatásban.

Dolgozatomban az irodalmi szövegek didaktizálhatóságára vonatkozó DaF-elméletek, valamint a DaF számára relevánsnak tartott kortárs médiaelméleti koncepciók áttekintése mellett azokat a megfigyeléseket is reflektálom, amelyeket Heinrich von Kleist Michael Kohlaas című elbeszélésének tanítása során tettem. Egy B2-es nyelvi szintű, a németet idegennyelvként tanuló csoport az általam fejlesztett feladatok és gyakorlatok segítségével három tanórán keresztül foglalkozott a kleisti szöveg egy részletének a feldolgozásával és értelmezésével, valamint a jellegzetes kleisti nyelvezet megismerésével.

A szövegértelmezés során a mű egyik filmadaptációja is jelentős szerepet kapott. Saját tapasztalataim mellett a kérdőíves kutatás eredményeinek értékelésével a diákok tapasztalatait is elemzem, emellett szerepet kap a tanórákat vezető szaktanár meglátásainak reflektálása is.

PALESITS KATALIN

palesits.katalin@gmail.com

Angoltanár - némettanár

MA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Dringó-Horváth Ida
egyetemi docens, KRE BTK

A nyelvtan tanítása német mint idegen nyelv tankönyvekben a szenvedő szerkezet példáján

A pályamunkám kutatási kérdése az, hogy hogyan tehető a nyelvtan tanulása tanulókörpontú, gyakorlati hasznosságot szemléltető folyamattá, azaz hogy a nyelvtan tanítása milyen mértékben szolgálja a kommunikációra való felkészülést a modern németkönyvekben. Négy tankönyvben és a hozzájuk tartozó munkafüzetekben vizsgáltam a tanulási stratégiákat és közel 40 nyelvtani gyakorlatot.

A tanulási stratégiák közül kiemeltem az S.O.S. módszert, melynek lényege, hogy a tanulók viszonylag önállóan találják meg a nyelvtani szabályokat három lépés segítségével. Az első lépésben összegyűjtik a példákat (S – Sammeln), a második lépésben elrendezik azokat (O – Ordnen), majd a harmadik lépésben megfogalmazzák a szabályt (S – Systematisieren).

A szakirodalom segítségével összeállítottam egy saját szempontrendszert, melynek alapján a tankönyvek elemzését végeztem. Ezek a szempontok elsősorban azt vizsgálják, hogy mennyire forma- illetve tartalomorientáltak, vagyis hogy a feladatok csak a nyelvtani szerkezetet, a formát gyakoroltatják, vagy lehetőséget adnak a nyelvtanulónak arra is, hogy az új szerkezetet valódi vagy valósszerű helyzetekben gyakorolja.

A tankönyvelemzéshez négy modern szakdidaktikai szemléletű, A2-B1 szintű nyelvtanításhoz készült tankönyvet választottam: „Start! neu“ (Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001) és „Unterwegs neu A“ (Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003), a „Kekse 3“ (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2009) és a „Kon-takt 2“ (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2010). Az elemzés gyakorlati hasznosságát növeli, hogy az eredmények alapján megfogalmaztam olyan javaslatokat is, amelyek segítségével a kommunikatív nyelvoktatás még több szempontjának megfelelően lehet a feladatok.

A tanulási stratégiák vizsgálatánál kiderült, hogy az S.O.S. módszer az egyik tankönyvben sem jelenik meg a teljes formájában, mind a három lépésével a szenvedő szerkezet tanítása során. A talált eredmények segítségével összeállítottam egy feladattipológiát, amely azt mutatja, hogy az S.O.S. stratégia lépéseit milyen különböző feladatok segítségével lehet megvalósítani a nyelvórákon.

Dolgozatom gyakorlati eredményei tehát az értékelőlap és a feladattipológia, melyek közül az előbbi más tankönyvek nyelvtanítási módszereinek, valamint más nyelvtani szerkezetek tanítási módszereinek elemzésére is alkalmazható. Az utóbbi pedig segítségként szolgálhat a nyelvtanárok számára abban, hogyan egészíthetik ki az órán a szabály megtalálásának folyamatát a tankönyvből hiányzó lépésekkel.

KOVÁCS HELGA

kovacsh27@gmail.com

matematikatanár - német nyelv és kultúra tanára

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Feldné dr. Knapp Ilona

egyetemi docens, ELTE BTK

Csapodi Csaba

műszaki tanár, ELTE BTK

A tudás alapú társadalom kihívásai. A szövegértési kompetencia fejlesztése az iskolai oktatásban

Magyar nyelvű összefoglaló

Munkám témája a szövegekkel való bánásmód fejlesztésének interdiszciplináris támogatása különböző kontextusokban. Egy empirikus kutatás keretein belül a szövegértési kompetenciát három különböző tantárgyban vizsgálom.

A téma manapság nagyon nagy aktualitással bír. A legújabb PISA-eredmények (Programm for International Student Assessment) teljesítményromlásról adnak hírt mindhárom, a PISA által vizsgált területen. A 2012-es mérési eredményekhez képest az eredmények jelentős romlást mutatnak a szövegértés területén. Ezzel Magyarország a gyengén teljesítő országok közé sorolható. A témaválasztást meghatározó tényezők voltak személyes, iskolai éveim alatt szerzett tapasztalataim. A matematika óráim során észrevettem, hogy a feladatok sikeres megoldása nem minden esetben a matematikai kompetenciák mibenlétén áll, hanem a szövegértés is nagy szerepet játszik a folyamatban. A legújabb PISA-eredmények még inkább felkeltették érdeklődésemet. Munkám célja a tanulók szövegekkel való bánásmódjának vizsgálata három különböző kontextusban a receptív területen. Ezzel demonstrálni szeretném a szövegek erejét. További célok az értő olvasás kompetenciájának interdiszciplináris szerepének hangsúlyozása, valamint a tanárok kooperációjára való utalás.

Az empirikus kutatás során középiskolás diákokkal töltöttem ki három feladatlapot egyrészt a magyar szövegértésre, másrészt a német nyelvű szövegértésre, valamint a matematikai kompetenciájukra vonatkozóan. Minden feladatlap kitöltése után reflektálniuk kellett szövegértésükre. Szaktanáraikat egy kérdőív kitöltésének keretében kérdeztem többek között a szövegekkel való reflektív bánásmód, valamint az értő olvasás munkájukban betöltött szerepéről. Az eredmények kiértékelése eseti elemzések útján történt. A legfontosabb tapasztalatok a következőképpen foglalhatóak össze: a szövegértési kompetencia és a matematikai problémamegoldó kompetencia egymást feltételezik. Az egyes tantárgyak tanítása csak tantárgyspecifikus célokat követ. Tantárgyakon átívelő kompetenciák beiktatásával elősegítenénk a többi kompetenciafejlődését is.

Az empirikus kutatás eredményei ötletet adnak a tanulmány kibővítésére. Terveim között szerepel egy országos, reprezentatív kutatás elvégzése. Azok eredményei alapján további utak mutatkoznának a szövegértési kompetencia fejlesztésére, mellyel talán javíthatnánk nemzetközi helyzetünket is a PISA-kutatásokban.

KOVÁCS VIVIEN

vivienkovacs92@gmail.com

Angoltanári mesterképzés

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Dóczi Brigitta

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

A diákok és tanárok képzetei az angolrai anyanyelvhasználatról

Az idegennyelv-pedagógia az idők folyamán különböző nézeteket közvetített az idegen nyelvi órai anyanyelvhasználat lehetőségeivel kapcsolatban. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a szakirodalom által tett ajánlások hogyan viszonyulnak a tanárok és diákok képzetéhez az anyanyelvhasználatról az angolra keretein belül.

A különböző módszertanok a tizenkilencedik századtól kezdve támogatták, tiltották, ajánlották vagy elkerülték az idegen nyelvi órán történő anyanyelvhasználatot. A kutatásban tizenhárom interjút végeztem el, kilencet tanulókkal és négyet pedagógusokkal. A kérdéseket a szakirodalom anyanyelvhasználatra vonatkozó részei által felvetett szabályszerűségek, irányvonalak alapján fogalmaztam meg. Az interjúalanyok válaszai és a szakirodalom elemzése alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a tudatos anyanyelvhasználat az angolórán segítheti a hatékony nyelvtanulást. Az interjúk alapján kvalitatív vizsgálattal kategorizáltam azokat az eseteket, melyekben a pedagógusok és diákok célravezetőnek és hasznosnak tartják a magyar nyelv használatát az angolórán.

FELLNER ANETT

fellner.anett@gmail.com

tanári

MA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Reményi Andrea

egyetemi docens, PPKE BTK

Íráselőkészítő stratégiák szerepe az angol íráskészség fejlesztésében

A tanulási stratégiák használata és az eredményesség szoros kapcsolata az oktatás minden területén bizonyított, így az angol íráskészség fejlesztés esetében is. Ennek ellenére az ezzel kapcsolatos kutatások és személyes tapasztalataim is arra utalnak, hogy a magyar közoktatásban tanuló diákok nem kapnak elegendő segítséget íráskészségük fejlesztéséhez.

Jelen dolgozat az íráselőkészítő stratégiák tanításának szövegminőségre gyakorolt hatását vizsgálja az angol mint idegen nyelv oktatása terén. Kutatási eredmények és tapasztalataim alapján feltételezhető, hogy az íráselőkészítő stratégiákat ismerő és használó diákok jobb minőségű angol nyelvű szöveget képesek írni ezen stratégiákat nem ismerő és használó társaiknál. Ennek megfelelően az íráskészség ilyen jellegű fejlesztése a szöveg tartalmára, szerkezetére, szókincsére és a használt nyelvtani szerkezetekre is pozitív hatással van.

A hathetes stratégiatanítási időszakot követően a diákok stratégiatanítás előtt és után írt szövegei két alkalommal kerültek javításra ugyanazon kritériumok alapján. A szövegek szókincsé további elemzésre került egy online program segítségével, illetve a szövegek hosszát is vizsgáltam.

A szövegek több szempontú vizsgálata arra enged következtetni, hogy az íráselőkészítő stratégiák tanítása hatékony a szöveg bizonyos szempontjainak fejlesztésében. A tartalomra, a szerkezetre és a szókincsre kapott értékek növekedése statisztikailag szignifikáns (ám eltérő mértékű), a szövegek pedig átlagban 30 szóval voltak hosszabbak, mint a stratégiatanítás előtt.

Bár a kutatás során voltak olyan tényezők, melyek befolyásolhatták a kapott eredményeket, jelen dolgozat fontos megállapításokat tesz az angol íráskészség-fejlesztést illetően. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy az íráselőkészítő stratégiák együttes használata illetve az írás mint folyamat megközelítés beemelése a tantervbe további segítséget nyújtana a magyar diákoknak íráskészségük fejlesztésére.

NÉMETH ILONA ERZSÉBET

nemeth@ilu.hu

tanári

MA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Tóth Zsuzsa

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

**Szókinccstanítás az angol nyelvtanításban: Tanulmány néhány szókinccstanítási és -tanulási
módról közép- és nyelviskolai közegben**

A szókinccstanítást a nyelvtanulás egyik legalapvetőbb részének tekintjük. Mint ilyen, az angol nyelvtanításban folyamatosan keresték a leghatékonyabb szókinccstanítási és -tanulási módokat. Jelen dolgozat kétfajta megközelítés, az egynyelvű és a kétnyelvű szótanítás és -tanulás előnyeit mutatja be. E tanítási és tanulási módok hatékonyságát a jelen kvalitatív kutatás hospitálás, illetve a különböző módok tanítás során való kipróbálásának segítségével vizsgálja. Az eredmények egyik szókinccstanítási megközelítést sem szorítják háttérbe; ellenkezőleg, mindkettőt hasznosnak mutatják be a szójelentés elsajátításában. Az eredményes szókinccstanítás és -tanulás magjaként az elsajátítási módok sokszínűségét tünteti fel a dolgozat, mivel az egyes módszerek különböző és egyedi jelentéstartalommal képesek gazdagítani az egy szóról alkotott tudást. Jelen kutatás eredményei szerint tehát a legmegfelelőbb szókinccoktatás és -tanulás a megközelítési módokban gazdag környezetben jön létre.

ALMÁSI LAURA

almasi.laura@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Trentinné Dr. Benkő Éva

adjunktus, ELTE TÓK

Nyelvhelyesség vagy beszédfolyamatosság az angol nyelvtanításban

Ez a tanulmány a nyelvhelyesség kontra beszédfolyamatosság dilemmájával foglalkozik. A gyakorló nyelvtanárok folyamatosan szembesülnek ezzel a kérdéssel a munkájuk során.

Az OTDK dolgozatom két nagyobb egységre tagolódik. Az első fejezetben a vonatkozó szakirodalom feldolgozására vállalkozom, melyben kitérek a címben szereplő kulcsfogalmak – a nyelvhelyesség illetve a beszédfolyamatosság – értelmezésére, és az angol nyelvtanítás módszertanának rövid történelmi áttekintésére. Továbbá problematizálom a hibajavítást, mely elválaszthatatlan a nyelvhelyesség és beszédfolyamatosság közti dilemmától, és az anyanyelv használatát az angol órán, végül megemlítem az „appropriacy” kifejezést, mely a szakirodalomban gyakran megjelenik a két kulcsfogalom mellett.

A második fejezetben a kutatásom célját, folyamatát és eredményeit tárom az olvasó elé. Tapasztalatom szerint az angoltanítás Magyarországon a nyelvtanra és a nyelvhelyességre koncentrál. Az első hipotézisem tehát, hogy az angoltanárok nem szentelnek elegendő figyelmet a hallásértés és a beszédképesség fejlesztésének, a nyelvtani szabályok és a hibajavítás fontosabb számukra. A második hipotézisem az, hogy a nyelvvizsgák ezzel szemben a kommunikációra fektetik a nagyobb hangsúlyt, és kevesebb nyelvtani feladat méri a nyelvhelyességet. Triangulációt használtam, melynek három pillére a következő: (1) online kérdőív angoltanárok körében, melyet 64-en töltöttek ki, (2) interjú nyolc általános iskolai angoltanárral, (3) végül öt B1-es szintű egynyelvű vizsga és három gyermeknyelvvizsga összehasonlítása, különös tekintettel az írásképességre és szóbeli részre, ahol a beszédfolyamatosságot és nyelvhelyességet értékelik. Kitérek arra is, hogy én mit tapasztaltam az iskolai gyakorlatok, óralátogatások során. Végül levonom a következtetéseket a kutatásom eredményeiből és bemutatom a későbbi kutatási terveimet is a témával kapcsolatban.

GORA PATRIK

gorapatrik@gmail.com

Angol - Német tanár

MA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kinyó László

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

A mobiltanulás (m-learning) lehetőségei az angol nyelv tanulásában

Világunk mobilkommunikációja robbanásszerű változásokon megy keresztül, mely nagy hatással van nemcsak az interakciókra, hanem a tanulásra is. A mobileszközök tanulókkal kapcsolatos lehetőségeit az utóbbi években kezdték el kutatni, melynek diskurzusába csatlakozom be jelen pályamunkámmal. A mobiltanulás, mely mobileszközökkel történik, számos előnnyel és hátránnyal szolgál, ha arra keressük a választ, hogy hogyan lehet az idegen nyelv (jelen esetben az angol) elsajátítását elősegíteni vele. Munkámban az utóbbi évek kutatásai közül emeltem ki néhányat, melyek relevánsak lehetnek abból a szempontból, hogy milyen lépéseket érdemes tenni a diákok illetve az ilyen módszert alkalmazó pedagógusok fejlesztése érdekében. Nemcsak elméleti síkon emelem ki azt, ami a fejlesztés alapja lehet, hanem összevetem a mobilkommunikáció nyelvvel gyakorolt hatásával, illetve pszichológiai szempontokat is vizsgállok, ezzel keretet adva a témának. A kutatások vizsgálatai alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a szociálkonstruktivista megközelítés, a kétsatornás kódolás elve, és egyéb nyelvelsajátítással kapcsolatos alapfeltevések, mint az input, output, és interakció hipotézisek hatékony alapot nyújtanak az ilyen jellegű digitalizált tanulás-tanítás számára.

HEGEDÜS RENÁTA

hegedus.rencsi@gmail.com

angol nyelv és kultúra tanára, spanyol nyelv és

kultúra tanára

Osztatlan, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Baditzné dr. Pálvölgyi Kata
egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Az autonómia szerepe a spanyol nyelvtanulók motivációjában

A mai közoktatásban egyre fontosabbá válik a diákok motivációs szintjének növelése, és ennek egyik lehetséges megoldása pedig a tanulói autonómia kiterjesztése. Ez a tudományos kutatás annak feltérképezését tűzte ki célul, hogy a spanyol nyelv oktatása során a nyelvtanárok milyen mértékben engedik autonóm döntések meghozatalát diákjaiknak a tanulási folyamat során, illetve a tanulói autonómia kiterjesztése milyen mértékben hat pozitívan a diákok nyelvtanulására.

A kutatás több részben valósult meg: a mai közoktatásban dolgozó spanyoltanárok álláspontját anonim kérdőív segítségével vizsgáltam. Az autonómia bevezetésének gyakorlati megvalósításáról négy szaktanárral készítettem interjút, emellett pedig egy saját, 12 órás tanítási gyakorlatot is végeztem. Természetesen a kutatást egy elméleti háttér alapozta meg.

Konklúzióként levonható, hogy a spanyoltanárok a mai közoktatásban bizonyos területeken biztosítanak autonómiát diákjaiknak, viszont konkrét módszertani megoldásokat (pl. Prieara-módszer) még kevesen ismernek és szinte egyáltalán nem alkalmaznak. A Prieara-módszert alkalmazó szaktanárok véleménye alapján az autonómia motiváló hatása megkérdőjelezhetetlen. Ez a spanyol nyelv esetében különösen fontos, hiszen érzelmi alapon választott tantárgyról van szó, mely iránt a motiváció nagy valószínűséggel csökken az évek során. A módszer eredményessége még nem igazolható adatokkal, hiszen kontrollcsoportos vizsgálatokra még nincs lehetőség a módszer kevéssé elterjedt volta miatt. A spanyol és a második idegen nyelvek oktatásának speciális helyzetéből adódóan azonban egy olyan alternatívát jelent, amellyel mindenképp érdemes számolni.

FEKETE IMRE

imrefkt@gmail.com

tanári MA

MA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Tóth Zsuzsa

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

A tanulói tudatosság és a házi feladat minősége blended tanulásban a középiskolai angolórán

A dolgozat célja feltárni az úgynevezett „kevert”, angolul „blended” tanulásnak hívott módszer előnyeit és hátrányait a diákok és a tanár szemszögéből a középiskolai angolórán. A négyhetes blended kísérlet alatt, melynek során az online és az offline tananyagok szervesen kapcsolódtak egymáshoz, a diákok a Macmillan internetes kampuszon (MEC) írtak házi feladatot. A tanulók heti visszajelzései, a mentortanárral készített interjú, valamint a kutató tanórákat követő reflexiói alapján a megfigyelés arra engedett következtetni, hogy a MEC a hagyományosnál összetettebb, többnézőpontúbb betekintést enged a diákok otthoni feladatvégzésébe, alaposabb készségfejlesztést (elsősorban hallott szöveg értése) és összefoglalást tesz lehetővé, valamint pozitív hatással van a tanulói tudatosságra a házi feladat minőségét és a tanulói felelősséget illetően. A kutatás továbbá feltárta a MEC előnyeit és hátrányait mind a diákok, mind a tanár szemszögéből.

BENDE LILLA

lyluka93@gmail.com

angol és pedagógiatanári szak

MA, 3. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Sárdi Csilla

egyetemi docens, PPKE BTK

Encouraging high school students to become autonomous EFL learners: Exploring the possibilities of Duolingo

Az egész életen át tartó tanulás jelentős szerepet tölt be az életünkben, ezért alapvetően fontos, hogy foglalkozzunk a tanulói autonómiával. Ennek fejlesztésével olyan készségekre, képességekre tehetnek szert a diákok, amelyekkel tanulmányaikat kiegészíteni és folytatni tudják a későbbiekben. Annak ellenére, hogy számos tanulói autonómiát vizsgáló kutatás létezik, kevés olyan van, amely az internetes technológia lehetséges előnyeit vizsgálja a tanulói autonómia tekintetében. A tanulók számtalan olyan internetes alkalmazással találkoznak nap mint nap, amelyeket akár pedagógiai célzattal is fel lehetne használni. A tanulói autonómiával, az autonóm tanulók jellemvonásaival és ezek fejlesztésével kapcsolatban tekintetem át elsődlegesen a szakirodalmat. Az internetes alkalmazások önálló tanulást támogató funkciójáról ugyan már sokan beszámoltak, azonban kevés kutatási eredmény született a gamifikáció és a Duolingo használatáról. A gamifikáció keretet nyújt a Duolingo nyelvtanuló oldal számára annak különféle játék elemei miatt. A tanulmányban az egyik fő célom az volt, hogy ezen elemek hatékonyságát vizsgáljam abból a szempontból, hogy támogatják-e a tanulók bevonódását a tanulási folyamatba és a tanulói autonómia fejlesztését. Ezt a kutatási problémát egy középiskolai csoportban végzett kísérlet során vizsgáltam meg. Ennek során használtam tanulói kérdőívet, tartottam foglalkozásokat, illetve interjút készítettem az angol tanárral és öt kutatásban résztvevő diákkal is. Az eredmények azt mutatják, hogy a részt vett tanulók kis mértékben autonómak, ezért szükségük lenne az angol tanár támogatására, hogy fokozatosan tovább tudják fejleszteni autonómiájukat. Az adatok elemzése arra enged következtetni, hogy a Duolingo játék elemei nem tudták hatékonyan lekötni a diákok figyelmét és fenntartani kezdeti lelkesedésüket. Az interjúalanyok valószínűleg nem használták ki azon elemeit a weboldalnak, amelyek fejleszthették volna autonómiájukat, és felhagytak a feladatok kitöltésével is. Következésképp hasznos lenne az elemeken változtatni úgy, hogy illeszkedjenek a tanulói igényekhez. Jelenleg úgy tűnik, hogy további kutatómunkára van szükség a gamifikáció, beleértve a Duolingo, tanulói autonómiára gyakorolt hatásának vizsgálatához.

LAJTAI ÁDÁM

adamlajtai12@gmail.com

angol tanári MA

MA, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dóczi Brigitta

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Lexico-syntactic analysis of B2 language exams' reading components

A kutatás legfőbb ihletőjéül a magyarországi egyetemi és főiskolai felvételi eljárást érintő oktatáspolitikai rendelkezések 2020-ra érvénybe lépő módosítása szolgált, amely miatt a B2-es szintű nyelvvizsgára vállalkozó tanulók száma feltehetően növekedni fog az elkövetkező években. Mindazonáltal, nem létezik egy jól megfogható, számszerűsíthető definíciója annak, hogy mi az, amit B2 szinten teljesíteniük kell. Az alábbi tanulmány fókuszában tehát az a kérdés áll, hogy a B2 szinten elvárt olvasásértési kompetencia, a legátláthatóbb és legkönnyebben vizsgálható kompetencia, kvantifikálható lehet-e a vizsgákon használt szövegek statisztikai vizsgálata által. A tanulmányban ezért négy különböző, Magyarországon elérhető vizsgatípus szövegeit vetettem statisztikai vizsgálat alá, különböző weblapú eszközök (például a Coh-Metrix, vagy a Syntactic Complexity Analyzer) használataival, hogy megállapítsam, hogy vannak-e kimutathatóan állandó változók a vizsgaszövegek között. A szövegek olvashatósági (readability), szintaktikai és lexikai változók szerint történő vizsgálata alapján a tanulmány megállapította, hogy a vizsgált szövegeknek több konstans jellemzője is van (többek között az olvashatóság, szókincs-lefedettség, mondatok átlagos hossza, stb.), amely azt implikálhatja, hogy a B2 szint bizonyos mértékben egy kvantifikálható és statisztikailag meghatározható fogalom.

SIMON JÁNOS

sjanos369@gmail.com

angoltanári

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Majorosné Kovács Györgyi

adjunktus, EKE BTK

Egy Történelmi Szkeccs Komédia Használata az Angol mint idegen nyelv oktatásában

Jelen tanulmány célja egy elméleti bizonytalanság tisztázása a hiteles nyelvtanítási anyagok definiálásában. Állítása szerint a helyes definíció nem zárja ki olyan oktatási anyagok használatát, melyek anyanyelvűek oktatására készültek más témakörben (pl.: történelem). Ezt a Horrible Histories című brit történelmi szkeccs komédia show-nak a tanulók nyelvtanulási attitűdjére való hatásának vizsgálata erősíti meg. Két gimnáziumi csoportnak voltak részletek bemutatva az említett audiovizuális segédletből többször is egy két hetes periódusban. Ennek a végén a két csoport eredményei összehasonlításra kerültek egy kontroll-csoporttal is. A vizsgálat eredményei alapján elfogadhatjuk a hipotéziseket, melyek támogatják azon érvelést, miszerint az ehhez hasonló anyagok nem hagyhatóak ki a fenti definícióból.

KARAP ZSUZSANNA

zs.u.karap@gmail.com

angoltanár

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Fodor Mónika

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Célnyelvi irodalom használata az idegennyelv-oktatásban: A képregények és grafikus regények előnyei

A képregény és a grafikus regény jelenleg fénykorát éli. Amellett, hogy az irodalomtudomány és egyéb tudományágak érdeklődésének elfogadott tárgyaivá váltak (pl. McCloud 1993; Wolk 2007; Darius 2012), az oktatásban is kezdik felismerni érdemeiket a diákok olvasás- és íráskészségének fejlesztése ill. motivációjának fenntartása terén (O'English, Matthews, Lindsay 2006). A műfaj ráadásul az idegennyelv-tanulás számára is kínál előnyöket: a verbális inputot vizuális ingerekkel kombinálva kiemelten támogatja a vizuális tanulási stílust (Reid 1987); használata segíti a statisztikai tanulást az olvasók kontextusalapú jelentés-értelmezésének segítségével; mindemellett ezek a könyvek az élvezet alapú olvasás igen gazdag forrásai is lehetnek (Krashen 1993). Jelen tanulmány arra keresi a választ, mennyire érvényesülnek az említett tanulási előnyök (új szavak jelentésének kitalálása szövegkörnyezetből; szorongáscsökkentő hatás; jelentések sikeres emlékezeti előhívása) képregények oktatási környezetben való alkalmazása során. Az adatgyűjtés három, egy nyelvű, magyar anyanyelvű gimnazistákból álló osztály (n=14; 14; 8) részvételével zajlott a szerző angoltanári szakmai gyakorlatának 11 hete során.

Kulcsszavak: képregény; angol mint idegen nyelv; jelentés kitalálása szövegkörnyezetből; Idegennyelvi Szorongás (FLCAS).

BALOG KRISZTINA

krisztivaszka@gmail.com

Informatikus Könyvtáros

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Racsko Réka

tanársegéd, EKE PK

A könyvtárak szerepe az interneten történő zaklatásokkal szembeni prevencióban

Pályamunkámban az egyre jobban elterjedt számítógép- és internethasználat veszélyeit és megoldási lehetőségeit, valamint e feladatban a könyvtárak szerepét kívánom bemutatni. Munkám során egy empirikus (alap)kutatás (N=389) során felmértem, hogy a szülők mennyire vélik jártasnak magukat az online szférában, illetve, hogy a veszélyekről mennyire értesültek, valamint mennyire ismerik a fiatalok internetezés szokásait. Kutatásom során kiderült, hogy a közösségi oldalak felhasználói rengeteg visszaélésre okot adó „hibát” követnek el és a szülők gyakran nincsenek tisztában a gyermekeikre irányuló fenyegetésekkel, vagy az iskolára hárítják a prevenció és a felvilágosítás kérdését, és az iskola pedig a törvények szigorításától várja a probléma megoldását. A helyes út véleményem szerint az összefogásban és az együttműködésben rejlik, a különféle kulturális intézmények, az iskola és a szülők között. Emellett kiemelt szerep van a megfelelő tájékoztatásnak, amely érdekében a dolgozatban olyan internetes forrásokat, kezdeményezéseket, médiakampányokat mutatok be, amelyek segíthetnek e probléma megoldásában. Rengeteg szervezet tevékenykedik ugyanis manapság azért, hogy segíteni tudjanak a zaklatás, a gyűlöletbeszéd és az online fenyegetésekkel szemben, amelyek széles körű megismerése a közgyűjteményekben dolgozó szakembereknek is elengedhetetlen.

BALÁZS DOROTTYA

b.dorottya02@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

KÖPÖSDI CSILLA

csilla129@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Lénárd András

adjunktus, ELTE TÓK

Az e-book lapjai

A kétezres évek elején megjelent a könyvolvasás új formája: az e-könyv olvasó. Azóta egyre szélesebb körben elterjedtek ezek az újfajta technológiával működő eszközök. Vajon tényleg csak egy új hordozója ez a könyveknek, vagy hatással vannak az olvasási szokásokra is?

Megvizsgáltuk, hogy vajon milyen messzire nyúlik vissza az e-book története? Valóban csak néhány éves, mint ahogyan azt sokan hiszik, vagy sokkal régebbre datálható a születése?

Készítettünk egy rövid kronológiai áttekintést is, mely pontokban mutatja meg az e-book olvasók fejlődését a kezdetektől egészen a ma ismert e-book olvasók piacon való megjelenéséig.

A dolgozatunkban mindenképpen ki szeretnénk volna emelni, hogyan lehetne használni ezt az eszközt az oktatásban. Itt egy általános felhasználási lehetőséggel kezdtük: a kötelező olvasmányok e-book formában történő olvasásának előnyeivel.

Majd a sajátos nevelési igényű tanulókat, és azon belül a diszlexiával küzdő tanulókat emeltük ki.

Milyen módon befolyásolná a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelését, ha IKT eszközökkel segítenék a tanítók a felzárkóztatásukat. Az e-book olvasókon egy egyszerű beállítás segítségével megkönnyíthetjük a diszlexiával küzdő tanulók mindennapjait.

Ezután a kutatásunk bemutatása következik. Huszonöt kérdésből álló kérdőívünk arra volt kíváncsi, hogy a már rendszeresen olvasó emberek olvasási szokásaira milyen hatással van egy e-book olvasó, és ha változik, akkor milyen irányban változik az illető motiváltsága az olvasás iránt.

Online kérdőívet készítettünk, ezzel a módszerrel viszonylag tág körben, gyorsabban és hatékonyabban kérdezhettük ki az embereket, mint a személyes kikérdezés során. Az online felület miatt nem volt lehetőség arra, hogy valóban a társadalomnak megfelelő arányban kérdezzünk ki embereket. Elsősorban a digitális-hólabda módszerre támaszkodtunk.

A kérdőívünk alapján korrelációt fedeztünk fel az e-book birtoklás és az olvasás gyakorisága között tehát hipotézisünk a vizsgált réteg tükrében helytállónak bizonyult, mert az e-book olvasóval rendelkező egyének többsége valóban többet olvas, mióta rendelkeznek ezen eszközzel.

A kutatás megmutatta, hogy valóban létjogosultsága van az e-book olvasóknak, a válaszok alapján pedig arra jutottunk, hogy valószínűleg szélesebb körben terjedne az eszköz, ha az e-könyvek alacsonyabb áron lennének elérhetőek.

A kitekintésben további kutatási eszközökön, kérdéseken, rétegeken gondolkodtunk el.

KATONA JÓZSEF

katona.jozsef@hotmail.com

gépészmérnök

BSc, 1. félév

Dunaújvárosi Egyetem

UJBÁNYI TIBOR

ujbanyi.tibi@gmail.com

gazdálkodás és menedzsment

BA, 1. félév

Dunaújvárosi Egyetem

SZILÁDI GERGELY

sziladig@uniduna.hu

mérnök-tanár-mérnök informatikus

MA, 1. félév

Dunaújvárosi Egyetem

Témavezető:

Dr. Kővári Attila

főiskolai docens, DUE

Eye-tracking alkalmazása egy gesztusvezérléssel végrehajtott informatikai vizsgafeladat megoldásának elemzésére

Az ember tekintetéből számos kognitív tényező meghatározható, amely a technika fejlődésének köszönhetően korszerű mérnöki eszközzel vizsgálhatóak. A dolgozatban végzett kutatás motivációját a tanulással összefüggő kognitív folyamatok mérnöki eszközökkel történő megfigyelésében rejlő lehetőségek adták. Az emberi szem mozgásának mérésével meghatározható a vizuális figyelem, ezáltal pedig bizonyos rejtett kognitív folyamatok is feltárhatók, vizsgálhatók. A dolgozatban végzett kutatás rámutat arra, hogy egy feladat megoldása során a szemmozgást leíró paraméterek összefüggésben vannak a feladatot megoldó témával összefüggő előzetes tudással. A dolgozat a szemmozgás vizsgálatán kívül a kézi gesztusvezérlés elemzésére is kitér, amely a jövő IKT oktatási infrastruktúrájának fontos részét képezheti. Az eredmények hasznos információval szolgálhatnak a tanulás folyamatának ellenőrzésében, vizsgálatában, így ezen eszközök és módszerek a jövő oktatási infrastruktúrájának szerves részét képezhetik.

HUNYADI REGINA

redzsi.hunyadi@gmail.com

tanító

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Comenius Kar

Témavezető:

Dr. Bednarik László

főiskolai docens, EKE PK

Felhőalapú szolgáltatás lehetőségei és jelentősége az oktatás folyamatában

A XXI. századot az információs társadalom korának tekinthetjük, melyben az IKT-s eszközök már szinte mindenhol jelen vannak, azok használatában a gyermekek is érintettek. A számítástechnika rohamos újításai előtt a pedagógusok sem zárkoznak el, ugyanis nagy segítséget nyújthatnak a gyermekeknek az információs eszközök megfelelő használatában.

Tudományos diákköri kutatásom során a felhőalapú szolgáltatók irodalmi áttekintését követően 2 felhőszolgáltató által nyújtott lehetőséget hasonlítottam össze, majd a GoogleDrive szolgáltatásait vizsgáltam, illetve hogy azok miként hasznosíthatóak az oktatásban. A fent említett szolgáltatások számos előnyeivel elősegítik az oktatási folyamatok hatékonyságát, illetve eredményességét, kiemelhető a szemléltetés lehetősége, a kommunikációs tér, a könnyű hozzáférhetőség, a biztonság, a formálhatóság, de ezek mellett még számos előnyt is fel tudunk sorakoztatni.

Kutatásom eredményéből beigazolódni látom hipotéziseimet, továbbiakban tervbe van véve a hang, a kép és a mozgókép készítése és tárolásának lehetőségeinek vizsgálata.

NAGY JUDIT

judit.nagy.93@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

TÓTH ESZTER

esztertoth94.12.03@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Lénárd András

adjunktus, ELTE TÓK

Infografika, avagy a tanulás hatékony eszköze?

Dolgozatunk az „infografika, avagy a tanulás hatékony eszköze?” címet viseli. Azért ezt a kutatási témát választottuk, mert úgy gondoljuk, hogy a mai rohanó világban, ahol fokozatosan minden digitalizálódik, és az oktatásban túlnyomó részt digitális bennszülöttek vesznek részt, szükséges olyan eszközöket használni az oktatási folyamathoz, ami alkalmazkodik ezekhez a körülményekhez. Az infografika megfelelő erre a célra, az oktatásban jól használható eszköz.

Először tisztázzuk az infografika fogalmát, változatait, majd a vizuális- digitális írástudás műveltséget definiáljuk, részletezzük. Ezután leírjuk hipotézisünket, ahol azt állítjuk, hogy az infografika kiváló oktatási eszköz, amit nagyon kevesen ismernek, így nem ismerik az oktatásbeli lehetőségeit sem.

A bevezető rész után áttérünk a fő témákra, vagyis az infografikára. Először is konkretizáljuk, hogy mit is jelent ez a fogalom. Az infografikáról azt hihetnénk, hogy egy „új találmány”, ám ez nem igaz. Ennek bebizonyítására utána néztünk, hogy mióta is létezik infografika, és mit is nevezhetünk annak.

Kutatást hoztunk létre annak felmérésére, hogy mennyire van jelen a mai oktatásban az infografika. Ehhez egy adatgyűjtési technikára volt szükségünk, mi pedig az online kikérdezést módszerét alkalmaztuk, ahol a hólabda módszert használtuk.

Mivel témánk az infografika és a tanulás kapcsolatára irányul, egyértelmű volt, hogy a tanulással kapcsolatos szakirodalmak között is kutakodjunk. A pszichológiai nézőpontokat megvizsgáltuk a tanulás szempontjából. Ezek után a tanulás típusainak egy változatát néztük meg. Részleteztük a tudatos tanulást, majd megnéztük, hogy milyen motiváltsággal rendelkező embertípusok vannak, melyik típusnak melyik a megfelelő infografika. Ez után a Bloom taxonómia szintjeit azonosítottuk be az infografika használatához. Majd a tanulással kapcsolatban az egyik leggyakrabban használt stílusokat néztük meg. Itt is megvizsgáltuk, hogy melyik kategóriához hogyan alkalmazható az infografika, hogyan segíthetők a különböző stílusok tanulása. Mivel eddig csak elméletben beszéltünk az infografikáról, így egy konkrét példán is bemutatjuk, hogy hogyan is alkalmazható.

Végül összefoglaltuk, hogy az oktatásban milyen szerepe lehet az infografikának. Utolsó gondolatokként pedig megemlítettük azt, hogy hogyan is lehetne még a témánkat bővíteni, hogyan lehetne jobban ismertté tenni ezt a fajta oktatási eszközt.

BUDINSZKI PETRA

budinszkipetra@gmail.com

Gazdálkodási és menedzsment

BA, 7. félév

Zsigmond Király Egyetem

Témavezető:

Szegediné Dr. Lengyel Piroska

főiskolai tanár, ZSKE

Intézményes Tan-terep a XXI. Század Elején

Dolgozatomban azt vizsgáltam, hogy a hagyományos oktatási módszerek mennyire állják meg a helyüket a mai világban az elektronikus módon történő, valamint a digitális eszközök használatával bővített oktatással szemben. Arra kerestem a választ, hogy a XXI. század diákjai melyik oktatási formát tartják a legjobbnak valamint, hogy igényt tartanak-e arra, hogy a felsőoktatási intézmények beépítsék a különböző innovatív infokommunikációs eszközök használatát oktatási struktúrájukba.

Tanulmányoztam a diákok tanulási motivációit és szokásait, továbbá azt, hogy mit várnak el a XXI. század pedagógusaitól. Ismertettem a korszerű IKT eszközök –az interaktív táblák, a laptopok és a projektorok, a mobil interaktív eszközök, a kézitáblák, a vizuális kiegészítők, továbbá digitális íróeszközök - oktatást segítő szerepét, funkcióit, előnyeit. Végezetül egy virtuális osztályteremben zajló számviteli kurzusnak működését prezentáltam.

Az volt a célom, hogy bebizonyítsam, a mai hallgatók igénylik az oktatási rendszerek átalakítását és rávilágítsak arra, hogy az új eszközök és módszerek alkalmazása növeli a tanulók tanulási motivációit, hatékonyabbá teszi a tanórákat és megkönnyíti a teljes tanítási-tanulási folyamatot.

Kérdőíves kutatásomnak köszönhetően beigazolódott állításom, miszerint a diákok a mostani oktatási módszereket elavultnak tartják és szükségesnek érzik az IKT technológiák, eszközök alkalmazását. Az ideális oktatási környezet úgy képzelik el, hogy ugyan az iskolák sokkal modernebbek lesznek, és tantermeikben megtalálhatóak lesznek a korszerű taneszközök, a hagyományos módszerek sem tűnnek el teljesen.

KLEMÁN TÜNDE

klemantundi14@gmail.com

Tanító szak

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Bárdi Árpád

főiskolai docens, KRE TFK

A mai csömöri gyerekek és szüleik természettel való kapcsolatának különbségei

Magyar nyelvű összefoglaló

A ma felnövő gyermekek életéből hiányzik egy dolog, melynek megléte az előző generáció számára természetes volt. Ez a dolog a természet közelsége. 20 évvel ezelőtt, ha egy gyermeket napközben küldtek a szobájába, azért volt, mert rosszul viselkedett. Manapság egy átlagos gyermek szobája már nem a büntetés helye, hanem a szociális élet központja. Sok szülő szerint kevesebb kellemetlen következménnyel jár az elektronikai eszközök használata, mint természetben való szabad játék. Ezen tapasztalatok motiváltak arra, hogy belépjek a kutatócsoportba és a csömöri gyermekek viselkedését vizsgáló kutatásomat megkezdjem. Munkám során, a kutatócsoport által tanulmányozott angol kutatásban használt kérdőívet használtam, melyet a magyar viszonylatokhoz alakítottunk. Kutatásom célcsoportja a Csömöri Mátyás Király Általános Iskola 2-6. osztályos tanulóiból és diákonként egy szülőből áll. A gyerekekkel a tanórán, a szülőkkel pedig a diákok segítségével hazajuttatva töltöttem ki a papír alapú kérdőívet, amely bár több adminisztrációs feladatot kíván a kutatótól, ennek célszemélyekhez való eljuttatása egyszerűbb volt, így elegendő adatot kaptunk, hogy a kutatás valós képet adjon számunkra a csömöri gyermekek és szüleik természettel való kapcsolatáról. A gyermekek tervezett létszámának 86%-ával, míg a szülők 50%-ával tudtam elvégezni a felmérést. A kérdésekre kapott válaszokat összegezve bebizonyosodott, hogy az angol kutatók által a természet hiányának rendellenességeket megnevezett magatartás, a csömöri gyermekek életére is jellemző. Azt tapasztaltam, hogy a diákok tíz játszóhelyszín közül csupán hatodikként választják a természetet, melyet a gyermekek több mint, fele csak felügyelet mellett élvezhet. Ennek egyik meghatározó oka, hogy a szülők féltik gyermekük személyes biztonságát. Ezzel azonban megfosztják őket a valódi, szabad játék élményétől, és befolyásolják gyermekük játékhelyszín preferenciáját. Kutatásom érdekes eredménye, hogy a benti, elektronikai eszközökkel való játék nagyjából ugyanakkora örömet okoz a gyermekeknek, mint a kinti játék. Összességében a kapott eredmény bizalomkeltő, miszerint a globális szinten erősödő természettől való elhidegülés a csömöri gyerekeket még nem érinti akkora mértékben. Ez a biztató eredmény – a kutatócsoport tervei szerinti megvalósuló – további kutatások, felmérések hasznos kiindulópontjául szolgálhat. Valamint iránymutatást jelenthet a csömöri gyermekek erős természetkapcsolatának megőrzésében.

VAS JÁNOS

janaalgor@gmail.com

Angol-történelem osztatlan tanárképzés

Osztatlan, 7. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Bradács Gábor

Egyetemi Tanársegéd, DE BTK

A videójátékok felhasználása a történelemoktatásban - elméleti kérdések, gyakorlati válaszok

Az egyre gyorsuló ütemben fejlődő szórakoztatóipari tendenciák kihatnak az élet minden területére. Legfőképpen az oktatásra, hiszen ezen piaci produktumok fogyasztói legnagyobb részben a középiskolai-egyetemi korosztály. A sorozatok, filmek, könyvek, képregények és talán legnagyobb szeptben a videójátékok azok, ahonnan a diákok a legtöbbet tanulhatnak nem csak idegen nyelveket, de akár történelmet is. Persze, a videójátékok esetében érdemes erősen kritikai megvilágítás alá helyezni mind a felhasznált történelem hitelességét, mind pedig azt, hogy ezeket az alkotásokat mennyi és milyen szintig lehet forrásként tekinteni. Ezekkel az elméleti kérdésekkel már megannyi szakirodalom foglalkozik külföldön, amelyeknek széles tárházából próbálok szemezgetni egy keveset, átvenni a legfontosabb neveket és tanulmányokat, hogy alapvetően miként vélekedtek a témáról és hogyan gondolkodtak ők. Az elméleti kérdések mellett sikerül gyakorlati-kritikai megvilágításba is helyezni az olvasottakat, hiszen az Akron Egyetem egyik professzora, A. Martin Wainwright csaknem 30 oldalas tanulmányban számolt be szemináriumi tapasztalatairól, amelyet videójátékok egyetemi felhasználása során szerzett. A kritikai vizsgálatot erősítendő, Wainwright a tanulmány végén csatolja a szillabuszokat, amelyekkel további segítségeket ad ahhoz, hogy más tanárokat is segítsen a téma hasonló felhasználásában. A kritikai vizsgálatomban megpróbálok kivesézni és rendszerezni ezeket a pontokat, megpróbálni esetleges válaszokat keresni arra, hogy Magyarországon hogyan lehetne integrálni hasonló szemináriumot, valamint a tanulmány legfontosabb aspektusait is megvizsgálom. Ezt követően pedig a dolgozat törzsanayaga az általam megalkotott négy kategória, amelyekben a videójátékokat a történelemoktatásban fel lehet használni, mindezt a 2017-ben hatályos közép- és emelt történelem érettségi követelményrendszerével együtt megvizsgálva, mint magyarországi kiindulópont. A négy kategória: Komplex folyamatokat bemutató alkotások, szórakoztató alkotások történelmi háttérrel, ténytörténelemmel foglalkozó alkotások fiktív történettel, történelemmel közvetve foglalkozó alkotások. Ezt követően pedig rövid lezárással összegzem a tapasztalataimat, kutatásomat.

GYEKICZKI EMESE

emese.gyekiczki@gmail.com

óvodapedagógus

BA, 5. félév

Gál Ferenc Fősikola

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Baráth Nóra

főiskolai tanársegéd, GFF PK

Bábjáték, bábkészítés az óvodában

Az óvodapedagógus szakos hallgató a pedagógiai bábjáték aktuális helyzetét igyekszik javítani azáltal, hogy a bábjáték tárgyi feltételeinek biztosítását kívánja segíteni. Fontosnak tartja, hogy a bábokat, mint a tevékenység eszközeit a pedagógusnak tudatosan kell megválasztania, elkészítenie ahhoz, hogy céljainak leginkább megfelelő üzenetet tudjon biztosítani a gyerekek felé.

Kérdőívében tapasztalt és kezdő óvodapedagógusokat kérdezett meg az aktuális helyzet felmérése érdekében. A szerzett információk tükrében reméli, hogy kitágíthatja az aktuális óvodai bábhasználati szokásokat. A már meglévő tapasztalataira, gyakorlatára alapozva olyan megoldásokat, tanácsokat ad, melyek közelebb hozhatják a bábkészítést a pedagógusokhoz és a gyerekekhez egyaránt.

Kitűzött célja elsősorban nem csak az, hogy elméleti forrást prezentáljon, hanem arra is törekszik, hogy a különböző bábkészítési technikák bemutatásával kedvet ébresszen a pedagógusokban.

Rendeltetésükre álló anyagaik felhasználásával ötletesen alkossanak egyénileg, és ugyanilyen kreativitásra ösztönözzék csoportjukat a közös bábkészítésre.

Választott meséjének karaktereit egyrészt egy hagyományos bábtípuson belül több technikával, másrészt egy általa kitalált technikával is elkészítette, hogy azokat bemutatva rávilágítson az egyes technikákon belüli végtelen lehetőségekre. Ezek elkészítését részletes munkanaplókba foglalta, kiemelve a fontos részmozzanatokat, technikai megoldásokat, esetleges hibafaktorokat. Emellett szükségét érezte annak, hogy az összes általa ismert technikát átlátható módon táblázatba rendezze, hogy azok, a pedagógusok számára hasznos ötletek, megvalósítási módok forrásául szolgáljanak. Ezen felül kitér szinte minden olyan bábtechnikára, amelyek az óvodai nevelés folyamatában megjelenhetnek. Mindezeket interjúk kutatásainak nyomán korcsoportos felosztásban mutatja be, hogy támaszt nyújtson a bábjátékot érintő vizuális tevékenységek megválasztásához és megtervezéséhez.

Nem célja dolgozatában az összes bábtechnika minden megjelenési formáját prezentálni, viszont jövőbeli terve egy olyan kiadványt írni az óvodapedagógusok számára, amelyben a lehető legtöbb technika részletes munkamenetét bemutatja, mintákkal, folyamatképekkel illusztrálva. Ezen felül készítené egy bábkészítési-blogot is, ahol lehetőséget adna, hogy más pedagógusok is megosszák tapasztalataikat, ötleteiket, így nyújtva könnyen elérhető forrást minden érdeklődőnek. A témában tovább szeretne kutatni, dolgozni.

GÖRBE POLINA

gorbe.polina@gmail.com

Műszaki menedzser

BSc, 5. félév

Széchenyi István Egyetem

Audi Hungaria Járműmérnöki Kar

Témavezető:

Vöröskői Kata

egyetemi tanársegéd, SZE AHJK

CONI szállítmányozási társasjáték - Szállítmányozási ismeretek gyakorlatorientált, interaktív oktatása

A TMDK dolgozatban egy szállítmányozási társasjáték fejlesztésének lépéseit és jelenlegi állapotát mutatjuk be. A kezdeményezés a Széchenyi István Egyetemen működő Közlekedésmérnöki és Logisztikai Szakkollégiumból (KOLOSZ) indult és jelenleg a Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság (MLBKT) tagjainak közreműködésével közösen dolgozunk rajta. Korábban elkészítettük a társasjáték első kezdeti verzióját, amely tartalmazta a játéktáblát, a speciális dobókockát, a bábukat és a kártyákat témakörökre bontva. Ezt a leginkább a „Gazdálkodj okosan!” táblajátékhoz hasonlító változatot fejlesztettük tovább egy térbeli gondolkodást és figyelemmegosztást igénylő táblára. A játék célja a gyakorlati ismeretek és készségek fejlesztése játékos formában. Gyermekkorától megfigyelhető, hogy játék közben jobban elsajátítható bármilyen jellegű ismeret és ez a játék által teremtett pozitív érzelmi töltetű környezet a felsőoktatásban is sikerrel alkalmazható a tanulás eredményességének és hatékonyságának növelésére. A játék közben a résztvevők elsajátíthatják a fontosabb fogalmakat, rövidítéseket, szabályozásokat. Ezen kívül a szakma képviselői által fontosnak tartott készségek fejlesztése is beépítésre került, így a játékosok naprakész, a való életből hozott szituációkat ismerhetnek meg. A játék által felölelt ismeretanyag, a tábla és a fuvarfeladatok bonyolultsága a későbbiekben rugalmasan alakítható, az éppen aktuális elvárásoknak megfelelően. A dolgozatban bemutatásra kerülnek különböző pedagógiai elméletek a tanulás folyamatával kapcsolatban, amelyeket beépítettünk a játékba.

TÖRÖK BALÁZS

torokbalazs.elte@gmail.com

Tudománykommunikáció a

természettudományban

MSc, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Kárpáti Andrea

egyetemi tanár, ELTE TTK

Gemifikáció az oktatásban: a századfordulós magyar gyáriparosokat bemutató társasjáték, A millennium mágnásai példáján

Dolgozatom a gemifikáció lehetőségeivel és alkalmazásával foglalkozik, emellett bemutatja egy társasjáték elkészítéséhez szükséges lépéseket, eszközöket. Gemifikáció az oktatásban: a századfordulós magyar gyáriparosokat bemutató társasjáték, a Millennium Mágnásai példáján című dolgozatom célja, hogy egy olyan oktatástámogató eszköz jöjjön létre, amellyel könnyen és játékosan mutatható be általános- és középiskolás gyerekek számára a magyar századforduló kora, valamint azon magyar mágnásoknak a története, akik olyan márkákat hoztak létre, mint a ma is ismert Richter, Dreher, Zwack, Weisz, Törley és Tungsram.

A társasjáték alapját egy dokumentumfilm sorozat adta. Az volt az ötletem, hogy a társasjátékot fogom használni, mint kommunikációs médiumot a téma bemutatására. Miután alátámasztottam azt, hogy a társasjáték értelmezhető kommunikációs médiumként, megvizsgáltam azt, hogy használják-e a társasjátékokat oktatásra.

Vizsgálatom a hazai mellett a nemzetközi példákat is felsorol a társasjátékok oktatásban való alkalmazására, az oktatás legalsó szintjeitől egészen az egyetemiig.

Ezt követően a hazai szakirodalom alapján meghatározom a gemifikáció eszközeit és alapvető mechanikáit, amiket részletesen bemutatok, majd alkalmazom is őket a saját társasjátékomban, a Millennium Mágnásaiban.

A dolgozat beadásakor a társasjáték első verziója már elkészült, amit a kari TDK követően, 2016 nyarán továbbfejlesztettem és zártkörű tesztekkel alakítottam ki a végső játékszabályokat. Őszől nyílt teszteken tovább finomítottam a játékméchanizmusokon, azóta pedig a játék elnyerte végleges formáját. Jelenleg grafikai anyagok javítása és töke bevonása szükséges a játék késztermékké válásához.

KONDOR BOGLÁRKA

boglarkakondor@gmail.com

Tudománykommunikáció a

természettudományban

MSc, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezetők:

Wajand Judit

egyetemi docens, ELTE TTK

Kárpáti Andrea

egyetemi tanár, ELTE TTK

Játékos tanulás: A Mengyelejev-féle periódusos rendszer elemeit és a kémiai vegyületeket bemutató KéMix nevű társasjátékkal

TDK dolgozatomban KéMix elnevezésű kémiai témájú társasjátékomat mutatom be. A játék elsősorban a 7. és 8. osztályosoknak, illetve a középiskolásoknak készült. A KéMix abszolút oktató jellegű társasjáték, melynek használata során a tanulók megismerhetik a Mengyelejev-féle periódusos rendszer szerkezetét, elemeit, illetve az ezekből felépülő kémiai vegyületeket. A dolgozat első fele elméleti áttekintés, melyben ismertetem a játék, a társasjáték, illetve a szabályjáték fogalmát. Emellett bemutatom a gamifikációt, mint játékos tanulási módszert és ennek az oktatásban betöltött szerepét. A dolgozatom második felében ismertetem a KéMix játékot, amely négy játékosal, és hagyományos, 6 oldalú dobókockával játszható. A játékosok célja az elemek és vegyületek összegyűjtése, melyekből kirakható a teljes periódusos rendszer, mely jelenleg 116 elnevezett elemből áll. A játék különlegessége, hogy a gamifikáció elvei szerint akadályokat, jutalmakat, megoldandó problémákat tartalmaz, és ezek segítségével mutatja be a periódusos rendszerhez kapcsolódó ismereteket. A dolgozatban ismertetem a játéktábla felépítését, a használt eszközöket, a játék célját, valamint a szabályokat. A játék tesztelése során azt tapasztaltam, hogy további fejlesztéseket követően (nyilak helyett a mezők beszámozása; kártyák használata, melyek hátlapján pár információ szerepel az adott vegyületről) működőképes oktatási eszköz válhat belőle, mely nemcsak játékos, hanem hatékony is teheti a tanulást. A leírást a játékot bemutató illusztrációk teszik szemléletessé. A melléklet a játékban megjelenő elemeket és vegyületeket tartalmazza.

GYURIS ORSOLYA

gyuris.orsolya@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Pintér Klára

docens, SZTE JGYPK

Nyári játékos matematikai tevékenységek az óvodában

Az óvodai gyakorlataim során egyre erősödött bennem a meggyőződés, hogy nagy kevés figyelmet fordítanak a matematikai fejlesztésre az óvodai nevelésben. Sok iskolai kudarcnak okozója lehet a korai fejlesztés elmaradása, ezért fontosnak tartom, hogy leendő pedagógusként játékosan alapozzam meg a gyermekek matematikai fogalmait, képességeit.

A dolgozatomban bemutatom, hogy projektmódszer segítségével hogyan lehet komplexen a hétköznapi tevékenységek közé beépíteni a matematikai nevelést. Három projektet mutatok be a dolgozatomban, amiknek egy részét ki is próbáltam. A három projekt a nyár folyamán mindegyik egy hetes. A projektek nagyon komplexek, hiszen minden tevékenységre, érzékszervre kihatnak, de legfőképp a matematikára.

A projekt megvalósított tevékenységeiben 3-7 éves gyermekek vettek részt. A projekt célja, hogy olyan sokoldalú, leginkább matematikai ismereteket szerezzenek a gyermekek, amikre a későbbiekben is tudnak alapozni. A projekt készítésekor fontos volt, hogy differenciáljak és a fokozatosság elve szerint építsem fel a napokat és a három hét tartalmait. A napok és a hetek tudatosan egymásra épültek a matematikai nevelés tartalma alapján.

SCHAUB GÁBORNÉ

schaubkata@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Apor Vilmos Katolikus Főiskola

Témavezető:

Megyeriné dr. Runyó Anna

főiskolai tanár, tudományos rektorhelyettes, AVKF

**A környezeti nevelés hatékonyságvizsgálata a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában a
gyógynövényismereten keresztül**

Kutatásom a visegrádi Madas László Erdészeti Erdei Iskola környezeti nevelési tevékenységének hatékonyságára irányult. Az erdei iskola sokrétű tevékenységéből adódóan a témámat a gyógynövényismeretre fókuszáltam. A téma kiválasztását személyes érdeklődésem, az erdei iskolában szerzett szakmai tapasztalataim és a téma komplexitása indokolta. A gyógynövények témaköre több műveltségi területen feldolgozható, így a gyógynövények megismertetését a gyermekek természettel való megszerettetésének egyik lehetőségének tartom.

Mind a környezeti nevelési szakirodalom, mind saját tapasztalataim alátámasztják megítélésomat, hogy a környezeti nevelés eredményessége szoros összefüggésben van a pedagógus motiváltságával, elkötelezettségével a téma iránt. Saját magam is tapasztaltam, és ezt a szakirodalom is igazolja, hogy kevés a környezeti nevelés iránt elkötelezett pedagógus. Ennek okát nagyrészt a természetismereti oktatás kevésbé élményszerű ismeretátadására vezetem vissza. E helyzet megoldásához szeretnék kutatásommal hozzájárulni.

Kutatásomban gyermekeket kérdeztem meg a gyógynövényekkel kapcsolatos ismereteikről, élményeikről, tapasztalataikról. Módszerem a kikérdezés volt. 2016. januárjától 2016. augusztusáig 913 gyermeket kérdeztem ki.

A kérdésekre kapott válaszok igazolták hipotéziseimet, miszerint a Madas László Erdészeti Erdei Iskola programjain részt vett gyermekek sok ismerettel, tapasztalattal, élménnyel rendelkeznek a gyógynövényekről. Az erdei iskola komplex módon – például vizuális neveléssel, hagyományismerettel, anyanyelvi fejlesztéssel is – megvalósuló növényismereti foglalkozásai hatására a gyerekek érdeklődése a növények iránt szignifikáns növekedést mutatott. Ehhez természetesen a kellően felkészült környezeti nevelési szakember közreműködése is szükséges. A 88 fős kontroll csoport tagjaihoz viszonyítva tudtam lemérni a szakvezetői tevékenység fontosságát. A kontroll csoport tagjai nem vettek részt az erdei iskola természetismereti foglalkozásain, csak szállásszolgáltatást vettek igénybe. Bár adott volt számukra is a természeti értékekben gazdag környezet, de kellő szakmai irányítás hiányában nem sikerült felkelteni érdeklődésüket a növények iránt.

Kutatásom során a programokon részt vevő gyermekektől kapott színes, érdekes, élmény gazdag válaszok rendszerezett bemutatása reményeim szerint felkelti a pedagógusok érdeklődését a téma iránt, és motiválja őket a gyógynövényekben rejlő számtalan oktatási, nevelési lehetőségek felhasználásában.

DÓKA NIKOLETTA

jesssyjess@gmail.com

tanító

BA, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Vitályos Gábor Áron

adjunktus, ELTE TÓK

A Magyar Természettudományi Múzeum kiállításának felfedezése hallássérült tanulókkal

Gyorsuló világunkban a múzeumok sajnálatos módon háttérbe szorultak, holott számos értéket képviselnek. A természettudományi múzeumok többek között a környezeti nevelés színteréül is szolgálhatnak. Alkalmasak arra, hogy széles körben terjesszék a környezet védelmének fontosságát, ezáltal pedig hozzájárulhatnak ahhoz, hogy igény alakuljon ki a tanulóknál a természet sokszínűségének megővésére. Ennek eléréséhez természetesen nem elég elvinni a diákokat a múzeumba, hanem el kell érni, hogy a látottak felkeltsék érdeklődésüket a környezetet érintő kérdések kapcsán.

A múzeumok többsége előre elkészített segédanyagokkal, tárlatvezetéssel várja a tanulócsoportokat, melyek elősegítik a látottak tanulmányozását. Felmerült bennem a kérdés, mely szerint az elérhető múzeumpedagógiai segédanyagok, illetve a kiállítás területén elhelyezett játékok, táblák segítségével milyen mértékben valósítható meg a kiállítás anyagának feldolgozása egy gyógypedagógiai osztály látogatása esetén. A különféle fogyatékosági típusok közül a hallássérülést választottam. A fenti kérdés megválaszolásához összeállítottam egy speciális múzeumpedagógiai segédanyagot, és megvizsgáltam, milyen mértékben segíti meg a nagyothalló, illetve siket diákokat a kiállítás anyagának feldolgozása során.

Dolgozatomban három hipotézist fogalmaztam meg:

Az elkészült segédanyag a gyengébb és jobb beszédészlelésű hallássérült tanulók számára egyaránt jól használható a múzeum kiállításának adott témán belüli feldolgozása során.

A nagyobb hallásmaradványú és jobb beszédészlelésű tanulók eredményei a nyelvi készségeket előtérbe helyező feladatokban pozitívan térnek el társaikétól.

A segédanyag tartalma illetve a kitöltéséhez szükséges idő mennyisége nem haladja meg a tanulók energiakapacitását.

Összességében elmondható, hogy sem az életkori különbség, sem az alacsonyabb nyelvi szint nem akadályozta meg a tanulókat a segédanyag maradéktalan feldolgozásában. A nagyobb hallásmaradványú tanulók valóban kevesebb hibát vétettek a célzottan nyelvi készséget igénylő feladatok esetében. A feladatok megoldására szánt időintervallumot azonban csupán egyetlen tanuló érte el, miközben a feladatok végéhez érve a diákok láthatóan túlteljesítették magukat és elfáradtak. Tekintettel a tervezett idő túllépésére valamint a tanulók teherbírására, érdemes elgondolkodni a második állomás feladatmennyiségének csökkentésén, vagy a feladattípusok módosításán.

POLGÁR NÓRA

polgar.nora28@gmail.com

tanító

BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Vitályos Gábor Áron

adjunktus, ELTE TÓK

Barangolás a Fertő-tó körül - A Fertő-Hanság Nemzeti Park és a National Park Neusiedler See jellegzetes növényvilágának megismerése

Barangolás a Fertő tó körül című dolgozatom fő célja a Fertő-Hanság Nemzeti Park és a Nationalpark Neusiedler See jellegzetes növényvilágának bemutatása. Munkám alapját a Fertő vidéken tartott terepgyakorlatok adták. Ezekből alakult a gondolat, hogy, hogyan lehetne a gyerekeknek is bemutatni ezt a csodás helyet. Így dolgozatomban a helyre jellemző több mint száz növény gyűjteménye mellett egy terepgyakorlat terve is szerepel. A terepgyakorlaton négy napot töltenék a Fertő tó vidékén. A túra egyik különlegessége, hogy a megismerni kívánt helyszíneket kerékpárral közelítenénk meg és az éjszakai szállásunk pedig egy kemping lenne. A túra végkifejlete egy, az iskolában rendezett kiállítás, mely a felfedezett táj fénykép és beszámoló anyagaiból állna össze. Munkámban az egész terepgyakorlat lebonyolítását megterveztem. A részletes programterv tartalmazza az előzetes szervezési feladatokat, egy hozzávetőleges költség számítást és a napi programot időrendben, valamint a hozzájuk tartozó kerékpáros térképeket. A tanulás megkönnyítése és a lényeges információk könnyebb feltárása érdekében a tanulóknak is készítettem egy feladatlapot, mely a túra során nyújt útmutatót a megfigyelni kívánt növények fontos jellegzetességeihez. Úgy gondolom, hogy egy ilyen terepgyakorlat nagyszerű lehetőséget ad az iskolában elsajátított természettudományos módszerek alkalmazására. A négy napos aktív csoportmunka miatt nagyban fejlődik a tanulók együttműködő képessége, és véleményem szerint az ismeretek is jobban rögzülnek, az élmények és a személyes tapasztalás által. Nem utolsó sorban nagyszerű lehetőség nyílik az egészséges életmódra és a fenntarthatóságra nevelés területein is. A sok tapasztalat mellett a természet megismerése és megszerettetése is a kitűzött célok között szerepel.

ALMÁDI PÉTER

dj.peat@gmail.com

Programtervező informatikus

BSc, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

MAKÓ IMRE

makoimi@hotmail.com

Informatikatanár

MA, 2. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

SZABÓ DÁVID

davidszabo.92@gmail.com

programtervező informatikus

BSc, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

BÓZVÁRY BENCE

infoxns@gmail.com

programtervező informatikus

BSc, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

NAGY SZEBAZTIÁN VILMOS

nagy.szebasztian.vilmos@gmail.com

Programtervező informatikus

BSc, 6. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Természettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Geda Gábor

főiskolai docens, EKF TTK

Gregus Tamás

külső konzulens, EKF TTK

Egy interaktív természettudományos kiállítás koncepciója – Kísérletezés bárholnan, bármikor

Tudásalapú társadalmunkban a tanítás-tanulás értelemszerűen egyre fontosabb szerepet játszik.

Mindannyiunk közös érdeke az oktatás módszertanának fejlesztése, megújítása, hogy alkalmazható tudást nyújtson, és ezzel az életben való boldogulásunkat elősegítse.

A tanulás egyik hatékony módja a tapasztalati tanulás.

Az ilyen módon szerzett tudás bizonyítottan könnyebben előhívható és hatékonyabban alkalmazható minden ember számára, de fiatalabb korban fokozottabb a jelentősége.

Ennek megfelelően két fontos változtatásnak lehetünk tanúi a múzeumokban:

- a legtöbb múzeum ma már nyilvános, azaz korlátozás nélkül bárki megtekintheti,
- fokozódik az interaktivitás, azaz egyre inkább bevonják a látogatót, ő maga is részese lehet a kiállításnak.

Jelenleg múzeumjaink többsége helyben és időben kötött, vagyis csak egy bizonyos helyen és nyitvatartási időben látogatható és az interaktivitás fokozására még mindig van igény és lehetőség.

Egy olyan megoldáson dolgozunk, mellyel erre reagálva növeljük a múzeumok interaktivitását, valamint szélesebb körben tesszük elérhetővé azokat, az időbeli és térbeli kötöttségek minimalizálásával.

SZABÓ KRISZTIÁN

krisztian31111@freemail.hu

tanító

BSc, 8. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Kövecsesné Dr. Gösi Viktória

egyetemi docens, SZE AK

Madártani ismeretek játékos tanulása projektmódszerrel

Dolgozatom fő célkitűzése az volt, hogy bemutassam a győrsági Fiáth János Tagiskolában folyó Szivárványerdő madárbarát iskola projektet, melynek segítségével a gyermekek madártani ismereteit tudjuk játékosan projektmódszer segítségével fejleszteni, gazdagítani. Emellett segítséget kívántunk nyújtani a gyermekek környezettudatos szemléletének fejlesztésében és a Madárbarát iskola cím elnyerésében.

A művészet, a természetismeret és a néprajz hármas egységével megteremtettük a projekt sajátos szellemiségét, melynek alapja a Szivárványerdő-elmélet. A természetismeret (környezetpedagógiai módszerek), a művészet és a néprajz területét ötvöztük a madárbarát tevékenységekkel, eszközökkel, módszerekkel. Munkánkat a Szivárványerdő Szakkörben modelleztük.

A projekt gyakorlat, kutatás és iskolafejlesztés is egyben. A projekt vizsgálatára kérdőíves adatfelvételt, attitűdvizsgálatot illetve fogalmi térképek készítését választottuk.

Munkánkat táborral, tehetségfejlesztő foglalkozással, művészeti pályázattal is kiegészítettük.

A tantárgyközi szemlélettel, a gyakorlati úton történő ismeretadásnak köszönhető jelentős sikereket értünk el. Az iskola leglátogatottabb programja lett szakkörünk, illetve, nagyon hamar fejlődtek a gyermekek ismeretei a különböző madarak felismerésében, illetve védelmük és a madárbarát eszközök területén is. Emellett a tanulási nehézségekkel vagy éppen magatartási problémákkal küzdő gyerekek is részt vehettek programunkban, ahol egy új tanulási környezetben a szabadban (a környező természetben), a kertben tanulhattak integráltan, komplex, fejlesztő módon.

Projektünk alkalmas arra, hogy fejlessze a szociális és együttműködési kompetenciákat illetve segíthet abban is, hogy kialakítsuk a felelős állatgondozás, állattartás és a kertészkedés, gazdálkodás szabályait. Igyekeztünk olyan gyakorlati környezetnevelési programot létrehozni, amelyet az ökoiskola programhoz is fel lehet használni. Programunkban nagy hangsúlyt fektettünk a hatékony önálló tanulásra, a közösségben való gondolkodásra, a munka és a helyi értékek fontosságára is. A többszörös intelligencia elmélet segítségével minden gyermek megtalálhatta azt a területet, ahol a legjobb tudása szerint tud alkotni, dolgozni, fejlődni.

A Szivárványerdő madárbarát iskola projekt reményeink szerint segítheti a felnövekvő generációkat abban, hogy jobban szeressék, ismerjék és védjék a természetet.

NÉGYESI FANNI

fanninegyesi@gmail.com

földrajz, természetismeret-környezettan

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Angyal Zsuzsanna

tanársegéd, ELTE TTK

Mire jó a múlt? - Egy ipartörténeti tanösvény tervezetének kidolgozása

A tanulás sokkal több mindent foglal magába, mint az iskolai tananyag. Csak kis hányada illeszthető be a tanórába, sok iskolán kívüli része van. A mai magyar közoktatás a hagyományokhoz ragaszkodva, ismeretközpontú, általában kevés a tanítás keretein belül a terepi tevékenység (Vásárhelyi 2010). Azonban a tanórán kívüli foglalkozás az, ami esélyt ad arra, hogy a tanulók valós helyükön figyeljék meg a jelenségeket és értékeljék tapasztalataikat (Makádi 2015). Egyes, a mai közoktatásban hangsúlyos területeken, mint a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés, különösen fontosak a terepi séták, tanulmányi kirándulások. Szükség van rájuk a természet és társadalom közti összefüggések, problémák és megoldási lehetőségek megértéséhez. Ezekhez olyan intézmények és segédeszközök szükségesek, amelyek alkalmasak a terepi tevékenységek lebonyolítására. A dolgozatom témája egy tanösvény tervezete, ami megfelelő helyszíne lenne a szabadban történő oktatásnak, vagyis a terepi tevékenységeknek. A Borbála tanösvény egy egykor virágzó iparváros, Salgótarján ipartörténetét mutatja be. A tanösvény témája beletartozik a környezeti nevelés problémakörébe, azon belül is az ember által épített környezet részbe, emellett megtalálható a fenntarthatósági nevelés témái között is. Salgótarján környékén a 19. században fedezték fel a barnakőszén, erre épült rá az ipar. Ennek történetét, fejlődését mutatja be a mindenki számára könnyen teljesíthető útvonal 27 állomáson keresztül. A bemutatott témák mindegyikéről tanulnak a gyerekek valamely tantárgyon belül, amit a tanösvényen egy foglalkoztató füzetrel egészítünk ki az állomásokhoz kapcsolódó feladatokkal és játékokkal.

DÓRY JÚLIA EMESE

dory.julia@gmail.com

tanító

BA, 6. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. Hill Katalin

adjunktus, ELTE TÓK

Öko-séta a fenntarthatóság pedagógiájának gyakorlatában

Kutatásom fő célja a fenntarthatóságra érzékeny tanulók nevelése, és a témával kapcsolatos tanulói attitűdök és háttértudás felmérése volt, melyet négy különböző kutatási módszerrel oldottam meg.

Elsőként egy ökosétát valósítottam meg, mely egy új, speciális élménypedagógiai módszer. Célom az volt, hogy a diákok kötetlen, játékos séta és feladatok során érzékenyebbé váljanak a hosszú távon fenntartható életvitelre. A séta néhány gyalogosan bejárható állomást érintett, ahol játékos feladatok segítségével a fenntarthatóság mindhárom fő pillérével (környezeti, gazdasági és társadalmi) ismerkedhettek a diákok.

Az ökoséta egyik állomásaként készítettem a tanulókkal egy öröm-bánat térképet, melynek segítségével megtudtam, hogy a tanulók többnyire tisztában voltak az emberek környezetkárosító tevékenységeivel, és azzal is, hogy mit tehetünk a szennyezés ellen.

Készítettem interjút is az ökosétán résztvevő osztály osztályfőnökével, mely során a tanítónő elmondta, hogy meglátása szerint a gyerekek többnyire környezettudatos családokból származnak, azonban alsó tagozatban nagyon sok apró környezettudatos magatartásformát az iskolában kell rögzíteni a gyerekek szokásrendszerébe.

Kutatásom során felmértem négy 3-4-es osztály tanulóinak és családjaiknak fenntartható fejlődéssel kapcsolatos attitűdjét, tudását, amihez a kérdőíves módszert választottam. Az eredmény alátámasztotta az interjú állításait.

A kutatásom elméleti háttérének kidolgozásakor felhívtam a figyelmet arra, hogy a fenntarthatóság fogalmát sokan az egyszerű környezetvédelemmel azonosítják, valamint gondosan összevettem az 1995 óta kiadott nemzeti alaptantervek fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatos műveltségterületi részeit.

A kutatás elérte célját: egy környezetvédelem iránt fogékony, a fenntartható életmódra nyitott tanulói közösséget és rajtuk keresztül családjaikat sikerült megszólítanom, mely hosszútávon kihathat a családtagok döntéseire, mindennapos viselkedésmintázatára. A teljes sikerhez azonban szükséges még a pedagógusok összefogása is.

EGYÜD BENCE NORBERT

dugye5@gmail.com

biológia-kémia tanár

MA, 3. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők:

Karkus Zsolt

középiskolai tanár, ELTE TTK

Kriska György

docens, ELTE TTK

Természetvédelmi terepgyakorlatok szervezése diákmentorokkal

A Budapest VI. Kerületi Szinyei Merse Pál Gimnázium diákjai 2014 nyarán látogatást tettek az ország nyugati peremvidékén, Vas megyében elhelyezkedő mindössze 60 lelket számláló Orfaluba. Az iskola történelmében meghatározó szerepet játszik ez, a folyók és patakok által formált dombvidéken fekvő kis település, hiszen idén 16. alkalommal biztosít helyet a faluban lévő Mesics-porta a gimnázium diákjai számára. Az utóbbi két évben az iskola biológia-kémia tagozatos diákjainak szervezett természetvédelmi terepgyakorlatnak ad otthont a tábor, akik az Őrségi Nemzeti Park varázslatos növény- és állatvilágának, valamint geológiai és néprajzi értékeinek a megismerésével gazdagodhatnak az itt eltöltött egyhetes szakmai terepgyakorlatuk során.

Az idei gyakorlatnak egyik célja többek között az volt, hogy beépüljön az iskola által szervezett terepgyakorlati helyszínek közé ez a terület, azonban nem a leendő kilencedikes évfolyam diákjai, hanem az érettségi vizsga előtt álló, 11. osztályos biológia-kémia tagozatos, valamint a biológia fakultációra jelentkezett tanulói számára. A másik cél a mentorprogram kialakítása az Őrségi Nemzeti Park területén, ahol a következő években a csoportfoglalkozások megtervezését és megvalósítását diákmentorok végezhetik. A gyakorlati foglalkozások a diákok által megszerzett ismereteken alapultak, az emelt szintű érettségi vizsgakövetelmény pontjaihoz rendelttem hozzá a terepgyakorlat egyes elemit. A terepgyakorlaton részt vett diákok a gimnázium akkori 11. C osztály biológia-kémia tagozatos tanulói voltak. Célul tűztem ki, hogy az érettségi vizsga előtt álló tanulóknak olyan szakmai programot állítsak össze, amely nagyban megkönnyíti felkészülésüket a kevesebb, mint egy év múlva esedékes érettségi vizsgára.

Dolgozatomban ennek a nyolc napnak a tevékenységét szeretném bemutatni, a mentor módszer bevezetésének és alkalmazásának lényegét egy új helyszín beépítése kapcsán az iskolai mentorprogramba, valamint a mentorált, a diákmentor, a mentortanár és a facilitátor szerepét a természetvédelmi terepgyakorlat szervezésében és lebonyolításában.

HUSZTHY VIOLA

violahuszthy@gmail.com

Olasztanár, Pedagógiatanár

MA, 4. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Michele Sitá

Egy. adjunktus, PPKE BTK

Autentikus olasz rövidfilmek didaktikai feldolgozása nyelvórán

Autentikus rövidfilmek didaktikai feldolgozása idegennyelv órára

Munkámban a Pázmány Filmfesztiválra nevezett és díjat nyert rövidfilmeket dolgozom fel didaktikusan, középiskolai olasz nyelvórai használatra. A projekt célja, egy olyan audiovizuális tananyag létrehozása, amely gimnáziumi órákon felhasználható, illetve amely érdekes kiegészítő-anyagként szolgál a standard nyelvórai tananyaghoz. Ezek a minőségi és autentikus rövidfilmek komplexitásukban kiválóan alkalmasak iskolai használatra, előmozdítják a kommunikatív nyelvoktatást, és élmény tanulást-tanítást biztosítanak diákoknak és tanároknak egyaránt. A feldolgozás filmként két nyelvi szinten történik A2 alap- és B1 küszöbszinten, 4-5 feladattal, amelyek figyelembe veszik a hagyományos hallásértési feladatok felépítését, de a vizuális értés hangsúlya miatt attól némileg eltérnek. A feladatsorokhoz szöszedet és tanári útmutató is tartozik, ezenkívül kapcsolható a leginkább elterjedt olasz nyelvkönyvcsalád a Nuovo Progetto Italiano különböző leckéihez.

KONYECSNI GÁBOR

konyecsni.gabor@gmail.com

Pedagógia-magyar szakos tanár

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. habil Boronkai Dóra

tanszékvezető egyetemi docens, PTE KPVK

E-lbeszélés: Digitális történetmesélés a felső tagozat irodalomoktatásában

A 21. század gyermekeinek elvárásai megváltoztak az oktatást illetően. Felgyorsult világunkban minden másodpercben új ingerek érik a diákokat. Ezzel kell valamilyen formában a mai kor pedagógusainak felvenni a versenyt.

Dolgozatom hazánkban egy eddig még kevésbé ismert módszerrel, a digitális történetmeséléssel foglalkozik. Munkám során bemutatom, hogy miként lehet a DST módszerét beépíteni szövegértelmezési eljárásként az irodalomoktatásba. Az általam végzett kutatás eredményeivel igazolom a módszer sikerességét, valamint kitérek a Z-generáció digitális műveltség iránti igényére.

DARABOS KATA

darabos.kata.95@gmail.com

biológia-földrajz osztatlan tanárszak

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

GERLANG VIVIEN

vivingo95@gmail.com

Földrajz- matematika osztatlan tanárszak

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Makádi Mariann

szakmethodikus, főiskolai docens, ELTE TTK

Ez itt a reklám helye...avagy a médiával támogatott földrajztanulás

A média körülvesz minket, életünk szerves részét képezi. Ahogy a földrajz is mindenütt megtalálható. Miért ne ötvözhetnénk hát a kettőt!?

Munkánk a médiapedagógia földrajzban való alkalmazásáról szól, mely során célunk az volt, hogy megtudjuk, hogy milyen a mai közoktatásban a média és a médiapedagógia megítélése, valamint hogy hogyan, milyen módon és milyen gyakran használják ezt a tanárok és lenne-e igény ennek alkalmazására a diákok részéről.

Ennek érdekében földrajztanárokkal interjúkat, a diákokkal pedig kérdőíveket készítettünk, majd ezek eredményeiből vontuk le következtetéseinket, a szakirodalom összevetésével. Fontosnak tartottuk, hogy valami kézzel foghatót, a későbbiekben hasznosíthatót alkossunk, így Nemzeti Alaptantervre és a kerettantervekre épülve egy feladatbankot is létrehoztunk melyben olyan tevékenységeket dolgoztunk ki, amik szerintünk sikerrel felhasználhatóak a közoktatásban. Ezzel célunk az volt, hogy a pedagógusok merjenek kísérletezni, új módszereket kipróbálni az óráik színesítése érdekében. Kutatásunk során rájöttünk, hogy lehetőségek tárházát nyitja meg a média, a médiapedagógia a tanárok előtt. Csak tudni kell bánni vele. Nem egyszerű, de érdemes, tekintve, hogy nagyon hatékony, motiváló és a diákok részéről lenne rá igény.

Sajnos a jelenlegi tanítási gyakorlatban sem a földrajz, sem a médiapedagógia nincs megfelelően megbecsülve, így munkánk során szeretnénk volna bemutatni, hogy hogyan lehet hatékonyan, motiválóan alkalmazni egy mostoha helyzetű tantárgyban egy mostoha helyzetű módszert. Reméljük, ez megvalósult!

TROPPERT ALEXANDRA

t.szandrus42@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Podráczky Judit

egyetemi docens, KE PK

Japán mindenhol!-Avagy egy futótűzként terjedő szubkultúra története, elemeinek megjelenése az óvodások körében

Viszonylag újkeletűnek mondható jelenség Magyarországon, a leginkább fiatalok körében elterjedt keleti kultúra, művészetek és életstílus iránti élénk érdeklődés és azok szokásainak átvétele a hétköznapi életbe. Ennek legelterjedtebb fajtája, a rajzolt japán karakterek, animék és mangák iránti szenvedélyes rajongás, mely köré mára már komplett szubkultúra épült, de bizonyos elemei már észrevétlenül mindennapjainkban is beépültek.

Az animés közösségeknek saját nyelvezetük, kialakult szokásrendszerük, öltözködési stílusuk van, melyek egyre hétköznapibbá és elterjedtebbé válnak és nem csak és kizárólag az anime- ért rajongó fiatalok körében.

Eddigi, a közösséggel kapcsolatos tapasztalataim alapján, a szubkultúra követői rendkívül elfogadóak és összetartóak. A közös érdeklődési kör mellett a feltétel nélküli elfogadás köti őket össze. A közösséghez való tartozásnak azonban nem csak előnyei vannak, túlzott rajongásnak ugyanis megvannak a maga árnyoldalai is.

Emellett az ilyen rajzfilmek már a kisebb korosztályok körében is elég népszerűek, hiszen az interneten szabadon hozzáférhetnek, valamint több tévécsatorna is vetíti őket. Felmerül azonban a kérdés, hogy a gyermekek a koruknak megfelelő, a számukra készített animéket tekintik-e meg?

Fontos tényező az is, hogy hol és milyen motiváció hatására találkoznak ezekkel a rajzfilmekkel.

Kutatásom egyik fő célja az anime- és manga szubkultúra részletesebb vizsgálata.

Szeretném bemutatni a kultúra alappilléreit. Jellemezni fogom szokásaikat, kitérve nyelvezetükre, öltözködésükre és étkezésükre is.

Kitérek arra is, hogy milyen boltokban, üzletekben és honlapokon tudnak a rajongók különböző ruhadarabokat, mangákat, valamint egyéb relikviákat beszerezni. Külön részt szentelek találkozókra (CON-okra, meet-ekre), és az ezeken tett látogatásaim részletes elemzésére, az itt végzett megfigyelések ismertetésére. Dolgozatom másik felében pedig az óvodában és iskolában végzett vizsgálatok eredményeit részletezem.

Legfőbb célom egy kevesek által kutatott, de pedagógiai szempontból is lényeges témára felhívni a figyelmet.

KÁSLER TINA TÍMEA

tina.toth@yahoo.com

Óvodapedagógia

BA, 5. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Szilvássy Orsolya

főiskolai docens, GFF PK

Óvodáskorú gyermekek médiafogyasztása

A szerző kutatásában azt kívánta bemutatni, hogy a média mely módon képes befolyásolni a gyermekeket, milyen mértéken növeli márkaismeretüket, illetve a fogyasztási igényüket.

A témafeldolgozás során a szerző először megindokolja, miért szólítja meg a gyermekeket a média egyre többször és egyre célzatosabban önálló fogyasztókként. Ezt követően a túlzott médiafogyasztás veszélyeit mutatja be. Valamint, hogy mely módon képesek a reklámok befolyásolni az óvodáskorú gyermekeket. A szerző az elmúlt évek médiafogyasztásával kapcsolatos kutatásokra is kitér, melyet óvodáskorú gyermekekről végeztek.

A dolgozat második részében a szerző egy primer kvalitatív kutatást végez. Összesen húsz, 4-6 év közötti óvodáskorú gyermek számol be általános médiafogyasztási és vásárlási szokásairól. A beszélgetés során, a gyermekeknek összesen tizenhárom különböző logót kell felismerniük. Majd a beszélgetés végén, a gyermekek lerajzolták, mit látnak televíziózás közben. A beszélgetés során, a gyermekek szülei is kitöltöttek, egy rövid kérdőívet, mely szintén a gyermekek médiafogyasztására összpontosult.

A kutatás eredményei egyértelműen tükrözik, hogy a fokozott médiafogyasztás erősen hat a gyermekek fogyasztói magatartására. A napi szinten televíziót néző gyermekek több márkás terméket igényeltek, illetve fokozottabb igényük volt a fogyasztásra, mint azoknak a gyerekeknek, akik ritkán vagy soha nem néznek televíziót. A fentiek ismeretében nagy kihívással kell szembenézni az óvodapedagógiának: a XXI. században a modern technológia, a kibernetika és a médiumok világa soha nem látott módon beavatkozik az egyén életébe. Az ideális az lenne, hogy a kicsik csak nagyon fokozatosan, főleg a felnőttek állandó jelenléte mellett ismerkednének meg a későbbiekben az életük elkerülhetetlenül fontos részévé váló médiával.

BALÁZS KÁRMEN
balazskarmen09@gmail.com
Óvodapedagógia
BA, 5. félév

Gál Ferenc Főiskola
Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Szabóné Balogh Ágota
főiskolai tanársegéd, GFF PK*

Televízió - Mese - Könyv

A szerző munkája során abból a két tényből kiindulva, hogy napjainkban az információs technológia robbanásszerűen fejlődik, továbbá, hogy a televízió szerepe megnövekedett a családi életben, vizsgálja ezeknek a folyamatoknak az együtt élő generációkra gyakorolt hatását. A dolgozat elsőként képet ad a mai Y generációs szülők és gyermekeik közti kapcsolatról, valamint a köztük lévő kötelék feltételezett gyengüléséről. A dolgozat ezt követően felhívja a figyelmet a modern világ „hírközlőjére”, azaz a televízióra, illetve ennek pozitív és negatív hatásaira. A dolgozat második része egyéni kutatómunkát ír le. A szerző az elméleti háttérben megfogalmazott gondolataira alapozva több módszert is alkalmaz a szülő és a gyermeke által együtt töltött idő szerepének bemutatására. Egyéni kutatómunkája során két forrásra támaszkodik: egyrészt gyermeki rajzokat vizsgál, elemez 25 gyermek munkáit felhasználva, másrészt pedig 50 fő Heves megyei óvodás gyermeket nevelő szülő körében végzett saját maga által összeállított kérdőíves felmérés eredményeit használja fel. Az eltérő módszerekkel végzett vizsgálatok eredményeit kiértékelve megállapítja, hogy a mai szülők nagy része még mindig szívesen részesíti előnybe az élıszóban történő mesélést szemben a televízió által közvetítettel, s megállapítást nyert az is, hogy éppen ezért a gyermekek képzeletük segítségével még inkább át tudják élni a mesei cselekményeket.

MARCZIN BALÁZS NÁNDOR

marczin.balazs@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Trentinné Dr. Benkő Éva

adjunktus, ELTE TÓK

A Digitális Világ hatásai a fiatalkori fejlődésre és képességek kialakulására

A dolgozat a digitális világ hatásait vizsgálja a fiatalkori fejlődésre és a képességek kialakulására. A kutatás célja, hogy felmérje a modern világban a gyermekek és a digitális környezetük közötti interakció hasznos elmélyítésének lehetőségeit.

A vizsgált területet ellentmondások és ellentétes meggyőződések jellemzik. Ezért a kapcsolódó irodalomkutatás, forráselemzés során lehetőség nyílt számos probléma és veszély megvilágítására, illetve a lehetséges megoldásokra való reflektálásra. Általánosságban gyermek-egészségügyi, pedagógiai és lakossági nézőpontból is óvatosságot kell figyelmeztetni. Ugyanakkor, minden esetben erősek és több esetben alátámasztottak is a szkeptikus vélemények.

A dolgozat keretében készített kérdőív célja egy olyan gyakorlati vizsgálat megvalósítása, amelyben fel- és megmérhető a magyar társadalom technológiához fűződő aktuális viszonyulása. A felmérés kialakításában fontos szempontként szerepelt, hogy alkalmas legyen a társadalom egésze mellett speciális csoportok, így kifejezetten a pedagógusként dolgozók véleményének vizsgálatára is. Az eredmények számos esetben meglepő eredményeket mutatnak. Megállapítható, hogy bár Magyarországon jelentős eltérések is tapasztalhatóak a globális trendekkel szemben, általánosságban a világ más pontjaira jellemző nyitottság és modern gondolkodás dominál.

A dolgozat a megszerzett globális és regionális tapasztalatokat egy SWOT analízis keretében is elemzi. Ennek keretein belül a szerző a kutatott téma előnyös és hátrányos szempontjait vizsgálja a kínálkozó lehetőségek és felmerülő nehézségek kiértékelésével.

A kutatás konklúziója szerint a társadalom mára elegendő tapasztalattal és tudományos ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy a gyermekek számára a digitális világ által nyújtott előnyöket és lehetőségeket kamatoztathassa, miközben a fiatal generáció biztonsággal megóvható a számos veszélytől.

STEINHAUSER GYÖNGYI

gyongyivagyok@gmail.com

magyartanár-történelemtanár

MA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Sebők Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Ady Endre Új versek című kötetének tanítása

Dolgozatom célja Ady Endre Új versek című kötetének tanítási szokásainak vizsgálata, szakirodalmi, tankönyvi és kérdőíves módszer segítségével. Ady Endre Új versek című kötetét a 20. század, és az irodalmi hagyomány is az irodalomtörténet egyik fordulópontjaként értékelte. Azonban már igen korán átértékelődött és megkérdőjeleződött a kötet újdonsága és a megjelenését követő visszhang is. Vizsgálódásom során arra is kerestem a választ, hogy ezek a változások hogyan befolyásolták a kötet tanításának gyakorlatát. A kutatásom két részből áll, az első rész elméleti jellegű, megvizsgáltam Adyra és a kötetre vonatkozóan kerettantervet, négy, az oktatásban is használatos tankönyvet és Gintli Tibor és Arató László módszertani tanulmányait. Kutatásom második fele a kérdőíves vizsgálat önálló elemzése, amelyet 74 magyartanárral töltöttem ki. A kérdőíves vizsgálat eredményeit összevetettem a dolgozat első felében tett megállapításokkal. Kutatásaim eredményeit az általam készített táblázatokkal és ágrajzokkal szemléltettem. Vizsgálataim során megállapítottam, hogy a teljes Ady életmű tanításában még mindig dominál az Új versek kötet, bár szigorúan a kitöltőket tekintve többségében még a rendszerváltás előtti, Király István-féle Ady kép uralkodik, ami a tematikus-motivikus megközelítés szerint tanítók magas számából tűnik ki leginkább.

KISS ORSOLYA

kyss.orsy@freemail.hu

tanító

Osztatlan, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Kultúratudományi, Pedagógusképző és

Vidékfejlesztési Kar

Témavezető:

Dr. Fekete Richárd

egyetemi adjunktus, PTE KPVK

A Karamella-szigeten is túl: Interaktív társasjáték Pozsár Edit meseregénye alapján

A dolgozat részletesen ismerteti a kortárs magyar gyermekirodalom területéről választott pedagógiai projekt megvalósítását. A kutatás célja egy olyan interaktív társasjáték létrehozása volt, amellyel sikeresen fel lehet dolgoztatni egy kortárs magyar meseregényt.

A kutatás gyakorlati lebonyolítása – a projektmódszer sajátosságaira épülve – öt alkalommal, 60 percen történt. Az öt foglalkozás felépítése a következő volt: az első négy napon a meseregény feldolgozása, majd az ötödik napon a cselekmény szintetizálása valósult meg. A szintetizálás során egy saját készítésű táblás társasjátékkal játszottak a gyerekek.

A projekt második osztályos tanulókra lett tervezve. Ennek oka, hogy a másodikos gyerekek – optimális esetben – már rendelkeznek azokkal a biztos alapokkal, amelyek elengedhetetlenek a szövegértő olvasás magasabb szintű elsajátításához. Ugyanakkor ettől függetlenül még ennek a korosztálynak is nagy szüksége van a felolvasás és játékos feladatok motiváló erejére.

A projekt megvalósítása közben a gyerekek visszajelzései igazolták a felvetésemet, miszerint a hallott történetekhez kapcsolódó interaktív tevékenységek, saját és közös élményszerzések segíthetik az irodalmi művek befogadását. Társasjátékozás közben a tanulók észrevétlenül elkalandoztak a meseregény világában, így a szintetizálás is sikeresnek bizonyult.

TAMÁS RÉKA

rekata654@gmail.com

tanító

BA, 3. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Szunyogh László

egyetemi docens, SZE AK

A népmesék képi világa és szerepük a vizuális nevelésben

Előadásomban szeretném bemutatni a mesélés és a rajzolás lélektani szerepét kisiskolás korban.

A gyermek nem kicsinyített, tökéletlen felnőtt, hanem a saját életkorának megfelelő teljes és egész lény, akinek gondolkodása, ítéletalkotása és világnézete nem hasonlítható a felnőttéhez.

Száma a világ maga a csoda, a varázslatok azon színtere, ahol minden megtörténhet, csak el kell képzelni.

A gyermek gondolkodását nagymértékben az érzései irányítják. Mégsem illethetjük gondolkodásmódját a logikátlan jelzővel, mivel igenis magában hordozza a logikát, csak éppenséggel egy sajátos logikája van. A gyermeki gondolkodás is mágikus elemekre épül, ahol az ellentmondások is megférnek egymás mellett. Az emberek többsége a mesére úgy gondol, mint egy szórakoztatásra használt szövegre, amely az életre tanítja az olvasóját, hallgatóját, fejleszti az önismeretét és a személyiségét. A mesékben valójában a személyiségfejlődés különféle állomásai jelennek meg, az élet különféle megpróbáltatásai azonosak a mesei próbatételekkel. Szimbolikusan felfedezhetjük bennük a lelkünkben felmerülő konfliktusokat is. Mind pedagógusként mind leendőbeli szülőként az az egyik legfontosabb feladatunk, hogy lehetőséget nyújtsunk a gyermekek számára, hogy e belső érzelmi biztonságuk kialakulhasson. Mi mutassuk meg nekik azt a talajt, amelybe gyökeret verhetnek és melyből csodálatos meseviláguk kialakul. Fontos, hogy megtanítsuk a gyermeket arra, hogy kifejezze azt, ami a lelkében zajlik. Ehhez nyújt segítséget a fantázia gazdagsága és a rajzolás. A rajz a gyermek számára egy természetes kifejezési eszköz. Egyfajta képi nyelv, amellyel mesélni, mondani, elbeszélni akar valamit a gyermek. Mivel verbalitása korlátozott, főleg óvodás korban, ezen „beszéddel” jobban ki tudja fejezni magát, le tudja vezetni felgyülemlett feszültségét. A rajzolás teremtés. A gyermek, amikor rajzol, egy új világot teremt. Kilép a reális valóságból és megnyitja előttünk lelki világát. Pedagógusként nagy szerepünk van, hogy kialakítsunk egy olyan gazdag fantáziavilágot, amelyből bátran tud válogatni a gyermek és megfelelően, magyarázat nélkül kifejezheti azt, ami a gondolatvilágában megjelenik. Egy esettanulmány keretein belül azt vizsgáltam, hogy valóban befolyásolja-e a mindennapi meseolvasás a gyermek vizuális képi fejlődését? Pedagógusként megláttam, hogy mennyire fontos a gyermekek fantáziájának fejlesztése, amelynek segítségével a tanulást is egy játékká tudjuk tenni.

VIDA ÁGOTA

agota.vida@outlook.com

magyar- történelemtanár

MA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Sebők Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A TALP-módszer és a szakaszos szövegolvasás Móricz Zsigmond novelláinak tanítása során

A dolgozat az irodalomoktatás egyik kulcsproblémájával, az értő szövegolvasás tanításának lehetőségeivel foglalkozik, illetve annak nehézségeivel. Az Y generáció egyre szélesebb körében válik tapasztalhatóvá, hogy a növendékek nem képesek fókuszok segítségével olvasni, illetve feldolgozni a szövegben található információkat.

Mivel az irodalomtanár feladatai közé tartozik, hogy megtanítsa a nevelteket, hogy hogyan találkozzanak a szöveggel, elengedhetetlen, hogy olyan módszerek kerüljenek alkalmazásra a tanórákon, melyek megalapozzák a rendszerszemlélet, s készítetnek a gondolkodásra. Ennek fényében kiemelt szerepet kap a szakaszos szövegolvasás, s annak alkalmazhatósága, mely az RJR-modellel összhangban hat fejlesztőleg a neveltekre. A másik kiemelt technika a TALP-módszer, mely segíti a rendszerszemlélet kialakulását, valamint a neveltek önálló szövegelemzését.

A dolgozatban ismertetett módszerek célja, hogy a tanulók felismerjék az értelmezés sokszínűségét, az alkotó élettrajzában és az alkotás elválaszthatóságát, tehát a szöveg önmagában való létezését és szépségét.

RÉTI JÚLIA

reti.olgi@gmail.com

Magyartanár-Angoltanár

MA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Sebők Melinda
adjunktus, KRE BTK

Mészöly Miklós tanítása a közoktatásban

Az irodalomoktatásban 2004-ben bekövetkezett paradigmaváltás ellenére napjainkban is a hagyományelvű, irodalomtörténeten alapuló oktatási modell uralkodik a középiskolákban. Ennek következménye, hogy sok esetben nincs tér és idő a modern szerzők tanítására, főképp az 1950-es évek utáni írók és költők nem kapnak helyet az órákon. Jó példa erre Mészöly Miklós írásművészete, amely teljes mértékben perifériára szorul, noha több módon is lehetséges lenne beépíteni munkáit a tananyagba.

Mészöly különös prózája, a szövegei által megrajzolt „mészölyi” terek, műveinek sajátos képi világa, karaktereinek látásmódja alkalmasak a tanórai elemzésre, olyan mély, alapvető, az emberi léttel kapcsolatos kérdéseket feszegetnek, amelyek felvetése, megbeszélése érdekes és már-már nélkülözhetetlen a tizenéves korosztály számára. Művei közül az alábbiak lennének érdemesek arra, hogy időt és energiát nem kímélve részei legyenek a középiskolai tananyagnak: Az atléta halála, a Saulus, a Film és a Megbocsátás című regényei, valamint a Magasiskola, a Jelentés öt egérről és a Koldustánc című elbeszélései. Mészöly egyike azon magyar íróknak, akik méltán több helyet kívánhatnának a magyar oktatásban, hiszen munkássága meghatározó, művei esztétikai értéke vitathatatlan az utókor számára is.

A dolgozat három nagyobb szerkezeti egységre bontható, amelyekhez egy bevezetés és egy összegzés társul. A 2-es számot viselő részben Mészöly Miklós irodalmi kánonbeli helye kerül meghatározásra, valamint megjelenése az irodalomtankönyvekben. A következő szakasz az író novellisztikájával foglalkozik, kiemelt figyelmet szentelve a Jelentés öt egérről című elbeszélésnek, amelyhez tanórai feldolgozási tervet is kínál, valamint a terv alapján megtartott irodalom óra reflexiója is itt kapott helyet. A harmadik egység a regényíró Mészöly Miklóssal foglalkozik, a Saulus című regény részletes elemzése, a hozzá készített óravázlat, majd a terv alapján megtartott irodalom óra értékelése található még itt. A dolgozat a tapasztalatok összegzésével, a felhasznált irodalom listájával, és a függelékben található óravázlatokkal zárul.

KODÁCSI BOGLÁRKA

kodacsi.bogi@gmail.com

Tanári, magyar, történelem szakon
MA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
dr. Gonda Zsuzsa
egyetemi adjunktus, ELTE BTK*

Olvasmányellenőrzés napjainkban

Olvasmányellenőrzés napjainkban

Az IKON-módszer

Az elmúlt időszakban egyre jobban fellángolt a kötelező olvasmányok körülötti vita mind a magyartanárok, mind a diákok, illetve a szülők körében. Megközelítőleg egy éve Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig és Janne Teller Semmi című regényei váltottak ki heves reakciókat. A művek tartalma mellett azonban más tényezők is közrejátszanak abban, hogy a kötelező irodalom gyakori konfliktusforrásnak számít. Az olvasónaplók relevanciája, az olvasmányellenőrző dolgozatok hasznossága is számos kérdést felvetnek.

Ezekre a jelenségekre reagálok kutatásomban. Egy tanári kérdőíves vizsgálat segítségével elemzem a kötelező olvasmányokhoz, valamint az olvasmányellenőrzés gyakorlatához fűződő tanári viszonyulást. A kérdőív tapasztalatainak értelmezése után felvázolok egy újfajta, elsősorban az infokommunikációs technológiákhoz kapcsolható olvasmányellenőrzési módszert, melynek az IKON-módszer nevet adtam (Interaktív és Kreatív Olvasmányellenőrzés Napjainkban). Interaktív táblás feladatok összeállításával mutatok rá egy potenciális metodikára, mely a kötelező irodalmak elemzés előtti állapotához, a szereplők, helyszínek, cselekmény stb. megismeréséhez kínál egy interaktívabb tanítási lehetőséget. Ezek a memorizálást segítő, az érzékszervekre többszörösen ható szövegközpontú feladatok nem merülnek ki az adatok, tények egyszerű, a tanuló részéről gyakran indokolatlannak tűnő, ráadásul érdemjeggyel minősítő számonkérésében, hanem előkészítik a műértelmezést, indokolttá téve az irodalmi műről való közös kommunikációt, így teremtve meg az irodalomóra létjogosultságát. A feladatokkal támogatom az eltérő tanulási stílusú tanulókat, fejlesztem az anyanyelvi, a digitális, valamint a szociális kompetenciákat, illetve a tanulást támogató folyamatokat. Az IKON-módszer gyakorlati megvalósulását egy, a módszerrel megtartott tanóra jelenti, melyet részletesen bemutatok. A diákok véleményeire támaszkodva összegzésül ismertetem a módszer előnyeit és hátrányait.

A dolgozat elsődleges célja, hogy ráirányítsa a figyelmet az olvasmányellenőrzés kérdésére, egy új módszer segítségével aktualizálja a problémát, és hozzájáruljon egy szakmai diskurzushoz ezzel kapcsolatban.

SZABÓ DÓRA

doraah.taylor@gmail.com

magyartanár - történelemtanár

MA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Gyimesi Júlia

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Tantermi folyamatok a potenciális térben

Donald Winnicott, brit gyermekorvos és pszichoanalitikus, tárgykapcsolat-elméletével nem csak a pszichológia történetében hozott fordulatot. A Winnicott által bevezetett fogalmak fokozatosan átszivárogtak a kulturális tanulmányokkal foglalkozó tudományterületekre és a pedagógiai kutatásokba. A pedagógiai alkalmazását különösen motiválja Winnicott 'elég-jó' anya képe, és az általa meghatározott potenciális tér jelensége. Ez a speciális terület az egyén belső, szubjektív és külső, objektív valósága között található. Más szóval élve: az intraperszonális és az interperszonális kapcsolatok határmezsgyéjén. A winnicotti elég jó anya sokat segíthet egy olyan nyitott, empatis pedagógus attitűd kialakításában, ami a gyermek tapasztalataira épít. A potenciális tér pedig új perspektívákat hozhat az irodalomoktatás területére. A potenciális térnek nagy szerepe van abban, hogy az irodalomóra központjába az olvasó kerüljön. A potenciális tér létrehozásában pedig az irodalomtudományon belül, az ún. olvasó válaszána elmélete és alkalmazása segíthet hozzá. E két tényezőnek a találkozása hozzájárul, hogy az irodalomóra személyes és kollektív élményt is okozzon, a tanterem pedig közös értelmezői térré alakuljon át.

DANYI REGINA

redzsi0830@gmail.com

tanító

BA, 3. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Sontráné dr. Bartus Franciska

tanársegéd, EKE PK

A magyar és japán oktatási rendszer összehasonlítása

DANYI REGINA

Tanító

BA. I. évfolyam

Neptun kód: CUMSQ3

Eszterházy Károly Egyetem

Sárospatak, Comenius Campus

Témavezető:

Sontráné dr. Bartus Franciska

tanársegéd, EKE SCC

A magyar és japán oktatási rendszer összehasonlítása

Dolgozatomban a magyar és japán oktatási rendszer egy egy szegmensét szeretném összehasonlítani. Dolgozatomban jelen lesz a két ország az iskolarendszerének felépítés, tanévének és napi időbeosztásának rendszere, illetve fontosnak tartom a pedagógus képzés összehasonlítását is.

A dolgozat második felében meg egy kérdőív segítségével szeretném feltérképezni a magyar emberek véleményét, a japán oktatás bizonyos elemeiről. Ebben a kérdőívben valószínűleg lesznek olyanok is akik állást fognak foglalni, hogy nekik melyik ország működése tetszik jobban a kiemelt módszereknél.

Mivel személyes kapcsolatom is van a témával az íráshoz fel fogom használni egy japán ismerősöm beszámolóit, aki egy évig magyarul, magyar iskolában tanult így részt vett, mind a két ország oktatási rendszerében.

BÉZI ORSOLYA

bezi.orsolya21@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Témavezető:

Dr. Kmeczko Szilárd

tanszékvezető főiskolai docens, DRHE

A migráció, amiként mi ismerjük. Hallgatói vizsgálatok

A kezdeti ötlettől, amely a migráció fontosabb kérdéseinek földrajztudományi összegzése lett volna, számos lépcsőn át vezetett az út az elkészült dolgozatig, amelynek a fő része egy oktatási modul megtervezése a tanító szakos képzés számára, annak átültetése a gyakorlatba, valamint az ezzel kapcsolatos tapasztalatok levonása.

A dolgozat elején megpróbáltam áttekinteni a migráció fontosabb történeti, népességföldrajzi és munkaerőpiaci összefüggéseit, ábrázolva ezzel a hallgatói vizsgálatok témájának összetettségét, amelyet az is mutat, hogy a migrációról eszmét cserélve további fontos kérdések válnak a vizsgálatok részévé. Szükségessé vált a migrációval kapcsolatos legfontosabb fogalmak elkülönítése egymástól. Ilyen a hontalan, a menedékkérő, a migráns és a menekült. Ezeknek a fogalmaknak az összekeverése félreértésekhez és kommunikációs zsakutcákhoz vezethet.

Bemutattam a migráció típusait, a migrációt kiváltó általános okokat. Az utóbbival kapcsolatban röviden bemutattam Ravenstein Pull és Push elméletét, amely az egyes országok taszító és vonzó hatását vizsgálja. Ezt követően a 21. századi felgyorsult migráció jellemzőit és várható hazai hatásait tekintem át az MTA Migrációs Munkacsoportjának tanulmánya alapján, amely a 2015. január 1. és 2015. augusztus 31. közötti időszakot vizsgálta.

Az elkészített oktatási modul két részből áll. A hallgatótársaim két alkalommal töltöttek ki kérdőívet és vettek részt egy-egy diszkusszióban. A két alkalom időbeli távolsága több hét. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanító szakos hallgatói közül tízen vettek részt a foglalkozásokon. Az első kérdőív pontjai a saját álláspontok átgondolására, reflexióra készítették a hallgatókat. Ezt követően került sor a diszkusszióra, amely hol a vita, hol pedig a beszélgetés formáját öltötte. Az előzetesen megtervezett szóbeli kommunikáció lehetőséget adott az álláspontok megismerésére és ütköztetésére, rávilágított az egyes érvek használhatóságára vagy az elégtelenségére. A második alkalommal döntést kellett hozni a diszkusszió és a kérdőív kitöltésének sorrendjéről, mert mindkét esetben más a szerepe. A vizsgálatok ráirányították a hallgatók figyelmét a tudatos médiafogyasztásra, a véleményformálás kulturális beágyazottságára. A személyközi kommunikáció a megvitatott, interkulturális kérdéseket felvonultató témával összefüggésben elmélyítette az önismeretet, valamint a hallgatótársak láthatóvá tett szempontjainak az elfogadását segítette.

SZEIDL VERONIKA

veronika.szeidl@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Rigó Róbert

főiskolai docens, KF TFK

Báránytánc

Összefoglaló

Dolgozatom egy helyi népszokás feldolgozásáról írtam. Témaválasztásomat egyértelműen befolyásolta német nemzetiségi származásom és szülőfalum, Ceglédbercel község szeretete. Kutatási módszerként részben strukturált interjút használtam, hogy a kérdezettek szabadon elmondhassák véleményüket, érzésüket a témával kapcsolatban. Interjúalanyaim helyi idős emberek voltak, szám szerint 15 személy, akiket főként saját gyerekkorukról, játékaikról, családi életükről, a német nyelv mindennapi használatáról, régi szokásokról, hagyományokról kérdeztem. Elsősorban a háború előtti időkről gyűjtöttem visszaemlékezéseket. Az interjúk hanganyagát rögzítettem és jegyzeteket is készítettem. Az alanyokat személyes ismeretségi körömből választottam ki, mert fontos volt a bizalmi viszony. A hallottakból nagyon sok dolgot be lehetne építeni a dolgozatba, de én most kifejezetten a népszokásokat tartottam fontosnak.

Úgy gondolom, hogy a Báránytánc, ami csak a mi községünkre jellemző, nagyon egyedi hagyomány, feltétlen be kellene, hogy kerüljön az óvodai nevelési programba. Ezért dolgoztam ki ehhez a népszokáshoz egy témahetet. A Báránytáncot a háború előtti időkben rendszeresen megrendezték, a háború után azonban csak 2002-ben elevenítették fel. A Báránytánc templomunk védőszentjének, Nepomuki Szent Jánosnak ünnepén, búcsú délutánján rendezik meg. Ilyenkor a parkban májusfát állítanak fel, aminek tövébe két fehér bárányt tartó gyerek ül, a fát pedig fehér népviseletbe öltözött gyerekek táncolják körül. Ilyenkor fellép a község apraja-nagyja.

Célom volt a Báránytánc hagyományának megismertetése, és sokszínű, komplex feldolgozásának bemutatása, a gyerekek német nemzetiségi identitásának formálása, pozitív attitűd kialakítása. A gyerekek pozitívan fogadják az átlagostól eltérő tapasztalási lehetőségeket. Ezért is terveztem a témahetre sétát a Falumúzeumba, templomba, téstagyúrást, videókat, vendégek érkezését (idős néni, zenészek), mert ezek nem mindennapi dolgok az óvodai életben. Nagyon fontosnak tartom, hogy a nemzetiségi csoportba járó gyerekek ne csak a jelenlegi három kiemelt ünnep alkalmával ismerkedjenek a sváb hagyományokkal, hanem a Báránytánc sokkal nagyobb hangsúlyt kapjon a nemzetiségi nevelésben.

JANI-DEMETRIOU BERNADETT

jani.bernadett@gmail.com

Anglisztika

BA, 5. félév

Kodolányi János Főiskola

Témavezető:

Szitó Judit

főiskolai tanár, KJF

Kétnyelvű gyermekek idegen nyelvtanulása

Jelen dolgozat olyan kétnyelvű gyermekeket vizsgál, akik születésüktől kezdve szimultán sajátították el mindkét általuk beszélt nyelvet, szüleik egymástól eltérő anyanyelvűek lévén. A gyerekek egy harmadik nyelven, angolul tanulnak egy olyan iskolában, mely egyfajta belemerítési program (structured immersion) keretében segíti az iskola nyelvének minél gyorsabb és hatékonyabb elsajátítását (Bartha 1999: 208). A nemzetközi iskola, ahol a terepmunkát végeztem, a ciprusi „The International School of Paphos”. Az adatokat a 2014/2015-ös tanévben gyűjtöttem megfigyeléssel és első osztályos gyerekekkel készített interjúkkal. A megfigyelés módszerének segítségével kerestem a választ két hipotézisemre: a kétnyelvű gyerekek gyorsabban és hatékonyabban tanulnak idegen nyelvet (H1), illetve az L1 és L2 eltérő fejlődése és fejlettségi szintje ellenére megfigyelhető nyelvi transzfer az L3 tanulása során (H2). A gyerekekkel készített interjúk járultak hozzá a H3 (A kétnyelvű gyerekek metanyelvi tudása fejlettebb) és H4 (A kétnyelvű gyerekek az általuk legjobban beszélt, illetve domináns nyelvet preferálják a többivel szemben) megválaszolásához. Az újabb kutatásokkal megegyezően, melyek szerint a nyelvtanulókat egyéni nyelvi konfigurációik befolyásolják az L3 tanulása során (DeAngelis & Salinker in Murphy, 2003), az általam megfigyelt kétnyelvű gyerekek is változatos, egyéni nyelvi konfigurációkat mutattak. Az első hipotézis pontos megválaszolásához további vizsgálódás szükséges. A H2 feltételezése szerinti nyelvi transzfer nem volt megfigyelhető a gyerekek iskolában megfigyelhető egynyelvű beszédmódjai miatt (Grosjean 2001 in Murphy 2003) és amiatt, hogy az L1 és L2 írás-, és olvasástudása még nem fejlődött ki (Swain, Lapkin, Rowen & Hart 1990 in Palinkasevic 2014). Az interjúkban adott válaszok alapján elmondható, hogy a gyerekek metanyelvi tudása valóban fejlettebb társaikénál (H3). A negyedik hipotézisre talált válaszok igen érdekesek, a megkérdezett gyerekek ugyanis kivétel nélkül az édesapa nyelvét jelölték meg, saját nyelvi kompetenciájuktól függetlenül, ami újabb kérdéseket vet fel a kétnyelvű gyerekek beszélt nyelvekkel szembeni attitűdjeinek vizsgálatához.

BEREK BERNADETT

berek.berni@citromail.hu

Óvodapedagógus szak nemzetiségi német

szakirány

BA, 3. félév

Eötvös József Főiskola

Bajcsy-Zsilinszky Utcai Campus

Témavezető:

Manzné dr. Jäger Mónika

főiskolai tanár, EJF Szegedi Campus

hagyományos vagy modern lakodalom

Kutatási területként erős identitásomból fakadóan a magyarországi németek néprajzi témáját választottam, ami ebben a formában egyedinek tekinthető: vizsgálom szülőfalum történetét, népszámlálási adatok alapján nemzetiségi összetételének változásait. Somberek község hagyományos sváb lakodalmi szokásait tárom fel 1930 és 1960 között autentikus adatközlők megkérdezése során nyert információk alapján. Összevetem a múlt jellegzetességeit a mai modern esküvői szokásokkal. Kitérek a lakodalom menetének, étkezési és egyéb szokásainak bemutatására. Dolgozatom célja a múlt hagyományainak bemutatása mellett a község jelen hagyományőrző tevékenységének dokumentálása: a lakodalmi szokások felelevenítése mellett kiemelten fontosnak tartom a jeles nap óvodai nevelőmunkában történő megjelenítését. Ehhez a pedagógiai munkához módszertani segítséget nyújtok a téma tematikus kidolgozásával egy nyitott nevelési munkaforma keretében (Stationenarbeit). A német nemzetiség jövője szempontjából különös jelentőségű, hogy az óvodás korosztály gyermekközpontú módszerekkel találkozzon és átélje, megtapasztalja nagyszülei hagyományait.

Egy német nemzetiségi óvodában végzett kérdőíves kutatásom eredményeit elemezve megállapítom, hogy a szülők elégedettek ezzel a nevelési formával, tudatos döntés alapján választják az intézményt a német nyelv korai elsajátítása és a hagyományok korai megismerése céljából.

MARTYIN ANDREA
martyin2002@gmail.com
Tanító
BA, 6. félév
Gál Ferenc Főiskola
Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Olteanu Florea
főiskolai docens, GFF PK*

Karácsonyi hagyományok a magyarországi románság körében

Kutatásaim során, a dolgozatomban azoknak a karácsonyi hagyományoknak a hasonlóságára és különbségére fektetek hangsúlyt, amelyek a magyarság és a magyarországi románság körében máig élő hagyományok. Fontosnak tartom, hogy a fiatalok megismerkedjenek ezzel a színes hagyományvilággal. A téli időszak legnagyobb ünnepe a karácsony. A kereszténység számára a Megváltó, Jézus Krisztus születését hirdeti. A karácsonyhoz köthető a legtöbb hagyomány, ez a leggazdagabb időszaka a népi hagyományoknak. Az egyik legszínesebb karácsonyi szokás a kolindálás/kántálás. Egészséget, szerencsét és bőséget kívánnak a kolindálók/kántálók az egész közösség számára. A karácsony nem kevésbé lényeges és színes szokása a regölés/turkajárás. A kutatók ősi termékenységi rítus folytatásának tekintik a regölő/turka maszkos alakoskodást. Ebben a dramatikus játékban, ami tartalmazza a termékenység nyomait, megjelenik a halál és az ujjá születés is. A bibliai három királyokat megszemélyesítő alakoskodók dramatikus játéka a három király-járás/csillagozás a magyarság és a magyarországi románság körében szintén a karácsonyhoz kötődik. Az ikonnal való köszöntés csak a magyarországi románság körében alakult ki hagyományként. A betlehemezés csak a magyarság körében alakult ki, vallásos népi játékként egykor a karácsony előtti napokban, templomokban jelenítették meg. Manapság is sok helyen élő népszokás. Ezek a hagyományok, népszokások bizonyítják, hogy a magyarságnak és a magyarországi románságnak valóban színes és gazdag ünnepi szokásaik vannak. A karácsony, bár hagyományaiban gazdag ünnep, sajnos az idő múlásával lépésről – lépésre tűnnek el a szokások. Ennek az oka, hogy a fiatalok nem ismerik ezeket a hagyományokat és ezeknek az ismereteknek a hiányában nem fordítanak figyelmet az ünnepi szokások megőrzésére. Lényegesnek tartom, hogy minél több fiatal megismerje ezeket a hagyományokat és ennek következtében újra fellendüljenek és fennmaradjanak az ismeretükben ezek a szokások.

SZÁSZ- KOVÁCS RÉKA

szundy14@yahoo.com

Óvodapedagógia és Elemi Oktatás

BA, 4. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Szántó Biborka

egyetemi adjunktus, RO BBTE

Nyelvi attitűdvizsgálat felsőháromszéki elemi tagozatos tanulók körében

1. Bevezetés

Kutatásom témája a felsőháromszéki elemi tagozatos (III.–IV. osztályos) tanulók román nyelvhez fűződő attitűdjének a vizsgálata. Kisebbségi helyzetben a többségében magyarok lakta területen – így Székelyföldön is – az államnyelv elsajátítása szinte kizárólag formális környezetben, az iskolai román órákon valósulhat meg. Hiszen a székelyföldi gyerekeknek kevesebb lehetőségük van/ adódik a többségi nyelvet informális kapcsolatok, beszélgetések során megtanulni. Ennek következtében kijelenthető: abban az esetben, ha az államnyelvnek a formális keretek között történő oktatása nem biztosítja a nyelv elsajátítását, akkor a magyar anyanyelvű, magyar tannyelvű oktatási intézményekben tanulók nyelvi szempontból hátrányba kerülnek.

A román nyelv elsajátításának alapjait alsó tagozaton fektetjük le; annak a célnak a megvalósítása érdekében kell a román nyelv tanítását működtetni, hogy a stabil magas szintű anyanyelv-megtartó kétnyelvűség megvalósulhasson, hogy a magyar anyanyelvű tanulók eredményesek, versenyképesek legyenek az államnyelvi kommunikációban, és emellett megőrizték anyanyelvüket és nyelvi identitásukat.

Kutatásom témájaként ezért választottam a román nyelv kisebbségi, azaz magyar tanulók számára történő oktatásának a vizsgálatát tanítóknak szóló kérdőívek alapján, illetve az elemi tagozatos tanulók román nyelvhez fűződő attitűdjének a kutatását. Célul tűztem ki, hogy a kérdőíves kikérdezés eszközével felmérjem a székelyföldi (felsőháromszéki) III.–IV. osztályos tanulóknak a román nyelvhez és annak a tanulásához fűződő attitűdjét, előítéleteit és tanulási motivációját.

Közismert, hogy a tanulás tárgyához – jelen esetben a tanult nyelvhez – fűződő viszonyulás, attitűd jelentősen befolyásolja – egyebek, pl. a tanításban alkalmazott módszerek mellett – a nyelv elsajátításának sikerességét: ezért bír fontossággal egy ilyen jellegű kutatás elvégzése.

A vizsgálat ugyanakkor több szempontú elemzést ígér: a kérdőíves attitűdmérés eredményeit összeveti a II. és IV. osztályos tanulók román nyelvű kompetenciamérésének eredményeivel. Az összehasonlítás arra kíván rávilágítani, hogy milyen mértékben esik egybe a tanulóknak a román nyelv tanulásával kapcsolatos vélekedésük a kompetenciamérés eredményeivel.

BARTHA ERIKA

barthaerika00@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető:

Vargáné Dr. Nagy Anikó

adjunktus, DE GYFK

Roma családok nevelési szokásai

Absztrakt

A dolgozatban a roma családok nevelési szokásait és az óvodával kialakított kapcsolatukat tárom fel. Óvodapedagógus hallgatóként fontosnak tartom megismerni a roma családok nevelési szokásait. Az elméleti részben bemutatom a témával foglalkozó szakirodalmakat, a gyermekek családon belüli szocializációját, a roma családok és az intézmény kapcsolatát. A dolgozat második felében ismertetem a vizsgálat eredményeit. Interjúkat készítettem roma szülők körében, melynek keretében igyekeztem megismerni nevelési szokásaikat. Vizsgálataimat Szabolcs –Szatmár –Bereg megyei és Hajdú-Bihar megyei óvodákban végeztem. Ezekre az óvodákra azért esett a választásom, mert itt az óvodai csoportokban megfigyelhető a roma gyermekek magas száma. Kutatási kérdéseim között szerepelt többek között, hogy mennyire tartják fontosnak a roma identitású szülők azt, hogy a háztartásbeli munkákat megtanulja gyermeke, melyek azok a szerepek, amelyeket fontosnak tartanak átadni gyermekeiknek, illetve kitől kérnek segítséget, ha problémájuk adódik nevelési kérdésekben. Fókuszcsoportos interjút készítettem az óvodapedagógus hivatást több éve gyakorló szakemberekkel. A kérdések arra fókuszáltak, hogy az óvodapedagógusnak hogyan kell partneri kapcsolatot kialakítania roma identitású szülőkkel, melyek azok az attitűdök, amelyek elengedhetetlenek a jó kapcsolat ápolásához. A vizsgálat folytatását a nem roma szülők körére szeretném később kiterjeszteni.

Kulcsszavak: roma gyerekek, koragyermekkori nevelés, roma szülők

HORVÁTH ZSÓFIA ANNA

hzsofi18@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

*Témavezető:
Trentinné Dr. Benkő Éva
adjunktus, ELTE TÓK*

Két kultúra - Egy személy: A kétnyelvűség előnyei és kihívásai

Manapság a kétnyelvűség közismert téma külföldön, és hazánkban is kezd egyre népszerűbbé válni. Dolgozatom a kétnyelvűek élete során előforduló előnyökről és kihívásokról szól. Hipotézisem, hogy a kétnyelvűség inkább előny, mintsem hátrány; a kétnyelvűek könnyebben tudnak új nyelveket elsajátítani, ezáltal több lehetőség nyílik meg számukra, illetve jobban teljesítenek bizonyos területeken, mint egynyelvű társaik. A kétnyelvűeknek azonban nehézséget okozhat például a nyelvek keverése, illetve az ebből fakadó negatív társadalmi megítélés. A kutatásban a kétnyelvűség a kultúra és identitás, valamint a nyelvhasználat jellemzői mentén került elemzésre. A bikulturalizmus és kétnyelvűség fogalma szinte azonos gyakorisággal fordul elő, bár Grosjean (1996) elgondolása szerint bikulturalizmus és kétnyelvűség nem feltétlenül jár együtt. Az empirikus kutatás résztvevőinek kiválasztásához Bloomfield (1935:56) kétnyelvűsége vonatkozó definícióját veszem alapul, mely kimondja, hogy kétnyelvű személy az, aki anyanyelvi szinten tudja használni mindkét nyelvét. Kutatásomban triangulációt alkalmaztam. Első lépésként egy elővizsgálatot végeztem, amelynek során hét kétnyelvű 14 és 21 év közötti személlyel készítettem interjút írásban. Második lépésként egy online kérdőív került kiküldésre, melyre a világ számos pontjáról érkeztek válaszok született kétnyelvűektől. Végül esettanulmányt készítettem az elővizsgálatból ismert testvérpárról, melyhez szintén három módszert alkalmaztam: megfigyelést, dokumentumelemzést és interjút. A felhasznált szakirodalom és a kutatás azt bizonyította, hogy a kétnyelvűségnek valóban több előnye van, mint hátránya.

KOVÁCS EVELIN

evelin_rock_9@hotmail.com

tanító

BA, 8. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Asztalos Kata

tanársegéd, SZTE JGYPK

A szociális kompetencia fejlesztése zenei eszközökkel

XXI. századi, felgyorsult világunkban fontos a komplex kompetencia fejlesztés. Az egyre növekedő tananyag hatására nagy szerepet kapnak a széleskörű transzferhatással rendelkező tantárgyak, amelyek nem terhelik túl mentálisan a tanulókat. Ezek közül az egyik legfontosabb az ének-zene, amely számos terület mellett jelentős pozitív hatást gyakorol a szociális kompetencia fejlődésére is. Fejlődik általa az anyanyelvi és a matematikai kompetencia, hatással van a pszichikus funkciók fejlődésére is. A szociális kompetencia fejlettségi szintje befolyásolja az egyén kommunikációjának minőségét. A szociális kompetenciát viselkedési minták, illemek alkotják, melyek lehetnek öröklött, tanult vagy szerezett komponensek. Az oktatásban minden területen beépítve szükséges a kompetencia fejlesztése, ezeket különböző módszerekkel, munkaformákkal és feladatokkal érheti el a pedagógus. Fejlődésére jelentős pozitív hatást gyakorolhat a művészeti nevelés. Fontos kiemelni az ének-zenét, amely már a legkorábbi kultúrákban is a csoportkohézió egyik meghatározó eszköze volt. Kulcskérdés, hogy fejleszthető-e a diákok hozzáállása, attitűdje, aktivitása az alternatív zenepedagógiai módszerekkel. Mutatkozhat-e változás az ének-zene órai szorongás szintjében és változhatnak-e a gyerekek szociális készségei a fejlesztésnek köszönhetően. A változatos módszerek, munkaformák, gazdag eszközhasználat motiválja a tanulókat az órai aktív részvételre. Jelentős pozitív hatásokat lehet elérni ezen módszerekkel rövid időn belül, emellett könnyen elsajátíthatóak és alkalmazhatóak, így beépíthetőek lennének a mindennapi oktatásba.

LÁSZK VIKTÓRIA

vadoc94@gmail.com

Tanító

BA, 4. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Bartáné dr. Góhér Edit

főiskolai docens, GFF PK

Tamás Margit

főiskolai tanársegéd, GFF PK

Énekkari munka az alsó tagozatban

Lászk Viktória

Énekkari munka az alsó tagozatban

Témavezetők: Bartáné dr Góhér Edit, Tamás Margit

A szerző témaválasztása az alsó tagozatban szervezhető énekkari munka és közösségi éneklés feladatait dolgozza fel.

Magyarországon a zenei nevelésnek és ezen belül az énekkari munkának nagy múltja van. Sajnálatos azonban, hogy bár legtöbb iskolában dolgozik kórus, de csak a felső tagozatban. Annak ellenére van ez így, hogy tudjuk, hogy a 7-10 éves korosztály igen fogékony zenei élmények befogadására, s ezért szívesen dolgozik is.

A dolgozat végig vezet bennünket a gyermekkórusok kialakulásának folyamatán. Feldolgozza az Éneklő Ifjúság történetét, Kodály Zoltán munkásságának alapján.

A karnagy munka alapja a technikailag is jól megalapozott vezényléstechnika. A mai követelmények mellett rövid összegzést kapunk a vezénylés történetéről.

Mielőtt egy kórus pódiumra lép, vagy minősítésre jelentkeznek, több éves előkészítő munkának kell ezt az eseményt megelőzni. A karnagyra váró feladatok világosan jelzik, hogy szakmai kérdések mellett közösség nevelő funkciója is van az énekkarnak.

A módszertani feladatok mellett talán legfontosabb a kórus számára megfelelő repertoár kiválasztása. A dolgozat egy gondosan összeállított válogatással kíván ebben a munkában segítséget nyújtani. A mértéktartóan összeállított anyag az egyszólamú népdalcsokroktól vezet el a még megoldható többszólamúsáig. Külön fejezetet szán a dolgozat írója az egyházi iskolákban dolgozó énekkaroknak. A kodályi elvek alapján népzenei és népszokásokra épülő irodalomból válogatott, magyar szerzők műveiből. Az összegyűjtött kórusművekhez elemzések kapcsolódnak, amelyek segítik a kórusvezető munkáját a betanításban. A népszokások leírásával a gyermekek számára nyújtható ismereteket tudják a karnagyok kiválogatni.

Sokat vitatott területe a művészeti nevelésnek a mindennapos éneklés. Felmerül a kérdés, nem fordítja e el a kisiskolást a zene szeretetétől a mindennapos kötelezettség? Bátran kimondhatjuk, hogy a jól előkészített és változatos módon beillesztett éneklés pozitív hatással van kis diákjainkra. Ehhez a tevékenységhez is ad a dolgozat egy ajánlást kifejezetten katolikus általános iskolások számára.

Csak bizakodni tudunk, hogy a sok megtervezett ajánlás segítségével lesz a dolgozat írójának és kollégáinak mindennapi munkájához, hogy valóra válhasson Kodály Zoltán álma alsó tagozatban is, az éneklő iskoláról.

TÓTH-PAJOR SZABOLCSNÉ

edyzsu@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 6. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Nagyné Árgány Brigitta

adjunktus, KE PK

Kisgyermek zenei nevelésének gyakorlata az Óvodai Nevelés című szakfolyóirat 1990-2015 között megjelent cikkeinek tükrében

Dolgozatom célja az Óvodai Nevelés folyóirat rendszerváltást követően megjelent zenei irányultságú cikkeinek feltérképezése, továbbá azok elemzése által kép nyerése arról, hogy a képesítés megszerzése után – lévén az Óvodai Nevelés rendelkezik legnagyobb múlttal és olvasótáborral a témában fellelhető kiadványok körében - milyen információk érik el az óvodapedagógusokat.

Mivel egy-egy lapszámon belül az óvodai munka több komponense megjelenik, nehéz az adott tematika szerinti tájékozódás. Így a rendezés egyfelől segítséget nyújt a cikkek használhatóságának tekintetében. Ugyanakkor a lap az óvodapedagógia elméleti és gyakorlati szakembereinek találkozási felülete is, azáltal, hogy a cikkek jelentős részét gyakorló pedagógusok, míg a többit a szakma elméleti nagyjai adják. Tehát a hazai óvodai zenei nevelés történetének fonalára fűzve, árnyaltabb képet kaphatunk az óvodai élet ezen szegmensének jelenlegi helyzetéről, és könnyebben juthatunk megoldásra, probléma felmerülése esetén.

Szaktudományi alapításom bázisát tehát az Óvodai Nevelés 1990 és 2015 között megjelent, a zenei neveléssel, illetve a hagyományörzéssel kapcsolatos passzusai adták. Ezeket kvalitatív és kvantitatív módszerek segítségével feldolgozva, leíró statisztikai eljárásokkal elemeztem. Fontosnak tartottam a dolgozatom kiindulópontját adó kiadvány mibenlétének tisztázását, ezért az első szakaszban kifejtettem annak főbb ismérveit is. Az írások csoportosítását segítő, saját kidolgozású, szempontjaim – többek között - olyan kérdésekre keresték a választ, mint a szerzők elméleti vagy gyakorlati irányultsága, a hangszerek óvodai megjelenése, módszerek, irányzatok, melyek megjelenési lehetőséget kaptak, a zenehallgatás, mint tevékenység megjelenése, vagy a leggyakrabban megemlítsre kerülő szaktekintélyek kiléte. A hagyományörzéssel foglalkozó cikkeket az adatok kezelhetőségének érdekében külön egységként kezeltem.

A szerzők szakmai identitását tekintve elmondható, hogy az elméleti, illetve a gyakorlati irányultságú szakemberek hasonló arányt képviseltek. Az óvónők által publikált cikkek többsége saját jó gyakorlat bemutatásáról szólt, amely leggyakrabban egy ünnepre való készülődést jelentett. Ugyanakkor kisebb mennyiséget képviselt a hangszeres zenélésről, a képességfejlesztési gyakorlatról szóló írás, illetve a kottaközlés.

KASZA-KISS BRIGITTA

kissbrigitta@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Dr. Podráczky Judit

egyetemi docens, KE PK

Dr. Nagyné Dr. Mandl Erika

egyetemi docens, KE PK

Komplex esztétikai nevelés kora gyermekkorban

"Nincs értelme bármi olyan dologgal foglalkozni, ami nem feltűnően szép." (William Morris)

Laikusként azt gondolhatja az ember, hogy az esztétikusság nagyon egyértelmű és főleg művészi kategóriákkal leírható fogalom. A téma mélyebb feltárása közben tudatosult bennem, hogy az esztétikum és a hozzá kapcsolódó nevelési ág mennyire szerteágazó és az élet minden területére kihat.

Nem túlzás azt állítani, hogy mindennapi életünket a reggeli felkeléstől, az esti lefekvésig átszövi, beleértve a gondolkodásunk minőségét, a mozdulatainkat, a viselkedésünket. Természetesen nem felvett pózokra kell nevelni a gyermeket, hanem elsősorban a saját érzéseinek, személyiségének kifejezésére, de az elfogadottsághoz nem elég a környezet toleranciája, a saját viselkedésünk általi igazodás is ugyanolyan fontos. A mód, ahogy igényeinket, érzéseinket, gondolatainkat kifejezésre juttatjuk. Véleményem szerint itt kapcsolódik az esztétikai nevelés az erkölcsi neveléssel.

Óvodapedagógusnak tanuló, így különösen érdekel, hogy ebben a korai időszakban mit tehetünk azért, hogy a jövő nemzedékeinek segítsünk az igény megteremtésében. Kutatásom célja, hogy feltérképezzem: - milyen módokon lehet a leghatékonyabban felkelteni az igényt a szép iránt?

A kaposszerdahelyi Csiripelő Biztos Kezdet Gyerekház vezetőjével készült interjú alapján kezdett érdekelni az, hogy mit tehet egy szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket segítő kezdeményezés ebben a témában? Vajon mit jelent az ő hétköznapijaikban az esztétikai nevelés, és a gyakorlatban milyen eredményeket érhetnek el?

Az esztétikum nem csak valami szépnek látszó, hanem lényegében, cselekményében szép megnyilvánulás. A mozdulat, a tett, a viselkedés, az ahogy magunk körül a teret rendezzük. Így az esztétikai nevelés tulajdonképpen környezeti nevelés, társadalmi-szociális érzékenységre nevelés, léleképítés és a szépre való fogékonyság megalapozása művészetek útján is.

William Morris mondata azért jelzi pontosan számomra ennek a problémakörnek a lényegét, mert manapság könnyű elveszni az igénytelen, silány tárgyak, információk, megnyilvánulások sűrűjében, ám ha már gyermekkorban az igényeset, jót és követendőt tudjuk megismertetni, megszerettetni, akkor van remény arra, hogy annak nagy része megmarad és elemi igény lesz.

Dolgozatomban foglalkozásokat mutatok be, amelyeket a Gyerekházban tartottam, valamint a gyerekházba látogató családokat szólaltatom meg egy csoportos interjú keretében. Mit jelent számukra a gyerekház? Szükség? Lehetőség?

BARANYI DIÁNA

baranyidia@gmail.com

kulturális örökség tanulmányok

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Veres Gábor

főiskolai docens, EKE BTK

Múzeumpedagógia a kortárs művészetben – Múzeumi gyakorlatok a vizuális nevelés szolgálatában

Egy múzeumpedagógiai konferencia inspirált arra, hogy a kortárs művészetet egy új aspektusból közelítsem meg. Mivel korábbi munkáim során már kapcsolatba kerültem a múzeumpedagógiával, s örömet nyertem az ehhez kapcsolódó tevékenységekben, eldöntöttem, hogy a kortárs művészet múzeumpedagógiai szerepét fogom kutatni. Megvalósíthattam saját múzeumpedagógiai programomat, melynek eredményeit és tapasztalatait összegzem a pályamunkában.

Kutatásom legfőbb célja, hogy bemutassam a kortárs művészet pedagógiai funkcióit, kreatív kompetenciafejlesztő jellegét. A pedagógiai módszertan bemutatása és az új didaktikai eszköztár ismertetése áll a középpontban. Jelenleg kiemelt szerepet tölt be a múzeumpedagógiai az informális tanulás palettáján. Egyre több intézmény csatlakozik ehhez, hiszen a múzeumok legfontosabb szolgáltatásává az értékátadás és a tanulást elősegítő programok biztosítása vált. Külföldön már bevett múzeumpedagógiai módszertannal találkozhatunk, ezek átvétele a hazai intézmények programjába folyamatosan zajlik. A múzeumok látogatottsága egyre csökken, véleményem szerint megkérdőjelezhetetlen fontosságú kiutat jelent a múzeumpedagógia/múzeumandragógia, amely új szintet visz a kiállításokba, értéket közvetít és személyesen szólítja meg a látogatót. Úgy vélem, nagyon szép feladat, hogy a megismerés, alkotás folyamatát kortárs műalkotások segítségével sajátíttassuk el a gyermekekkel. A napijainkra való reflektálás, az aktualitás miatt a formális keretek között zajló pedagógiába is beilleszthető, nem csupán a rajz és vizuális környezetkultúra órákba, hanem egyéb, gondolkodással, érzelmekkel, történelemmel foglalkozó tárgyak esetében is nagyszerű demonstrációs eszközök, valamint fontos asszociációs, visszacsatolási pontokként is felhasználhatunk kortárs műalkotásokat az iskolai oktatásban is. A gyermekek személyes vizuális kompetenciáira, társas kompetenciáira (leginkább a kötetlenebb feladatok és a csapatmunka miatt) is nagy hatást gyakorol. Úgy gondolom, érdemes nyitni a kortárs művészet felé, nem csupán a pedagógia területén. A képzőművészetet már a kezdetektől alkalmazták a múzeumpedagógia egyik eszközeként. Ennek kapcsán szeretném a kortárs művészet múzeumpedagógiai funkcióit, célját ismertetni. Milyen nevelési célszabványok fogalmazódnak meg a kortárs művészetrel kapcsolatban? Miben lehet segítségünkre a kortárs művészet? Mik a kortárs művészet legfontosabb múzeumpedagógiai feladatai? Ezekre, és ehhez hasonló kérdésekre kerestem a választ.

TÓBIÁSNÉ NOVÁK MAGDOLNA

tobiasnemagdolna76@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Kelemen Judit

egyetemi docens, EKE PK

Óvodai zenei nevelési programok és megvalósulásuk összehasonlítása

A zenei nevelés olyan emberformáló erő, amely kihat a gyermek egész fejlődésére, személyiségére. A zene felhasználásával egy komplex fejlesztés valósítható meg az óvodás korú gyermekeknél, továbbá kiemelt jelentősége van a különleges nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során. Témaválasztásomat egyrészt befolyásolta a zenei nevelés iránti komoly érdeklődésem, mert nagyon fontosnak tartom, hogy a gyermekek zenei kultúrája már óvodás korban kialakuljon. Ugyanakkor a gyakorlóhelyeken átélt élmények is segítettek, erősítették bennem azt, hogy ezzel a témával amennyiben lehetőségem van, mélyebben foglalkozzam. Az összehasonlításhoz a tapasztalatokat és az élményeket a Sárospataki Comenius Campus gyakorlati képzési bázisintézménye, a Carolina Óvoda és Bölcsőde, valamint az egyéni gyakorlat helyszíne, a Hétszínvirág Óvoda adta.

Az általános célkitűzésem során arra kerestem a választ, hogy mi a különbség a két választott intézmény zenei nevelésében és az ezt alátámasztó pedagógiai programokban. Az összehasonlítás során a zenei nevelésre épülő célok, feladatok, alapelvek, tartalmak helyi sajátosságaira, valamint az óralátogatások során szerzett tapasztalatokra helyeztem a hangsúlyt. Mindkét intézmény esetében kísérletet tettem ötlettáruk kommentálására, és véleményt formáltam ezek megvalósításáról.

Végül pedig a konklúzió során a megismert programok figyelembe vételével azok hasonlóságainak, különbözőségeinek feltárásával értékeltem a zenei nevelés helyzetét a két intézményben.

GEDÓ GABRIELLA

g.gabriella1@hotmail.com

Tanító

BA, 6. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Bartáné dr. Góhér Edit
főiskolai docens, GFF PK

Zenei élménynyújtás és készségfejlesztés az informatika eszközeivel

Gedó Gabriella - Zenei élménynyújtás és készségfejlesztés az informatika eszközeivel

Témavezető: Bartáné dr. Góhér Edit

A dolgozat írója, aki maga is képzett muzsikussal, nyitott a 21. századi lehetőségekre. Iskolai gyakorlatai során szembesült azzal a problémával, hogy odaadó és jól képzett ének tanítók sem tudnak komoly eredményt elérni a gyermekek zenei nevelésében. Sokszor halljuk, hogy megváltozott a világ körülöttünk, a technika uralja életünket. Ezt a lehetőséget próbálja a dolgozat írója megragadni: 21. századi módszerekkel zenei készséget fejleszteni, és örömteli ének-zene órákat szervezni.

Hogy a technika élettel töltődjön meg, módszertani kérdéseket, feladatokat kell megoldani. A rendelkezésünkre álló szakirodalom gazdag forrást nyújt ehhez a munkához. Mivel a technika felhasználása a zenei készségek fejlesztésében van segítségünkre, ezért kiemelten foglalkozik a készségfejlesztés területeivel és módszereivel.

Elmondhatjuk, hogy az iskolák többségében találkozhatunk interaktív eszközzel, projektorral, számítógéppel, s a gépen sok alkalmazható programmal. Sajnos, ezek az eszközök csak nagyon korlátozottan és csak néhány műveltségterület oktatásához kerülnek felhasználásra. Félünk az ének-zene órán a technikától, hiszen joggal tarthatunk attól, hogy elgépiesedett világunkban magunk is gép-szerűek leszünk. A megfelelő program alkalmazásával ez elkerülhető, és élettel tölthetjük meg a technikát.

A dolgozatíró kiemelten két számítástechnikai alkalmazásra támaszkodik, ezek a Mimio Xi Interaktív Rendszer, valamint a Muse Score kottaszerkesztő program. A dolgozat segítségül szolgál a két alkalmazás megértéséhez, és a zeneoktatás folyamatában való felhasználáshoz.

Gazdag gyűjtemény kapcsolódik a sikeres megvalósításhoz, amit természetesen minden, a művészeti területen tanító pedagógus felhasználhat, illetve átalakíthat.

A 21. század gyermekei könnyen elfogadják és igénylik a modern technológia felhasználását a tanítási órák keretein belül, illetve szabadidejükben és az órákra való felkészülés során.

Bár varázslatos eredményeket lehet elérni ezekkel az alkalmazásokkal, ne feledjük, hogy a technika nem működik a tanító szakmai felkészültsége, zene-és gyermekszertete nélkül.

GULYÁS GEORGINA

g.georgina@freemail.hu

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Soós Katalin

mestertanár, SZTE JGYPK

Beteg gyermekek visszaintegrálásának lehetőségei az óvodában

Óvodai gyakorlatom során több kórházi kezelésen átesett gyermekekkel is találkoztam. A gyermekek mindennapjait a kezelés nagymértékben megváltoztatta. Ekkor keltette fel érdeklődésemet ez a téma. Dolgozatomban szakirodalmak segítségével alapozom meg az eddigi ismereteimet a témakörrel kapcsolatban.

Kutatásomban megpróbáltam választ találni arra, hogy az óvodapedagógusok és a szülők miként vélekednek a beteg gyermekek óvodai visszaintegrálásáról. Mennyire érzik magukat felkészültnek a pedagógusok a kezelt gyermekek fogadására. Miként élik meg a szülők, gyermekeik kezelésének pillanatait.

Megoldásokat és módszereket kerestem arra, hogy a gyermekek visszaillesztése minél hatékonyabban valósuljon meg az óvodákban. Távlati céljaim közé tartozik ennek a kutatásnak a folytatása, amelybe beletartozhat egy olyan pedagógiai program kidolgozása, amely megkönnyíti a csoportból kiszakadt gyermek csoporthoz való tartozását.

KIS KATALIN

littlekati89@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

Témavezetők:

Dr. B. Kis Attila

főiskolai docens, GFF PK

Bányai Sándor

c. egyetemi docens, PTE

Bibliai élménypedagógia óvodáskorú gyermekek számára

A szerző tanulmányában arra vállalkozik, hogy választ találjon egy hazánkban még kevésbé kutatott kérdésre: vajon alkalmas-e a bibliai élménypedagógia óvodáskorú gyermekek foglalkoztatására. Az élménypedagógia módszere egyre divatosabbá válik, ám speciális alkalmazásáról a bibliai élménypedagógiáról még kevesen hallottak. Az ONAP nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a gyermekek ismeretszerzése élményekben gazdag környezetben és helyzetekben valósuljon meg, azonban a vizsgált módszer túlmutat ezen.

Pályamunkája első felében alaposan körüljárja az élménypedagógia fogalmát és alapelveit.

Bemutatja a foglalkozásvezetés gyakorlati szempontjait és meghatározza azokat a kompetenciákat, melyek az élménypedagógia elsődleges fejlesztési céljai. Az elméleti kutatások eredményeit az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságain keresztül is megvizsgálja. Ennek a pedagógiai megközelítésnek bemutatása után rátér annak keresztény szemléletű alkalmazására. Olvashatunk a bibliai élménypedagógiával harmonikus egységben alkalmazható – hazánkban még alig ismert – Kett-módszer alapelveiről és gyakorlatáról. Bemutatja, hogy a vizsgált módszerek hogyan kaphatnak helyet az óvodai nevelésben.

A tanulmány második felében széleskörű kutatómunkájának eredményeit és tapasztalatait ismerhetjük meg. Az interjú módszerével olyan szakembereket szólít meg, akik rendszeresen foglalkoznak a vizsgált témával. Ezáltal összegyűjti azokat a gondolatokat és tapasztalatokat, melyek a bibliai élménypedagógia meghatározásában, valamint annak gyakorlati alkalmazásában segíthetik a hitoktatókat, pedagógusokat, érdeklődőket. Az interjúkon túl megismerhetjük a kutató saját gyakorlati tapasztalatait, melyeket a bemutatott módszereknek a gyermekcsoportokban való alkalmazása révén szerzett. Ezekre reflektálva betekintést nyerhetünk konkrét foglalkozások eredményeibe.

WÁGNER ANITA

anita.wagner@live.com

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Zsubrits Attila

egyetemi docens, NYME BPK

Ideális csoportszobánk van? Az edukációs terek hatása az óvodáskorú gyermekekre

Az egyén közérzetét, gondolkodását és viselkedését befolyásolja az őt körülvevő környezet. Dolgozatom az épített óvodai környezet gyermekekre gyakorolt hatásait tárgyalja. Egy összképet ad a 3-6 év közötti korosztály fizikális, mentális és érzelmi fejlődéséről, továbbá arról, hogy ezt a folyamatot az óvodai környezet hogyan befolyásolja. Ahhoz, hogy kompetens módon tudjunk értekezni a témakörrel, a környezetpszichológia tudományának jelenlegi állásán felül elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk a magyar óvodai nevelés aktuális jogi viszonyrendszerével is. Ezeket az elméleti ismereteket a soproni Hermann Alice Óvodán keresztül ellenőriztem. Kutatásom részeként megvizsgáltam az óvoda tervdokumentációjának, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának (ONAP), valamint a köznevelési törvénynek környezetpszichológiai értelemben releváns részeit. A megszerzett információk alapján egy óvodai csoporton megfigyelést, majd pedig kísérletet végeztem, melyeken keresztül a csoportszoba helyszínének megváltoztatásával kerestem válaszokat kérdéseimre. Ahhoz hogy további értékes tudást szerezzek, az óvodapedagógusok körében kérdőíves felmérést is végeztem. Dolgozatom megerősíti azt a feltevést, hogy a gyermekek fejlődésében meghatározó szerepet tölt be az őket körülvevő környezet. Ezen felül olyan eredményeket mutat fel, amelyek alapjául szolgálhatnak további környezetpszichológiai kutatásoknak, melyek különféle terepkísérletek által kutatják az ideális óvodai környezetet. Vizsgálataim folytatásaként célszerű összevetni a különböző pedagógiai programok szerint működő óvodák vizsgálati eredményeit. Kutatásom másodlagos célja, hogy felhívjam a figyelmet az egyetemi mérnöki képzésben helyet foglaló környezetpszichológiai kurzusok, valamint a környezetet kutató intézmények szükségességére és létjogosultságára.

NAGY BERNADETT

bernadettnagy093@gmail.com

tanító

BA, 6. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Hercz Mária

főiskolai docens, PAE PK

Iskolára és idegen nyelv elsajátítására hangoló program 5-7 évesek számára

A 21. század a tudás évszázada, melyben a tanulás szeretetének élethosszig tartó megőrzése kulcskérdés. Európa elképzelt polgára művelt, vállalkozóképes és többnyelvű lesz – ez az EU egyik célja a gazdasági fejlődés, a mobilitás és a kultúra megőrzése érdekében. Szakemberek és laikusok vitatják eredményességét, hogy célravezetők vagy jelentéktelenek, személyiségzavaróak vagy személyiségépítőek-e a rendszeres óvodai nyelvi foglalkozások. Képességfejlesztés céljából folyó nyelvtanítással kapcsolatos kutatás azonban igen ritkán fordul elő magyar viszonylatban. Ezen elképzelésből kiindulva tűztem ki kutatási céljaim, fogalmaztam meg annak alapkérdését: lehetséges-e olyan módszer alkalmazása a nagycsoportosok körében, amely egyszerre teszi lehetővé az iskolára való ráhangolódást, illetve szeretetteti meg az idegen nyelveket. A hiteles adatok érdekében kutatásomat több szempont szerint, többféle környezetben, módszerrel, időben kiterjesztve végeztem. Szerepelnek kvalitatív kutatási módszerek, mint az interjú és a megfigyelés, illetve kvantitatív módszer is, mint a kérdőív, de mindkettő egyetlen problémakört állít fókuszba, mégpedig az élmény alapú foglalkozások eredményességének kutatását. Kutatásom 4 főbb részből állt. (1) Megfigyeltem a külföldi, modern pedagógiai módszereket alkalmazó pedagógusok óráit. (2) Kikértem egy óvodapedagógus és egy kéttannyelvű tanító véleményét. (3) Az eredményekre építve (4) kifejlesztettem egy 12-szer 45 perces alkalomból álló élményalapú, iskolára-hangoló és német nyelvet megszerettető foglalkozásprogramot, amit ki is próbáltam 10 gyermekkel és szüleikkel. Felmértem a gyermekek képességeit, készségeit, motivációját illetve pozitív megerősítésre adott reakcióit. Ehhez legnagyobb segítségemre a szülők voltak, akik aktívan vettek részt gyermekeik munkájának segítésében illetve a fejlesztés eredményének lekövetésében, közvetítésében. A tematikát egy keretmesére építettem fel, amely a nyelvvel való találkozás mérföldkövének áthidalását segítette, és egyben hozta közel a gyerekekhez a játékot, a mesét. A programhoz tartozó bábok, zenei anyag és színes foglalkoztató füzet is az élményalapú aktív tanulást készítette elő. Céлом a képességfejlesztés volt aktív tanulási módszerekkel. Jelenlegi kutatásom arra ösztönözheti mind az óvodapedagógusokat, mind a tanítókat, hogy nagy hangsúlyt fektessenek az óvoda-iskola átment illetve az idegen nyelv megszerettetésére, és ennek segítségével hívásakor alkalmazhassák a kipróbált módszereket, technikákat.

KÁROLYI ANETT MÁRIA

karolyianettmaria@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 5. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Ádám Ferencné

főiskolai docens, PAE PK

Naiv képzetek az óvodában

Dolgozatomban azok a madarakkal kapcsolatos téves elképzelések és gondolatok érdekelték, amelyek az óvodáskorú gyermekek és pedagógusaik körében előfordulhatnak. A két korcsoport vizsgálata két különböző kutatási módszerrel zajlott. Az interjú kérdésekre a gyermekek szóban, míg a felnőttek írott formában (kérdőív) válaszoltak.

A gyermekekkel készített interjúkra az örkényi Manócska óvodában, az ócsai Halászy Károly Általános Iskolában került sor, összesen 26 gyermek részvételével

A kérdőív csak a pedagógusokat érintette, de ugyanazokat a kérdéseket kapták, amelyet a gyermekek. A kérdőív kitöltésére időkorlátot nem szabtam, kitöltésében összesen 32 óvodapedagógus és leendő óvodapedagógus vett részt.

A téma kidolgozása előtt feltételeztem, hogy:

1. A gyermekeknek a madarokról kialakult naiv elképzeléseit befolyásolja vallási neveltetésük.
2. A gyerekek a vizuális tapasztalataik, a pedagógusok az előzetes tanulmányaik alapján válaszolnak a madarakkal kapcsolatos kérdésekre.
3. A madarokról kialakult tévképzeteket befolyásolhatja a gyermek neve vagy lakóhelye.

Feltételezéseim közül csak az első bizonyult teljes mértékben valósnak, a második és harmadik hipotézisem fél-fél igazságot tartalmazott, ezért hamisnak ítélttem őket.

A kérdésekre adott válaszokat pontrendszer szerint értékeltem, így tudtam vizsgálni a korcsoportok és a gyermekek esetében a nemek közötti különbséget.

Ez alapján azt az eredményt kaptam, hogy a lányok tudása biztosabb, több kérdés esetében is a helyes válaszaik száma, kétszerese volt a fiúkénak lakóhelyüktől függetlenül.

A gyermekek tévképzeik és helyes válaszaik egyaránt visszavezethetőek voltak a vizuális tapasztalatukra, amely a pedagógusoknál is megmutatkozott egyes esetekben. Jellemzően gyermeki egyszerűségű válaszokat kaptam tőlük, korábbi tanulmányaikból ismert fogalmakat, magyarázatokat kis százalékuk adott.

VADÁSZI JÓZSEF

vadaszjosef1@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Kecskeméti Főiskola

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezetők:
Kovács Hajnalka
mestertanár, KF
Dr. Hercz Mária
docens, KF

Óvodai íráselőkészítés a vizuális nevelés tükrében

Az óvoda-iskola átmenet egyik problémája, hogy az iskolaelőkészítés paradoxonként jelenik meg a gyakorlatban: az óvodának nem jogszabályi kötelezettsége, az iskola pedig elvárja. A mai óvodapedagógia fő alapelve, hogy a gyermekek számára nem kötelező módon, játékban, tevékenységben valósuljon meg a tanulás (ONOAP), tudományosan bizonyított tény azonban, hogy a sikeres iskolakezdéshez minden gyermeknek rendelkeznie kellene az ún. kritikus kognitív kompetenciák (Nagy, 1980) optimális szintjével. Dolgozatomban egy ilyen képesség, az írásmozgás koordináció fókuszba helyezésével szeretném bemutatni, hogy a paradoxon megoldható, az óvodapedagógia alapelveinek megfelelően a tevékenységrendszerbe illeszthető az íráselőkészítés. Kutatásom célja a vizuális nevelés keretébe építhető komplex fejlesztő program, illetve egy a differenciált mozgásábrázoló fejlesztő foglalkozásokhoz használható módszergyűjtemény létrehozása volt.

Előkészítésként óvodapedagógusokkal készítettem interjúkat, melyekből kiderült, hogy ha fontos is számukra az óvodai íráselőkészítés, akkor sincs szakmailag releváns segédanyaguk e munkához. Kutatásom alapja egy 1988-as tanulmány volt (Beerné-Szapannos, 1988), ami valószínűleg az egyetlen publikált íráselőkészítő program, amely az óvodai vizuális nevelés metódusaira épül. Kvalitatív kutatásom egyik problémaköre e programra és tovább fejlesztése, a másik a fejlesztő programban résztvevő gyermekekre vonatkozott. Kutatási kérdéseim: (1) Adoptálható-e a mai vizuális nevelésbe a közel 30 éves differenciált mozgásábrázoló feladatsor, ha igen, hogyan? (2) Kimutatható-e a létrehozott program fejlesztő hatása a gyermekeknél? Vannak-e korcsoportbeli határai? Használható-e heterogén összetételű csoportban?

Beerné-Szapannos szerzőpáros differenciált mozgásábrázoló tevékenységeit keltettem életre egy életkorilag heterogén óvodai csoportban 10 foglalkozásból álló programban (7 adaptált, 3 általam kidolgozott). Az eredményességet a DIFER írásmozgás-koordináció standard teszttel mértem, a folyamat közben megfigyeléseket végeztem, a fejlesztő folyamatot dokumentáltam. Bizonyítást nyert, hogy a program jól működik, a gyermekeknek írásmozgás-koordinációja a spontán fejlődésen túl számottevően fejlődött.

Az óvodapedagógusok számára kifejlesztett módszertár 16 ajánlott tevékenysége közül 6 íráselőkészítésre alkalmas modern képzőművészeti adaptáció, egy vizuális folyamatjáték pedig a differenciált mozgásábrázolás jegyében megvalósuló magyar népművészeti adaptáció.

MÉSZÁROS INEZ

inez0619@freemail.hu

Óvodapedagógus

BA, 4. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

VERES JENIFER

veres.jenifer@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 4. félév

Gál Ferenc Főiskola

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Fest Sarolta

főiskolai tanár, GFF PK

Óvodáskorú gyerekek testi és motoros fejlettségének összehasonlító vizsgálata

Óvodáskorú gyermekek testi és motoros teljesítményének összehasonlító vizsgálata.

Résümé

A gyermekek testi fejlődésének és motorikus teljesítményének nyomon követése fontos a testnevelési foglalkozások tartalmának meghatározása és a tehetség korai kiválasztása szempontjából. A 3-6 éves korú gyermekek szomatikus fejlettségének és motoros teljesítményének elemzése legutóbb 2007-ben került sor (Farmosi-Gaálné 2007) Ez az országos mérés majdnem 10 éve történt. Ez idő alatt ilyen jellegű felmérésre néhány esetben került sor, így az óvodás korú gyermekek jelenlegi motoros teljesítményének fejlődéséről keveset tudunk. 2007 óta elmondható, hogy történtek változások az óvodák mind személyi, mind tárgyi feltételeit illetően. E változások véleményünk szerint pozitívan hatnak a gyermekek testi és motoros teljesítményére. Alkalmazott kutatásunk magába foglalta 153 fő óvodás testi és motoros képességeinek vizsgálatát. Vizsgálatunk számos esetben alátámasztotta felvetéseinket, melyek szerint az óvodák eltérő tárgyi és személyi feltételei hatással vannak az óvodás korú gyermekek testi és motoros fejlettségére. Eredményeink azt mutatták, hogy a testi- motorikus fejlettség eltérést mutat a fiúk és lányok teljesítménye között. Megállapítottuk, hogy a kutatási eredményeink az országos mérési eredményekkel összehasonlítva az általunk mért adatok rosszabb eredményt mutattak. Kutatásunk jelentőségét az adja, hogy az óvodások körében végzett szomatikus fejlettségre és motorikus teljesítményre vonatkozó vizsgálatok eredményeit gyakorlat közelbe hozva, segíti a " bemenetre " épülő kimenet tervezését. Kulcsszavak: óvodás korú gyermek, szomatikus fejlettség, motoros teljesítmény.

ÁCS SZILVIA

acs.szilvia74@gmail.com

Gyógypedagógia- logopédia

BA, 8. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Kovácsné Nagy Ibolya

logopédus, mesteroktató, KE PK

Óvodáskorú gyermekek nyelv- és beszédfejlődésének vizsgálata és összehasonlító elemzése

A nyelvi fejlettség alakulásának ismerete, fejlődésének figyelemmel kísérése a logopédia szakterületén számos tudományos munka középpontjában áll.

Kutatásomban 32 nagycsoportos óvodás gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségét vizsgáltam. Vizsgálataim célja a logopédiai szakellátásban részesülő beszédhibás és terápiában nem részesülő ép beszédű társaik nyelvi fejlettségének összehasonlító elemzése. Dolgozatomban bemutatom, hogy a vizsgált atipikus nyelvi fejlődésű gyermekek, mely területeken, milyen mértékű elmaradást mutatnak, valamint bemutatom, hogy a tipikus beszédfejlődésű gyermekek nyelvi fejlesztésére is indokolt nagyobb figyelmet fordítani. A passzív szókincset a Peabody Képes Szókincsteszt (PPVT) Dr. Csányi Yvonne által 2013-ban módosított - pilot vizsgálat- változatával mértem. Az aktív szókincs vizsgálatához - szintén pilot vizsgálatként- Christiane Kiese és Peter- Michael Kozielski AWST 3-6 (Aktiver Wortschatztest für drei- bis sechsjährige Kinder) egydimenziós szókincsvizsgáló tesztet alkalmaztam. A Nyelvfejlődési szűrővizsgálatot (PPL), valamint beszédprodukciójuk hosszának és fejlettségi szintjének megítélésére az MLU-szám [mean length utterance] mérését is elvégeztem. Diagramok, táblázatok szemléltetik a vizsgált területeken az egyéni és az összesített eredményeket. Nyomon követhető minden gyermek egyéni teljesítményének alakulása. Mindkét vizsgált csoportban nagy individuális különbségek tapasztalhatóak. Megmutatkoznak azok a területek, ahol nagyobb odafigyelés, tudatosabb fejlesztés szükséges a tipikus nyelvi fejlődésű gyermekek esetében is. Kiszámú vizsgálati mintám eredményei is megerősítik a logopédusok és óvodapedagógusok együttműködésének jelentőségét, hogy a gyermekek minél magasabb iskolakészültségi szinten kezdhessék meg iskolai tanulmányaikat.

A logopédiai szűrővizsgálatok fontosságát, az alkalmazott eljárások körének bővítését, a KSH-tól kapott statisztikai adataim is alátámasztják.

Kulcsszavak: nyelvi fejlettség, nyelvfejlődési elmaradás, logopédiai szűrővizsgálatok, beszédhiba, szókincs, expresszív beszéd

HIDVÉGI MÁRTON

hidvegimarton94@gmail.com

Mechatronikai mérnöki szak

BSc, 7. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gépészmérnöki Kar

Témavezető:

Dr. Szilágyi Brigitta

egyetemi docens, BME TTK

**A "STEM készségek korai azonosítása és célzott egyetemi beavatkozások (readySTEMgo)"
európai projekt a BME-n**

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) mint felsőoktatási intézmény elsődleges célja, hogy az ambiciózus, szorgalmas, felvételt nyert hallgatókból naprakész szakismerettel rendelkező, iparban és gyakorlatban alkalmazható tudást birtokló szakembereket képezzen. Ehhez nem elég a nyers tananyagot leadni és várni, hogy a hallgatók spontán szakemberekké váljanak, ismerni kell a tanulók tanulási szokásait, technikáit.

A BME-n kifejezetten hangsúlyos helyzetben szerepelnek az ún. STEM szakos karok, hiszen az egyetem nyolc karából hét tartalmaz STEM szakokat. A STEM típusú szakok esetén a kibukott hallgatók százalékos aránya kimutathatóan nagyobb, mint más területeken. Ezt a rendellenességet kezelni kell, hiszen az európai piacon jelentős hiány van STEM típusú dolgozókból.

Ezen probléma orvoslására jött létre az Erasmus+ Strategic Partnership Programme keretein belül az "Early identification of STEM readiness and targeted academic interventions (readySTEMgo)" nevű projekt, amely elsődleges célja ezen kibukási arány javítása. A projekt ezt három kulcselem meghatározásával közelíti meg: feltérképezi a beérkező hallgatók tanulási készségeit, egy elemző teszt sorozatot készít, amellyel hozzá lehet férni ezekhez a készségekhez, és kifejleszt különböző beavatkozó eszközöket, amelyekkel ezeket a készségeket befolyásolni lehet. Ez a három alapeladat európai szinten fogja támogatni a STEM típusú szakok hallgatóit, mivel az ő tanulási szokásaik ismeretében fejleszthetővé válnak készségeik. Továbbá, a program különös hangsúlyt fektet az ún. első generációs hallgatók (olyan hallgatók, akiknek a szülei nem rendelkeznek felsőfokú végzettséggel) esetében kialakuló speciális problémákra.

A BME e projekt részeseként, 5 másik külföldi felsőoktatási intézménnyel közösen támogatja ezt az európai indítványozást, nemcsak úgy, hogy hallgatói a kitöltők között szerepelnek, hanem a részletes kiértékelések és tesztek megalkotásával is. Ezen tanulmány bemutatja a BME-n elvégzett teszteléseket, kiértékeli azokat, illetve összehasonlítja őket a partnereink eredményeivel, javaslataival.

ROSZIK DÓRA

dorika223@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dombi Edina

tanársegéd, SZTE JGYPK

A Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak munkaerőpiaci elhelyezkedésének vizsgálata

Manapság egyre kardinálisabb kérdéssé vált a fiatalok aktuális munkaerő-piaci helyzete és ezzel együtt az álláskereséssel kapcsolatos nehézségek megítélése. A Dél-alföldi régió szempontjából különösen fontos lenne, hogy az itt végzett, friss diplomával rendelkező szakemberek el tudjanak helyezkedni, hogy tudásukkal ezen országrész fejlődését segítsék elő. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunkat követően a régiók szerepei mindinkább fokozódni látszanak, a fejlődés elősegítéséhez az oktatási rendszer lenne a kulcs, hiszen ez adhatná meg a térség tudásmegtartó erejét, hozzájárulhatna a régió tudásbázisának megteremtéséhez. Az oktatási rendszer kiszélesedésével és átalakulásával – kreditrendszer bevezetése, bolognai folyamat – megszűntek a hagyományos évfolyamok, a képzési szintek is megváltoztak, a levelező és távoktatási képzési formák egyre népszerűbbé váltak, azonban mindezek hatásai a munkaerőpiacra még nem mérhetőek teljes egészében.

Jelenleg a felsőoktatási intézmények és a munkaerőpiac együttműködésének elmaradásáról számolhatunk be, a képzések nincsenek teljesen összhangban a régióban fellelhető munkaerőigényekkel. Kiemelten fontos lenne, hogy megrekedjen a tudáselváándorlás más régiók irányába, valamint az, hogy a diplomás fiatalok ne az egyre népszerűbbé váló külföldi munkavégzés mellett kötelezzék el magukat.

Vizsgálatomban szeretném felhívni a figyelmet arra a mai napig aktuális problémára, miszerint a fejlettebb infrastruktúrával rendelkező városok, régiók, országok elhalásszák a magas szintű tudástőkével rendelkező szakembereket, megakadályozva így az elmaradottabb területek modernizálódását. A leginkább érintett korosztály a friss diplomások csoportja, hiszen az oktatás expanziójának köszönhetően a diákok egyre több időt töltenek el a felsőoktatásban, számtalan kvalitásra tesznek szert így gyarapítva értéküket a munkaerőpiacon, ebből arra következtethetünk, hogy magasabb szintű elvárásaik lesznek a számukra megfelelőnek tartott állásokkal kapcsolatban.

NEUBAUER KATALIN

tranker-neubauer@csakbereny.hu

Közgazdászstanár kereskedelem és marketing

szakirány

MA, 2. félév

Budapesti Gazdasági Egyetem

Kereskedelmi, Vendéglátóipari és

Idegenforgalmi Kar

Témavezető:

Hatalyák Aranka

egyetemi adjunktus, BGE KVIK

Az eladóképzés dilemmái

Dolgozatom témaválasztását az motiválta, hogy feltárjam a magasabb színvonalú eladói munka elérésének lehetőségét a hazai kiskereskedelemben. Ahhoz, hogy az eladó képzés helyzetét érdemben tudjam vizsgálni szükségem volt megismerni a szakképzési környezetet, a szakiskolák és a gyakorlati képzőhelyek képzési módszereit.

Elemzésemben elsősorban a szakmai kerettantervre és a képzéshez rendelkezésre álló szakmai tananyagokra, illetve a szakképzési törvényre és a törvényhez kapcsolódó rendeletekre támaszkodtam. Fontosnak tartottam megvizsgálni a hazai duális képzés bevezetésével kapcsolatosan készült tanulmányokat, folyóirat cikkeket, szakképzéssel kapcsolatos jelentéseket.

Az összegyűjtött forrásanyagok tanulmányozása után úgy ítéltem meg, hogy a magasabb színvonalú eladói munka elérhetőségére irányuló kutatást elsősorban a duális képzésben kulcsfontosságúnak tekintett gyakorlati képzőhelyeknél kell végezmem.

A kutatás alapkérdéseit, mint feltételezéseket az alábbiak szerint fogalmaztam meg:

1. A kereskedelmi vállalkozások, mint munkaadók számára fontos lenne, hogy az eladóképzés során a tanulók vevőorientált viselkedéskultúrát és eladástechnikát sajátítsanak el.
2. A szakiskolai eladóképzés nem minden tekintetben felel meg a piaci igényeknek.
3. A szakiskolában végzett eladók motiváltabban érkeznének a munka világába, amennyiben a képzés során több időt tölthetnének gyakorlati képzőhelyeiken és ott érdemi, szakmai munkák gyakorlásával biztos szaktudást szereznének.
4. A szakiskolai eladóképzésbe számos tanuló nem a szakma iránti vonzalom, vagy alkalmasság alapján kerül, hanem gyenge tanulmányi eredménye miatt.

Kutatásom célja az volt, hogy a feltételezéseimet a piac valós szereplőinek véleménye alapján értékeljem. Az eladóképzéssel kapcsolatos információkat közvetlenül a gazdálkodóktól gyűjtöttem össze.

A kutatási cél eléréséhez primer és szekunder piackutatási módszereket is alkalmaztam. Primer információgyűjtéshez kvalitatív és kvantitatív eljárást, illetve megfigyelést választottam. A szekunder információkat korábbi kutatási eredményekből és adatbázisokból nyertem.

Dolgozatom legfontosabb kutatási eredményeit SWOT analízissel foglaltam össze, amely megmutatja a jelenlegi, duális eladóképzés erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

NAGY ENDRE LÁSZLÓ

nagyendrelaszlo@gmail.com

Mérnökstanár (Gépészmérnök)

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Molnár György

Tanszékvezető, egyetemi docens, főigazgató, BME GTK

Horváth Cz. János

egyetemi tanársegéd, BME GTK

Javaslatok korszerű digitális tananyag kidolgozására a SNI-s tanulók szakképzésben történő tanulástámogatásához

A dolgozat célja hogy bemutassa a speciális bánásmódot igénylő tanuló tanulástámogatásának korszerű IKT alapú megoldásait. A pályamű rávilágít arra, hogy miért a kiválasztott korszerű IKT alapú megoldások a legideálisabbak a tanuló tanulásának támogatásához.

Megvizsgálja, a különböző területeken hátrányos tanulóknak hogyan segít ez a módszer megfelelő sikereket elérni a szakma elsajátításában. Egy olyan területen mutat rá a dolgozat a lehetőségekre, amely a szakképzést érinti mind az elméleti, mind a gyakorlati oktatás elemeit.

Rávilágít arra, hogy miért szükséges ezeket a lehetőségeket használni a hatékonyság érdekében.

Vizsgálati eredményeket használva a helyes pedagógiai módszer kiválasztásában.

TÓTH GEORGINA

t.gina80@gmail.com

mérnök-tanár-informatikus

MA, 4. félév

Óbudai Egyetem

Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

Témavezető:

Dr. habil. Tóth Péter

egyetemi tanár, OE TMPK

Vajdasági magyar általános iskolások pályaaorientációs vizsgálata – adatellenőrzési készség

A pályaaorientáció általános célja segíteni a tanulók szakmaválasztását, fejleszteni önismeretüket, áttekintő képet adni munkaerő-piaci környezetükről, hogy ezek révén megalapozottá váljon pályaválasztási döntésük meghozatala, vagyis az egyén megtalálhassa az adottságainak, képességeinek és érdeklődési körének leginkább megfelelő foglalkozást.

A vizsgálatok során alkalmazott teszt 4 készséget vizsgált, a számolási, a becslési és az adatellenőrzési készségeket, továbbá a téri-vizuális képességet. Jelen kutatás az adatellenőrzési készség feltérképezésére irányult. Léteznek olyan szakmák, ahol az irodai készségek meghatározó jelentőséggel bírnak, ilyenek például a műszaki, a gazdasági, az irodai és a kereskedelmi tevékenységek. Az általunk alkalmazott teszt felmérte, hogy ezen a területen milyen készségekkel rendelkeznek a tanulók, ami hozzájárulhat a továbbtanulási irányuk helyes megválasztásában.

A kutatásban öt zentai és Zenta környéki általános iskola magyar 7. és 8. osztályos tanulói vettek részt. A felmérés online teszt formájában történt. A méréseket a közreműködő iskolák telephelyén, a számítástechnika tanteremben bonyolítottuk le. A tanulók a kitöltést követően azonnal megkapták az értékelést és az eredmények értelmezését, ami nagyban hozzájárult saját önértékelésük fejlődéséhez, énképük formálásához. Az osztályfőnökök az egyes osztályok eredményei alapján hasznos információhoz juthattak mind nevelési, mind pedig oktatási céljaik hatékonyabb eléréséhez.

A vizsgálat során elvégeztük az adatellenőrzési készség leíró statisztikai elemzését, valamint kapcsolatrendszerének feltérképezését is. Ezek alapján átfogó képet kaptunk a zentai kistérség magyar tanulói kompetenciájának fejlettségéről, ami hozzájárulhat a megfelelő tantervek felülvizsgálatához, illetve az alkalmazott módszerek helyes megválasztásához is.

SZABÓ HANGYA CSILLA

sz.csilly@hotmail.com

Okleveles mérnök-tanár (mérnök informatikus)

MSc, 4. félév

Óbudai Egyetem

Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

Témavezető:

Dr. habil. Tóth Péter

főigazgató, OE TMPK

Vajdasági magyar tanulók pályaeorientációjának vizsgálata

Bevezetés. A kutatás célja a vajdasági magyar fiatalok pályaeorientációjának, illetve az általuk preferált szakmai értékeknek a vizsgálata a tanult szakterület nézőpontjából. Az irodalomkutatás során megismerkedtünk a pályaválasztás fogalmával és eredetével, illetve végigkísértük a pályaszocializáció és -identifikációs folyamat főbb mozzanatait. Szilágyi és társai munkáinak elemzésével kirajzolódott előttünk a pályaeorientáció célja, s elvezet bennünket e folyamat főbb állomásaira. Mindemellett bemutatásra kerültek a döntést szabályozó tényezők is. A pályaválasztási elméletek körbejárásával megvizsgáltuk a döntéseket meghatározó indítékokat.

Anyagok és módszerek. A kutatási munkát az Óbudai Egyetem által létrehozott online felület segítette. A kérdőív első része a tanulók pályaeorientációját, míg a második része a szakmai értékpreferenciák elemzését mutatja be. Az eredményeket 515 értékelhető kérdőív elemzése révén mutatjuk be. Vizsgálatunkat az észak-vajdasági települések középiskoláiban végeztük.

Kutatásunkkal feltérképeztük, hogy a tanulók miként viszonyulnak a tanult szakmájukhoz, külön figyelmet szentelve a mezőgazdasági ágazatnak. Mindemellett környezetünk és az itteni helyzet elemzésével hipotéziseket fogalmaztunk meg, melyben kitértünk a preferált pályaeorientációkra és a közkedveltnek vélt foglalkozásokra. Figyelemmel kísértük az érdeklődés alakulását az idő előrehaladtával, valamint állításokat fogalmaztunk meg a gimnáziumi tanulók pályaeorientációjával kapcsolatban is.

Eredmények. Kimutattuk, hogy a humán területen tanuló diákok a jövőben is hasonló jellegű tevékenységekkel szeretnének foglalkozni. A mezőgazdasági középiskolában tanuló diákok számára is sikeres volt a szakmaválasztás, s megállapíthatjuk, hogy a tanulók felismerték a mezőgazdaság jelentőségét térségünkben. A műszaki és könnyűipari tevékenységek viszont kevésbé preferáltak. A számítógéppel végzett munka iránti érdeklődés az idő előrehaladtával egyre meghatározóbbá válik. A szakmai értékpreferenciák tekintetében a vezetői pozíció iránti igény, s mások irányítása a hangsúlyos, s a presztízsmunkák népszerűsége is töretlen.

Következtetés. Eredményeink alátámasztják korábbi következtetéseinket, miszerint a fiatalabb generációkat a türelmetlenség, gyors előrelépés, kényelmes körülmények iránti igény jellemzi. Az általános iskola utáni pályaválasztás viszonylag korai, s nem megalapozott, így a tanulók egy része a jövőben más szakmában szeretne érvényesülni.

DARVASI SZABINA

szabcsy214@gmail.com

óvodapedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dombi Edina

tanársegéd, SZTE JGYPK

A kötődés, anya-gyermek kapcsolat

Kutatásunk célja, hogy leendő óvodapedagógusként jobban megismerjük az anya – gyermek között kialakult kötődés okait, magyarázatot találjunk az egyes kötődési mintázatok felismerésére, és hogy a kapott eredmények hogyan segíthetnek a szülőknek a gyermekükkel való kapcsolat megfelelő kiépítéséhez.

Dolgozatunkban először általánosságban mutatjuk be a kötődést, mely által könnyebben felismerhetjük, hogy a saját életünkben ezek a kapcsolatok miként vannak jelen. Ezután a kötődés fogalmával folytatjuk, ahol egyes kutatók tudományos vizsgálatait taglaljuk, köztük John Bowlbyt (1969) is, akihez a kötődés elmélet fogalma fűződik. Fontosnak tartjuk bemutatni, hogy a gyermek szociális kompetenciáját mely tényezők befolyásolják. Ehhez a Schneider – féle komponensrendszert (1993) alkalmazzuk, ahol látható, hogy a gyermek önálló személyisége, gondolkodása a körülötte lévő személyek együttes hatása révén alakul ki és döntően az anya – gyermek között kialakult kötődés a felelős érte. A kötődési mintázatok bemutatása is fontos eleme a dolgozatunknak, hiszen a különböző korrelációs típusok iránymutatásokat adhatnak a szülőknek és pedagógusoknak, amik által elősegíthetik a gyermekek optimális fejlődését.

Tanulmányunk során azt vizsgáltuk, hogy egyes édesanyák és a gyermekeik közötti kapcsolat miért lehet erősebb vagy jobb, mint másoké. Milyen környezeti hatásokra, a világból érkező impulzusokra van szükség ahhoz, hogy egészséges kötődést tudjanak létrehozni a nők születendő gyermekükkel és pedagógusként hogyan, miképpen lehetünk ebben a segítségükre. Kutatásunkban egy kérdőívet állítottunk össze, melyben az alap demográfiai kérdések mellett többségében olyan témák szerepeltek, amik közvetlenül az anya – gyermek kapcsolatra vonatkoztak: a babatervezéstől kezdve egészen a megszületésig.

Az online kérdőívet 232-en töltötték ki, az édesanyák többsége 30 – 39 év közötti volt. A vizsgálat során azokra a következtetésekre jutottunk, hogy a kötődés minőségét a genetika, az életkor, a nevelési stílus, a minta, a belső és külső környezet, a tanult magatartási formák, szociális viselkedés, emóciók, fizikai kontaktusok befolyásolják. Azonban egyetlen esetben sem lehet leszűkíteni egy tényezőre a kapcsolat minőségét, hiszen a felsoroltak párhuzamosan érvényesülnek az anya és gyermeke között. Így pedagógusként észre kell vennünk a gyermekek által mutatott jeleket, melyeket viselkedésük, játékuk során figyelhetünk meg. Így megtörténhet a prevenció, amivel elősegítjük a gyermekek fejlődését.

BERKES LILIÁNA

berkesliliana@gmail.com

csecsemő-és kisgyermeknevelő

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Szélesné Dr. Ferencz Edit PhD

egyetemi docens, NYME BPK

A méhen belüli élet hatása a személyiség alakulására

A témaválasztást személyes indíttatás is befolyásolta, mivel a szerző születése nehezített körülmények között zajlott. Szakmai szempontból jelentős a téma, hiszen a bölcsődébe járó gyermekek körében az egyes viselkedési sajátosságok szakszerű megértéséhez elengedhetetlen a gyermeki fejlődés méhen belüli történéseinek megismerése. Az ebben az időszakban az anyát és a magzatot érő tapasztalatok rányomhatják bélyegüket a személyiség fejlődésére és az egész életre. A vizsgálat összefüggéseket keres a gyermekvárás időszakában átélt élmények hatásai és az anya-gyermek kapcsolat sajátosságai között. Három hipotézis igazolására került sor, harminc édesanya körében végzett kérdőíves vizsgálat alapján. A feltételezések kiterjedtek a gyermeket váró anyák érzelmi állapotának hatásaira, kiemelve a kötődés és a gyermek bölcsődei, óvodai alkalmazkodásának jellegzetességeit. A hipotézisek beigazolódásával és a jelentősebb szakirodalom (Antoine, C. (2007): A terhesség és az anyaság pszichológiája, Larousse, Paris) segítségével határozottan állítható, hogy a viselkedési jellemzők, viszonyulások megértéséhez nemcsak a méhen belüli élet és a születéstörténet együttes vizsgálata szükséges, hanem az anya gondolatainak, lelkivilágának és közvetlen környezetével való kapcsolatának a figyelembevétele is elengedhetetlenül fontos. A kisgyermeknevelői munkában nagy hangsúlyt kell fektetni a bölcsődei befogadási időszakban az intrauterin élet hatásaira, amely által a gyermekek reakcióit könnyebben fel lehet ismerni, meg lehet érteni és a nevelési módszereket adekvát módon lehet megválasztani.

VÖRÖS RÓZA

rozavoros@gmail.com

Csecsemő- és kisgyermeknevelő

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Podráczky Judit

egyetemi docens, KE PK

A nagyszülők szerepe a család életében és a gyermeknevelésben

Napjainkban egyre kevesebb szerepet kapnak a nagyszülők unokáik életében és egyre kevesebb a hagyományos felépítésű család. Dolgozatom célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a nevelési területekre, melyekben jelentős a nagyszülők szerepe. Szeretném bemutatni a hagyományos családmodell előnyeit.

Az információgyűjtés eszközeként a kérdőíves módszert választottam. A megkérdezettek nagyszülők voltak, a kérdések fókuszában a nagyszülő-unoka viszony állt. Kutatásom során nagy mintával dolgoztam, közel 100 nagyszülő töltötte ki a kérdőívemet.

A kérdőív kiértékelésekor összehasonlítottam a korábbi és a jelen generáció nevelési mintáit. Körül határoltam, hogy a nagyszülők milyen szerepkörökben jelennek meg leggyakrabban unokáik életében és, hogy milyen szerepeket vállalnának szívesen, amennyiben több időt tölthetnének velük együtt. Vizsgáltam a kapcsolattartás formáit és gyakoriságát is. Kikértem a nagyszülők véleményét napjaink gyermeknevelési gyakorlatáról.

Célom, hogy bemutassam a családtagok szerepkörének változását, azok pozitív és negatív hatásait a felnövő gyermekek életére. A jövőben szeretnék olyan elemeket beemlíteni a intézményi nevelésbe, melyek képesek legalább részben pótolni azokat az értékeket, melyek a nagyszülő-unoka viszony átalakulásával eltűntek a gyermekek életéből.

JELSIK-SZABÓ JUDIT

jelsikjudit@gmail.com

Csecsemő-és kisgyermeknevelő

BA, 5. félév

Kaposvári Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágnes

főiskolai tanár, KE PK

Az anya-gyermek kapcsolat és a család hatása a kisgyermek fejlődésére

Dolgozatomban saját életutam bemutatásával közelítem meg ezt az egyébként már részletesen körül járt témát. Jelenleg három gyermekes édesanya vagyok, de egyéni látásmódomat nem csak ez a tény alapozza meg.

1984 szeptemberében rabkórházban születtem, ahonnan két hónappal később szállították el egy csecsemőotthonba. Onnan 3 éves koromban „adtak tovább” nevelőszülőkhöz, viszont náluk csak egy évet tölthettem, mivel a nevelési tanácsadó javaslata szerint az a légkör nem volt megfelelő számomra. Így kerültem végül egy idősebb házaspárhoz, akiknek négy felnőtt gyermekük már kirepült, s egy intézetből kivett kislánnyal éltek. A kislány testvért szeretett volna, s mivel engem az előző helyről el kellett venni, így kerülhettem ebbe a családba, ahol végül is felnőttem.

A gyermekek többsége szerencsére még mindig saját családban nő fel, de legalábbis valamelyik biológiai szülője mellett. Mégis, a mai rohanó világban egyre több család kényszerül bele abba a helyzetbe, hogy gyermekét - akár pár hónapos korától - bölcsődébe adja. Én gyakornokként voltam részese olyan beszoktatásnak, ahol a gyermek 11 hónapos volt, és rettentően megszenvedte ezt a helyzetet. Lehattunk vele akármennyire jók, kedvesek, figyelmesek, - a karunkba vehettük naphosszat – neki kizárólag az édesanyja meleg ölelésére volt szüksége, nem ránk. Ez a tapasztalat mélyen elgondolkodtatott.

Ha egy családban nevelkedő gyermek így megszenvedti az édesanya hiányát, akkor egy olyan gyermeknek, akinek egyáltalán nincs édesanyja, nyilván hatalmas sebeket okoz és az egész életét meghatározza! És ezen a ponton vált döntővé saját életutam, hiszen magamnál jobb „tesztalanyt” keresve sem találhatnék arra nézve, hogy miben különbözik egy családban és egy családon kívül felnőtt gyermek viselkedése, fejlődéstörténete, illetve mindez, hogy hat későbbi szülői magatartására!

Dolgozatomban ezekre a kérdésekre keresem a választ.

MATAJSZ BERTA LUCA

matajszb@gmail.com

Óvodapedagógus szak német nemzetiségi

szakirány

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

Kissné dr. Zsámboki Réka

adjunktus, NYME BPK

Kérdések és válaszok a Waldorf-pedagógia jelenlegi hazai helyzetéről

Dolgozatom témája a Waldorf-pedagógia. A kutatásom megkezdésekor elsődleges célom az volt, hogy egy összképet kapjak a Waldorf-pedagógia jelenlegi hazai helyzetéről. Témaválasztás előtt rengeteg szakirodalmat olvastam a Waldorf-pedagógiáról, a pedagógia kialakulásáról, elterjedéséről és elveiről. Ambivalens érzés támadt bennem. Sok szempontnak köszönhetően szimpatikussá vált a pedagógia, de sok szemponttal, alapelvvvel nem értettem egyet. A rendelkezésemre álló szakirodalmak nem elégítették ki kíváncsiságomat, így hát kutatásba kezdtem a témában. Mivel nagyon zárt intézményekről van szó, ahol nagyon védik a gyermekek nyugalmát, így kutatásomban a szülők körét céloztam meg egy zárt és nyitott kérdésekből álló kérdőívvel. Érdekelt, hogy miért választják a szülők a Waldorf-óvodákat, mennyire lelhetőek fel a család hétköznapijaiban a pedagógia elvei és, hogy mit várnak el a szülők a pedagógusoktól, ill. az óvodáktól. Igen nagy hangsúlyt fektettem kutatásomban az anyagiakra is, ugyanis a szakirodalmak egyáltalán nem válaszolták meg a bennem felmerülő, ezzel kapcsolatos kérdéseket. Érdekelt, hogy mit gondolnak a szülők arról, hogy gyermekük óvodáztatásáért fizetniük kell, ill. hogy milyen anyagi helyzetben lehetnek az egyes családok, akik a Waldorf-pedagógiát részesítik előnyben. Kérdőívemet azzal a kérdéssel zártam, hogy Waldorf-iskolába íratják-e gyermekeiket a megkérdezett szülők, hiszen mi sem mutatja jobban a szülő elégedettségét, mint, hogy továbbra is elkötelezettje marad a Waldorf-módszernek.

JAKAB RÉKA

reka.jakab92@gmail.com

Óvodapedagógus

MA, 16. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

Témavezető:

Vargáné Dr. Nagy Anikó

adjunktus, DE GYFK

Kutatás a kisgyermekek korai kötődéséről

A kora gyermekkori kötődéstudomány kutatócsoport 3-7 éves, óvodás korú gyermekek kötődésmintázatát vizsgálja. Az Anna Freud Intézet 13 történetből álló eszköztárával hazánkban elsőként használta a kutatócsoport. Az eszköztár mindennapi életből vett, gyermeki érzelmeket provokáló történeteket tartalmaz. Az interjúztató az egyes történetek csúcspontján abbahagyja a mesemondást, hogy a gyermek azt sajátjára formálja, miközben játékeszközökkel manipulál. Minden történet egy kötődési személy és a gyermek kapcsolatát mutatja be. Egy kódrendszer alapján a gyermekeket kötődési összetevőik alapján kategorizáljuk.

Kulcsszavak: kötődés, kötődési személy, biztos bázis, kora gyermekkor

MÁRTON ÁDÁM

devilkobak@gmail.com

Műszaki Menedzser

BSc, 9. félév

Széchenyi István Egyetem

Audi Hungaria Járműmérnöki Kar

SOLTÉSZ LÁSZLÓ TAMÁS

soltesz.laszlo.tamas@gmail.com

Műszaki menedzser

BSc, 9. félév

Széchenyi István Egyetem

Audi Hungaria Járműmérnöki Kar

Témavezető:

Dr. Hartványi Tamás

egyetemi docens, SZE AHJK

A Széchenyi István Egyetem Műszaki Menedzser alapszakjának alapozó, valamint szakirányos tantárgyi tematikájának megváltoztatása

Dolgozatunk témája szorosan összefügg az egyetem következő tanévkezdéskor esedékes akkreditációjával. Egyetemünk rektora kezdeményezésére a legtöbb szak és azon belül szakirány átalakításra és újra átgondolásra kerül. Ez alól az Audi Hungaria Járműmérnöki karhoz tartozó Műszaki Menedzser szak sem kivétel. Oktatói szakfelelősségünkkel szorosan együttműködve közösen kiviteleztek az alap illetve a szakirányok új tematikáját. Munkánk során rengeteg információt vettünk figyelembe. Jómagunk több helyen is dolgoztunk, mint gyakornokok, melynek célja az volt, hogy minél szélesebb körű ismereteket szerezzünk a szakterületünkön. A gyakornokság ideje alatt egyre több az adott területen felszínes tudás tényével szembesültünk. Ezen hiányosságokat az új tematikában megpróbáltuk pótolni. Ezen felül nem utolsó sorban saját szaktársainkkal és már dolgozó szaktársainkkal is folytattunk beszélgetéseket és hasonló tapasztalatokra, információkra próbáltunk meg szert tenni azért, hogy ne csak egy oldalról, egy nézőpontból fogjunk neki a változtatásnak. Ezekre az információkra alapozva vettünk ki és tettünk be tantárgyakat, valamint változtattunk meg bizonyos szakirányokat gyökeresen. Munkánk során a törvényi kereteknek is teljes mértékben meg kellett felelni továbbá az egyetem belső szabályzásában és irányelveiben foglaltakat is figyelembe kellett venni. Igyekeztünk minden előírásnak megfelelni, az egyetemi irányelveit pedig teljes mértékig beleépíteni az új tematikába. Továbbá a hallgatók leterheltségének és adott heti óraszámának a szabályait is be kellett tartani. Véleményünk szerint az új tematika a legtöbb mind törvényben, mind egyetemi szinten, mind pedig ipari szinten elvárt és szükséges kompetenciáknak eleget tesz. Reményeink szerint ezen tematikával hozzájárultunk ahhoz, hogy a műszaki menedzser szak továbbra is jelentős mennyiségű hallgatót vonzzon egyetemükre és az általa adott tudásnak köszönhetően a legtöbben sikeresen tudjanak elhelyezkedni a lokális ipari környezetben.

CSÁNYI PETRA

csnyipetra@gmail.com

Matematika-informatika tanári MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

SZABÓ ZSANETT

szaboo.zsanett@gmail.com

Matematika-informatika tanári MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

FÁBIÁN KATA

fabkata93@gmail.com

Matematika informatika tanár MA
MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Témavezetők:

Szabó Csaba

egyetemi tanár, ELTE TTK

Vásárhelyi Éva

docens, ELTE TTK

Hogyan építsünk számelméletet?

Kutatásunk korábbi részében több mint 1200 kérdőívet és még annál is több dolgozatot töltöttünk ki különböző iskolatípusok különböző évfolyamos diákjaival. Ezekben a legalapvetőbb számelméleti fogalmak ismeretét próbáltuk feltérképezni a diákok körében. A kérdőívek kiértékelése és a dolgozatok kijavítása után megállapítottuk, hogy a tanulók korosztálytól függetlenül nem emlékeznek a számelméleti alapfogalmakra és nem tudják megoldani az azokkal kapcsolatos legegyszerűbb feladatokat sem. Arra voltunk kíváncsiak, hogy mi lehet a rossz eredmények oka. A válasz keresése közben megnéztük a matematika tankönyveket, amelyekben számos pontatlanságot fedeztünk fel. Tankönyvszerzők és gyakorló tanárok véleményét kérdeztük meg arról, hogy mit gondolnak ezekről a pontatlanságokról.

HARSÁNYI HENRIETTA
harsanyihenrietta@gmail.com
Ipari terméktervező mérnöki
MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem
Gépészmérnöki Kar

TRAUTMANN LAURA
larci12@gmail.com
Ipari terméktervező mérnöki
MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem
Gépészmérnöki Kar

SCHÄFFER VIOLA
s-viola@hotmail.com
Ipari terméktervező mérnöki
MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem
Gépészmérnöki Kar

*Témavezető:
Vidovics Balázs
Tanszéki mérnök , BME GPK*

Így tervez a Facebook generáció – lehetőségek és kihívások a távoli együttműködésben végzett hallgatói terméktervezési feladatokban

Dolgozatunkban a távoli együttműködésben, virtuális teamekben végzett hallgatói terméktervezési feladatokkal kapcsolatos módszertani kérdéseket vizsgáljuk. A BME terméktervező képzéseinek a csoportos integrált terméktervezési feladatok nemcsak a szakmai tudást és kompetenciákat fejlesztik, de számos horizontális készséget fejlesztenek, pl. csoportmunka, kreativitás, a tervezési munka szervezése. Ennek kiterjesztéseképpen foghatók fel azok a nemzetközi, ipari háttértámogatással megvalósuló terméktervezési projektfeladatok, amelyek szervezésében a Gép- és Terméktervezés Tanszéknek évtizedes hagyománya van. Ezekben a feladatokban a hallgatók olyan helyzetben kell, hogy együtt dolgozzanak, ahol a team tagjai más országokban vannak, és sok esetben az oktatói vagy céges támogatást is távoli helyszínről kapják. A szükséges ismeretek és kompetenciák köre ebben a megosztott környezetben kibővül, az ilyen jellegű együttműködés megköveteli pl. a magas szintű angol nyelvű kapcsolatteremtési és kommunikációs képességet, az online kapcsolattartás és kollaboráció lehetőségeinek és belső szabályainak kialakítási képességét, valamint a módszeres terméktervezés eljárásainak hatékony átültetését megosztott környezetbe. Figyelembe véve a körülményt, miszerint a jelenleg és a közeli jövőben a projekteken olyan hallgatók dolgoznak, akiket az ún. Facebook generáció tagjainak tekintünk, azt gondolhatnánk, hogy a fizikai közelségben végzett munkáról a megosztott környezetben végzett (jellemzően online, digitális) munkára való átállás zökkenőmentes. A tapasztalat mégis az, hogy a hallgatóknak kifejezett kihívást jelentenek az ilyen projektek.

Dolgozatunk célja, hogy felismerjük a helyi és megosztott környezetben végzett terméktervezési projektfeladatok közötti módszertani különbségeket, és azonosítsuk azokat az eszközöket, amelyek alkalmazásával a távoli kollaborációs helyzetből adódó kihívások a leghatékonyabban kezelhetők. A munkánk során alapos irodalomkutatásra, a korábbi projektek résztvevői körében végzett interjúkra és kérdőíves megkérdezésekre támaszkodunk. Az eredmények összevetése, illetve a további módszertani igények összegyűjtése alapján fogalmazzuk meg azokat a kulcsfontosságú kompetencia és módszertani területeket, amelyek a jelenlegi gyakorlat alapján kihívásként azonosíthatók, illetve feltárjuk azokat a lehetőségeket, amelyekkel a jelenlegi tervezési folyamat hatékonysága tovább növelhető.

KÓSA MAJA

kmaja6@gmail.com

történelemtanár-némettanár

MA, 12. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Korom Erzsébet

egyetemi docens, Neveléstudományi Intézet

Képességfejlesztés a történelemtanításban tankönyvek elemzésének tükrében

A XXI. század felgyorsult világában naponta információk ezrei érik el az embereket, befolyásolják mindennapjaikat, ezért nagyon fontos a felnövekvő generációkat olyan képességekkel felvértezni, amelyek lehetővé teszik számukra az ismeretek befogadását, feldolgozását és szervezését, a külvilág történéseihez való kritikus hozzáállást, illetve a saját vélemény megfogalmazását. A történelemtanítás és a tanárok számára is kihívást jelent annak érzékeltetése, hogy a történelmi tények feltárása egy soha le nem záródó folyamat, így a történelemóra célja nem lehet a múlt pontos rekonstrukciója, a különböző állítások és megközelítések közötti ellentmondások pedig nem oldhatóak fel minden esetben. Különösen fontos mindennek tudatosítása a kényesnek számító történelmi témák kapcsán, amelyek nagyon sok esetben olyan súlyos következményekkel járnak, mint az idegengyűlölet, a sovinizmus vagy a háború. A dolgozat célja egyrészt a történelemtanítás keretén belül fejleszthető képességek áttekintése a szakirodalom és a hazai tartalmi szabályozó dokumentumok tükrében, másrészt annak megvilágítása, hogy az eddigi eredmények, tapasztalatok hogyan segíthetik a történelem tantárgy képességfejlesztésben betöltött szerepét. Az elméleti áttekintést követően a történelemtanításon belüli képességfejlesztésben a rendszerváltás óta lezajlott változások vizsgálatára kerül sor egy komparatív elemzésen keresztül, amelyhez az elmúlt negyed évszázad négy történelemkönyve szolgált alapot. Az összehasonlítás a gondolkodási és tanulási képességek fejlesztését szolgáló eszközök szempontjai alapján (Kojanitz, 2007) történik. A szakirodalom feltárása és a tankönyvek elemzése tükrében elmondható, hogy egyre inkább a problémaközpontúság és a kérdések megvitatása kerül a történelemtanítás középpontjába, a hazai törekvések illeszkednek a nemzetközi tendenciákhoz. A történelemtanítás keretében fejleszthető képességek leírása, rendszerezése, valamint a fogalomhasználat egységesítése mindenképpen további kutatásokat igényel.

Kulcsszavak: történelemtanítás, képességfejlesztés, összehasonlító tankönyvelemzés

TAPOTI ANTAL

tapoti@freemail.hu

tanító

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Köves Gabriella

főiskolai tanár, KRE TFK

Két-két, eltérő módszerű, első és második osztályos matematikai tankönyv geometriai feladatainak összehasonlítása

Összegzés

Ma a tankönyvlistáról választható 1–2. osztályos matematika tankönyvek közül kétféle geometriai tartalmat vizsgáltam. A Hajdu tankönyveket és az OFI tankönyveket három szempont és nyolc alszempont alapján.

a) A tananyag tartalmi elemei, strukturáltsága:

b) A problémamegoldás szintjei:

c) A problémamegoldás segítése:

A korábbi tapasztalataimra és a tankönyvkutatás eredményeire hivatkozva kell megjegyezmem, hogy e két ma használatos matematika tankönyv nagyban eltér egymástól. A szempontok alapján főleg az OFI tankönyvekben alapvető problémákat véltem felfedezni mind a három szempontcsoportban. A következő elvek mentén:

A geometria tanítása és azon belül a tengelyes tükrözés megismertetését és megtapasztaltatását igen fontos feladatnak gondolom. A többi témakörökhöz képest lényegesen kevesebb figyelmet kap. A geometriába való bevezetést az eredményesség érdekében pontos és szervezett rendszerben érdemes megismertetni a tanulókkal, mivel tanítása fejleszti a képi gondolkodást, a térszemléletet. A geometria tananyagot nem lehet csak tankönyv használatával megtanítani, de a tankönyv logikája alapján, annak használatával kell felépíteni a tananyagot. A tanulók korának megfelelő szöveggel, ábrával, a feladatok egymásra épülésével kell bevezetnie az új tananyagot. A feladatok helyes arányú szintezése elengedhetetlen, hogy a különböző képességű tanulók önmagukhoz képest megfelelően fejlődhessenek. Az oktatás folyamán életközeli probléma megoldása a cél, hogy a tanulók a mindennapi életükben jól használható ismeretekre tegyenek szert. Az eredményes tanuláshoz az is hozzájárul, hogy a tanulók szeressék a tankönyveiket.

LÁZÁR EMESE

lazaremesse18@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Pintér Klára

docens, SZTE JGYPK

Matematika játékosan és színesen

Dolgozatom témájának a színes rúdkészlet bemutatását választottam. Ez az eszköz hatalmas segítség mind a tanulók, mind a pedagógusok számára. A tanulóknak szükségük van a formális műveletek, fogalmak megalapozásához a tárgyi tevékenységekkel szerzett tapasztalatokra. Sajnos sok iskolában elhanyagolják, nem használják őket, ezért szeretném újra felhívni rá a figyelmet. Először két tankönyvcsaládot, a Mozaik kiadó Sokszínű matematika című könyveit és a Kísérleti Tankönyvkiadó matematika tankönyveit vizsgáltam meg elsőtől a hatodik osztályig. Olyan tananyagokat kerestem, ahol megjelennek a színes rudak. Sajnos kevés ilyen feladat van a tankönyvekben, ezért rengeteg érdekes és játékos feladatot találtam ki és gyűjtöttem témakörök és évfolyam szerint. A tapasztalataim is azt mutatják, hogy sokkal érdekesebb, szívesebb órákat lehet tartani ezekkel a feladatokkal. Remélem, a dolgozatommal fel tudom hívni a figyelmet erre a háttérbe szorult eszközre.

Fő támogatóink:

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Nemzeti
Tehetség Program

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Pannon-Víz

alapítva 1884

Audi
Hungaria

 Nemak
Innovative Lightweighting

attrecto
smartphone solutions

